ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರು
ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಪಿಎಚ್.ಡಿ.ಪದವಿಗಾಗಿ
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ

ಸಂಶೋಧಕ
ಸುಧೀರ ಡಿ.ಫುಲೆ

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು
ಡಾ.ಕೆ.ಎಂ.ಮೈತ್ರಿ
ಪ್ರವಾಚಕರು

ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ
ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ನಿಕಾಯ
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ೫೮೩ ೨೭೬

ನವೆಂಬರ್ ೨೦೦೧

247

ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರು

ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಪಿಎಚ್.ಡಿ.ಪದವಿಗಾಗಿ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ

ಸಂಶೋಧಕ

ಸುಧೀರ ಡಿ.ಫುಲೆ

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಡಾ.ಕೆ.ಎಂ.ಮೈತ್ರಿ

ಪ್ರವಾಚಕರು

Dr K.M. METRY M.A., M.Ed., Ph.D
Professor
Department of Tribal Studies
Kannada University, Hampi
Vidyaranya - 583 276

ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ನಿಕಾಯ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,ಹಂಪಿ

ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ೫೮೩ ೨೭೬

ನವೆಂಬರ್ ೨೦೦೧

ಸಂಶೋಧಕನ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ

ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರು : ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಈ ಮಹಾ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಲು ಡಾ. ಕೆ.ಎಂ.ಮೈತ್ರಿ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಹ ಯಾವುದೇ ಅಂಶವನ್ನೂ ಈ ಮೊದಲು ಭಾಗಶಃ ಆಗಲಿ, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಗಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದಿನಾಂಕ : 27-11-2001.
ಸ್ಥಳ : ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ

SPhule
ಸುಧೀರ ಡಿ.ಫುಲೆ
ಸಂಶೋಧಕ
ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ೫೮೩ ೨೭೬

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರ ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರ

ಶ್ರೀ ಸುಧೀರ ಡಿ. ಫುಲೆ ಅವರು ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರು : ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ನನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದ ವಿಷಯವನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದಿನಾಂಕ : ೨೭.೧೧.೨೦೦೧
ಸ್ಥಳ : ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ

(signature) ೨೭.೧೧.೦೧

ಡಾ. ಕೆ. ಎಂ. ಮೈತ್ರಿ
ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು
ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ೫೮೩ ೨೭೬

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಹಿಂದಿನ ಮಾನ್ಯ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಡಾ.ಎಂ.ಎಂ.ಕಲಬುರ್ಗಿ ಅವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇಂದಿನ ಮಾನ್ಯ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಡಾ. ಎಚ್.ಜೆ.ಲಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡ ಅವರಿಗೆ, ಕುಲಸಚಿವರಾದ ಡಾ.ಕೆ.ವಿ.ನಾರಾಯಣ, ಅಧ್ಯಯನಾಂಗದ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರೂ ಆಗಿರುವ ಡಾ.ಹಿ.ಚಿ.ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ ಅವರಿಗೂ,

ವಿಷಯ ಸಾಮಗ್ರಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಸಹಕರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಈ ಅಧ್ಯಯಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರಿಗೆ,

ಅಧ್ಯಯನದ ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನಿತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಹನೆಯಿಂದ ತಿದ್ದಿ ಪ್ರಬಂಧವು ರೂಪಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಆತ್ಮೀಯತೆಯಿಂದ ಸಹಕರಿಸಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ ಪ್ರೀತಿಯ ಗುರುಗಳಾದ ಡಾ.ಕೆ.ಎಂ.ಮೈತ್ರಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಪತ್ನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ದಾಕ್ಷಾಯಣಿ ಮೈತ್ರಿ ಇವರ ಮಗಳಾದ ಸಹನಾ ಅವರಿಗೆ,

ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೂ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯಗಳಿಂದ ಬೆಳೆಸಿದ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ, ಸದಾ ನನ್ನ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನೇ ಬಯಸುವ ಅಣ್ಣ,ತಂಗಿ ಅವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಬಂಧು ಬಾಂಧವರಿಗೂ,

ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಕಾಳಜಿ ತೋರಿ ಮಾಹಿತಿಕೊಟ್ಟು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೆರವಾದ ಡಾ.ಜೋಗನ್ ಶಂಕರ್, ಶ್ರೀ ಮಾಣಿಕಪ್ಪಾ ಮಸಾಳೆ, ಶ್ರೀ ಮಲ್ಹಾರಿರಾವ, ಡಾ.ಕೇಶವನ್ ಪ್ರಸಾದ್, ಶ್ರೀ ಎ.ಎಸ್.ಪ್ರಭಾಕರ್, ಶ್ರೀ ಚಲುವರಾಜು, ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ದೈವಜ್ಞ ಹಾಗೂ ಡಾ.ಟಿ.ಎಂ. ಭಾಸ್ಕರ್, ಡಾ.ಸೂರ್ಯಕಾಂತ ಸುಜ್ಯಾತ್, ಡಾ.ಎಂ.ಎಸ್.ದಢವೆ, ಡಾ.ಎಸ್.ಎಲ್. ಹಿರೇಮಠ, ಡಾ.ಮೇಟಿ ಶೇಷನ್, ಡಾ.ನಸರತ ಫಾತಿಮಾ, ಶ್ರೀ ಜಗನ್ನಾಥ ಸಿಂಧೆ ಅವರಿಗೂ,

ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ನೆರವು ನೀಡಿದ ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಗುಲಬರ್ಗಾ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೆ, ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಪೂರ್ಣವಾಗುವಲ್ಲಿ ಕಾರಣರಾದ ಎಲ್ಲಾ ಹಿರಿಯರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೂ,

ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರ ಸಂಯೋಜಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀ ಸಾವಳಗಿ ಶಿವಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್, ಕಮಲಾಪುರ ಅವರಿಗೂ,

ನನ್ನ ತುಂಬು ಹೃದಯದ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಸುಧೀರ ಡಿ.ಫುಲೆ

ದಿನಾಂಕ :
ಸ್ಥಳ : ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ

ಪರಿವಿಡಿ

ಕೋಷ್ಟಕಗಳು

ಅನುಬಂಧಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ ೧

ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳು

ಪೀಠಿಕೆ

ಸಮಾಜ ಚಲನಶೀಲವಾದದ್ದು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಚಲನಶೀಲ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ವಿಕಸನ ಹೊಂದಿರುವವು. ಅಂತಹದರಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಒಂದು. ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ವಿವಾಹದಿಂದ ಕುಟುಂಬವೆಂಬ ಸಂಸ್ಥೆ ರೂಪಗೊಳ್ಳುವುದು. ಆದರೆ ಕುಟುಂಬ ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಿಂತಲೂ ಹಿಂದೆಯೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು ಎಂಬುವುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ. ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಕುಟುಂಬ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಲ್ಲ. ಮಾನವನಲ್ಲಿಯ ಲೈಂಗಿಕ ಅಸಮತೋಲನೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ವಿವಾಹವೆಂಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ಮಾನವ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ. ಕಾಲಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪ್ರೇಮ ವಿವಾಹಗಳು ಅಥವಾ ಗಾಂಧರ್ವ ವಿವಾಹಗಳು ಅಥವಾ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ರೂಪಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ.

ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಮಾನವ ಸಂಘ ಜೀವಿ. ಸಮಾಜ ಜೀವಿ, ಚಿಂತನಶೀಲಜೀವಿ. ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರಗತಿಯತ್ತ ತನ್ನ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವವನು. ಆದಿಮಾನವರಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಒಂದು ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಮುನ್ನ ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಥೆ ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಂತೆ ಮಾನವನು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪ, ಅತಿವೃಷ್ಟಿ, ಅನಾವೃಷ್ಟಿ, ರೋಗರುಜಿನ, ಅನ್ಯರ ಆಕ್ರಮಣ, ದಾಳಿ, ಹಿಂಸಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಅವಸಾನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಮಾನವನ ಬದುಕು ಅಸ್ಥಿರವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾದಾಗ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡುಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಏರುಪೇರಾಗುವುದು ಸಹಜವಾಗಿತ್ತು. ಮಾನವನಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹಸಿವು, ಜ್ಞಾನದ ಹಸಿವು ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ್ದೊ ಅಷ್ಟೇ ಲೈಂಗಿಕ ಹಸಿವು ಸಹಜವಾಗಿರುವುದು. ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರಲ್ಲಿಯ ಸಂಖ್ಯಾ ಏರಿಳಿತಗಳಿಂದಾಗಿ ಹಾಗು ಸೌಂದರ್ಯದ, ವಯಸ್ಸಿನ, ಏರುಪೇರುಗಳಿಂದಾಗಿ ಲೈಂಗಿಕತೆಯ ಅಡಚಣೆಯು ಏರುಪೇರುಗೊಂಡಿರುವುದು ಸಹಜ. ಸೌಂದರ್ಯವುಳ್ಳ, ವಯಸ್ಸುಳ್ಳ, ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ಪುರುಷನಿಗೆ ಹಲವಾರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದು ಸಹಜ. ಹಾಗೆಯೇ ಸೌಂದರ್ಯವುಳ್ಳ, ವಯಸ್ಸುಳ್ಳ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಹಲವಾರು ಪುರುಷರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದು ಸಹಜವಾಗಿರುವುದು. ಇದರಿಂದ ಅಸಹಾಯಕನಿಗೆ, ಕುರೂಪನಿಗೆ ಅಥವಾ ಕುರೂಪಳಿಗೆ, ಅಜ್ಞಾನಿ ಪುರುಷ ಅಥವಾ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ವಯೋವೃದ್ಧರಿಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆಯುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕುರೂಪಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ವೃದ್ಧನಾಗಿದ್ದರೂ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂತೃಪ್ತಿ ಪಡೆಯುವ ಆಸಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕುರೂಪಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ವೃದ್ದರಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪತ್ತು ಹಾಗೂ ಸಂಘಟಿತ ಶಕ್ತಿಗಳ ಬಲದಿಂದ ಸೌಂದರ್ಯಯುತ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ವಯಸ್ಸಿನವರೊಂದಿಗೆ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಳ್ಳೆಯ ವಯಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಸೌಂದರ್ಯ ಇರುವವರು ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸದೇ ಇದ್ದರೂ ಕ್ರೂರ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಹಲವೊಮ್ಮೆ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಾಗಿತ್ತು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಲೈಂಗಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ತಲೆದೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಲೈಂಗಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯೇ ಅಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ವಿವಾಹವೆಂಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದರು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತು, ಯಾವಾಗ ಹುಟ್ಟಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಅಂದಿನ ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಆಯಾ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವೆಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡಿದವು. ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಥೆ ಹುಟ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು

ಪೂರೈಸುತ್ತ ಒಂದು ಸುಂದರ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಜನವರ್ಗದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಜನವರ್ಗಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪದ ವಿವಾಹಗಳು ರಚನೆಗೊಂಡವು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಚರಣೆಗಳೂ ರೂಪಗೊಂಡವು. ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವು. ವಿವಾಹ ಕೇವಲ ಲೈಂಗಿಕ ತೃಪ್ತಿ ನೀಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯದೇ ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಥೆ ಗುರುತರವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿತು. ಹಲವಾರು ಮಾದರಿಯ ವಿವಾಹಗಳು ಉಗಮಗೊಂಡವು. ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಿತ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ ಕೇಂದ್ರಿತ ವಿವಾಹಗಳು ಉಗಮಗೊಂಡವು. ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಿತ ವಿವಾಹಗಳೆಂದರೆ ಪ್ರೇಮ ವಿವಾಹ ಇದಕ್ಕೆ ಗಾಂಧರ್ವ ವಿವಾಹವೆಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿ ಇಂದು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಕಾಣಸಿಗುವವು. ಈ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮ್ಮತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಈ ವಿವಾಹಗಳು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಸಮಾಜ ಇರುವವರೆಗೆ ಅವು ಇದ್ದೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಸಮಾಜಕೇಂದ್ರಿತ ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಿತ ವಿಷಯಗಳು ಹಲವೊಮ್ಮೆ ಗೌಣವಾಗುವುದುಂಟು. ಅಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವೇ ಮುಖ್ಯ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವುದು. ವಿವಾಹದ ರೂಢಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ, ಧರ್ಮದಿಂದ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ, ಜಾತಿಯಿಂದ ಜಾತಿಗೆ, ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವವು. ಇವು ಅವರ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರೂಪಗೊಂಡಿರುವವು.

ಬೇಟೆ, ಪಶುಪಾಲನೆ, ಕೃಷಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಆಯಾಯ ಘಟ್ಟಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವಿಕಸಿಸುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ. ಬೇಟೆ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ರೂಪುಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲೆಮಾರಿತನ, ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಸಹಜವಾಗಿತ್ತು. ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ತಿಯ ಕಲ್ಪನೆ ಗಟ್ಟಿಗೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದುದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರೂಪಗೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರೀತಿಯ ವಿವಾಹಗಳು ಅಥವಾ ಗಾಂಧರ್ವ ವಿವಾಹಗಳು ಸಹಜವಾಗಿದ್ದವು.

ಪಶುಪಾಲನೆ ಮೂಲದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಮೇಕೆ, ಕುರಿ ಮತ್ತು ದನಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾ ಪ್ರದೇಶದಿಂವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅಲೆಯುತ್ತ ಅಲೆಮಾರಿಯಾಗಿ ಜೀವನ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಇಲ್ಲಿ ಅವರ ಆಸ್ತಿ ಎಂದರೆ ಪಶುಗಳು. ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ರೂಢಿಗಳು, ಆಚರಣೆಗಳು ಆರಂಭಗೊಂಡವು. ಇವು ಪಶುಪಾಲನೆಯ ಘಟ್ಟದ

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋದವು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾನವನ ಜೀವನ ಅಭದ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಮಾನವ ಭದ್ರವಾದ ಬದುಕಿಗಾಗಿ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಪಶುಪಾಲಕರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕ್ರಮೇಣ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುದಿನಗಳ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಾ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಾ ಮತ್ತು ಪಶುಪಾಲನೆಯೊಂದಿಗೆ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲಗಳ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡನು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕೃಷಿಯು ಉಗಮಗೊಳ್ಳುವುದು.

ಕೃಷಿ ಮಾನವ ಜೀವನದ ವಿಕಸದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಘಟ್ಟ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು. ಪಶುಪಾಲನೆಯಿಂದ ಕೃಷಿಗೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡ ಮಾನವ ಅಲೆಮಾರಿತನವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿಕೊಂಡ. ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಒಂದೆಡೆ ಭದ್ರವಾಗಿ ನೆಲೆ ನಿಂತ. ಆತ ನೆಲೆನಿಂತ ಸ್ಥಳಗಳೇ ಊರುಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟವು. ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತು. ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತು. ಯಾರು ಯಾವ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿಪುಣತೆ ಹೊಂದಿರುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಆ ಕಾರ್ಯಗಳ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಬಡಿಗತನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಬಡಿಗರೆಂದು, ಮಡಿಕೆ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಕುಂಬಾನೆಂದು, ದನಗಳನ್ನು ಸಲಹುವವರಿಗೆ ದನಗಾರರೆಂದು, ಕುರಿಗಳನ್ನು ಸಲುಹುವವರನ್ನು ಕುರುಬರೆಂದು, ಹೊಲವನ್ನು ಊಳುವುವವರಿಗೆ ಹೊಲೆಯರೆಂದು, ಬೇಟೆ ಆಡುವವರನ್ನು ಬೇಡರೆಂದು ಹೀಗೆ ಕಾರ್ಯ ನೈಪುಣ್ಯತೆಯ ಶ್ರಮವಿಭಜನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗಗಳು ರೂಪಗೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಇಂತಹ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಗಳೆಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಯಿತು. ಕಾರ್ಯನೈಪುಣ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಶ್ರಮವಿಭಜನೆಯ ಆಧಾರಿತ ಜಾತಿಗಳು, ಕಾರ್ಯ ನೈಪುಣ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಶ್ರಮವಿಭಜನೆಯ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದ್ದವು. ಕಾರಣ ಅಂತಹ ಹಿನ್ನೆಲೆಯುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ಕಂಬಾರಿಕೆ ಕೌಶಲ್ಯದ ಪುರುಷ ಕಂಬಾರಿಕೆ ಕೌಶಲ್ಯದ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನೇ ವಿವಾಹವಾಗಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಇದರಿಂದ ಅತನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದೆಂದು ಅರಿತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಸಮಕುಲಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಮೀಪದ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಗಳು ಮುಂದುವರಿದಂತೆ ಜೈವಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನ್ಯತೆ ಕಂಡು ಬರುವುದನ್ನು ಅರಿತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು

[illegible]

ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಇಂದಿಗೂ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಬುಡುಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಮಕುಲಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ನಿಷೇಧವಾಗಿದ್ದು, ಬೆಸಬೆಡಗುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವುದು. ಇದರಿಂದ ಸಮಕುಲದವರಲ್ಲಿ, ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರೆಂಬ ಭಾವನೆ ಮತ್ತು ಬೆಸಕುಲಗಳದವರಲ್ಲಿ ನೆಂಟರೆಂಬ ಭಾವನೆ ಇದ್ದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನೆ ಬಿಗಿಗೊಳ್ಳುವುದು. ಜೊತೆಗೆ ಜೈವಿಕ ಅಸಮತೋಲನೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಲಭ್ಯವಾಗುವುದು. ಆದರೂ ಹಲವು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ, ಬುಡುಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ತರಹದ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಅಂಗೀಕಾರಗೊಂಡು ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿವೆ.

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕಾಲಘಟ್ಟ ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಕಸನಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿಸಿದೆ. ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಶಿಕ್ಷಣಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾದಂತೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳು ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು ಸಮಾನವಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ. ಇವು ಬೆಳೆದಂತೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳು, ಕಟ್ಟಳೆಗಳು, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಆಚರಣೆಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಸಡಿಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರು ಸಮಾಜಕೇಂದ್ರಿತ ಅಥವಾ ಜಾತಿ ಕೇಂದ್ರಿತವಲ್ಲದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಿತವಾದ ಆಯ್ಕೆಯ ನಿರ್ಧಾರಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಲ ಬರುತ್ತಲಿದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆಲ್ಲ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಿತ ವಿವಾಹಗಳು ಅಥವಾ ಪ್ರೇಮ ವಿವಾಹಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಈ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಸ್ವರೂಪದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ವರೂಪ

ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬದಲಿಸುತ್ತ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಪುನರ್ ರಚಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಹಲವಾರು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿವಾಹಗಳು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಒತ್ತಡಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಜಾತೀಯತೆ, ಧರ್ಮಾಂಧತೆ, ಭಾಷಾಂಧತೆ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ

[illegible]

[illegible]

ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿವೆ. ಇವುಗಳು ಒಂದು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸದೇ ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣದೇ ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತಾ ಅಸಮಾನತೆಯ ಕಂದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉಲ್ಬಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಹಲವೆಡೆ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಕಂಟಕಗಳು ಬಂದೊದಗುತ್ತಿವೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಆಗಿದ್ದರೆ ಹೊಸ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಮಾನ ಮನಸ್ಕರು ಪ್ರೀತಿಸಿ ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ಈ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರೇಮ ವಿವಾಹದ ಅಥವಾ ಗಾಂಧರ್ವ ವಿವಾಹದ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಅಥವಾ ಪ್ರೇಮ ವಿವಾಹ ಇವುಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ೧೦೦ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆಗೊಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಹಲವು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರಿಂದ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಸ್ವರೂಪ ಅರಿಯಲು ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಿತ ಮತ್ತು ವಿಷಯ ಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಧಾನ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ.

ಪದ-ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ

ಅಂತರ್ವಿವಾಹ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಅಂತರಧಾರ್ಮಿಕ ವಿವಾಹಗಳಿಗೆ ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವೆಂಬ ಪದ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ.

ಊಹೆಗಳು

೧. ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಪ್ರೇಮ ವಿವಾಹದ ಮುಂದುವರಿಕೆಯ ವಿವಾಹಗಳಾಗಿವೆ.

೨. ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಂಶಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

೩. ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಂಶಗಳು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಸಫಲತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುವು.

ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಧಾನಗಳು

ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಿಧಾನ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಲು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ, ಇತಿಹಾಸದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಲು ಹಲವಾರು ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಿಧಾನವು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಧಾನ : ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದ ೧೦೦ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತ ದಂಪತಿಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಆಯ್ದ ೨೦ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಧ್ಯಯನ, ವಿಷಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳಲ್ಲಿ ಆಯ್ದ ಆರು ಜನರ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಲು ಹಾಗೂ ಇದುವರೆಗೆ ಈ ಸಂಬಂಧ ಲಭ್ಯವಾದ ಇತರ ಮೂಲದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ವಿಧಾನ ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ವಿಧಾನ : ೧೦೦ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತ ದಂಪತಿಗಳ ಮನೋಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲು ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸತ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಹಲವಾರು ಉಪಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪ್ರಾಶ್ನಾವಳಿ ವಿಧಾನ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಶನ ವಿಧಾನ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿರುವ ೧೦೦ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ೨೦ ಆಯ್ದ ದಂಪತಿಗಳ ವಿಷಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಸಂದರ್ಶಿಸಿ(ಭೇಟಿಯಾಗಿ) ಅವರ ಜೀವನ ವಿಧಾನ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಯ್ದ ಆರು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತ ವಕ್ತೃಗಳ ಸಂದರ್ಶನದ ವಿವರಗಳನ್ನು ವಿಷಯ ಅಧ್ಯಯನದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ : ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದ ೧೦೦ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಂಡಿದ್ದು, ಇವರ ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಕಾಂಶಗಳು ಹಾಗೂ ಇವರ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನಿಸುವುದು ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆಯ, ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳ ಭಿನ್ನ ಆಚರಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಅಂದರೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಎಂಬುದು ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಆಚರಣೆಯಾಗಿದ್ದು, ಚರಿತ್ರೆಯ ವಿಕಾಸದ ಜೊತೆಗೆ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಲಿದೆ. ಕಠಿಣ ವರ್ಣ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯು

[illegible]

ಕೂಡ ಅವು ಜೀವಂತವಾಗಿರುವುದು ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಯಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ತಿರುವುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಇದ್ದ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಅದು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಜೀವಿತದ ಹೆಚ್ಚು ಅವಧಿಯನ್ನು ವಿವಾಹವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಕುಟುಂಬವೆಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಬಾಲ್ಯ ಮತ್ತು ಯೌವ್ವನಾವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಭಾವ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನದ ಮೇಲಾಗುವುದು ಸತ್ಯವಾದುದು. ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಿವಾಹಕ್ಕಿದೆ.

ಇದುವರೆಗಿನ ಹೆಚ್ಚು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವಿವಾಹವನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಅಭ್ಯಸಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಿವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವು ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಯ ತಿರುವಾಗಿದ್ದು, ಆ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇದರ ಅಧ್ಯಯನ ಅಗತ್ಯವೆನಿಸಿದೆ.

ವಿವಾಹವು ಯಾವುದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿರಲಿ ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಬೀರುವ ಪರಿಣಾಮ ಅಧಿಕ. ಅದರಲ್ಲೂ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದು, ವಿವಾಹದ ಜೊತೆಗೆ ಕುಟುಂಬದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿದವು. ಇದರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧವು ಹಲವು ಕೋಷ್ಟಕಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಷಯ ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಆ ಮೂಲಕ ವಾದದ ಸಮರ್ಥನೆಗಾಗಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ೧೦೦ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಪರಿಚಯ ಮತ್ತು ವಿಳಾಸ ತಿಳಿಯುವುದರ ಮೂಲಕ ೧೦೦ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ವಿಳಾಸ ಪಡೆಯಲಾಯಿತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಯಿತು. ೧೦೦ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ೧೨ ಅಂತರ್ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿವಾಹಗಳಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿವಾಹಗಳು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಶಬ್ದವಾಗಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಎಂಬ ಪದ ಇಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಹಲವು ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳೆಂದರೆ,

* ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು.

* ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು.

* ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು.

* ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಕಾಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಾತಿ ವಿರೋಧಿ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಜಾತಿಯಿಂದ ಹೊರ ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂಬ ಆಶಯಗಳು ಆರಂಭವಾಗಿದ್ದು, ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳ ವ್ಯಾಪಕತೆಗೆ ಇವುಗಳ ಪಾತ್ರವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದು.

* ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ದಾಂಪತ್ಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.

ಭಿನ್ನ ಜಾತಿ, ಭಿನ್ನ ಆಚಾರ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಂಬಿಕಗಳಿಂದ ಬಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಬ್ಬರು ಅಂತರ್ವಿವಾಹವೆಂಬ ಒಂದೇ ವೇದಿಕೆಯಡಿ ಬಂದಾಗ ದಾಂಪತ್ಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ಷ ಮತ್ತು ಪರೋಕ್ಷ ಅಂಶಗಳು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು.

* ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಮತ್ತು ಅವರ ಮಕ್ಕಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು.

ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ವಿವಾಹದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಸಾಧಿಸಿರುವ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಗೆ ವಿರೋಧವಾದ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವೆಂಬ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಿದ್ಧವಾದಗ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಸಹಜ. ಅಂತೆಯೇ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆಯೇ, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಅಂತರ್ವಿವಾಹದಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾವುವು ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸುವುದು.

ಅಧ್ಯಾಯ ೨

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯ

ಪೀಠಿಕೆ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದು, ೧೯೫೬ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ ವಿಂಗಡಣೆಯಾದಾಗ, ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಅಂದಿನ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. (ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಬೀದರ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು)

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಶಾಲ ಸಮತಟ್ಟಾದ ಪ್ರದೇಶವು ೭೬° ೦೪' ಮತ್ತು ೭೭° ೪೨' ಪೂರ್ವರೇಖಾಂಶ ಹಾಗೂ ೧೬° ೧೨' ಮತ್ತು ೧೭° ೪೬' ಉತ್ತರ ರೇಖಾಂಶ ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ವಾಯುವ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯದ ಸೊಲ್ಲಾಪುರ ಮತ್ತು ಉಸ್ಮಾನಾಬಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಮೇದಕ್ ಮತ್ತು ಮಹಬೂಬ ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಗಡಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇನ್ನೂಳಿದ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶವು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಬೀದರ

ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.[೧]

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯು ಗುಲಬರ್ಗಾ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಎಲ್ಲೆಯಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೀಮಾ ನದಿಯು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಗುಲಬರ್ಗಾ ಹಾಗೂ ಬಿಜಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಎಲ್ಲೆಯಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ.

ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಜನಸಂಖ್ಯೆ

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶವು ೧೯೯೧ರ ಜನಗಣತಿಯ ವರದಿಯಂತೆ ೧೬,೨೨೪ ಚ.ಕಿ.ಮೀ. ಇದ್ದು ರಾಜ್ಯದ ಶೇಕಡಾ ೮.೪೬ರಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಇದು ಇಂದು ರಾಜ್ಯದ ಮೊದಲನೆಯ ದೊಡ್ಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೨೫.೮೨ ಲಕ್ಷ ಇದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ೧೩.೧೬ ಲಕ್ಷ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ೧೨.೬೬ ಲಕ್ಷ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ೧೯.೭೨ ಲಕ್ಷ ಜನರು ಗ್ರಾಮವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ೬.೧೦ ಲಕ್ಷ ಜನರು ನಗರವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಚ.ಕಿ.ಮೀ.ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ೧೫೯ ಜನರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಸಾವಿರ ಪುರುಷರಿಗೆ ೯೬೨ ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದಾರೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಆಡಳಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗುಲಬರ್ಗಾ, ಸೇಡಂ ಮತ್ತು ಯಾದಗಿರಿ ಎಂದು ಮೂರು ಕಂದಾಯ ಉಪವಿಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿದೆ.[೨]

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯು ೧೩೦೪ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ೧೨ ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ೧೦ ತಾಲೂಕುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ೧೦ ತಾಲೂಕುಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ.

೧. ಅಫಜಲಪೂರ	೪. ಚಿತಾಪೂರ	೭. ಸೇಡಂ	೧೦. ಯಾದಗಿರಿ
೨. ಆಳಂದ	೫. ಗುಲಬರ್ಗಾ	೮. ಶಹಾಪೂರ	
೩. ಚಿಂಚೋಳಿ	೬. ಜೇವರ್ಗಿ	೯. ಸುರಪೂರ	

[illegible]

ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೧

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಾಲೂಕುವಾರು ಜನಸಾಂದ್ರತೆ

ಕ್ರ ಸಂ.	ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು	ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಚ.ಕಿ.ಮೀ ೧೯೯೧ ಜನಗಣತಿ	ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೧೯೯೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ					
			ಒಟ್ಟು	ಗಂಡಸರು	ಹೆಂಗಸರು	ಗ್ರಾಮೀಣ	ನಗರ	ಜನಸಾಂದ್ರತೆ
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮	೯
೧	ಅಫಜಲಪೂರ	೧೩೦೫	೧೫೦೮೫೬	೭೭೫೩೯	೭೩೩೧೭	೧೫೦೮೫೬	-	೧೧೬
೨	ಆಳಂದ	೧೭೩೫	೨೬೦೮೩೪	೧೩೩೪೪೨	೧೨೭೩೯೪	೨೩೪೨೭೦	೨೬೫೬೪	೧೫೦
೩	ಚಿಂಚೋಳಿ	೧೫೬೯	೧೮೯೧೬೧	೯೫೭೪೪	೯೩೪೧೭	೧೭೮೫೭೭	೧೦೫೮೪	೧೨೧
೪	ಚಿತ್ತಾಪೂರ	೧೭೬೫	೩೦೯೪೮೧	೧೫೭೪೦೪	೧೫೨೦೭೭	೨೦೮೯೬೫	೧೦೦೫೧೬	೧೭೫
೫	ಗುಲಬರ್ಗಾ	೧೭೩೦	೫೨೩೯೪೪	೨೭೨೩೯೮	೨೫೧೫೪೬	೨೧೩೦೨೪	೩೧೦೯೨೦	೩೦೩
೬	ಜೇವರ್ಗಿ	೧೮೨೨	೧೮೮೭೦೭	೯೫೨೫೨	೯೩೪೫೫	೧೮೮೭೦೭	---	೧೦೪
೭	ಸೇಡಂ	೧೦೨೫	೧೬೩೧೫೫	೮೨೧೧೧	೮೧೦೪೪	೧೨೯೮೮೯	೩೩೨೬೬	೧೫೯
೮	ಶಹಾಪೂರ	೧೬೯೪	೨೪೦೨೦೬	೧೨೧೩೮೬	೧೧೮೮೨೦	೨೦೮೪೧೭	೩೧೭೮೯	೧೪೨
೯	ಸುರಪೂರ	೧೮೨೦	೨೮೧೭೪೩	೧೪೨೫೫೫	೧೩೯೧೮೮	೨೪೨೯೧೯	೩೮೮೨೪	೧೫೫
೧೦	ಯಾದಗಿರಿ	೧೭೦೯	೨೭೪೦೮೨	೧೩೮೨೫೭	೧೩೫೮೨೫	೨೧೬೭೪೨	೫೭೩೪೦	೧೬೦
	ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	೧೬೨೨೪	೨೫೮೨೧೬೯	೧೩೧೬೦೮೮	೧೨೬೬೦೮೧	೧೯೭೨೩೬೬	೬೦೯೮೦೩	೧೫೯

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳ ನೋಟ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಂಗ್ರಹಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಗುಲಬರ್ಗಾ ಪು.೧೪-೧೫

ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಹುಭಾಗ ಎರೆಭೂಮಿಯಾಗಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬಿರುಸಾದ ಮುರಮಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಉಸುಕುಭೂಮಿ ಇದೆ. ಶಾಹಬಾದ ಸೇಡಂ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುಣ್ಣದ ಕಲ್ಲು ವಿಪುಲವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಬಂಗಾರ, ತಾಮ್ರ, ಜಿಪ್ಸಮ್, ಸ್ಪಟಿಕದ ಬೆಣಚು ಕಲ್ಲುಗಳು ಚಿತಾಪೂರ, ಜೇವರ್ಗಿ ಚಿಂಚೊಳಿ, ಶಹಾಪೂರ, ಸುರಪೂರ, ನಾಲವಾರ, ವಾಡಿ, ಶಹಾಬಾದ, ಮಳಖೇಡಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೫೦೦ ಚದರು ಮೈಲುಗಳ ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿದೆ.

ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಅಂದರೆ ೨೮.೧೭ ಮಾತ್ರ. ಹೀಗಾಗಿ ಒಣಹವೆ ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲು ಹೆಚ್ಚು. ಭೀಮಾ ನದಿಯು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಖ್ಯನದಿಯಾಗಿದೆ. ಬೆಣ್ಣೆತೋರೆ, ಅಮರ್ಜಾ,

ಮುಲ್ಲಾಮಾರಿ, ಕಾಗಿಣಾ, ಬೋರಿ ಮುಂತಾದವು ಚಿಕ್ಕ ನದಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಹರಿದು, ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಒಣಗಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಯಾದಗೀರ ಶಹಾಪೂರ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆರೆಗಳಿದ್ದು ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತರವಾದ ಪರ್ವತಗಳಿಲ್ಲ. ಗುಡ್ಡಗಳಂತಿರುವ ಬೆಟ್ಟಗಳು ಶಹಾಪೂರ, ಯಾದಗೀರ, ಸುರಪೂರ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಉಳಿದೆಡೆ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಹೆಸರಿನ ಮೂಲ

ಗುಲಬರ್ಗಾವನ್ನು ಕಲಬುರ್ಗಿ, ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಎಂಬ ಪರ್ಯಾಯ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ.೧೨-೧೩ನೇ ಶತಮಾನದ ಚಿನಮುಳ್ಳಿ ಶಿಲಾಶಾಸನದಲ್ಲಿ "ಕಲಂಬರಿಗೆ" ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿತಗೊಂಡಿದ್ದು, ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನ ಒಂದರಲ್ಲೂ ಇದೇ ರೂಪ ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ.೧೪೭೭ರ ಬೇಲೂರು(ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ) ಹಾಗೂ ಕ್ರಿ.ಶ.೧೫೩೭ರ ಶಿರವಾಳದ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಕ್ರಮವಾಗಿ "ಕಲುಬರಗೆ" ಹಾಗೂ "ಕಲಬುರಿಗೆ" ಎಂದು ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಪರ್ಷಿಯನ್ ರಾಯಭಾರಿ ರಝಾಕನು ಇದಕ್ಕೆ "ಕಲಬುರ್ಗ್" ಎಂದೇ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಗುಲಬರ್ಗಾ ಎಂಬ ನಾಮಪದದ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಗುಲಬರ್ಗಾ ಎಂಬುದು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ "ಕಲಬುರಗಿ" ಪದದ ಫಾರಸೀಕರಣವಾಗಿದ್ದು, ಫಾರಸೀಯಲ್ಲಿ "ಗುಲ್" ಎಂದರೆ "ಹೂವು" "ಬರ್ಗ" ಎಂದರೆ ಎಲೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ.[೩] ಮುಂದೆ ಬಹುಮನಿ ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗುಲಬರ್ಗಾ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.[೪] ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಹೂಗಳ ವಿಪರೀತವಾದ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧವೆಂಬಂಥ ಹೆಸರು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಹೊತ್ತಿದೆ.

ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮುಂಬಯಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗವಿದ್ದು, ಇದು ೨೨೫ ಕಿ.ಮೀ ಬ್ರಾಡಗೇಜ್ ಹಳಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೨೩ ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಿದ್ದು, ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಿತಾಪೂರ ತಾಲೂಕಿನ ವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆ ಜಂಕ್ಷನ್ ಇದೆ.[೫]

ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೨

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಾಲೂಕುವಾರು ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ

ಕ್ರ ಸಂ.	ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು	ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗದ ಉದ್ದಳತೆ (ಕಿ.ಮೀಗಳಲ್ಲಿ) ೩೧.೩.೯೯ರಂತೆ					ರಸ್ತೆಗಳು ಉದ್ದಳತೆ (ಕಿ.ಮೀ) ೩೧.೩.೯೮ ರಂತೆ			
		ಬ್ರಾಡ್ ಗೇಜ್	ಮೀಟರ್ ಗೇಜ್	ನ್ಯಾರೋ ಗೇಜ್	ಒಟ್ಟು	ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ	ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ರಸ್ತೆಗಳು	ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಗಳು	ಇತರೆ ಜಿಲ್ಲಾ
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮	೯	೧೦	೧೧
೦೧	ಅಫಜಲಪೂರ	೩೧	-	-	೩೧	೩	-	೮೪	೧೧೫	೦೭
೦೨	ಆಳಂದ	-	-	-	-	-	-	೧೧೭	೨೦೪	-
೦೩	ಚಿಂಚೋಳಿ	-	-	-	-	-	-	೯೮	೧೨೨	-
೦೪	ಚಿತ್ತಾಪೂರ	೬೬	-	-	೬೬	೬	-	೨೪	೨೬೧	-
೦೫	ಗುಲಬರ್ಗಾ	೩೮	-	-	೩೮	೬	-	೧೫೧	೭೬	೨೭
೦೬	ಜೇವರ್ಗಿ	-	-	-	-	-	-	೮೩	೮೯	-
೦೭	ಸೇಡಂ	೩೨	-	-	೩೨	೩	-	೮೪	೭೬	೧೦
೦೮	ಶಹಾಪೂರ	-	-	-	-	-	-	೯೪	೯೪	-
೦೯	ಸುರಪೂರ	-	-	-	-	-	-	೫೪	೧೩೫	೧೯
೧೦	ಯಾದಗಿರಿ	೫೮	-	-	೫೮	೫	-	೩೬	೨೪೨	-
	ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	೨೨೫	-	-	೨೨೫	೨೩	-	೮೨೫	೧೪೧೪	೬೩

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳ ನೋಟ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಂಗ್ರಹಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಗುಲಬರ್ಗಾ, ಪು.೩೫

ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೩

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಾಲೂಕುವಾರು ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ

ಕ್ರ. ಸಂ.	ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು	ರಸ್ತೆಗಳ ಉದ್ದಳತೆ (ಕಿ.ಮೀ.ಗಳಲ್ಲಿ) ೩೧-೩-೧೯೯೮						
		ಹಳ್ಳಿರಸ್ತೆಗಳು	ಬಿ.ಡಿಬಿ. ರಸ್ತೆಗಳು	ಅರಣ್ಯ ರಸ್ತೆಗಳು	ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆ ರಸ್ತೆ	ಮುನಸಿಪಾಲಟಿ ರಸ್ತೆ	ಪಂಚಾಯತ್ ರಸ್ತೆ	ಒಟ್ಟು
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮	೯
೦೧	ಅಫಜಲಪೂರ	೩೫೦	೨೭೫	-	-	-	-	೮೩೧
೦೨	ಆಳಂದ	೨೪೯	೨೭೨	-	-	೧೪	-	೮೫೬
೦೩	ಚಿಂಚೋಳಿ	೪೮೯	೨೧೦	೫	-	-	-	೮೫೪
೦೪	ಚಿತ್ತಾಪೂರ	೩೫೮	೯೭	-	-	೪೫	-	೭೮೪
೦೫	ಗುಲಬರ್ಗಾ	೩೩೬	೨೫೦	-	-	೪೨೩	-	೧೨೬೩
೦೬	ಜೇವರ್ಗಿ	೨೫೫	೬೦	-	೫೯	-	-	೫೪೬
೦೭	ಸೇಡಂ	೧೧೬	೩೯	-	-	೬	-	೩೩೧
೦೮	ಶಹಾಪೂರ	೧೫೭	೪೪	-	೪೧೩	೨೩	-	೮೨೫
೦೯	ಸುರಪೂರ	೧೦೭	೧೧೦	-	೫೦೦	೪	-	೯೨೯
೧೦	ಯಾದಗೀರಿ	೧೨೭	೯೭	-	-	೨೦	-	೫೨೨
	ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	೨೪೭೪	೧೪೫೪	೫	೯೭೨	೫೩೫	-	೭೭೪೧

(ಪಂಚಾಯತ್ ರಸ್ತೆ: ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ)

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳ ನೋಟ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಂಗ್ರಹಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಗುಲಬರ್ಗಾ,ಪು.೩೬

ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೪

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಾಲೂಕುವಾರು ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು	ಪಕ್ಕಾ ರಸ್ತೆಗಳು	ಭಾರೀ ಸೇತುವೆಗಳು	ಅಂಚೆಕಛೇರಿಗಳು (೯೮-೯೯)	ತಂತಿ ಕಚೇರಿಗಳು (೯೮-೯೯)	ದೂರವಾಣಿ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು	ದೂರವಾಣಿಗಳು (೯೮-೯೯)
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮
೦೧	ಅಫಜಲಪೂರ	೩೯೫	೧	೪೫	೧೯	೧೬	೧೩೭೯
೦೨	ಆಳಂದ	೪೧೫	೨	೭೩	೧೯	೧೫	೧೪೭೫
೦೩	ಚಿಂಚೋಳಿ	೪೪೫	೨	೫೬	೧೪	೧೦	೭೦೧
೦೪	ಚಿತ್ತಾಪೂರ	೪೬೦	೧೪	೭೧	೨೪	೧೭	೩೬೩೪
೦೫	ಗುಲಬರ್ಗಾ	೮೮೩	೮	೮೧	೩೩	೨೩	೨೨೧೪೭
೦೬	ಜೇವರ್ಗಿ	೩೬೬	೪	೫೪	೧೬	೧೦	೯೬೮
೦೭	ಸೇಡಂ	೨೧೬	೩	೪೭	೧೪	೯	೧೭೦೬
೦೮	ಶಹಾಪೂರ	೭೧೩	೩	೫೪	೧೯	೧೪	೧೮೮೧
೦೯	ಸುರಪೂರ	೮೬೪	೩	೬೫	೨೬	೧೩	೨೦೪೪
೧೦	ಯಾದಗಿರಿ	೩೭೮	೫	೭೭	೨೫	೧೧	೨೦೮೭
	ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	೫೧೩೫	೪೫	೬೨೩	೨೦೯	೧೩೮	೩೭೯೭೨

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ನೋಟ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಂಗ್ರಹಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಗುಲಬರ್ಗಾ, ಪು.೩೭

[illegible]

ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗದ ಉದ್ದಳತೆ ೨೨೫ ಕಿ.ಮೀ.ಗಳಲ್ಲಿ ೩೧-೩-೯೯ರಂತೆ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳ ಉದ್ದಳತೆ ೨೩೦೨ ಕಿ.ಮೀ ೩೧-೩-೯೮ ರಂತೆ ಇರುವುದು.

ಭಾರತ ೧೯೪೭ ಆಗಸ್ಟ್ ೧೫ಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ದಾಸ್ಯಬಂದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಡೆದರೂ ಕೂಡಾ ಗುಲಬರ್ಗಾ, ಬೀದರ ರಾಯಚೂರು ಪ್ರಾಂತಗಳು ನಿಜಾಮನ ಅಧಿಪತ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದವು. ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರು ನಿಜಾಮನ ಕಪಿಮುಷ್ಠಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರಲು ರಜಾಕಾರ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ರಮಾನಂದ ತೀರ್ಥರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಮುಂದಾಳತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರೀಯರು ನಿಜಾಂ ಸಂಸ್ಥಾನದ ವಿರುದ್ಧ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಸರದಾರ ವಲ್ಲಭಾಯಿ ಪಟೇಲರು ಸೈನಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ನಂತರ ೧೯೪೮ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೮ರಂದು ಸ್ವತಂತ್ರಗೊಂಡಿತು. ೧೯೫೧ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಲೋಕಸಭೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಅಗ್ರಗಣ್ಯ ಜನನಾಯಕರಾಗಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿ ದಯಾನಂದ ತೀರ್ಥರು ಗುಲಬರ್ಗಾದಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾದರು. ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಪಟ್ಟಣವಾಗಿ ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕ (ಬೀದರ್ ಬಳ್ಳಾರಿ ರಾಯಚೂರು ಗುಲಬರ್ಗಾ)ದ ಆಡಳಿತ ವಲಯದ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನವಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ.ದ ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಸಾಮಂತರ, ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಡಳಿತ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳಗಳು : ಗುಲಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅವುಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ.

೧ ಶಹಾಪೂರ : ಈ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಗರವೆಂಬ ಊರಿದೆ. "ಸಗರ ಐನೂರು" ಎಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಆಡಳಿತದ ವಲಯವಾಗಿತ್ತು. ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸಗರ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ರಾಜಧಾನಿ ಇದಾಗಿತ್ತೆಂದು ಅವನ ಹೆಸರಿನ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಊರಿಗೆ ಸಗರ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ ಎಂಬ ಐತಿಹ್ಯವಿದೆ.

೨. ನರೋಣ : ರಾಮನು ರಾವಣನ ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಪಾಪಭೀತಿ ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತಂತೆ, ಅಯೊಧ್ಯೆಗೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನರೋಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪುಣ್ಯ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಲಿಂಗಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಪೂಜೆಗೈದ ಮೇಲೆ ರಾಮನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿವುಂಟಾಗಿ ರಾವಣನ ಕೊಂದ ಪಾಪದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದೆನೆಂದು ಅನಿಸಿತು. ನಾರಾಯಣ ಎಂದು ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವೇ ನರೋಣಾ ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಋಷಿಗಳಾದ ಅಗಸ್ತ್ಯರು ಇಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

೩. **ರಾಮತೀರ್ಥ :** ಗುಲಬರ್ಗಾ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಈ ಸ್ಥಳ ರಾಮ ಸೀತೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೋಗುವಾಗ ಅವನಿಗೆ ನೀರಡಿಕೆಯಾಯಿತಂತೆ. ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೊಂದು, ಬಾಣ ಬಿಟ್ಟ. ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ಚಿಮ್ಮಿತು. ಕುಡಿದು ಮುಂದೆ ಹೋದ ಅದೇ ರಾಮತೀರ್ಥವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

೪. **ಸನ್ನತಿ :** ಚಿತಾಪೂರ ತಾಲೂಕಿನ ಭೀಮಾನದಿಯ ಎಡದಂಡೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಸನ್ನತಿ ಇದು ಚಿಕ್ಕಹಳ್ಳಿ. ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಸನ್ನತಿಯ, ಚಂದ್ರಲಾ ಪರಮೇಶ್ವರಿಯ ಉಲ್ಲೇಖ ಬಂದಿದೆ.

೫. **ಚಿಂಚನಸೂರ :** ಮಹಿಶಾಸೂರ ಮರ್ಧಿನಿ ರಾಕ್ಷಸನ ಕೈಕತ್ತರಿಸಿದ ಸ್ಥಳ ಚಿಂಚನಸೂರ. ಚೊಂಚ ಅರಸನ ಊರು ಎಂಬುದೇ ಆಡು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಚಿಂಚನಸೂರ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಐತಿಹ್ಯವಿದೆ.

೬. ೧೨ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಸವಣ್ಣ, ಸಿದ್ಧರಾಮ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಮೊದಲಾದವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಕಲ್ಯಾಣವು ಗುಲಬರ್ಗಾದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿರುವ ಕಾರಣ ಶರಣರ ಅನೇಕ ಐತಿಹ್ಯಗಳಿವೆ. ಬಸವಣ್ಣನವರಿಗಿಂತಲೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಚೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯನ ಹುಟ್ಟೂರು ಸುರಪೂರ ತಾಲೂಕಿನ ಮುದನೂರು.

೭. **ದಂಡಗುಂಡ :** ಬಸವಣ್ಣನಿಗೆ ಬಿಜ್ಜಳನ ಸೈನಿಕರು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಬರುವಾಗ ತನಗೆ ಬೆನ್ನಟ್ಟುತ್ತಿರುವ ದಂಡು(ಸೈನ್ಯ) ಗುಂಡು(ಕಲ್ಲು)ಗಳಾಗಲಿ ಎಂದು ಶಪಿಸಿದನಂತೆ. ಆ ಸೈನಿಕರೆಲ್ಲ ಗುಂಡುಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಸ್ಥಳವೇ ಈಗಿನ ದಂಡಗುಂಡವೆಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

೮. **ಕೊಡೇಕಲ್ :** ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ ಕಲ್ಯಾಣದಿಂದ ಉಳವಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡೆಕಲ್ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಕಲ್ಯಾಣದ ಕಡೆಯ ಸೀಮೆ ಎಂದು ಕರೆದು ಒಂದು ಕಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಿದ. ಆ ಕಡೆಯ ಕಲ್ಲಿನ ಸೀಮೆ ಸುತ್ತ ಊರು ಬೆಳೆದು ಕೊಡೆಕಲ್ಲು ಊರಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಈಗಲೂ ಇಲ್ಲಿಯ ಕಾಲಜ್ಞಾನಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ.

೯. **ಮಹಾಗಾಂವ :** ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಗಾಂವದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಪೂಜೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದಳು ಎಂಬ ಐತಿಹ್ಯವಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲದೇ, ಸಾವಳಗಿ ಗುಲಬರ್ಗಾ ಚೇವರ್ಗಿ ತಿಂಥಿಣಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಶರಣರು ಸಂತರು ಪವಾಡ ಮೆರೆದ ಸ್ಥಳಗಳಾಗಿವೆ.

೧೦. ಖ್ವಾಜಾ ಬಂದೇ ನವಾಜ್ ದರ್ಗಾ : ೧೪ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುಲಬರ್ಗಾಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ ಖ್ವಾಜಾ ಬಂದೇ ನವಾಜ್ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೇ ಮಾಡಿದರು. ಇವರು ಹಲವಾರು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರಲ್ಲದೇ ಇವರು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸಭೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರವಚನಗಳು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದವು. ಮುಸ್ಲಿಮರ ಅನೇಕ ಸಮಾಧಿ ಮಂದಿರಗಳು ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಳಗಳಂತಿದ್ದ ಹಲವಾರು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಕೋಮಿನವರು ಭಾಗವಹಿಸುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಚೌಕಾಕಾರದ ಬೃಹತ್ತಾದ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗಳಿಗೂ ಮಿನಾರಗಳಿರುವ ಈ ದರ್ಗಾ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಚಿತ್ತಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

೧೧. ಶರಣ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ : ಶರಣ ಬಸವೇಶ್ವರರು ಕ್ರಿ.ಶ.೧೮೨೨ರಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯರಾದ ನಂತರ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಏಳು ಜನ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳು ಆಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಶರಣ ಬಸಪ್ಪ ಅಪ್ಪ ಇಂದಿನ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರಿಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಕೆತ್ತಿದ ದೇವಸ್ಥಾನ ಅತ್ಯಂತ ವೈಭವದಿಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ದಿನವೂ ದಾಸೋಹ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕೆಳಗೆ ಶರಣ ಬಸವೇಶ್ವರ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಲಿದೆ.

ಧರ್ಮ : ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮ, ಇಸ್ಲಾಂ, ಕ್ರೈಸ್ತರು, ವೀರಶೈವರು, ಹಿಂದೂಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಾದ ಸಿಖ್ಖರು ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧ನೇ ಮತ್ತು ೨ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಪ್ರಭಾವ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಅವಶೇಷಗಳು ಸನ್ನತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅನಂತರ ಜೈನ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ಅರಸರು ಪ್ರೋತ್ಸಹಕೊಟ್ಟದ್ದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಭಂಕೂರ-ಸೇಡಂ-ಹುಣಸಿ ಹಡಗಿಲಗಳಲ್ಲಿ ಜೈನ ಬಸದಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಳಿದುಳಿದ ಅವಶೇಷಗಳಿವೆ. ೧೨ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಅನೇಕ ಶರಣರು, ವಚನಕಾರರು ಹುಟ್ಟಿಬಾಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೪ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಾಲಿಟ್ಟಿತು. ಆಳರಸರು ಮುಸ್ಲಿಮರೇ ಆದ ಕಾರಣ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಭಾವ ದಟ್ಟವಾಗಿದೆ. ಹಲವು ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಂತರು ಜನರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯತೆ ಕೋಮು ಸೌಹಾರ್ದತೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಹಿಂದೂಗಳು ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ತಿಂಥಣಿಯ ಮೌನೇಶ್ವರ, ಭೈರಾಮಡಗಿ ಅಳಂದ, ಯಾನಾಗುಂದಿ ಭಟ್ಟರಕೆಯವರಿಗೆ, ಗುಲಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಕೂಡ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜೆ ಪರಕೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ೨,೫

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಧರ್ಮವಾರು ಮತ್ತು ತಾಲೂಕುವಾರು ಜನಸಂಖ್ಯೆ (೧೯೯೧)

ಕ್ರ, ಸಂ,	ತಾಲೂಕು	ಹಿಂದೂಗಳು	ಮುಸಲ್ಮಾನರು	ಕ್ರೈಸ್ತರು	ಜೈನರು	ಬೌದ್ಧರು	ಸಿಖ್ಖರು	ಇತರ ಧರ್ಮಿಯರು	ಧರ್ಮವನ್ನು ಸೂಚಿಸದರು
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮	೯	೧೦
೦೧	ಅಫಜಲಪುರ ಗ್ರಾಮಾಂತರ	೧,೩೦,೩೨೬	೧೯,೭೪೭	೩೭	೨೭೦	೩೮	-	೦೧	೪೩೭
	ನಗರ	-	-	-	-	-	-	-	-
	ಒಟ್ಟು	೧,೩೦,೩೨೬	೧೯,೭೪೭	೩೭	೨೭೦	೩೮	-	೦೧	೪೩೭
೦೨	ಅಳಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ	೨,೧೧,೫೧೩	೨೧,೩೯೪	೦೯	೫೨೮	೬೧೦	೦೧	೦೨	೨೧೩
	ನಗರ	೧೩,೯೧೯	೧೧,೭೯೪	೧೦	೭೭೦	-	-	-	೭೧
	ಒಟ್ಟು	೨,೨೫,೪೩೨	೩೩,೧೮೮	೧೯	೧,೨೯೮	೬೧೦	೦೧	೦೨	೨೮೪
೦೩	ಚಿಂಚೋಳಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ	೧,೫೧,೧೪೭	೨೬,೬೦೮	೪೮೨	೧೫	೧೪೪	-	-	೦೯
	ನಗರ	೬,೮೩೮	೩,೭೨೩	೦೦	೧೧	೦೩	-	೦೧	೧೮೯
	ಒಟ್ಟು	೧,೫೭,೯೮೫	೩೦,೩೩೧	೪೮೨	೨೬	೧೪೭	-	೦೧	೧೮೯
೦೪	ಚಿತ್ತಾಪೂರ ಗ್ರಾಮಾಂತರ	೧,೭೫,೫೪೬	೩೨,೩೪೩	೭೭೬	೧೪೭	೦೩	೦೬	೦೧	೧೪೩
	ನಗರ	೬೬,೯೪೫	೩೦,೯೫೯	೧,೭೫೫	೮೫	೫೬೬	೬೧	೮೧	೬೪
	ಒಟ್ಟು	೨,೪೬,೪೯೧	೬೩,೩೦೨	೨,೫೩೧	೨೩೨	೫೬೯	೬೭	೮೨	೨೦೭
೦೫	ಗುಲಬರ್ಗಾ ಗ್ರಾಮಾಂತರ	೧,೮೬,೬೫೦	೨೫,೪೩೭	೪೭೪	೧೦೭	೭೩	೦೪	೦೨	೨೭೭
	ನಗರ	೧,೯೧,೮೫೭	೧,೧೩,೨೭೩	೨೩೯೫	೧,೨೮೬	೧,೨೯೪	೧೭೭	೧೧೯	೫೧೯
	ಒಟ್ಟು	೩,೭೮,೫೦೭	೧,೩೮,೭೧೦	೨೮೬೯	೧,೩೯೩	೧,೩೬೭	೧೮೧	೧೨೧	೭೯೬

೦೬ ಜೇವರ್ಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ	೧,೫೮,೬೧೬	೨೯,೩೬೭	೧೫೦	೨೧೨	೧೬೫	-	೦೧	೧೯೬
ನಗರ	-	-	-	-	-	-	-	-
ಒಟ್ಟು	೧,೫೮,೬೧೬	೨೯,೩೬೭	೧೫೦	೨೧೨	೧೬೫	-	೦೧	೧೯೬
೦೭ ಸೇಡಂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ	೧,೧೫,೩೫೧	೧೪,೦೭೮	೨೫೧	೧೪	-	-	೦೧	೧೯೪
ನಗರ	೨೪,೬೦೭	೮.೨೫೦	೨೮೭	೪೩	೦೪	೧೧	೦೮	೫೬
ಒಟ್ಟು	೧,೩೯,೯೫೮	೨೨,೩೨೮	೫೩೮	೫೭	೦೪	೧೧	೦೯	೨೫೦
೦೮ ಶಹಾಪೂರ ಗ್ರಾಮಾಂತರ	೧,೭೯,೮೭೫	೨೬,೬೪೨	೧,೩೬೦	೨೭	೦೬	-	೦೧	೫೬
ನಗರ	೨೧,೫೨೭	೯,೯೭೧	೬೧	೧೫೦	೦೭	-	-	೭೩
ಒಟ್ಟು	೨,೦೧,೪೦೨	೩೬,೬೧೩	೧,೪೨೧	೧೭೭	೧೩	-	೦೧	೧೨೯
೦೯ ಸುರಪೂರ ಗ್ರಾಮಾಂತರ	೨,೨೦,೫೮೧	೨೧,೬೪೫	೧೨೮	೧೯೮	-	-	೦೨	೩೬೫
ನಗರ	೨೫,೭೪೨	೧೨,೧೪೭	೨೪೪	೫೦೨	-	-	೧೭೧	೧೮
ಒಟ್ಟು	೨,೪೬,೩೨೩	೩೩,೭೯೨	೩೭೨	೭೦೦	-	-	೧೭೩	೩೮೩
೧೦ ಯಾದಗಿರಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ	೧,೯೨,೯೭೨	೧೮,೧೬೫	೫,೨೭೪	೪೨	-	-	೦೨	೩೩೪
ನಗರ	೩೭,೦೪೭	೧೯,೧೦೧	೪೯೬	೫೩೩	೦೧	೦೯	೬೭	೬೬
ಒಟ್ಟು	೨,೨೯,೯೭೨	೩೭,೨೬೬	೫,೭೭೦	೫೯೫	೦೧	೦೯	೬೯	೪೦೦
ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಟ್ಟು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	೧೭,೨೨,೫೩೦	೨,೩೫,೪೨೬	೮,೯೪೧	೧,೫೬೦	೧,೦೩೯	೧೧	೧೪	೨,೮೪೫
ನಗರ	೩,೮೮,೪೮೨	೨,೦೯,೨೧೮	೫,೩೪೮	೩,೪೦೦	೧,೮೭೫	೨೫೮	೪೪೬	೮೭೬
ಒಟ್ಟು	೨೧,೧೧,೦೧೨	೪.೪೪,೬೪೪	೧೪,೧೮೯	೪,೯೬೦	೨,೯೧೪	೨೬೯	೪೬೦	೩,೭೨೧

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್, ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಖಾ ಮುದ್ರಣಾಲಯಗಳು, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಗುಲಬರ್ಗಾ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಪು,೧೪೪-೪೫

ಅಲ್ಲದೆ, ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳು ೨೧,೧೧,೦೧೨, ಮುಸಲ್ಮಾನರು-೪,೪೪,೬೪೪, ಕ್ರೈಸ್ತರು ೧೪,೧೮೯, ಜೈನರು ೪೯೬೦, ಬೌದ್ಧರು ೨೯೧೪, ಸಿಖ್ಖರು ೨೬೯, ಇತರ ಧರ್ಮಿಯರು ೪೬೦ ಇದ್ದಾರೆ.[೫]

ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಜಾತಿ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜನರು ಇರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಸ, ಈಡಿಗ, ಉಪ್ಪಾರ, ಕಬ್ಬಲಿಗ, ಕಾಟಿಕ್, ಕುರುಬ, ಗಾಣಿಗ, ಗೊಲ್ಲ, ಚಲವಾದಿ, ಢೋರ, ದರ್ಜೆ, ದಾಸರು, ದೇವಾಂಗ, ನಾಯಿಂದ, ನೇಕಾರ, ಪಟ್ಟೇದಾರ, ಬೇಡ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಭೋಯಿ, ಮರಾಠ, ಮಾದಿಗ,ಮೇದರು, ರಜಪೂತ, ರೆಡ್ಡಿ, ಲಂಬಾಣಿ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ವಡ್ಡರು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ಸಮಗಾರ, ಹೊಲೆಯ ಜಾತಿಯ ಜನರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಜನಪದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮರಗಮ್ಮ, ದುರಗಮ್ಮ ಎಲ್ಲಮ್ಮ ಮುಂತಾದ ಹೆಣ್ಣು ದೇವತೆಗಳ ಗಾಢ ಪ್ರಭಾವವಿದೆ, ಜನರು ಹೂ, ಕಾಯಿಗಳ ಹರಕೆಯಲ್ಲದೇ ಕುರಿ ಕೋಣಗಳ ಬಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಲಕ್ಕಿ ಬೇವಿನ ತೊಪ್ಪಲು ಮೈಗೆಲ್ಲಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು "ಹುಟಗಿ" ಉಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಬೆತ್ತಲೆ ಸೇವೆ ಚಿಂಚನಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಗ್ನಿ ತುಳಿಯುವ, ಸಿಡಿ ಆಡುವ, ದಂಡ ನಮಸ್ಕಾರ ಹಾಕುವ, ಕನ್ನಡಿ ಕಳಸ ಏರಿಸುವ, ಉಪವಾಸ ವ್ರತ ಮಾಡುವ ಹರಕೆಗಳು ಇಲ್ಲಿಯ ಜನತೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಇವಲ್ಲದೆ ಎಡಗೈಯಿಂದ ಊಟ ಮಾಡುವುದು, ಪ್ರೀಯವಾದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥ ಅಥವಾ ಹಣ್ಣು ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನೈವೇದ್ಯವಿಡುವುದು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿವೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಮತ ಧರ್ಮದ ಜನರು ಬಂದು ನೆಲೆಸುವುದರಿಂದ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮದ ಜನರು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗವು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಭಾಗವೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದೆ. ಆದರೆ, ಗುಲಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದಾಹಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಲು ಜೊತೆಗೆ ನಾಗರಿಕರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಜ್ಞೆ

[illegible]

ಮೂಡಿಸಲು ಅನೇಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ. ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಜನ್ಮ ತಾಳಿವೆ. ಅವುಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯ :

೧. ನೂತನ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ : ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ೧೯೦೭ರಲ್ಲಿ ವಕೀಲರಾದ ವಿಠಲರಾವ ದೇವುಳಗಾಂವಕರ ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಉದಾತ್ತ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಸ್ವಾಮಿ ರಮಾನಂದ ತೀರ್ಥರು ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ೧೯೯೭-೯೮ ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಿಂದ ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣದವರೆಗೆ ಬೋಧಿಸುವ ೯ ವಿವಿಧ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ.

೨. ಶರಣ ಬಸವೇಶ್ವರ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘ : ೧೯೧೮ರಲ್ಲಿ ಗುಲಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ದಿವಂಗತ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಅಪ್ಪ ಅವರಿಂದ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿ ಜನಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವದಾಗಿತ್ತು. ೧೯೯೬ ರವರೆಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯವತಿಯಿಂದ ೨೧ ವಿವಿಧ ಮಟ್ಟಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅಮೂಲ್ಯ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಲಿವೆ.

೩. ಖ್ವಾಜಾ ಬಂದೇ ನವಾಜ ಸಂಸ್ಥೆ : ೧೯೫೮ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ದಾರುಲ್ ಉಲೂಂ ಶಾಲೆಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಂಸ್ಥೆ ೧೩ ವಿವಿಧ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು, ನರ್ಸಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು ಸೇರಿವೆ.

೪. ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಜುಕೇಷನ ಸೋಸೈಟಿ: ೧೯೫೮ರಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವಪ್ಪ ರಾಂಪೂರೆ ಹಾಗೂ ಅಂದಿನ ಗುಲಬರ್ಗಾದ ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ನಾಗರಾಜರಾಯರಿಂದ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು, ನರ್ಸಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು, ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜು ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ೨೬ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಗುಲಬರ್ಗಾ, ಬೀದರ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಬೆಳೆದಿವೆ.

೫. ಕರ್ನಾಟಕ ಪೀಪಲ್ಸ ಎಜುಕೇಷನ್ ಸೋಸೈಟಿ : ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಇಂದಿನ ಗ್ರಹಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆಯವರಿಂದ ೧೯೭೬ರಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡು ಕಾನೂನು

ಕಾಲೇಜು, ದೈಹಿಕ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬಿ.ಇಡಿ.ಸೇರಿದಂತೆ ಸುಮಾರು ೨೬ ಶಾಲಾಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.

೬. ಐಡಿಯಲ್ ಫೈನ್ ಆರ್ಟ್ಸ್ ಕಾಲೇಜ್ : ಐಡಿಯಲ್ ಫೈನ್ ಆರ್ಟ್ಸ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ೧೯೬೫ರಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ೨೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ೧೯೮೫ರಲ್ಲಿ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣ(ಬಿ.ಎಫ್.ಎ) ವನ್ನು ಮತ್ತು ೧೯೯೧ರಲ್ಲಿ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ೧೯೯೭-೯೮ ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ೧೮೧ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಐದು ವರ್ಷದ ಡಿಪ್ಲಮೋ ೧೬೨ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಐದು ವರ್ಷದ ಪದವಿ ೯೨ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಎರಡು ವರ್ಷದ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಕೋರ್ಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು.

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೇ ನೆರೆಯ ರಾಯಚೂರು, ಬೀದರ್, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಸುಮಾರು ೫೦ಂಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಖಾಸಗಿ ಶಿಕ್ಷಣಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಗುಲಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಲಿವೆ.

ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೇ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಕಿರಿಯ ಹಾಗೂ ಪದವಿ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಕೂಡಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಹೋಬಳಿಗೂ ಕೂಡಾ ಸರಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಮತ್ತು ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ಗುಲಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾಂತ್ರಿಕ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಜಗತ್ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯವಿದೆ ಮತ್ತು ೧೯೮೪ರ ಜನವರಿಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

೭. ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ : ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಧಾರವಾಡದ ಒಂದು ಸ್ನಾತಕೊತ್ತರ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ೧೯೭೦ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಒಂದು ದಶಕದ ನಂತರ ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವಾಗಿ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ಗುಲಬರ್ಗಾ, ರಾಯಚೂರು, ಬಳ್ಳಾರಿ ಮತ್ತು ಬೀದರ. ಸುಮಾರು ೮೫೬ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಿವಿಧ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ೧೯೯೦ರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ೨೪ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಸಂಡೂರಿನ ಬಳಿ ನಂದಿಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಒಂದು ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಯನ

[illegible]

ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ೩೦ ವಿವಿಧ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ನಂದಿಹಳ್ಳಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ಬೀದರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ೧೦ ವಿಶೇಷ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ೨ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ೯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ೧೫೦ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು ೧೦ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇವಲ್ಲದೇ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕಾಲೇಜು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರ, ಕ್ರೀಡಾ ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು N S S ಮುಂತಾದ ವಿಭಾಗಗಳು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ. ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ೧೫೦ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಸಂಯೋಜನೆ ನೀಡಿದ್ದು, ಯುಜಿಸಿ ವತಿಯಿಂದ ವಿವಿಧ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ಕಲೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಾನೂನು ಇವೇ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

೧೯೭೦-೭೧ನೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ಕೇವಲ ಇಬ್ಬರು ಅಧ್ಯಾಪಕರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ೧೯೮೬ರಲ್ಲಿ ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಪಡೆಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ನಂತರ ಹೈದ್ರಾಬಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಬೀದರ, ಗುಲಬರ್ಗಾ, ರಾಯಚೂರು ಹಾಗೂ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಆಂತರಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೬

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಾಲೂಕುವಾರು ಸಾಕ್ಷರತೆ ಪ್ರಮಾಣ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಸಾಕ್ಷರತೆ ಪ್ರಮಾಣ ೧೯೯೧ರ ಜನಗಣತಿ(ಶೇ)				ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳು		ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಗಳು	
	ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು	ಗಂಡಸರು	ಹೆಂಗಸರು	ಒಟ್ಟು	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮಕ್ಕಳು	ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು
೦೧	ಅಫಜಲಪೂರ	೫೨.೨೯	೨೨.೦೯	೩೭.೬೨	೧೫೭	೩೪೨೦೨	೨೭	೨೫೭೪
೦೨	ಆಳಂದ	೫೫.೦೧	೨೨.೪೫	೩೯.೧೨	೨೪೦	೬೫೭೧೨	೪೩	೩೬೦೩
೦೩	ಚಿಂಚೋಳಿ	೪೮.೨೭	೧೮.೨೮	೩೩.೪೧	೨೧೨	೫೦೬೯೦	೨೬	೩೯೧೫
೦೪	ಚಿತ್ತಾಪೂರ	೫೨.೩೦	೨೪.೭೦	೩೮.೭೨	೩೧೭	೧೬೨೬೧೧	೫೪	೯೫೯೦
೦೫.	ಗುಲಬರ್ಗಾ	೭೦.೧೨	೪೩.೪೧	೫೭.೩೩	೪೧೭	೧೮೯೧೪೮	೧೪೪	೪೩೩೦೯
೦೬.	ಜೇವರ್ಗಿ	೪೮.೪೨	೧೭.೦೯	೩೨.೮೫	೧೯೧	೪೫೬೩೦	೨೬	೨೬೨೨
೦೭.	ಸೇಡಂ	೪೭.೭೩	೨೧.೧೩	೩೪.೫೦	೧೮೦	೩೨೧೦೬	೨೪	೩೦೩೫
೦೮.	ಶಹಾಪೂರ	೪೧.೦೪	೧೭.೦೪	೨೯.೧೪	೨೭೦	೪೫೬೨೧	೨೮	೪೩೮೫
೦೯.	ಸುರಪೂರ	೪೬.೩೯	೧೮.೮೪	೩೨.೭೪	೨೯೦	೫೮೨೯೭	೩೦	೫೧೫೮
೧೦.	ಯಾದಗಿರಿ	೩೫.೯೬	೧೫.೬೨	೨೫.೮೮	೨೩೫	೩೮೪೮೮	೩೮	೨೫೮೩
	ಜಿ.ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	೫೨.೦೮	೨೪.೯೯	೩೮.೫೪	೨೫೦೯	೭೨೨೫೦೫	೪೪೦	೮೦೭೭೪

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ನೋಟ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಂಗ್ರಹಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಗುಲಬರ್ಗಾ,ಪು.೩೮

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುಲಬರ್ಗಾ ತಾಲೂಕಿನ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಮಾಣವು ಉಳಿದ ತಾಲೂಕುಗಳಿಗಿಂತ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರವೇ ಮುನ್ನಡೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ನಗರ ಪ್ರದೇಶವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗ ಜಾತಿಯ ಜನರನ್ನು ತನ್ನತ್ತ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಆಕರ್ಷಣೆಯ ಸೆಳೆತಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯವೆಲ್ಲ ಬಹುಬೇಗ ಮಾರುಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ನಗರೀಕರಣದಿಂದಾಗಿ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಸಿಗುವ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯವೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೭

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಾಲೂಕುವಾರು ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದಾಖಲಾತಿ

ಕ್ರ.		ಪದವಿಪೂರ್ವಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಲೇಜುಗಳು (ಹಿರಿಯ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಸೇರಿ)೯೮-೯೯		೧೯೯೮-೯೯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ(೯೮-೯೯)		ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ (೧೯೯೮-೯೯)		ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್	
ಸಂ.	ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು	ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು	ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು	ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು	ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು
೧.	ಅಫಜಲಪೂರ	೫	೮೭೭	೦೨	೧೪೮	-	-	-	-
೨.	ಆಳಂದ	೧೫	೫೦೬೫	೦೧	೩೪೪	-	-	-	-
೩.	ಚಿಂಚೋಳಿ	೧೨	೫೮೫೩	೦೧	೨೮೪	-	-	-	-
೪	ಚಿತ್ತಾಪೂರ	೮	೩೪೮೦	೦೬	೩೬೩	೧	-	-	-
೫.	ಗುಲಬರ್ಗಾ	೧೬	೬೨೭೧	೨೬	೭೮೫೮	೪	೧೩.೫೦	೨	೪೨೪೯
೬.	ಜೇವರ್ಗಿ	೩	೮೦೯	೦೧	೧೦೨	೧	೧೨೩	-	-
೭.	ಸೇಡಂ	೩	೫೨೬	೦೨	೪೪೬	-	-	-	-
೮.	ಶಹಾಪೂರ	೬	೭೩.೨	೦೨೧೨೭	-	-	-	-	-
೯.	ಸುರುಪೂರ	೭	೨೩.೨೫	೦೪	೧೧೦೯	-	-	-	-
೧೦.	ಯಾದಗಿರಿ	೭	೧೮೬೫	೦೪	೧೦೫೧	೧	೧೦೩	-	-
	ಜಿ.ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	೮೨	೨೭೮೦೩	೪೯	೧೧೮೩.೨	೭	೧೫೭.೬	೨	೪೨೪೯

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ನೋಟ, ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಂಗ್ರಹಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಗುಲಬರ್ಗಾ, ಪು.೩೯

ಈ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ ಪ್ರಕಾರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದಾಖಲಾತಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶವೇ ಗರಿಷ್ಠ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರವಾಗಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ದಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಾಗಲಿ ಜೇವರ್ಗಿ ಮತ್ತು ಯಾದವಗಿರಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಿಳಿದಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸದರಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕವು ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಸಹ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ೨.೮

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಾಲೂಕುವಾರು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಹಾಗೂ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು

ಕ್ರ. ಸಂ.	ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು	ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜುಗಳು (ಅಲೋಪತಿ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕಾಲೇಜುಗಳು ಸೇರಿ)		ದಂತ ಕಾಲೇಜುಗಳು		ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು
		ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು	ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು	
೦೧.	ಅಫಜಲಪೂರ	-	-	-	-	೧೧
೦೨.	ಆಳಂದ	-	-	-	-	೧೫
೦೩.	ಚಿಂಚೋಳಿ	-	-	-	-	೧೨
೦೪.	ಚಿತಾಪೂರ	-	-	-	-	೧೮
೦೫.	ಗುಲಬರ್ಗಾ	೯	೧೬೭೦	೧	೨೫೦	೧೩
೦೬.	ಜೇವರ್ಗಿ	-	-	-	-	೧೦
೦೭.	ಸೇಡಂ	-	-	-	-	೧೫
೦೮.	ಶಹಾಪೂರ	-	-	-	-	೧೪
೦೯.	ಸುರಪೂರ	-	-	-	-	೧೪
೧೦.	ಯಾದಗಿರಿ	-	-	-	-	೧೭
ಜಿ.ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ		೯	೧೬೭೦	೧	೨೫೦	೧೩೯

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ನೋಟ, ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಂಗ್ರಹಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಗುಲಬರ್ಗಾ ಪು.೪೦

ವೈದ್ಯಕೀಯ ಹಾಗೂ ದಂತಕಾಲೇಜುಗಳು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದು, ಇದ ಕೂಡ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಅಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಮೂಲಕ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡುವ ಸಹಜ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು *ಜ್ಞಾನ ದೇಗುಲದ ಬಾಗಿಲು* ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಓದುಗರ ಮಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಸಮರ್ಪಕವೆನಿಸಿದರೆ, ಜಿಲ್ಲಾಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆಯಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳು

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದೆ. ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಲಿ ಗುಲಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಗುಲಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

೧. ಸಿಮೆಂಟ್ ಉದ್ಯಮ : ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಿತಾಪೂರ ತಾಲೂಕು ಮತ್ತು ಸೇಡಂ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಫರಸಿಕಲ್ಲು ವಿಫುಲವಾಗಿ ಸಿಗುವುದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಿಮೆಂಟ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಸೇಡಂ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬಿರ್ಲಾ ಗುಂಪಿನ ವಾಸವದತ್ತ ಸಿಮೆಂಟ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿದ್ದು, ಸುಮಾರು ೩ ಸಾವಿರ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗ ಇಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ.

೨. ರಾಜಶ್ರೀ ಮತ್ತು ಬಿರ್ಲಾಸುಪರ್ : ಇದೇ ಬಿರ್ಲಾ ಗುಂಪಿನ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಂದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಈ ಸಿಮೆಂಟ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಮಳಖೇಡ ಸಮೀಪ ಆನಂದ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಹೆಸರು ಪಡೆದ ಸಿಮೆಂಟ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಗದ ಬಹುತೇಕ ಜನರು ಇದನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ೩ ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆ ದಿನಕ್ಕೆ ೧೫೦ ಟನ್ ಸಿಮೆಂಟ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ೩೦೦ ಟನ್‌ದ ಬೇಡಿಕೆ ಈ ಕಂಪನಿಗಿದೆ.

೩. A C C : ಶಹಾಬಾದದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಸಿಮೆಂಟ ಕಾರ್ಖಾನೆ ACC ಸಿಮೆಂಟ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಿನ ಸಿಮೆಂಟವೆಂಬ ಹೆಸರು ಪಡೆದ ಈ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಈಗ ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

೪. **CCI :** ಸೇಡಂ ತಾಲೂಕಿನ ಕುರುಕುಂಟಾದಲ್ಲಿರುವ ಸರಕಾರಿ ಸಾಮ್ಯದ ಸಿಮೆಂಟ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇದಾಗಿದೆ. ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ, ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿವಿಕೆ ವೃತ್ತಿ ನೈಪುಣ್ಯತೆಯ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ಇದು ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಯೊಂದಿಗೆ ಪೈಪೋಟಿ ಮಾಡಲಾಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಸದ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮುಚ್ಚಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಖಾಸಗಿ ಸಿಮೆಂಟ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಚಿತಾಪೂರ, ಭಂಕೂರ್, ಜೇವರ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

೫. **M S K** ಮಿಲ್ **:** ಗುಲಬರ್ಗಾದ ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಉದ್ದಿಮೆ ಟೆಕ್ಸ್‌ಟೈಲ್ ಉದ್ದಿಮೆಯ MSK Mill. NTC ಯ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಉದ್ದಿಮೆಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ಥಗಿತವಾಗಿದ್ದು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಸುಮಾರು ೩ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಸುಮಾರು ೩ ಸಾವಿರ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ವೇತನ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏನೂ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ, ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುವಿನ ಕೊರತೆ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸಕೊಟ್ಟು ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಈಗ ರೋಗಗ್ರಸ್ಥ ಕಂಪನಿಯಾಗಿದೆ.

೬. **ಭೂಸನೂರಿನ ಸಹಕಾರಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ :** ಗುಲಬರ್ಗಾ ಮತ್ತು ಆಳಂದ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆ ನೀರಾವರಿಯ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಹಲವು ದಿನಗಳ ಈ ಭಾಗದ ಬೇಡಿಕೆ ಈಡೇರಿಸಲು ಆಳಂದ ತಾಲೂಕಿನ ಭೂಸನೂರ ಸಮೀಪ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ವೃತ್ತಿ ನೈಪುಣ್ಯದ ಕೊರತೆ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಬೆಳೆಸಿ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಸುಮಾರು ೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಬ್ಬಿನ ಹಣ ಕೊಡದೇ ಬಾಕಿ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ಸುಮಾರು ೩೦೦ ರಿಂದ ೫೦೦ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಸೂಚನೆಗಳಿವೆ.

೭. **ಬೇಳೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು :** ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತೊಗರಿಬೆಳೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಶತ ೬೦ ರಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತೊಗರಿಯನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಈ ತೊಗರಿಯಿಂದ ತೊಗರಿ ಬೇಳೆ ಮಾಡುವ ಸುಮಾರು ೨೦ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೦೦೦ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅರೆಕಾಲಿಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯಮಗಳಾವು ಕೂಡ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಇದ್ದ ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಸಹಕಾರಿ ಉದ್ಯಮಗಳು ರೋಗಗ್ರಸ್ಥ ಉದ್ಯಮಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ

ಇಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಬಹುತೇಕ ನಾಗರೀಕರು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಅವಲಂಬಿತ ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಹಲವು ಜಾತಿ ಮತೀಯ ಧರ್ಮದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಜನರನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಕಾರಣ ಇದು ಜನಸಾಂದ್ರತೆ, ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳು ಜೊತೆಗೆ ಇದು ಮನರಂಜನೆಯ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ, ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದ ಪರಿಚಯವೂ ಕೂಡಾ ಅಷ್ಟೇ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಗದೇ, ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಾಗುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ, ನಗರ ಜೀವನ ಈ ವಿವಾಹಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರವು ೭೬°-೫೧' ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶ ಹಾಗೂ ೧೭°-೨೦' ಉತ್ತರ ರೇಖಾಂಶಗಳ ನಡುವೆ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರವು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು, ಈ ನಗರದ ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹುಮನಾಬಾದದ ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಿದೆ. ನಗರದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಸೇಡಂ ರಸ್ತೆ ಇದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನವಾದ ಜಗತ್ ವೃತ್ತವಿದೆ. ಈ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರಾದ ಬಸವೇಶ್ವರ ಹಾಗೂ ಡಾ.ಅಂಬೇಡ್ಕರರ ಪುತ್ಥಳಿ ಇವೆ. ನಗರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಗರ ಸಭೆಯ ಕೆರೆಯಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಅಪ್ಪನ ಕೆರೆಯೆಂದೇ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಇದು ಗುಲಬರ್ಗಾವನ್ನು ಸುಂದರಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಪಶ್ಚಿಮಾಭಿ ಮುಖವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಹೋದಂತೆ ಶರಣ ಬಸವೇಶ್ವರರನ ಗುಡಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಗುಲಬರ್ಗಾದ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳವೆಂದರೆ ಖ್ವಾಜಾ ಬಂದೇ ನವಾಜ್ ದರ್ಗಾ. ಇದು ಮುಸ್ಲಿಮರ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಈತನು ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದ ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮೀಯರ ಆರಾಧ್ಯ ದೇವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಗುಲಬರ್ಗಾದ ಉತ್ತರ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಅಫಜಲಪೂರ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಜೇವರ್ಗಿ ರಸ್ತೆ ಇದೆ. ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರವು ಬಹುತೇಕವಾದ ಹಳೆಯ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಕಾಲನಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದ ಹಳೆಯ ಕಾಲನಿಗಳೆಂದರೆ ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದ ಗಂಜ ಕಾಲನಿ, ಮೋಮಿನಪೂರ ಕಾಲನಿ, ದರ್ಗಾ ಕಾಲನಿ, ಮಕ್ತಂಪೂರ ಕಾಲನಿ, ಗಾಜಿಪೂರ, ಬ್ರಹ್ಮಪೂರ ಕಾಲನಿ, ಜೇವರ್ಗಿ ಕಾಲನಿ, ಬಸವನಗರ, ಸ್ಟೇಷನ್ ಬಜಾರ ಕಾಲನಿ, ಸಂಗಮೇಶ್ವರ ಕಾಲನಿ, ವಡ್ಡರಗಲ್ಲಿ, ಶಾಹಾಬಜಾರ ಕಾಲನಿ, ಹೀಗೆ ಇನ್ನು ಹಲವು ಸಣ್ಣ ಕಾಲನಿಗಳು, ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದ ಹಳೆಯ ಕಾಲನಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಈ ಬಹುತೇಕ ಕಾಲನಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕಾಲನಿಗಳೆಂದರೆ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಕಾಲನಿ, ಖೋಬಾಪ್ಲಾಟ್, ಐವನ್-ಎ-ಶಾಹಿ ಕಾಲನಿ, ಗೋದುತಾಯಿ ಕಾಲನಿ, ಶಾಂತಿನಗರ, ಶಾಸ್ತ್ರೀ ನಗರ, ಸಂಗಮೇಶ್ವರ ಕಾಲನಿ, ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಕಾಲನಿಗಳು ಮೇಲ್ವರ್ಗ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಂತರ ಕಾಲನಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಈ ಕಾಲನಿಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರು ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ವಕೀಲರೂ, ಉದ್ಯಮಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅವು ಸಂಜೀವನಗರ, ಸುಂದರನಗರ, ಇಂದಿರಾನಗರ, ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನಗರ, ಬಸವನಗರ.

ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರವು ಶೀಘ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ನಗರವಾಗಿದ್ದು ಇತ್ತೀಚಿಗೆ GDA ದ ಹೊಸ ಕಾಲನಿ ಜೊತೆಗೆ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಯ ಸಮ್ಮತಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಹೊಸ ಕಾಲನಿಗಳು ಕೂಡಾ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳೆಂದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದ ಹಿಂದುಗಡೆ ಶಕ್ತಿನಗರ, ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ನಗರ, ಬಿದ್ದಾಪೂರ ಕಾಲನಿ, ಮಾಕಾ ಕಾಲನಿ, ಸೇಡಂ ರಸ್ತೆ ಕಡೆ ಆದರ್ಶ ನಗರ, ಬಸವೇಶ್ವರ ಕಾಲನಿ, ಓಕಳಿಕ್ಯಾಂಪ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಕಾಲನಿ, ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣದ ಹಿಂದುಗಡೆ PNT ಕಾಲನಿ, ಸದಾಶಿವ ನಗರ, ಕರುಣೇಶ್ವರ ನಗರ, MSK ಮಿಲ್ ಸುತ್ತಾ ಮುತ್ತಾ ಕಾಂತಾ ಕಾಲನಿ, ಜಿಲಾನಾಬಾದ, ಅಶೋಕ ನಗರ, ಗಂಜ ಭಾಗದ ಕಡೆ ಶಿವಜಿನಗರ, ಗಾಂಧೀ ಕಾಲನಿ, ಬ್ರಹ್ಮಪೂರ ಬಡಾವಣೆಗೆ ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ರಾಯರ ಕಾಲನಿ. ಹೀಗೆ ಸುಮಾರು ೫೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಸ ಹೊಸ ಕಾಲನಿಗಳು ಬೆಳೆದು, ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರ ವರ್ಗದವರು ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ವರ್ತಕ ವರ್ಗದವರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೊಸ ಕಾಲನಿಗಳು ಪ್ರಗತಿಪರ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುವವರ ಕಾಲನಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಹ ಕಾಲನಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಯುವಕರು ಜಾತಿ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸದೇ, ತಾನು ಇಷ್ಟ ಪಟ್ಟವರನ್ನು ಬಾಳಸಂಗಾತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ.

ಆದರೆ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕಾಲನಿ, ಬ್ರಹ್ಮಪೂರ ಕಾಲನಿಯ ಸುತ್ತಲಿನ ಜನರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂದೇ ಧರ್ಮದವರಾಗಿದ್ದು ಅಲ್ಲದೇ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿದ್ದರು ಕೂಡಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರದೇ ಇರುವ ಜನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಂಥಹ ಕಾಲನಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಲೀ ಅತ್ಯಂತ ವಿರಳವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದ ರಚನೆಯೇ ಅದರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಇಡೀ ನಗರವನ್ನು ನಾವು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ವರ್ಗೀಕರಣವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಗಂಜಭಾಗ, ಮಾರ್ಕೇಟ್ ಭಾಗ, ಜಗತ್ ವೃತ್ತ, ದರ್ಗಾ ಏರಿಯಾ, ಶರಣ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ ಭಾಗ, ಆಳಂದ ಕಾಲನಿ, ತಿಮ್ಮಾಪೂರ, ಐವಾನ್ -ಎ-ಶಾಹಿ, ವಡ್ಡರಗಲ್ಲಿ, ಡಿಪೋಭಾಗ, ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ ಭಾಗ, MSK ಮಿಲ್ ಭಾಗ, ಸ್ಟೇಷನ್ ಏರಿಯಾ.

ನಗರದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸರಕಾರದ ಶಾಲೆಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಖಾಸಗೀ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದಲ್ಲಿಯೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಗರದ ನಾಗರೀಕರಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚಿಂತನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದು ನಗರೀಕರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾರಣವೆನೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಹಾಗೂ ಮನರಂಜನೆಯ ಸಾಧನಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ನಗರದಲ್ಲಿ ೭ ಸಿನಿಮಾ ಮಂದಿರಗಳಿದ್ದು ದೂರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಜನರಿಗೆ ಇವೇ ಮನೋರಂಜನೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿವೆ.

ನಗರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಉತ್ಸವಗಳಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆ, ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ, ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ದಿನಾಚರಣೆ ಅತ್ಯಂತ ವೈಭವದಿಂದ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿನಗಳಂದು ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಪಾಟೀಲ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಬಸವ ಜಯಂತಿ ಹಾಗೂ ಡಾ.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಜನ್ಮದಿನೋತ್ಸವಗಳು ಕೂಡಾ ವೈಭವದಿಂದ ಆಚರಿಸುವರಲ್ಲದೇ ಎಷ್ಟೋ ಹೊಸ ಚಿಂತನದ ಗೋಷ್ಠಿಗಳು ಜರುಗುತ್ತವೆ.

ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಅಯೋಧ್ಯ ಮಂದಿರವನ್ನು ಹೋಲುವ ರಾಮಮಂದಿರ, ಅದರ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಯಿ ಮಂದಿರ ಭವ್ಯವಾಗಿ ಕಟ್ಟಲಾಗಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿಯ ಉತ್ಸವಗಳು ಕೂಡಾ ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದ ಎಲ್ಲಾ ನಾಗರೀಕರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು, ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಂತೆ ಇದು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿಯೆಡೆಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುತ್ತಿದೆ.

ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

೧. ಪಾಟೀಲ ಎಂ.ಬಿ. (ಸಂ).ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಗೆಜೆಟಿಯರ್, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಖಾ ಮುದ್ರಣಾಲಯಗಳು, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಗುಲಬರ್ಗಾ, ೧೯೯೭, ಪುಟ ೧

೨. ಪಾಟೀಲ ಎಂ.ಬಿ. (ಸಂ).ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಗೆಜೆಟಿಯರ್, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಖಾ ಮುದ್ರಣಾಲಯಗಳು, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಗುಲಬರ್ಗಾ, ೧೯೯೭, ಪುಟ ೨

೩. ಪಾಟೀಲ ಎಂ.ಬಿ. (ಸಂ).ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಗೆಜೆಟಿಯರ್, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಖಾ ಮುದ್ರಣಾಲಯಗಳು, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಗುಲಬರ್ಗಾ, ೧೯೯೭, ಪುಟ ೩

೪. ಡಾ.ಶಿವಾನಂದ ವ್ಹಿ. "ಕಲಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು" ಪುಟ ೩

೫. ಪಾಟೀಲ ಎಂ.ಬಿ. (ಸಂ).ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಗೆಜೆಟಿಯರ್, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಖಾ ಮುದ್ರಣಾಲಯಗಳು, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಗುಲಬರ್ಗಾ, ೧೯೯೭, ಪುಟ ೧೪೪-೧೪೫

ಅಧ್ಯಾಯ ೩

ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಇತಿಹಾಸ

ಪೀಠಿಕೆ

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬದಲಾವಣೆಯ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಉಗಮದೊಂದಿಗೆ ಮುಂದುವರೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ಮೇಲಾಗುವ ಪರಿಣಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಭವಿಷ್ಯ ನುಡಿಯಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾವಣೆ ಎಂಬುದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ-ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಹಿತಕರ-ಅಹಿತಕರ ಎಂಬ ಮುಖಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಈ ಅನಿವಾರ್ಯ ನಿಯಮವು ಸಮಾಜವನ್ನು ಒಪ್ಪುವದೋ ಬಿಡುವದೊ ಎಂಬ ಸಂದಿಗ್ಧಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವಿವಾಹವು ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವುದು. ವಿವಾಹವು ಕುಟುಂಬದ ಮೂಲಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಇಡೀ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿರುವುದು ಮುಂದಿನ ಚರ್ಚೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಉದ್ಯೋಗ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಹಿರಿದಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಆಧುನೀಕರಣದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನರಸಿ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗತೊಡಗಿದರು. ಇದರಿಂದ

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ಹಲವು ತಲೆಮಾರುಗಳು ಒಂದೇ ಸೂರಿನಡಿ ಬದುಕುತ್ತಾ, ಒಟ್ಟು ಆಸ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಸಮಾನ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿ, ಒಂದೇ ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಅಡುಗೆಯನ್ನೇ ಹಂಚಿಕೊಂಡು, ಒಂದೇ ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾ ಮನೆಯ ಹಿರಿಯನನ್ನೇ ಯಜಮಾನನೆಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಚಿತ್ರ ಕ್ಷೀಣಿಸತೊಡಗಿ, ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬವೆಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕುಟುಂಬವೇ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು ನಂತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿ ಹೋದವು. ಜೊತೆಗೆ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದ ಅಧಿಕಾರವೂ ಕ್ಷೀಣಿಸ ತೊಡಗಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ವಿವಾಹದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದ ನಡುವೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಷಯವಾದ ವಿವಾಹವು ಕುಟುಂಬ, ಜಾತಿ, ಪಂಗಡಗಳು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ನಿಲುವು ಪ್ರಬಲವಾದುದು, ವಿವಾಹದ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಬದಲಿಸಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಮೊದಲಿದ್ದ ಹಲವು ನಿಯಮ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿವೆಯೇ, ಈ ಬಗೆಯ ವಿವಾಹದ ವರ್ಗಾವಣೆಗೆ ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಉದ್ದೇಶ.

ಮಾನವನಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ ಲೈಂಗಿಕತೆಯಿಂದ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾತ್ರವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರದೇ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಒಂದು ಹಂತದವರೆಗೂ ಅತೀ ಅವಶ್ಯಕವಾದುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಪಾಲನೆ ಪೋಷಣೆಯ ಅತ್ಯಗತ್ಯವು ಕ್ರಮೇಣ ಮಾನವರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬದುಕುವ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಎಡೆಯಾಯಿತು. ಇದರಂತೆ ಮಾನವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವು ಕೇವಲ ಲೈಂಗಿಕತೆಯೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದ, ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತವಾದ ಕರಾರಾಗಿದ್ದು ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಜೊತೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ, ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿಯೇ ಅಲ್ಲದೇ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿವಾಹವನ್ನು ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲ ನಾಗರೀಕತೆಯ ಪ್ರಭಾವವಿರದ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪೌರಾಣಿಕ ಪೂರ್ವಜರಿಂದ ಪಡೆದದ್ದೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಈಜಿಪ್ತ ಜನರ ಪ್ರಕಾರ ಅವರ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ರಾಜನು ಇದನ್ನು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದ್ದಾನೆ. ಚೀನಿಯರ ಪ್ರಕಾರ ಅನಿರ್ಬಂಧಿತ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ವಿವಾಹವನ್ನು ಚಾರಿಗೆ ತಂದಿವೆ.

[illegible]

ಯಾವುದೇ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಆಯ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಾವು ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರುವ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಯಾರೊಡನೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಬೇಕು ಮತ್ತು ಹೊಂದಬಾರದು ಎಂಬ ನಿಯಮಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಅನಿರ್ಬಂಧಿತ ಲೈಂಗಿಕತೆಗೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳೊಡನೆ ಕೆಲವು ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆಗಾಗಿ ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುವ ಮುನ್ನವೇ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಎದುರಿಸಿದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಅರ್ಹ ಅಥವಾ ಅನರ್ಹನೆನ್ನಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯನ್ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವಾಗದ ಯುವಕ-ಯುವತಿಯರಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕೂಡುವಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ, ಈ ಬಗೆಯ ವಿವಾಹ ಪೂರ್ವ ಲೈಂಗಿಕತೆಗೆ ಯುವಕ ಯುವತಿಯರನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಈ ಬಗೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಯಸುವವರು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸುಮಾತ್ರಾದ ಕುಬಿಗಳು, ಫ್ಯೂಜಿಯನ್ನರು ವೆದ್ದರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಭಾರತದ ಕುಬಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬುಹಿಯಾಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಪೂರ್ವ ಕೂಡುವಿಕೆಯ ವಿವಾಹದ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿರದೇ, ಬದಲಿಗೆ ಪುರುಷ ಸ್ತ್ರೀ ಇಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧತೆ ಎಂತಲೂ ಮುಂದೆ ತಾನು ವಿವಾಹವಾಗುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಲೈಂಗಿಕ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಬಾರದು ಎಂಬುದೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ವಿವಾಹಪೂರ್ವ ಕೂಡುವಿಕೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇದ್ದರೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ವಿವಾಹ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಲು ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಸಮಾಜಗಳೂ ಒಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಒಬ್ಬ ತಂದೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ ಎಂಬ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತವೆ. ತನ್ನ ತಂದೆಯಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಪತಿಯಾಗಿರಲಿ, ಮಗುವಿಗೆ ತಂದೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ಮಗುವು ಒಬ್ಬ ಪತಿ ತಂದೆಯ ಹೊರತಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಒಂದು ಘಟಕವಾಗಿರಲಾರದು. ಈ ನಿಯಮವು ವಿವಾಹದ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ವಿವಾಹವೆಂಬುದು ಗಂಡುಹೆಣ್ಣಿನ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ, ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾದ ಸಂಬಂಧ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಮತ್ತು ಹಲವು ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ತರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ನೀಡುವ ಸಂಸ್ಥೆ ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದು,

[illegible]

[illegible]

ವಿಶಾಲಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಿನ್ನ ಲಿಂಗಿಗಳ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ನೀಡಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿದೆ.

ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು

ಅನೇಕ ಜಗತ್‌ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ವಿವಾಹವನ್ನು ಕುರಿತು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,

೧. ಮರ್ಡಾಕ್‌ರವರ ಪ್ರಕಾರ : ವಿವಾಹ ಎಂಬುದು ಲೈಂಗಿಕ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರದ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದಾಗಿದೆ (ಮರ್ಡಾಕ್ ೧೯೪೯).

೨. ಲೆವಿಸ್ಟ್ರಾಸ್ : "ವಿವಾಹವನ್ನು ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳ ನಡುವಿನ ವಿನಿಮಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎನ್ನುತ್ತಾ, ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ, ಕೊಡುಗೆಗಳಂತೆ ವಿವಾಹವು ಒಂದಾಗಿದೆ" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ (ಲೆವಿಸ್ಟ್ರಾಸ್ ೧೯೪೯).

೩. ಮಲಿನೋವ್‌ಸ್ಕಿ : ಇವರು ವಿವಾಹದ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತಂದೆಯು ಮಗನಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದ್ದು, ವಿವಾಹವು ಕುಟುಂಬದ ಸ್ಥಾನ ನೀಡಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಗತ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ (ಮಲಿನೋವ್‌ಸ್ಕಿ-೧೯೬೮)

೪. ಗ್ರೋವ್ಸ್ : ಇವರು ವಿವಾಹವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರಿಸಿ, ವಿವಾಹವೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಈ ಎರಡರ ಜೀವನವು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ನಡೆಸಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಒಂದು ಕೃತಕ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ(ಗ್ರೋವ್ಸ್ ೧೯೪೧).

ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು ವಿವಿಧ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತವಾಗಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ

ವಿವಾಹದ ಉಗಮದ ಬಗೆಗಿನ ಕೆಲವು ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಈ ಮುಂದೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ವಿವಾಹದ ಹುಟ್ಟನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

೧. ಆರ್ಥಿಕ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿ ವಿವಾಹ : ಈ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವುದೇನೆಂದರೆ ವಿವಾಹವು ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರ ಹಾಗೂ ಲೈಂಗಿಕತೆ ಎರಡನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಲೈಂಗಿಕತೆಯಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಗಿಂತಲೂ ಲೈಂಗಿಕತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತಾ ಬ್ರಿಫಾಲ್ಟ್‌ರವರು ವಿವಾಹದ ಉಗಮ ಹಾಗೂ ಇತಿಹಾಸ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಇತಿಹಾಸಕಾರರಿಂದ ಕೇವಲ ಲೈಂಗಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಮತ್ತು ಇದರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು, ಪ್ರೇಮದ ಅವತರಣಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ನೋಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳು ವಿವಾಹದ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸೇರಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಕಂಡುಬರುವಂತಹವು. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿವಾಹವು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುವುದಾಗಿದೆ. ನಾಗರಿಕತೆಯಿಂದ ದೂರವಿರುವ ಕೆಲವು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ, ಹಾಗೂ ವಿವಾಹದ ಇತಿಹಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ವಿವಾಹದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.[೧]

ಆದರೆ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಪರಿಗಣಿಸಿದ ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾಗದು. ಕಾರಣ, ವಿವಾಹವು ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶದಿಂದಲೇ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಂಬಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರು ಭಿನ್ನಲಿಂಗಿಗಳ ನಡುವೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಬಂಧನವು ಕೇವಲ ಪರಸ್ಪರರಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಲ್ಲದ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿವಾಹವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ನ್ಯಾಯಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಂಶಗಳು ಕೂಡಾ ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶಗಳಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. ಆದರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶವೊಂದೇ ವಿವಾಹದ ಗುರಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಲ್ಲ.

೨. ನ್ಯಾಯಬದ್ಧ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿ ವಿವಾಹ : ವಿವಾಹವೆಂಬುದು ಕೇವಲ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕೂಡಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಸಮುದಾಯವೂ ತನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ಹೊರತಾಗಿ, ಭಿನ್ನಲಿಂಗಿಗಳು ವಿವಾಹವಿಲ್ಲದೇ ಒಟ್ಟಿಗಿರಲು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದನ್ನು ಸಮ್ಮತಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಮೂಲಕ ಹೋಗುವುದಾಗಿದ್ದು, ವಿವಾಹವನ್ನು ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾಗಿಸುವ

ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ್ದು ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವು ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ, ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಪತಿಯು ಪತ್ನಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಜೀವಿಸಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಪತ್ನಿಯು ಪತಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಜೀವಿಸಬೇಕೇ; ಲೈಂಗಿಕತೆಯ ಇತಿಮಿತಿಗಳೇನು ವಿವಾಹಬಾಹಿರ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ನಿಯಂತ್ರಣವಿದೆಯೇ; ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರವಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಪರಿಮಿತಿಯೇನು, ಎಂಬುವುಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ನೈಜ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವೆಂಬುದು ಅತಿ ಪ್ರಮುಖ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾದ ಒಪ್ಪಂದ. ಎಲ್ಲಾ ಮಾನವ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲೂ ಜನಾಂಗದ ಮುಂದುವರಿಕೆಗೆ ಇರುವ ಒಂದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಿವಾಹ. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಮತ್ತು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯ ಮತ್ತು ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರದೊಡನೆ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಹಯೋಗವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ನಿರಂತರ ಆಕರ್ಷಿತ, ಆದರೂ ಹಲವು ಬಗೆಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗದಿರುವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪಿನ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಮೇಲೆ ಗಮನ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅವರ ಸಂತತಿಯ ಮೇಲೆ ಅವರ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರ ಮೇಲೆ, ಅವರ ಹತ್ತಿರದವರ ಬಗ್ಗೆ, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಸಮುದಾಯದತ್ತ ಇದರ ಗಮನವಿರುತ್ತದೆ. ವಿವಾಹದ ಮೌಲ್ಯವು ಈ ಕೆಲವು ಮೂಲಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಸಮ್ಮತಿಯ ಮೇಲೆ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ ಇದು ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ವಿವಾಹವು ಆರಂಭವಾದ ಸಂಕೀರ್ಣ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಹೊಂದುವುದು, ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗೆಗಿನ ಸಮಾನ ಇಚ್ಛೆ. ಕೊನೆಯ ಆದರೆ ಕಡೆಗಣಿಸಲಾಗದ, ಇಚ್ಛೆಯೆಂದರೆ ಹತ್ತಿರದವರು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯವು ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಸರಿಯಾದ ಪಾಲನೆ ಪೋಷಣೆ ಈ ಎಲ್ಲವೂ ವಿವಾಹದ ನಿಜವಾದ ತಳಹದಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ವಿವಾಹದ ಒಪ್ಪಂದದ ವಿಧಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಮ್ಮತಿಯ ಅಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ತಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಕೆಲವು ಆಶಾಪೂರಿತ ಪ್ರಮಾಣಗಳು ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ ಕೆಲವು

ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮ್ಮತಿಗಳು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಉಭಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮತಿ ಇವು ಒಪ್ಪಂದದ ವಿಧಗಳು.

ವಿವಾಹವನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲದೇ ಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹವಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಹಿರಿಯರ ಸಮ್ಮತಿಯಿಲ್ಲದೇ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವುದು, ವಿನಿಮಯದಿಂದ ಅಥವಾ ಪರಸ್ಪರ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದಲೇ ಹೊಂದಲಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ವರ್ಗೀಕರಣವು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ವಿಧಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,

೧. ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧ

೨. ಕುಟುಂಬದಿಂದ ನಿಶ್ಚಿತ ಮತ್ತು

೩. ತಾನೇ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡ

ಈ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಮೂರು ಅಂಶಗಳಿಲ್ಲದೇ ವಿವಾಹವನ್ನು ಕಾಣಲಾಗದು.

೩. ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿವಾಹ : ಮುಂದುವರೆದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಅಸಾಧಾರಣ ಶಕ್ತಿಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಚರಣೆಯಿಂದ, ಜೈವಿಕ ಅಂತೆಯೇ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾದ ಪರಿಶುದ್ಧ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿದ್ದು ಕೆಲವು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ವಿವಾಹವು ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೈವಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುವ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ, ವಿವಾಹ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿಭಾಯಿಸಲಾಗದಿದ್ದವನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ವಿವಾಹ ಬಂಧನವು ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಅಗೋಚರ ಶಕ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಇಚ್ಛೆಗಿಂತಲೂ ಆತನ ನೈತಿಕ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ.

ವಿವಾಹದ ಬಗೆಗಿನ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇವುಗಳು ವಿವಾಹದ ಹುಟ್ಟು ಇತಿಹಾಸ, ವಿಧಗಳ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿವೆ. ಆದರೆ ವಿವಾಹವೆಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವು ಸರ್ವಕಾಲಕ್ಕೂ ಸತ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿದಾಗ, ಇದರ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿಕಾಸದ ಹಂತಗಳೊಡನೆ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸದೆ, ಸಮುದಾಯವೊಂದರ ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ಗೋಚರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಮಾರ್ಗನ್ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಬಗೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಲೈಂಗಿಕ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಣೆಯಂತಹ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದೆ.

ಇವರ ನಂತರ ಸಮ್ನರ್, ರಿವರ್ಸ್, ಕೆಲ್ಲರ್ ಇವರುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ವಿವಾಹವನ್ನು ಗುಂಪು ವಿವಾಹದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ನೋಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಜೊತೆಗೆ, ಗುಂಪು ತಾಯ್ತನದ ಅಸಮರ್ಪಕ ಊಹೆಯ ಮೇಲೆ ಸಿದ್ಧಾಂತ ನಿಂತಿದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಡಾರ್ವಿನ್ನನ ಜೈವಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ವೆಸ್ಟರ್ ಮಾರ್ಕ್‌ರವರ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ, ಕ್ರಾಲೆಯ ಮನಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಲಹೆಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾದವು. ಇವರ ಕೆಲವು ಹಿಂಬಾಲಕರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯಗಳು ವಿವಾಹದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವೂ ಮತ್ತು ಸಮ್ಮತಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವಾಗುವಂತೆಯೂ ಮಾಡಿವೆ.[೨]

ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಮಾನಸಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಉಗಮವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಲೈಂಗಿಕ ಇಚ್ಛೆಯು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಲು ಪ್ರೇರೆಪಿಸಿತು. ಆದರೆ ಕೇವಲ ಲೈಂಗಿಕತೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ಅದರಲ್ಲೂ ಭಿನ್ನ ಲಿಂಗಿಗಳು ಜೊತೆಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಭಾವನೆಯು ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಜೊತೆಯಾಗಿ ಬದುಕಲು ದಾರಿಯಾಗಿ ಕ್ರಮೇಣ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು ಎನ್ನಬಹುದು.

ವಿವಾಹದ ಕಾರ್ಯಗಳು

ವಿವಾಹದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಎರಡು ಬಗೆಯಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧. ಕ್ರಿಯೆ, ಆಚರಣೆ ಅಥವಾ ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿಸುವುದಾಗಿಯೂ,

೨. ದೈಹಿಕ ಇಚ್ಛೆ ಪೂರೈಕೆಯಾಗಿಯೂ, ನ್ಯಾಯಬದ್ಧ ಕುಟುಂಬ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ನಡುವಿನ ಮೌಲ್ಯಯುತ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿಯೂ ನೋಡಬಹುದು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಮೂಲ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸುವುದಾದರೆ,

೧. ಅನಿರ್ಬಂಧಿತ ಹಂತ

೨. ನ್ಯಾಯಬದ್ಧ ಹಂತ

೩. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಂತ

ಪ್ರಥಮ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪುರುಷ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂಬಂಧಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲದ್ದು, ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಎರಡನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಶಾಶ್ವತಗೊಳಿಸಲು ಪತಿಪತ್ನಿಯರ ನಡುವೆ ಆಸ್ತಿಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಕೊನೆಯ ಹಂತವು ಆಧುನಿಕ ಯುಗದ ವಿವಾಹದ ಬಗೆಗಿನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಸಂಗಾತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆಗಳ ನಂತರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಾಮಾನ್ಯ ತೀರ್ಮಾನವೆಂದರೆ, ಪೀಳಿಗೆಯ ಮುನ್ನಡೆಯಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಆಹಾರ ಹುಡುಕುವಲ್ಲಿನ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿನ ಸಹಕಾರದಂತಹ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು, ಜೊತೆಗೆ ಲೈಂಗಿಕಾಸಕ್ತಿಯಂತಹ ಜೈವಿಕ ಅಂಶಗಳು ವಿವಾಹ ಹುಟ್ಟಲು ಕಾರಣವಾದವು. ವೆಸ್ಟರ್ ಮಾರ್ಕ್‌ರವರ ಪ್ರಕಾರ "The most general social object of a wedding rite is to give publicity to the union"[೩] ಅಂದರೆ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯ ಕೂಡುವಿಕೆಗೆ ಪ್ರಚಾರ ನೀಡುವುದೇ ವಿವಾಹದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಉದ್ದೇಶ.

ವಿವಾಹದ ಪ್ರಕಾರಗಳು

ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳೂ ಇವೆ. ವಿವಾಹವನ್ನು ಅದರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವುದು ಅಧೀನತೆ ಅಥವಾ

ವಿವಾಹದ ನಂತರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸೇರುವ ಸ್ಥಳಗಳು ಅಲ್ಲದೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹೊಂದುವ ಸಂಗಾತಿ/ಸಂಗಾತಿಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧ ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬಹುದು. ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳು, ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಗ ಸಹೋದರ ಸಹೋದರಿಯರಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಇಂತಹ ಸಂಬಂಧವು ಅನ್ಯಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರೊಡನೆ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವು ನಿಗದಿಯಾದ ಸಂಬಂಧಗಳೊಡನೆಯೇ ನಡೆಯುವುದು. ಉದಾ: "ಗೊಂಡ" ಆದಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೋದರಮಾವನ ಮಗಳು ಅಥವಾ ಮಗನೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹವಾಗುವುದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಖಾರಿಯಾ ಮತ್ತು ಓರ್ರ್ಯಾನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ, ಲೆವಿಸ್ಟ್ರಾಸ್ ರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವಿವಾಹಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತವೆ. ವಿವಾಹವು ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ. ವಿವಿಧ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,

೧. ಗುಂಪು ವಿವಾಹ

ಎಲ್.ಹೆಚ್.ಮಾರ್ಗನ್‌ರವರ ಪ್ರಕಾರ ಗುಂಪು ವಿವಾಹವು ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲ ವಿಧವಾಗಿದ್ದು, ಲೈಂಗಿಕ ಮತ್ತು ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪಿಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಫ್ರೆಡರಿಕ್ ಏಂಗಲ್ಸ್‌ರವರು ಕೂಡಾ ತಮ್ಮ "ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ" ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.[೪] ಗುಂಪು ವಿವಾಹವು ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಸಮ್ಮತವಿದೆ.

ಈ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮೂಹದ ಅನೇಕ ಪುರುಷರು ಮತ್ತೊಂದು ಸಮೂಹದ ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಡನೆ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದುವುದಾಗಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಂಪಿನ, ಒಂದು ತಲೆಮಾರಿನ ಎಲ್ಲ ಪುರುಷರು ಮತ್ತೊಂದು ಗುಂಪಿನ ಅದೇ ತಲೆಮಾರಿನ ಎಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪತ್ನಿ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಮಕ್ಕಳು ಇಡೀ ಗುಂಪಿನ ಮಕ್ಕಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವದೊಡನೆ ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿವಾಹ ಸೇರುವುದೆಂದು ವೆಸ್ಟರ್ ಮಾರ್ಕ್‌ನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಟಿಬೇಟನ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ನೀಲಗಿರಿಯ ತೋಡರಲ್ಲಿ ಸೋದರರು ಅನೇಕ ಪತ್ನಿಯರನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿವಾಹದ ನಿದರ್ಶನಗಳಿದ್ದರೂ ಅವು ಅತ್ಯಂತ ವಿರಳವಾಗಿದ್ದವು. ಪಾಲಿನೇಷಿಯಾದ ಮಾರ್ಕಿಸಾನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿವಾಹ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿತ್ತೆಂದು ಲಿಂಟನ್ ವರದಿಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

ಮಾರ್ಕಿಸನ್‌ರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದುವರಿದ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಬೇಸಾಯ, ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವುದು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬುಗಳು, ಅವರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮವು ವಿಸ್ತೃತ ಕುಟುಂಬದಂತೆ ಇದ್ದವು. ಅವರು, ಆದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಯತಮರನ್ನು ಹೊಂದಿರಲು ಯುವತಿಯರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಯುವತಿಯು ತನಗೆ ಇಷ್ಟಬಂದ ಪುರುಷರನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಬಹುದಿತ್ತು ಸಂಪ್ರಾದಾಯಿಕವಾಗಿ ಕನ್ಯೆಯ ವಿವಾಹವಾದ ನಂತರವೂ ತನ್ನ ಇತರ ಪ್ರಿಯತಮರನ್ನು ಉಪಗಂಡಂದಿರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅವರಿಗೂ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು.

೨. ಏಕಪತ್ನಿತ್ವ ವಿವಾಹ

ಏಕಪತ್ನಿತ್ವ ವಿವಾಹವನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಪಂಚದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶ ವಿವಾಹವೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮಾತೃಪ್ರಧಾನ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿಯೂ ಇದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂಡಮಾನ್ ದ್ವೀಪದ ನಿವಾಸಿಗಳು, ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧವು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಸಮೋವಾಗಳ ಮುಖಂಡನು ತನ್ನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲು ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಕೂಡಾ ಏಕಪತ್ನಿತ್ವವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಪ್ರಕಾರ ಏಕಪತ್ನಿತ್ವವು ಅತ್ಯಂತ ಪುರಾತನ ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ. ಸಂತಾಲರು, ಕಾಡರರು ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ಆದಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್‌ಗಿಜ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಪತ್ನಿತ್ವವೇ ಉತ್ತಮವೆಂದು ಭಾವಿಸುವರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ಪತ್ನಿಯು ಬಂಜೆಯಾದರೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ನ್ಯೂನ್ಯತೆಗಳಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಎರಡನೆಯ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅನುಮತಿ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಖಾಸಿ,

ಹೋ ಮತ್ತು ಖಾರಿಯಾಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಏಕಪತ್ನಿ ವಿವಾಹ ಕ್ರಮವೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಛೋಟಾನಾಗಪುರದ ಮತ್ತು ಆಸ್ಸಾಮಿನ ಕೆಲವು ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಏಕಪತ್ನಿ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಆಫ್ರಿಕಾದ ಕಿಕಿಯೋ ಮತ್ತು ಹೋಪಿಗಳಲ್ಲಿಯು ಕೂಡಾ ಏಕಪತ್ನಿತ್ವ ವಿವಾಹವೇ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅನೇಕ ಸಮಾಜಗಳು ಏಕಪತ್ನಿತ್ವವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿವೆ. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರಿ ಪುರುಷರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸದಿದ್ದರೆ ಕೆಲವರು ಅವಿವಾಹಿತರಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಬಂಧುತ್ವವು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವುದು. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಸಮಾಜಗಳು ಏಕಪತ್ನಿತ್ವವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿವೆ.

೩. ಬಹು ಪತ್ನಿತ್ವ ವಿವಾಹ

ಗೋರಿಲ್ಲಾಗಳಂತಹ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಹಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಅಭ್ಯಸಿಸಿರುವ ಜೀವವಿಕಾಸವಾದಿ ಡಾರ್ವಿನ್‌ರವರು ಮಾನವನೂ ಕೂಡಾ ಗೋರಿಲ್ಲಾಗಳಂತೆಯೇ ಹಲವು ಪತ್ನಿಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವಕ್ಕೆ ಪುರುಷರ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಥವಾ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೆಚ್ಚಿರುವುದು ಕಾರಣವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಗುಲಾಮರಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕು ಹೊಂದಿದ್ದರು.[೫] ಮೊದಲು ಮಾನವರು ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಈ ಗುಂಪು ತಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ತಾವು ಹೊಂದಿದ ಇತರೆ ವಸ್ತುಗಳಂತೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಅನಿರ್ಬಂಧಿತ ಸಹಯೋಗವೆನ್ನಲಾಗಿದೆ.[೬]

ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಟಿಬೇಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ನಿಯಮದಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ವಿವಾಹವಾಗುವ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಹೋದರಿಯರಾಗಿರಬೇಕು. ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನ ಕೆಲ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷನೊಬ್ಬ ತನ್ನ ಮಲತಾಯಿಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ವಿವಾಹವಾಗಬಹುದಿತ್ತು. ಅಂಡಮಾನಿಯರ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನು ತಾನು ವಿವಾಹವಾದ ಮಹಿಳೆಗೆ ಒಂದು ಮಗುವಾಗುವವರೆಗೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ನಂತರ ಇಬ್ಬರೂ ಬೇರೆ ಸಂಗಾತಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿತ್ತು.

ಕೆಲವು ಆದಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಪತ್ನಿಯು ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಒತ್ತಾಯಿಸುವಳು. ಕೋಮನ್ ಚೀಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿದೆ. ಆಫ್ರಿಕಾದ ಬಾಂಗಡಾಗಳಲ್ಲಿಯೂ

ಇದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಪತ್ನಿಯರು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಅವರು ವಿವಿಧ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವವು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಪುರುಷನು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ಎಲ್ಲ ಕಿರಿಯ ಸೋದರಿಯರನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುವನು. ಇದಕ್ಕೆ "ಸರೋರಲ್ ಪಾಲಿಜಿನಿ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಔನ್ನತ್ಯಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಆದಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಅನುಸರಣೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೆಂಬಲವೂ ಇದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಪತ್ನಿಯು ಬಂಜೆಯಾದಾಗ ಎರಡನೆ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಬಹುದು. ಬಹುಪತ್ನಿ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಪತ್ನಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನವಿರುವುದು. ಆಕೆಯು ಕುಟುಂಬದ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು.

ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವವು ಕೇವಲ ಪುರುಷನ ಭೋಗವಿಲಾಸಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಫ್ರಿಕಾದ 'ನ್ಯಾಕುಸಾ' ಬಣದವರಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಜನನದ ನಂತರ ಪತಿಪತ್ನಿಯರು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವಾಸಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪತಿಯು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಲೂ ಬಹುದು. ಇದು ಪುರುಷನಿಗೆ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ಕಿರಿಯ ಸೋದರಿಯರ ಮೇಲಿರುವ ಹಕ್ಕನ್ನೂ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಪತ್ನಿಯ ಮರಣದ ನಂತರ ಆಕೆಯ ಸಹೋದರಿಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಬಹುದು.

೪. ಬಹುಪತಿತ್ವ ವಿವಾಹ

ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪತಿಯರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಬಹುಪತಿತ್ವ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಗುಂಪು ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯಿದ್ದ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಗಮನಿಸಿದಂತೆ, ಬಹುಪತಿತ್ವವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಹತ್ತರಿಂದ ಹನ್ನೆರಡು ಪತಿಯರನ್ನು ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಟಿಬೇಟ್‌ನಂತಹ ಕೆಲವೆಡೆ ಪತಿಯರು ಸಹೋದರರಾಗಿರಬೇಕಿತ್ತು. "ಡ್ರಿವ್ ರವರ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲವೆಡೆ ಹಿರಿಯ ಸಹೋದರ ವಿವಾಹವಾದರೆ ಇನ್ನುಳಿದ ಆತನ ಸಹೋದರರೆಲ್ಲರೂ ಸ್ತ್ರೀಯೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಪತಿಯಾಗಿದ್ದು ಆಕೆಗೆ ಹುಟ್ಟುವ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಆ ಸಹೋದರರೆಲ್ಲರನ್ನು ತಂದೆಯೆಂದೇ ಸಂಬೋಧಿಸಬೇಕು"[೭] ಹೀಗೆ ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಗುಂಪು ವಿವಾಹವು ಇಂದು ಕೂಡ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ನೀಲಗಿರಿಯ ತೋಡರಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯ ಪತಿಯಾಗುವರು. ಮೊದಲು ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶುಗಳ ಹತ್ಯೆ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದಿತ್ತು. ಆದುದ್ದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ ಅನುಸರಣೆಗೆ ಬಂದಿತು ಇವರಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹವು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಬೇರೆ ವಂಶದ ಪುರುಷರು ವಿವಾಹಿತ ಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಸಂಭೋಗಿಸಿದ ನಂತರ ಆಕೆಯ ತಂದೆಯು ವರದಕ್ಷಿಣೆಯೊಡನೆ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವನು. ಅಣ್ಣನೊಡನೆ ವಿವಾಹವಾದರೂ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅವನ ತಮ್ಮಂದಿರೆಲ್ಲರೂ ಆಕೆಯ ಪತಿಯರಾಗುವರು.

ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಡತನವು ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗುವುದು, ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿಯೇ ಭದ್ರಪಡಿಸಲು ಇದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಟಿಬೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಡತನದಿಂದ ಕೆಲವರು ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವರು. ಕೆಲವು ಆದಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶುಗಳ ಹತ್ಯೆ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವವು ಅನುಸರಣೆಗೆ ಬಂದಿತೆಂದು ಕೆಲವು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ತಂದೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ತೋಡರಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲು-ಬಾಣಗಳ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಗುವಿನ ತಂದೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಸೋದರ ಸೋದರ ಬಹುಪತಿತ್ವ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಪತ್ನಿಯು ಮೊದಲನೇ ಸಲ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದಾಗ ಹಿರಿಯ ಸೋದರನು ಆಕೆಗೆ ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣಗಳ ಸಂಸ್ಕಾರ ನೆರವೇರಿಸುವನು. ಆ ನಂತರ ಆ ಮಗುವಿನ ತಂದೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಎರಡನೆಯ ಮಗುವಿಗೆ ಗರ್ಭವತಿಯಾದಾಗ ಎರಡನೆಯ ಸೋದರನು ಆ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ತೋಡರಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಆದಪಿತೃವಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಇಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಇದು ಲಭಿಸುತ್ತದೆ.

೫. ಮೈದುನ ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ನಾದಿನಿ ವಿವಾಹ

ಕೆಲವು ಆದಿವಾಸಿ ಕುಟುಂಬಗಳು ಸೌಹಾರ್ದತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೆಲವು ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತವೆ. ನೀಲಗಿರಿಯ ತೋಡರಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣನು ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾದರೆ ಅವನ ತಮ್ಮಂದಿರೆಲ್ಲರೂ ಆಕೆಯ ಪತಿಯರೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಮೈದುನ ವಿವಾಹ ಅಥವಾ ಲೆವಿರೇಟ(Levirate) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಂತೆಯೇ ಪುರುಷನು ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾದಾಗ ಆಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಸೋದರಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ಸಮಾನರೆಂದು ತಿಳಿಯುವ ಪದ್ಧತಿಗೆ ನಾದಿನಿ ವಿವಾಹ ಅಥವಾ ಸಾರೋರೇಟ(Sorrorate) ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪತ್ನಿಯು ಮೃತಳಾದರೆ

ಆಕೆಯ ಸಹೋದರಿಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲದೇ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಪದ್ಧತಿಗಳು ಕೆಲವು ಆದಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದುದ್ದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಮರ್ಡಾಕ್‌ರವರು ಸುಮಾರು ೨೫೦ ಬಹುಪಾಲು ಬರಹವಿಲ್ಲದ ಭಾಷೆಗಳ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ವಿವಾಹದ ಹಾಗೂ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಸಮುದಾಯಗಳು ಹತ್ತಿರದ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಿಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ನಂತರದ ಲೈಂಗಿಕ ಸಹವಾಸಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆತಿದೆ. ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತನಾಲ್ಕು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನಿಗೆ ತನ್ನ ಸಹೋದರನ ಪತ್ನಿಯೊಡನೆ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ, ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡರಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಯ ಸಹೋದರಿಯೊಡನೆ, ಆರು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ಸಹೋದರನ ಪತ್ನಿಯೊಡನೆ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗೆಗಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಲೈಂಗಿಕಾಸಕ್ತಿಯಲ್ಲದೆ ಇತರೆ ಅಂಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು.[೮]

ಹೀಗೆ ಸಮಾಜವು ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಡನೆ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಯಾವಾಗ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಆತನ ಹಕ್ಕುಗಳೇನು, ಕರ್ತವ್ಯಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಒಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಲವು ನಿಯಮಗಳು ಸೇರಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಸಮಾಜದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಆಚರಣೆ, ಗಂಡ-ಹೆಂಡಿರ, ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ, ಈ ಎಲ್ಲರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮೊದಲಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿ

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ವಿವಿಧ ಧರ್ಮದ ಜನರಿಗೆ ಒಂದಾಗಿ ಜೀವಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದರೂ, ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದು, ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ನೊಡಬಹುದು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚಾಲನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಮುಖ ಶಾಸನಗಳು ಅಥವಾ ಕಾನೂನುಗಳೇ ಆಯಾ ಧರ್ಮದ ವಿವಾಹವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಯೋಗ್ಯ ವಯಸ್ಸು.

ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹ ಕಾನೂನು ೧೯೫೫ರ ೫(iii) ನೇ ಮತ್ತು ೬೦(೧)ನೇ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ವಿವಾಹ ಕಾಯ್ದೆ ೧೮೭೨ರ ಪ್ರಕಾರ ವರನು ೨೧ ವರ್ಷ ಪೂರೈಸಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ವಧುವು ೧೮ ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿರಬೇಕು. ಪಾರ್ಸಿಗಳ ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ವಿಚ್ಛೇದನ ಕಾಯ್ದೆ ೧೯೩೬ರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಅಂದರೆ ವರ ಮತ್ತು ವಧು ೨೧ ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಾಂ ಕಾನೂನು ಕೂಡಾ ವರ ಮತ್ತು ವಧುವಿನ ವಯಸ್ಸು ೧೫ ಮೇಲಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಹಿಂದೂಗಳು ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ಪವಿತ್ರ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯ ತಳಹದಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಪಸ್ತಂಭನನ ಪ್ರಕಾರ "ವಿವಾಹವೆಂಬುದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ದೊರೆಯುವ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ"[೯] ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ನೋಡದೇ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ, ಒಂದು ಸಮಾಜದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಶ್ರಮ, ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಸನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮ ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ಹಂತಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿತು, ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ಹೊಂದಿ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಹಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಕೊನೆಯ ಸನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರದಿಂದ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯಬೇಕೆನ್ನಲಾಗಿದೆ.

ಕೆ.ಎಂ. ಕಪಾಡಿಯಾರವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹದ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮೂರು ೧.ಧರ್ಮ ೨.ಪ್ರಜಾ ೩.ರತಿ. ಲೈಂಗಿಕ ತೃಪ್ತಿ ಅಥವಾ ಕಾಮದ ಬಯಕೆ ಈಡೇರಿಕೆಗೆ ಉಳಿದ ಹಲವು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡುವಂತೆ ವಿವಾಹದ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟ ಕಡೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರಥಮ ಮತ್ತು ಟ್ವತಿಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಮೊದಲನೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಧರ್ಮಾಚರಣೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹಿಂದೂವು ತನ್ನ ಜೀವಿತದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಲೇಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ವಿವಾಹದ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮವನ್ನು ಸೇರುತ್ತಾನೆ. ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮವು

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಮನುಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಉಳಿದ ಆಶ್ರಮಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ, ಗೃಹಸ್ಥ ವಾನಪ್ರಸ್ಥ, ಮತ್ತು ಸನ್ಯಾಸಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ಹಂತಗಳು ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದಿಂದಲೇ ರೂಪಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹಿಂದೂವೂ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಹಲವಾರು ವೈದಿಕ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಆತನ ಪತ್ನಿಯು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಭಾಗಿಯಾಗಬೇಕಾಗುವುದು. ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿಗಳು, ಕಾರ್ಯಭಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಉನ್ನತಿಯಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುವವರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಪತ್ನಿ ಎಂದರೆ ಗೃಹದ ಒಡತಿ ಅವಳನ್ನು ಗೃಹಪತ್ನಿ, ಸಹಧರ್ಮಿಣಿ, ಗೃಹಿಣಿ, ಅರ್ಧಾಂಗಿಣಿ ಎಂಬ ಗೌರವಪೂರ್ವ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಸಂಭೋದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗೃಹಪತ್ನಿ ಇರುವಲ್ಲಿಯೇ ಗೃಹವಿರುವುದು ಎಂಬ ಉಕ್ತಿ ಋಗ್ವೇದದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪತಿಯಾದವನು ಪುತ್ರನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪುನರ್‌ಜನ್ಮ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ನಿಗೂಢ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದೆ. ಗೃಹಸ್ಥನಾದವನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಬ್ರಹ್ಮಯಜ್ಞ, ಪಿತೃಯಜ್ಞ, ದೇವಯಜ್ಞ, ನರಯಜ್ಞ ಮತ್ತು ಭೂತಯಜ್ಞ ಎಂಬ "ಪಂಚ ಮಹಾಯಜ್ಞ" ಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಐದು ವಿವಿಧ ಯಜ್ಞಗಳ ಮೂಲಕ ಗೃಹಸ್ಥನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ತನ್ನ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ, ಋಷಿಗಳಿಗೆ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾಜ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ವಿವಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲಾಗುವ ಪವಿತ್ರಾಗ್ನಿಯ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಪತ್ನಿಯೊಡಗೂಡಿ ಈ ಪಂಚ ಮಹಾಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಆಕೆಯ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ದಿನವೂ ಕೈಗೊಳ್ಳುವೆನೆಂಬ ಬದ್ಧತೆಗೊಳಗಾದ ಪುರುಷನು ತನ್ನ ಜೀವನಪರ್ಯಂತ ಅವುಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವನು. ಈ ಐದು ಬಗೆಯ ಯಜ್ಞಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹೊಂದಿರುವ ಐದು ಬಗೆಯ ಋಣಗಳನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುವುದಾಗಿದ್ದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾವಿನವರೆಗೂ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತವೆ. ಪತ್ನಿಯ ಸಾವಿನಿಂದ ಇವುಗಳಿಗೆ ಆಚರಣೆಯಾಗುವುದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಆತನು ಇದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮರು ಮದುವೆಯಾಗಲೂಬಹುದು ಎಂದೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಐದು ಋಣಗಳಲ್ಲಿ ಪಿತೃ ಋಣವನ್ನು ತೀರಿಸಲು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ವಿವಾಹವಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಪುತ್ರನನ್ನ ಪಡೆಯುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪುತ್ರನಾಗದೇ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಸದ್ಗತಿ ದೊರೆಯದಾದ್ದರಿಂದ ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆಯಲು ವಿವಾಹವು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ವಿವಾಹವು ಹಿಂದುವಿಗೆ ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಎರಡನೇಯ ಉದ್ದೇಶ ಪ್ರಜಾ ಆಗಿದ್ದು ಹಿಂದೂ ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯು ವಿವಾಹದ ಪವಿತ್ರವಾದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. "ಸಂತಾನದ ಎಳೆಯನ್ನು ಕಡೆಯಬಾರದು" ಎಂಬುವುದು

ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಆದೇಶಗಳಲ್ಲೊಂದು ಮತ್ತು ಉಪದೇಶಗಳಲ್ಲೊಂದು ಒಂದುಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದು ಕುಟುಂಬ ಧರ್ಮ ಮಹಾಭಾರತದಂತೆ ಸದ್ಗುಣವಂತನೂ ಮತ್ತು ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯವಂತನೂ ಆದ ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೇ ಹಿಂದು ಧರ್ಮದ ವಿವಾಹದ ಅಂತಿಮ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದು ವಿವಾಹದ ವಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ವಿವಾಹದ ಉದ್ದೇಶವು ಹಲವು ಬಾರಿ ಸಾರಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ವಿವಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಪದಿ ವಿಧಿಯಂತೆ ಪತ್ನಿಯ ಕೈಹಿಡಿದು ಪತಿಯು ಏಳು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಿಸುವಾಗ ಮೊದಲನೇ ಮತ್ತು ಐದನೇ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಡಿಸುವಾಗ ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಮೊದಲನೇ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಟ್ಟು, ಸಾಕುವವಳಾಗು. ನನ್ನ ವೃತಗಳೇ ನಿನ್ನ ವೃತಗಳಾಗಲೀ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯೋಣ, ಅವರೆಲ್ಲ ಮುದುಕರಾಗುವವರೆಗೆ ಬದುಕಲಿ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆ(ಐದನೇಯ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಟ್ಟು). ವಿವಾಹದ ನಂತರ ಪತಿಯ ಗೃಹ ಪ್ರವೇಶವಾದ ದಿನದಂದು ರಾತ್ರಿ ಪತಿ-ಪತ್ನಿಯರು ಕೂಡಿ ಧ್ರುವ ನಕ್ಷತ್ರ ಮತ್ತು ಸಪ್ತಋಷಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಪತ್ನಿಯಾದವಳು "ನನ್ನ ಗಂಡ ಬಹುಕಾಲ ಬಾಳಲಿ. ನನಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿ" ಎಂದು ಉಚ್ಛರಿಸಿಯೇ ಗಂಡನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಮನೆಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟ ಕೂಡಲೇ ವರನು ವಧುವಿನ ಕೈಹಿಡಿದು ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆ, ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಈ ಮನೆಯನ್ನು ಆಳು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ವಿವಾಹ ಮಂಟಪದಿಂದ ವಿವಾಹಾಗ್ನಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿ ಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯರು, ಪ್ರಜಾಪತಿಯು ನಮಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೊಡಲಿ, ಆರ್ಯಮನು ನಮ್ಮ ಮುಪ್ಪಿನವರೆಗೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ವಿವಾಹ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಧಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ "ಗರ್ಭದಾನ"ವೆಂಬ ಹೋಮವು ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಸಾರುತ್ತದೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಮೂರನೇಯ ಉದ್ದೇಶ ರತಿ ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹದ ಉದ್ದೇಶ ಧರ್ಮೋದ್ಧಾರ ಮತ್ತು ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಯೇ ಹೊರತು ಕಾಮ ತೃಷೆಯನ್ನು ತಣಿಸುವುದಲ್ಲ. ವಿವಾಹದಿಂದ ಕಾಮಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬಯಸಲಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪವಿತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ಪೂರೈಕೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಲೈಂಗಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಾಗ, ಲೈಂಗಿಕ ಸುಖಾನುಭವ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು ನಿಜ. ಇಂತಹ ಸುಖವನ್ನು ವಿವಾಹದ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯುವುದು ಯಥಾಯೋಗ್ಯವಾದುದೆಂದು ವಾತ್ಸಾಯನ ಕೂಡಾ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಸುಖಾನುಭವವನ್ನು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿ ಮಿಕ್ಕುಳಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೂಡಾ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹಿಂದೂಗಳ ನಂಬಿಕೆಯಂತೆ ವಿವಾಹವಾಗದ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷನು ಯಾವುದೇ ವಿಧಿ-ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹರಲ್ಲ. ಅವಿವಾಹಿತ ಪುರುಷನು ಮಾಡಿದ ಪೂಜೆಯು ಫಲ ನೀಡುವದಿಲ್ಲ. ವಿವಾಹವಾಗದ ಸ್ತ್ರೀಯು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾರೆನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿವೆ. ಋತುಮತಿಯಾದ ಮಗಳನ್ನು ವಿವಾಹ ಮಾಡದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ತಂದೆಯನ್ನು ಅನಾರ್ಹನೆನ್ನಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಹಿಂದುಗಳು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ಅತೀ ಮುಖ್ಯ ಘಟ್ಟವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪುರಷನು ತನ್ನ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಪವಿತ್ರನಾಗಲು ಉಪನಯನದಂತಹ ವಿಧಿಗಳ ಸಹಾಯ ಪಡೆದರೆ, ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ವಿವಾಹವೊಂದೇ ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ವಿವಾಹವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗೌರವಯುತವಾದ ಪತಿ ಪತ್ನಿಸ್ಥಾನ ತಂದು ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೇ ಪತ್ನಿಯು ಪತಿಯ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಆತನ ಮರಣಾನಂತರವೂ ನಿಷ್ಠಳಾಗಬೇಕೆಂಬ ಕಟ್ಟನಿಟ್ಟಿನ ನಿಯಮ ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ವಿವಾಹಬಾಹಿರ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಟುವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುವ ಇಲ್ಲಿ, ವಿವಾಹದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಪಡೆದ ಮಗನು ತಂದೆಯ ಸಾವಿನ ನಂತರ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗುವುದು. ಅವು

೧. **ವಾಗ್ದಾನ :** ವಿವಾಹ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ನೆರೆದ ಜನರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ವರ ಮತ್ತು ವಧು ಇವರುಗಳ ನಾಮ, ಗೋತ್ರ ಹಾಗೂ ಪ್ರವರಗಳನ್ನು ಸಾದರ ಪಡಿಸಿ ಅವರುಗಳು ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವಾಗ್ದಾನ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

೨. **ಹೋಮ :** ವಿವಾಹವು ಪವಿತ್ರ ಅಗ್ನಿಯ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುವುದು. ಹೋಮವೆಂದರೆ ಅಗ್ನಿದೇವರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವುದೆಂದರ್ಥ.

೩. **ಕನ್ಯಾದಾನ :** ಕನ್ಯಾಪಿತೃವಾದವನು ಪತ್ನಿಯೊಡಗೂಡಿ ತನ್ನ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ವರನಿಗೆ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಅಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಜಲಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಧಾರೆ ಎರೆದು ಕೊಡುವ ವಿಧಿಯೇ ಕನ್ಯಾದಾನ. ಈ ವಿಧಿಯ ಮೂಲಕ ಕನ್ಯೆಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಆತನು ವರನಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

೪. ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ : ವರನು ವಧುವಿನ ಕೈಯನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ವಧುವಿನ ಪೂರ್ಣ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತಿಕೊಂಡೆನು ಎಂಬುದೇ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ.

೫. ಮಾಂಗಲ್ಯಧಾರಣೆ : ಇಲ್ಲಿ ಪತಿಯು ಪತ್ನಿಗೆ ಕರಿಮಣಿ ಅಥವಾ ತಾಳಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾನೆ.

೬. ಸಪ್ತಪದಿ : ವರನು ವಧುವಿಗೆ ಕೈಹಿಡಿದು ಅಗ್ನಿಗೆ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹಾಕಲಾಗಿರುವ ಅಕ್ಕಿಯ ಏಳು ಚಿಕ್ಕರಾಶಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವನ್ನು ಒಂದೊಂದೇ ಹೆಜ್ಜೆ ನಡೆಸುತ್ತಾನೆ. ಆವಾಗ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಹಿಂದೂಗಳ ಈ ಬಗೆಯ ವಿವಾಹದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರು "ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವು ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಗದಿತ ವಯಸ್ಸಿನ ನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸೇರಲೇಬೇಕೆಂಬಷ್ಟು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ." ಎಂದಿದ್ದಾರೆ[೧೦]

ಹಿಂದೂ ನ್ಯಾಯ ಸಂಹಿತೆಯ ಪ್ರಕಾರ ತಿಳಿದುಬರುವುದೇನೆಂದರೆ ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ೮ ಬಗೆಯ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಗಳಿದ್ದವು. ಅವು ೧. ಬ್ರಹ್ಮ ೨.ದೈವ ೩.ಆರ್ಷ ೪.ಪ್ರಜಾಪತ್ಯ ೫.ಗಾಂಧರ್ವ ೬.ಅಸುರ ೭.ರಾಕ್ಷಸ ೮.ಪೈಶಾಚಿಕ.

೧. ಬ್ರಹ್ಮವಿವಾಹ : ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮೀಯರಿಗೆ ಬಹುಜನಪ್ರಿಯವೆನಿಸಿದ "ಬ್ರಹ್ಮ" ವಿವಾಹವು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯಲ್ಲದೇ, ಕೆಲವು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳೊಂದಿಗೆ ಇಂದಿಗೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ಯಾಪಿತೃವು ಸದೃಢನೂ, ಕುಲೀನನೂ ಸುಯೋಗಿ ಆದ ವರನನ್ನು ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡಿ ಆತನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆದು ಸತ್ಕರಿಸಿ ಆತನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಧಾರೆ ಎರೆದು ವಿವಾಹ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕನ್ಯಾದಾನವೆನ್ನುವರು.

೨. ದೈವ ವಿವಾಹ : ಈ ಕ್ರಮದಂತೆ ಕನ್ಯಾಪಿತೃವು ಸಾಲಂಕೃತಳಾದ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಯಜ್ಞದ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಸುಯೋಗ್ಯನಾದ ಋತ್ವಿಜನಾದವನಿಗೆ ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಬಳಿಕ ವಿವಾಹದ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವ ಪರಿಪಾಠವಿತ್ತು.

೩. ಆರ್ಷ ವಿವಾಹ : ಆರ್ಷ ಕ್ರಮದಂತೆ ಕನ್ಯೆಯ ತಂದೆಯೂ ವರನಿಂದ ಎರಡು ಜೊತೆ ಹಸುಗಳನ್ನು ಕನ್ಯಾಶುಲ್ಕದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಪಡೆದು ಬಳಿಕ ಆತನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಆಚರಣಾ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿತ್ತು.

೪. **ಪ್ರಜಾಪತ್ಯ ವಿವಾಹ :** ಕನ್ಯಾ ಪಿತೃವು ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಲು ಇಚ್ಛೆಪಟ್ಟ ವರನಿಗೆ ಆಕೆಯನ್ನು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು "ನೀವಿಬ್ಬರೂ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮವನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆಚರಣೆಗೆ ತನ್ನಿರಿ" ಎಂದು ಹರಸುವನು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಇದು ಕನ್ಯಾದಾನಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದಲ್ಲ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

೫. **ಅಸುರ ವಿವಾಹ :** ಈ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ವರನಾದವನು ವಧುವಿನ ತಂದೆಗೆ ಅಥವಾ ಆಕೆಯ ಸಂಬಂಧಿಗಳಿಗೆ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಕನ್ಯಾಶುಲ್ಕ ಅಥವಾ ವಧುದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇಂದಿಗೂ ಕೆಳಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆದಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಬಂಗಾಳದ ಕೆಲವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿವಾಹ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

೬. **ಗಾಂಧರ್ವ ವಿವಾಹ :** ಈ ವಿವಾಹದ ಕ್ರಮದಂತೆ ವಧು-ವರರು ಪರಸ್ಪರ ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರೇಮ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಅವರುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ತಂದೆತಾಯಿಯರ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿಯೂ ಅಗತ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಇದು ಬಹಿರಂಗವಾದಾಗ ಕನ್ಯೆಯ ತಂದೆಯು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಮಗಳನ್ನು ಆಕೆಯು ಆಗಲೇ ಮೆಚ್ಚಿ ವರಿಸಿರುವ ವರನಿಗೆ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದೂ ಇತ್ತು. ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ಇಂತಹ ವಿವಾಹದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬರುತ್ತದೆ. ದುಶ್ಯಂತ ಶಕುಂತಲೆಯವರ ಗಾಂಧರ್ವ ವಿವಾಹವಂತೂ ಲೋಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದ್ದಾಗಿದ್ದು, ಅತೀ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಗಾಂಧರ್ವವಿವಾಹ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿತ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

೭. **ರಾಕ್ಷಸ ವಿವಾಹ :** ಈ ಕ್ರಮದ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ವರನಾದವನು ವಧುವನ್ನು ಆಕೆಯ ಮನೆಯಿಂದ ಆಕೆಯು ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೇ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಿದೆ. ವರನು ತನ್ನನ್ನು ತಡೆಯಲು ಬಂದವರನ್ನು ಗಾಯಗೊಳಿಸಿ, ವಧುವಿನ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರೂ ಅಡ್ಡ ಬಂದರೂ ಅವರನ್ನು ಗಾಯಗೊಳಿಸಿ ಅಥವಾ ಕೊಂದುಹಾಕಿ, ತನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಆಕೆಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕ್ರಮವು ಕ್ಷತ್ರಿಯರಿಗೆ ವಿಹಿತವಾದುದು ಎಂಬುದು ವಸಿಷ್ಠರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಸಾಮ್ರಾಟ ಪೃಥ್ವಿರಾಜನು ಸಂಯುಕ್ತಳನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಸೆಳೆದೊಯ್ದು ವಿವಾಹವಾದುದು ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಕನ್ಯೆ ಸೆಳೆದೊಯಲ್ಪಟ್ಟರೂ ಪ್ರಚಲಿತ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ಲಭಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಂದಿಗೂ ಕೆಲವು ಆದಿವಾಸಿ ಸಮೂಹಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದೆ.

೮. ಪೈಶಾಚ ವಿವಾಹ : ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಹೀನ ಮಟ್ಟದ ವಿವಾಹ ಕ್ರಮ. ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ಮೃತಿ ತಪ್ಪಿರುವ ಅಥವಾ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಅಸ್ವಸ್ಥಳಾಗಿರುವ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಮೋಸದಿಂದ ಸಂಭೋಗಿಸಿ, ನಂತರ ಅದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಆಕೆಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುವುದು. ಸ್ಮೃತಿಕಾರ ಮನು ಮಹಾಶಯ ಈ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿವಾಹವನ್ನು ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾದುದೆಂದು ಖಂಡಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಹೀಗೆ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ೮ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿವಾಹಗಳಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ದೈವ ಆರ್ಷ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಮೃತಿಕಾರರು ಸಮ್ಮತಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಇನ್ನುಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಪದ್ಧತಿಯ ವಿವಾಹಗಳು ಅಸಮ್ಮತವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಅವು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವೆಂಬುವುದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾಗದು.

ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರು ಹಿಂದೂಗಳಂತೆಯೇ ವಿವಾಹವನ್ನು ಪವಿತ್ರ ಬಂಧನವೆಂದೂ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ವಿವಾಹವನ್ನು ಮುರಿಯುವುದು ಸುಲಭವಾದ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಸಮ್ಮತವಲ್ಲದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಟಸ್ಟಂಟ್ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕ್‌ರೆಂಬ ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳಿದ್ದು, ಪ್ರಾಟಸ್ಟಂಟ್‌ರಿಗಿಂತ ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕರು ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ಬಿಗಿ ನಿಲುವು ತಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪಂಗಡಗಳ ನಡುವೆ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧವು ಒಪ್ಪಿತವಲ್ಲ.

ಈ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ವಧು-ವರರ ನಡುವೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಇರಲೇಬೇಕಾದ ಅನುರಾಗ, ಸಹನೆ, ಕ್ಷಮೆ, ಸಹಾಯ, ಮನೋಧರ್ಮ ಇವುಗಳನ್ನು ಅವರ ವಿವಾಹ ವಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಠಿಸುವ ಮಂತ್ರಗಳು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಅನುಕೂಲ ದಾಂಪತ್ಯಕ್ಕೆಂದು ಭಗವಂತನೇ ಮೂಡಿಸಿದ ಪದ್ಧತಿ ವಿವಾಹವೆಂಬುದು ಅವರ ಭಾವನೆ ಅಥವಾ ವಿಶ್ವಾಸ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವಾದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆ, ಪೋಷಣೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದು ಸಂತ ಪೌಲನ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಹಿತವನ್ನು ಮುರಿಯುವವರು ಪಾಷಂಡಿಗಳು, ಧರ್ಮಬಾಹಿರರು ಎಂದು ಅವರು ಮೂದಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿವಾಹವಾದ ಗೃಹಸ್ಥನ ಜೀವನವೊಂದು ಸಂಸ್ಕಾರ, ಮೋಕ್ಷಸಾಧನೆ ಸಂಘಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರ ಎಂದು ಕ್ರೈಸ್ತರು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ.

ಮುಸ್ಲಿಮರು ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರ ವಿವಾಹದ ಬಗೆಗಿನ ನಂಬಿಕೆಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಒಂದು ಪವಿತ್ರ ಸಂಬಂಧವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸದೇ, ಇದನ್ನು ಒಂದು

ಒಪ್ಪಂದವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಮುರಿಯುವ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ಪತಿಯು ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರ ಪತ್ನಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಪತಿಯು ಪತ್ನಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಗದಿತ ಹಣದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮೆಹರ್ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದಿಡುವ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನದ ನಿಯಮವು ಅತ್ಯಂತ ಸರಳವಾಗಿದ್ದು, ಪತ್ನಿಯ ಕಡೆಯವರು ಪತಿಯ ಕಡೆಯವರಿಂದ ಪಡೆದ ಮೆಹರ್ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಪತಿಯು ಮೂರು ಬಾರಿ "ತಲ್ಲಾಖ್ " ಎಂಬ ಶಬ್ಧವನ್ನು ಮೂರು ಬಾರಿ ಉಚ್ಚರಿಸಿದರೆ ವಿಚ್ಛೇದನ ದೊರೆತಂತೆ, ಮುಸ್ಲಿಂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ. ಜಸ್ಟಿಸ್ ಪಾಂಡೆಯವರ ಪ್ರಕಾರ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು, ತನ್ನ ಧರ್ಮದ ನಿಯಮಗಳ ಬಗೆಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಅನಾದರಣೆ ಮತ್ತು ಅಸಮ್ಮತಿ.

ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವಿವಾಹಗಳು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ರೂಪ ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಹುಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವಿವಾಹಗಳು ಖಚಿತವಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಅವು ಜನಮನದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿ ನಿಂತಿವೆ.

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜಾತಿಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಬೆಳೆದಾಗ ಪರಿಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಬ್ರಹ್ಮತತ್ವ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗುವ ಬದಲು, ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗುವ ದಾರಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡನು. ಆಗ ಶುಕ್ರವರ್ಣಿಯನಾಗಿದ್ದರೂ, ಬ್ರಹ್ಮ ಪದವಿ ಗರ್ಹನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಶೂದ್ರನೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೇ ತನ್ನದೇ ಆದ ಹೊಸ ದಾರಿ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡಿರ ಬಹುದು. ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ನಡೆದಂತೆ ಜಾತಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮಾನವನ ಸ್ವಭಾವದಿಂದಲೇ ಆಗಿದೆ. ಬುದ್ಧಿಬಲದಿಂದ ಪರಿಷ್ಕೃತಗೊಂಡ ದೈಹಿಕ ಮಾನಸಿಕ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಕೂಡಾ ಹಸಿವು-ತೃಷೆ ಕಾಮೇಚ್ಛೆಗಳನ್ನು ಮೀರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಮನುಷ್ಯನು ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬದುಕಲು ಅದರ ಪ್ರಕೋಪ ವಿಕೋಪಗಳನ್ನು ಕಂಡು, ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಗೆ ಹೆದರಿ ಅದನ್ನು "ದೇವರ" ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆದು, ಅದನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆರಾಧಿಸುವ

[illegible]

ದಾರಿಯ ಹೆಚ್ಚೆಗಳನ್ನು ಧರ್ಮವೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು. ಸಮಾಜದ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ, ಆಶ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಇವು ಮನುಷ್ಯನ ಚಂಚಲ ಮನಸ್ಸಿನ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅತ್ಯಾಸೆಯಿಂದ, ನಡೆಯುವ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ವರ್ಣ, ಗೋತ್ರಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದಿರುವ ಮದುವೆಗಳಿಂದ ಅಂಥವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಲು ದೂರವಿರಿಸಲು ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರಬಹುದು.

ಗಾಂಧರ್ವ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂವರ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಅಂದಿನ ಜನಾಂಗದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರೆನಿಸಿಕೊಂಡವರು ಈ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಇಲ್ಲಿ ಗುರುಹಿರಿಯರ ಇಚ್ಛೆ ಅನಿಚ್ಛೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಪರಕೀಯರ ಆಕ್ರಮಣಗಳಿಂದಾದ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಆತಂಕವೊದಗಿದಾಗ ಬದಲಾವಣೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಜಾತಿ ಉಪಜಾತಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳದೆಯೇ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತ ಕಾಲದಿಂದ ವಿಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಶೂರ್ಪನಖಿಯನ್ನು ಸೀತೆ ರಾವಣನನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದು ಅವರವರ ಏಕಪತ್ನಿವ್ರತ, ಪತಿವ್ರತದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೊರತಾಗಿ ಜಾತಿಯ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಅರ್ಜುನನು ಉಲುಪಿ ಚಿತ್ರಾಂಗದೆಯರನ್ನು ವಿವಾಹವಾದದ್ದು, ಭೀಮನು ಹಿಂಡಿಂಬೆಯನ್ನು ಲಗ್ನವಾದದ್ದು, ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಕುಲವನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ವಿದೇಶಿಯರ ಆಗಮನವಾದ ನಂತರ ಗಾಂಧರ್ವ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂವರ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ದೂರವಿಟ್ಟು ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಆರ್ಯರ ಆಗಮನಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಾಗರೀಕ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ದ್ರಾವಿಡರಲ್ಲಿ ಮಾತೃಪ್ರಧಾನ ಕುಟುಂಬಗಳು ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಆಗ ಹೆಣ್ಣು ಗೃಹಸ್ವಾಮಿನಿಯಾಗಿದ್ದಳು.

ಅಥರ್ವಣವೇದದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯು ವಿವಾಹದ ಕಲ್ಪನೆಯು ಪುರಾತನದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ವಿವಾಹದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರ ಸಂಬಂಧವು ಕೇವಲ ಮಾನಸಿಕ ಬಂಧನವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಶಾಸನೀಯ ಸಂಬಂಧವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಪರಸ್ಪರ ಏಕ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಪ್ರೀತಿಸಿ ಪತಿ-ಪತ್ನಿಯರು ನಡೆನುಡಿ ಧರ್ಮಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಚಿತ್ತರಾಗಿ ಪಡೆಯಬಲ್ಲವರಾಗಬೇಕು. ಕುಟುಂಬದ ಒಳಾಡಳಿತವು ಸ್ತ್ರೀಗೆ, ಸಂಪಾದನೆ ಗೃಹರಕ್ಷಣೆ ಪುರುಷನಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಅಭಿಲಾಷೆಯಂತೆ

ಮದುವೆ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಅಥರ್ವಣವೇದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಮದುವೆಗೂ ಜಾತಿಗೂ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುವುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದವರು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಅರಸರೇ ಅಲ್ಲದೇ, ಇತರರೂ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದ್ದಾರೆ. ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಗಿಂತ ಶೌರ್ಯ, ಸೇನಾಬಲ, ಸಂಪತ್ತುಗಳಿಂದ ಒದಗಿದ ಸಮಾನ ಬಲವನ್ನು ಅಂತಸ್ತನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಗಳಿಗಿಂತ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾರ್ಥಗಳೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದನ್ನು ವಿವಾಹವೆನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಇಲ್ಲವೇ ಒಪ್ಪಂದವೆನ್ನಬಹುದು. ಗೆದ್ದ ಅರಸನಿಗೆ ಸೋತ ಅರಸನು ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಅವಳ ಜೊತೆ ನೂರಾರು ಜಾತಿಯ ದಾಸಿಯರನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನು. ರಾಣಿ ಮತ್ತು ದಾಸಿಯರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಭಿನ್ನತೆ ಇದ್ದರೂ ರಾಜನು ತನಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಉಪಭೋಗಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಸುಂದರಿಯಾದವಳನ್ನು ರಾಜಕುಮಾರಿಯಾದವಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೋರಾಟ ನಡೆದಿವೆಯೇ ಹೊರತು ಅವಳ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಪರಕೀಯರು ಪ್ರಬಲರಾದಾಗ ಅವರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಲು ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆಸಿದವರುಂಟು. ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿದವರೂ ಉಂಟು. ರಾಜಕೀಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ನಡೆಯಲು ಗೆಲುವಿನ ಪ್ರತೀಕವಾದ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿದ ಘಟನೆಗಳು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಗೌಣವಾಗಿದೆ. ಅರಸನ ಅನೇಕ ಪತ್ನಿಯರಲ್ಲಿಯೂ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ನಿಂತಿಲ್ಲ.

ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಗೌಣವಾಗಿದ್ದು, ಅರಸರು, ಶ್ರೀಮಂತರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಭಿಲಾಷೆ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಜಾತಿಯ ಅಡ್ಡ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ವರ್ಣಪದ್ಧತಿಯು ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಾಗ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳಾಗಿವೆ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ವರ್ಣದವರು ಹೆಚ್ಚು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಿ ವರ್ಚಸ್ಸು ಬೀರಿ ಸಮಾಜದ ಆಡಳಿತದ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತು, ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸಿ ಸಂಪತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಾಧಿಸತೊಡಗಿದರು. ತಾವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠರೆಂದು ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರೆಂದು ವಿಶೇಷ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮಾನಸ್ಕಂದರೊಡನೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತೊಡಗಿದಾಗ ವರ್ಣಭೇದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿತು.

ಅಕ್ಬರ್ ಬಾದಶಾಹನು ರಜಪೂತ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಿ ಪಟ್ಟದರಸಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಬಹುದು. ಬೇರೆ ಅರಸರು ಪಟ್ಟದರಸಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೂ ಯಾವುದೇ ಜಾತಿಯ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಉಪಪತ್ನಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿ

ಪ್ರಾಚೀನ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಎರಡು ನಿಯಮಗಳು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ.

೧. ಹೊರಬಾಂಧವ್ಯ

೨. ಒಳಬಾಂಧವ್ಯ.

ಹೊರಬಾಂಧವ್ಯ ವಿವಾಹ ನಿಯಮ

ತನ್ನ ಗುಂಪು ಪಂಗಡಗಳಿಂದ ಹೊರಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ನಿರ್ಬಂಧಕ್ಕೆ ಹೊರಬಾಂಧವ್ಯ ವಿವಾಹ ನಿಯಮವೆನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಪಿಂಡ ಹೊರಬಾಂಧವ್ಯ ಸಗೋತ್ರ ಹೊರಬಾಂಧವ್ಯ; ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನು ತಾಯಿಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಮೂರು ತಲೆಮಾರಿನವರೆಗೂ ತಂದೆಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಐದು ತಲೆಮಾರಿಗೂ ವಿವಾಹವಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸಪಿಂಡ ಹೊರಬಾಂಧವ್ಯ ವಿವಾಹ ನಿಯಮವೆನ್ನಲಾಗಿದೆ. ವಿವಾಹವಾಗ ಬಯಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೊರಗಿನಿಂದಲೇ ತರಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಹಳ್ಳಿ ಹೊರಬಾಂಧವ್ಯ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚೀನಾದಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಬುಡಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ವಾಸಿಸುವುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೊರಗೆ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು.[೧೧] ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಋಗ್ವೇದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೊರಬಾಂಧವ್ಯ ನಿಯಮ ಪದ್ಧತಿಯು ಹಲವು ವಿಧಗಳಾಗಿ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಹಿಡಿತ ಸ್ಥಾಪಿಸಿತ್ತು. ೨೦೦ ಮಿಲಿಯನ್ನಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಿಂದೂಗಳು ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಉಪಜಾತಿಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿತಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಜಾತಿ ಒಳರಚನೆಯು ಕೂಡಾ ಹೆಚ್ಚು ಸರಳವಾಗಿಲ್ಲ. ಜಾತಿಗಳು ಕೂಡಾ ಗೋತ್ರಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗಿವೆ. ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಒಂದು ಗೋತ್ರದ ಕೆಳಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು

ಕುಟುಂಬವು ತನ್ನ ಮೂಲ ಗುರು ಉದಾಹರಣಗೆ: ವಸಿಷ್ಠ ಋಷಿಗಳ ಗೋತ್ರದವರೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದೇ ಗೋತ್ರದ ಇನ್ನೊಂದು ಕುಟುಂಬದೊಡನೆ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದುವಂತಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜಾತಿಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಗೋತ್ರಗಳು ಒಂದೇ ಅಂತಸ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಯೂರೋಪ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತವರ್ಗಿಯ ವಿವಾಹಗಳು ನಿಷೇಧವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅಂತಹ ವಿವಾಹಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸ್ವೀಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೭ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವರ್ಗೀಯ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಜರ್ಮನ್ ನಾಗರಿಕ ವಿವಾಹ ಸಂಹಿತೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಳವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಪುರುಷನೊಡನೆ ವಿವಾಹವಾದರು ಕೂಡ ಆಕೆಗೆ ತನ್ನ ಪತಿಯ ಅಂತಸ್ತು ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭಾರತದ ಜಾತಿ ಹೊರಬಾಂಧವ್ಯವೂ ಖಂಡನೀಯ[೨].

ಸ್ವಗೋತ್ರದವರೊಡನೆ ಸಂಭೋಗ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ಹೊರಬಾಂಧವ್ಯ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಯೋಗ್ಯವಾದ ವಯಸ್ಸನ್ನು ನಿಗದಿ ಪಡಿಸುವಂತೆಯೇ ಸ್ವಗೋತ್ರದವರೊಡನೆ ಮತ್ತು ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧಿಗಳೊಡನೆ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳು ಸ್ವಗೋತ್ರ ಮತ್ತು ಹೊರ ಬಾಂಧವ್ಯ ನಿಯಮಗಳು ಸ್ವಗೋತ್ರ ನಿಯಮಗಳು ಹೊರಬಾಂಧವ್ಯ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಕೆಲವು ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ಲೂಸಿಮೇಯರ್ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಿರ್ಬಂಧಗಳೂ ಇವೆ. ಅಣ್ಣತಂಗಿಯರ ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳ ನಡುವೆ ವಿವಾಹವು ವಂಶದ ನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದೆಂದು ನಂಬಿ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧಗಳೊಡನೆ ವಿವಾಹವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಕುಲದ ಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು ಬೇರೆಯ ಮತ ಅಥವಾ ಪೀಳಿಗೆಯಿಂದ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸುವುದು ರೂಢಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು ಇದನ್ನು ಹೊರಬಾಂಧವ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಇದು ಗೊಂಡ, ಖಾರಿಯಾ, ಬೈಗಾ, ಹೋ, ಖಾಸೆ, ನಾಗಾ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಈ ರೀತಿಯ ಹೊರಬಾಂಧವ್ಯ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಹೊರಗೋತ್ರದಿಂದ ವಿವಾಹವಾಗ ಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವು ಆದಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲದೇ ಇಂದಿನ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಹೊರ ಬಾಂಧವ್ಯದ ಸ್ವರೂಪ ಹಾಗೂ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು "ಮೈಸೂರಿನ ದೇವರ ವಕ್ಕಲನ್ನು" ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮೈಸೂರಿನ ಗಂಗಡಿಕಾರ ವಕ್ಕಲಿಗರಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ

ಹೊರಬಾಂಧವ್ಯ ಸಂಬಂಧವು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಬೇಸಾಯ ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು. "ದೇವರ ವಕ್ಕಲು" ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥಗಳಿವೆ. ಆರು ಹೊರಬಾಂಧವ್ಯದ ಸಮೂಹ ಹೆಸರು. ಈ ಪದವು ಹೊರಬಾಂಧವ್ಯ ಸಮಾಜದ ಮೂಲ ದೇವತೆ ಹಾಗೂ ಉಪಪತ್ನಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರು ಆಗಿರಬಹುದು. ಚುಂಚನಗಿರಿಯ ಭೈರವ, ಗೋಪಾಲಪುರದ ಮಾರಮ್ಮ "ದೇವರ ವಕ್ಕಲಿನ" ದೇವತೆಗಳು. ಅಂತೆಯೇ ಸಮೂಹಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತವೆ. ಚುಂಚನಗಿರಿ ಮತ್ತು ಗೋಪಾಲಪುರ ಎರಡೂ ಗ್ರಾಮಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರಿಗೂ ದೇವತೆಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಆ ದೇವತೆಗಳ ಆರಾಧಕರು ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹಳೆ ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಹಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾ: ಚುಂಚನಗಿರಿಯ ಭೈರವ ದೇವತೆಯ ಆರಾಧಕರು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸ್ತ್ರೀ ದೇವತೆಯ ಆರಾಧನೆಯು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇವರ ವಕ್ಕಲಿಗೂ ಒಬ್ಬ ಆರಾಧ್ಯದೈವ ಇರುವುದು. ಆ ದೇವರಿಗೂ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ದೇವತೆಗೂ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಿರುವುದು. ಉದಾ : ಪಟ್ಟಲದಮ್ಮ ಅಥವಾ ತಾವರೆಗೆರೆ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಚುಂಚನಗಿರಿ ಭೈರವ ದೇವರು ರಕ್ಷಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಕ್ಕಲಿಗನ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ದೇವತೆಯು ಕಾರಣ. ಒಂದು ದೇವರಿಂದ ವಕ್ಕಲಿಗರು ಮತ್ತೊಂದು ದೇವರ ವಕ್ಕಲಿಗರೊಡನೆ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸುವರು.

ಎ.ಕೆ.ಘೋಷ ಮತ್ತು ಡಾ.ಕೆ.ಡಿ.ಬ್ಯಾನರ್ಜಿರವರ ಪ್ರಕಾರ ಶಿಲಾಯುಗ ಮತ್ತು ವೇದಗಳ ಕಾಲದ ಮಧ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ಗಂಗಡಿಕಾರ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೆ.ರಕ್ಷಿತ ಎಂಬ ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಒಳಬಾಂಧವ್ಯ ವಿವಾಹ ನಿಯಮ : ಒಳಬಾಂಧವ್ಯದ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಜೀವನ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಸಮೂಹ ಅಥವಾ ಪಂಗಡದೊಳಗಡೆಯೇ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿವಾಹವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೂ ಸಮುದಾಯವು ಹಲವಾರು ಜಾತಿ ಸಮೂಹಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾತಿಯೂ ಹಲವಾರು ಉಪಜಾತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉಪಜಾತಿಯು ಈ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರುವುದುಂಟು. ಹೀಗೆ ಜಾತಿ, ಉಪಜಾತಿ, ವರ್ಗ ಬುಡಕಟ್ಟು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮೂಹ ಗ್ರಾಮ ಮುಂತಾದ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಸೇರದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅವುಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗಡೆಯೇ ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕಾಗುವುದು.

ಒಳಬಾಂಧವ್ಯ ನಿಯಮವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೊದಲು ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಒಳಪಂಗಡದ ಇತಿಹಾಸ ಹಾಗೂ ಒಳಬಾಂಧವ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಕಡಿದುಕೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿರುವ caste ಎಂಬ ಪದ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಪದವಾದ casta ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಪರಿಶುದ್ಧ ಎಂಬುವುದಾಗಿದೆ. ಜಾತಿ ಎಂಬುದು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ ಮತ್ತು ಶೂದ್ರ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಗಳ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಜಾತಿ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾದ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ ಇದು ಏಕರೂಪದ ಸಮುದಾಯ ಅನುವಂಶಿಕ ಸದಸ್ಯತ್ವ.

ಜಾತಿಯ ಉಗಮವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬೆಳೆದುದು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಜಾತಿಯನ್ನು ಮೈಲಿಗೆ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೂ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಮೈಲಿಗೆಯ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವನ್ನು ಶ್ರೇಣಿಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಜೊತೆಗೆ ಜಾತಿಗಳು ಅಂತರ್ ಭೋಜನ ಅಂತರ್ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ತಮ್ಮ ಗುಂಪು/ಪಂಗಡ/ಜಾತಿ/ವರ್ಗದೊಳಗೆ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವು ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೇಲೆ ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ತನ್ನ ಹಿಡಿತ ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನೇ ಒಳಬಾಂಧವ್ಯ ವಿವಾಹ ನಿಯಮ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಹಿಡಿತ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟಿತ್ತೆಂದರೆ, ಜಾತಿಯಿಂದ ಜಾತಿಗೆ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸುವುದಿರಲಿ, ಉಪಜಾತಿಗಳ ನಡುವೆಯೂ ವಿವಾಹವನ್ನೇರ್ಪಡಿಸುವುದು ನಿಷಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹವನ್ನು ಸ್ಮೃತಿಕಾರರು ಮೂರು ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ.

೧. ವರ್ಣದೊಳಗಿನ ಒಳಬಾಂಧವ್ಯ: ತನ್ನ ವರ್ಣದ ಅಂತಸ್ತನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಿತ್ತು.

೨. ದ್ವಿಜರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೆಳವರ್ಣದ ಸ್ತ್ರೀಯೊಡನೆ ವಿವಾಹವಾಗುವ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು.

೩. ದ್ವಿಜರು ಮತ್ತು ಶೂದ್ರರ ನಡುವಿನ ವಿವಾಹ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಒಪ್ಪಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಮೂರು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಿತ್ತು.

೧. ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಜಾತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕಿತ್ತು.

೨. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಗೋತ್ರ, ಪ್ರವರ ಅಥವಾ ಸಪಿಂಡರಾಗಿರಬಾರದು.

೩. ವಿವಾಹದ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಿತ್ತು.[೧೩]

ಜಾತಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿನ ನಿಯಮದಂತೆ, ಇಬ್ಬರು ಒಂದೇ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿಲ್ಲವಾಗಿದ್ದರೆ ವಿವಾಹವು ನಡೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ನೈಜ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಹಿಂದೂ ಸ್ಮೃತಿಗಳು ಪ್ರತಿಲೋಮವಿವಾಹವನ್ನು ಅಂದರೆ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಜಾತಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯ ನಡುವಿನ ವಿವಾಹವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಮೇಲ್ಜಾತಿಯ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಕೆಳಜಾತಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯ ನಡುವಿನ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಅನುಲೋಮ ವಿವಾಹ ಸಮ್ಮತಿಸಿದ್ದವು. ಆರಂಭದ ದಿನದಿಂದಲೂ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಿದ್ದವು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಶೂದ್ರ ಸ್ತ್ರೀಯ ನಡುವಿನ ವಿವಾಹದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವು ನಿಶಾದನೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬಂತಹ ಮತ್ತು ಮನು ಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ವಿವಾಹದಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪುರುಷನ ವಿದ್ಯೆಯು ನಶಿಸಿಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಲೋಮ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಂತೆ ಶೂದ್ರ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸ್ತ್ರೀಯ ನಡುವಿನ ವಿವಾಹದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವು ಚಾಂಡಾಲನೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಂತಸ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿದ್ದು, ಊರಿನ ಹೊರಗೆ ವಾಸಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈತನು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಿಗೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ.[೧೪]

ಹೀಗೆ ವಿವಾಹವೆಂಬುದು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಲಕ್ಷಣ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದ್ದು. ನಂಬಿಕೆ, ಗೌರವ ಜೊತೆಗೆ ಭಯದ ಮೇಲೆ ಆಧಾರವಾದ ಪತಿಪತ್ನಿಯರ ಸಂಬಂಧವಾಗಿತ್ತು. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದೊಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ನಡೆಯಲು ಹಿರಿಯರು ಒಪ್ಪದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದದ್ದು, ಕ್ರಮೇಣ ಶಿಕ್ಷಣವು ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಹೊಂದಿದ್ದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಬದಲಾವಣೆ ತಂದಿತು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ವಿವಾಹವೆಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಗೆಗೆ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಲು ಅನುವುಗೊಳಿಸಿದವು. ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು, ಆರ್ಥಿಕ ಒಪ್ಪಂದ, ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಇವೆಲ್ಲವೂ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನೇ ನೀಡಿದವು.

ವಿವಾಹಕ್ಕಿದ್ದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಲಕ್ಷಣವು ತನ್ನ ಒಡೆತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಸಾಧಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾದ ಇಬ್ಬರು ಪ್ರೌಢರಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವೆಂಬುದು ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸತೊಡಗಿತು.

ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅನೇಕ ಕಾನೂನುಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆದರೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಜಾತಿಯ ಒಳಬಾಂಧವ್ಯ ವಿವಾಹ ನಿಯಮದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದವು. ಆದರೆ ಮೊದಲ ಕೆಲ ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಇದರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೂ, ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಕಾನೂನಿನ ರಕ್ಷಣೆ ದೊರಕಿಸಿದುದು ಇದರ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಬಲ ಅತಿಕ್ರಮಣವೆನ್ನಬಹುದು. ೧೮೭೨ರ ವಿಶೇಷ ವಿವಾಹ ಕಾಯ್ದೆ, ಇಬ್ಬರೂ ಬೇರೆ ಜಾತಿಯ ಭಿನ್ನಲಿಂಗಿಗಳು ವಿವಾಹವಾಗಲು ಅನುಮತಿಸಿತು. ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ತಾವು ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿಲ್ಲವೆಂದು ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ ಬರೆದುಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಯಿತು. ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಧರ್ಮದ ಬಗೆಗೆ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಮೇಲಿನ ಘೋಷಣೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದರೂ ವಿವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಬಗೆಯ ನೈತಿಕ ಗೊಂದಲವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಅನೇಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದವು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ೧೯೨೩ರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ವಿವಾಹ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜೈನರು, ಸಿಖ್ಖರು ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಹಿಂದುಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಇವರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅನ್ವಯಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ೧೮೭೨ರ ಕಾಯ್ದೆಯಂತೆ ಯಾವುದೇ ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ ಬರೆದುಕೊಡುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಬೇರೆ ಜಾತಿಯ, ಭಿನ್ನ ಲಿಂಗಿಗಳಿಬ್ಬರು ವಿವಾಹವಾಗಬಹುದು ಎನ್ನುವುದರೊಂದಿಗೆ, ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಕಾನೂನಿನ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡಿತು. ೧೯೩೩ ರಲ್ಲಿನ ಬರೋಡಾ ಸರ್ಕಾರದ The Caste Tyranny Removal Act ಮತ್ತು ೧೯೩೮ Arya samaj marriage Validity Act, ೧೯೪೬ರ The Hindu marriage Disabilities Removal Act ಇವುಗಳು ಸಗೋತ್ರ ವಿವಾಹಗಳಿಗು ಮತ್ತು ಉಪಜಾತಿಗಳ ನಡುವಿನ ವಿವಾಹಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೇರಕವಾದವು. ೧೯೪೯ರ The Hindu marriage Validity Act ಇದಕ್ಕೊಂದು ಮೈಲಿಗಲ್ಲು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ತರಲು ಸರ್ಕಾರ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಹರಡಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಕೆಳಜಾತಿಯವರು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಜಾತಿಯವರ ನಡುವಿನ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಕವಾಗುವಂತೆ ಧನಸಹಾಯ ನೀಡಲು ಮುಂದಾಯಿತು. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಸೇವಕರ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಶ್ಲಾಘನೀಯ ಒಳಬಾಂಧವ್ಯಗಳ ನಿಯಮವನ್ನು ಮೊದಲು ಉಪಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಮುರಿಯಲಾಯಿತು.

ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಕೆಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು ಆರಂಭದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ತೋರಿದವು, ಆದರೆ ಫಲಿತಾಂಶವು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟ ತಲುಪಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಚಳುವಳಿಯೂ ಒಂದು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಬಸವಣ್ಣನವರ ನೇತೃತ್ವದ ಈ ಚಳುವಳಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮತ್ತು ಶೂದ್ರರ ನಡುವೆ ವಿವಾಹ ನೆರವೇರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆರಂಭವಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ವಿಫಲಗೊಂಡಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರೇ ಒಂದು ಹೊಸ ಜಾತಿಯಡಿ ಬರಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಎಂಬ ಜಾತಿಯು ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ಬಗೆಯ ಹೊಸ ಜಾತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವುದರೊಡನೆ ತಮ್ಮ ಜಾತಿ ತೊಲಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಗುರಿ ತಲುಪಲಾಗದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಆರ್ಯಸಮಾಜಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಆದರೂ ಕೆಲವು ಜಾತಿ ವಿರೋಧಿ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೇಲೆ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿದ್ದನ್ನು ಅಲ್ಲಗೆಳೆಯಲಾಗದು. ೧೮೭೨ರಲ್ಲಿ ಕೇಶವ ಚಂದ್ರಸೇನರು ಗೆಳೆಯರ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಕೆಲವು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಹೆಜ್ಜೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಸುಮಾರು ೧೮೮೨ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ಜಾತಿ ವಿರೋಧಿತ್ವವು ೧೮೯೩ರಲ್ಲಿ ಅನಿಬೆಸೆಂಟರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಯಿತು.

ಜಾತಿ ವಿರೋಧಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಸಂಘಟನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಆರಂಭಿಸಿದವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಜ್ಯೋತಿರಾವ ಫುಲೆಯವರು. ಇವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ಬಾಲಕ - ಬಾಲಕಿಯರಿಗೆ ೧೮೪೮ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ೧೮೫೧ರಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ೧೮೭೩ರಲ್ಲಿ ಇವರು ಆರಂಭಿಸಿದ ಸತ್ಯಶೋಧಕ ಸಮಾಜವು ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಕೀಳಾದವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಮದ್ರಾಸಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ಚಳುವಳಿಯು ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಬೇಕಾದಂತಹದ್ದು. ೧೯೧೬ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ ಲಿಬರಲ್ ಫೆಡರೇಶನ್, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ಇಚ್ಛೆಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಅಲ್ಲದೇ ನಂತರದಲ್ಲಿ "ಜಸ್ಟೀಸ್ ಪಾರ್ಟಿ" ಎಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆಯಿತು. ಈ ಸಂಘಟನೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮತ್ತು ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿತು.

ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಆರಂಭವಾದ ಪ್ರಮುಖ ಚಳುವಳಿಯೆಂದರೆ, ಕೇರಳದ ಇಝುವಾಗಳ (Izavas) ಚಳುವಳಿ. ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖನಾದ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಗುರು ಆರಂಭಿಸಿದ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿರೋಧ ಮತ್ತು ೧೯೩೬ರಲ್ಲಿ ತಿರುವಾಂಕೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ

ದೇವಾಲಯ ಪ್ರವೇಶಗಳಂತಹ ಮಹಾನ್ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಚಳುವಳಿಗಳು, ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಂದು ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿವೆ.

ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಡಾ.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ. ಮಾನವರಲ್ಲಿ ಮೇಲು-ಕೀಳಿಲ್ಲ, ಹುಟ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಾರಣವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂಬುದು ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಡಾ.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವುದಾದರೆ "ನೀವು ಯಾವುದನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಜಾತಿಯ ಅಡಿಪಾಯದ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿದಿರೆಂದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿರುಕು ಖಂಡಿತ" ಎಂದರು. ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ಮೂರು ಅಂಶಗಳು ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

೧. **ಉಪಜಾತಿಗಳ ನಿರ್ಮೂಲನೆ :** ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೂಲ ನಾಶಕ್ಕೆ ಉಪಜಾತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಇವರು ಸಂದೇಹ ಹೊಂದಿದ್ದು ಮತ್ತು ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಉಪಜಾತಿಗಳು ಇಲ್ಲದಾಗ, ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಗಿಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗದು.

೨. **ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಭೋಜನ ಕೂಟ :** ಡಾ.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರಂತೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ ಭೋಜನ ಕೂಟದ ಪ್ರಯತ್ನವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾತಿ ಒಡೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಾಗದು. ಇದು ಜಾತಿ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸೋಲಬಹುದು.

೩. **ಅಂತರ್‌ವಿವಾಹಗಳು :** ಡಾ.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದೊಂದೇ ಜಾತಿಯನ್ನು ತೊಲಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯೌಷದ. ತಾವು ಬೇರೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯು ಇದರಿಂದ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದು ತುರ್ತಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯ, ಇದರ ಹೊರತಾಗಿ ಇನ್ನಾವುದು ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲಾರದು.

ಡಾ.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಪ್ರಕಾರ, ಒಳಬಾಂಧವ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಹೊರಬಾಂಧವ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಪಾವಿತ್ರ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಸತಿಸಹಗಮನ, ವಿಧವಾಪಟ್ಟ ಮತ್ತು ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹಗಳು ಆಚರಣೆಗೆ ಬಂದವು. ಇವರ ಮಂಡನೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವ ಮೊದಲು ಅವರ ಕೆಲವು ವಾದಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯು ಇಂದು ಉಳಿದಿರಲು ಅದರ ಮೈಲಿಗೆಯ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಲಿ, ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಹೊರಗೆ ವಿವಾಹ ಅಥವಾ ಭೋಜನ ನಡೆಯಬಾರದೆಂದಾಗಲಿ, ಒಂದು ನಿಗದಿತ ವೃತ್ತಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯತೆಯಾಗಲಿ ಗೌಣವಾದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಒಳಬಾಂಧವ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದು ಮಾತ್ರವೇ ಇದರ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ವಾದವೆಂದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಗಳೂ, ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಗಂಡು ಮತ್ತು ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಎಂಬ ಲೆಕ್ಕದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಇವೆರಡೂ ಊಹೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ಡಾ.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರು, ಜಾತಿಯ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ತನ್ನ ಜಾತಿಯೊಳಗಿನ ಭಿನ್ನಲಿಂಗಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಬಗೆಹರಿಸಲು ತನ್ನೊಳಗೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

ದಂಪತಿಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮರಣ ಹೊಂದುವುದು ಅತಿ ವಿರಳ. ಪತಿಯೇ ಪತ್ನಿಗಿಂತಲೂ ಮೊದಲು ಮರಣ ಹೊಂದಿದಾಗ ಪತ್ನಿಯು ಆ ಜಾತಿಯ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಹಿಳೆಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮದಂತೆ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಒಂದು ಗಂಡು ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಾದರೆ ಪತಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದಾಗ ಪತ್ನಿಯರನ್ನು ಸಮಾಜ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಜಾತಿಯ ನಿಯಮಗಳೇ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬ ವಾದ ಡಾ.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರದು. ಇದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಹಾಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನವಳಾಗಿ ಉಳಿದ ವಿಧವೆಯು ಆ ಜಾತಿಯ ಅಪಾಯವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದರಿಂದ ಆಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಜಾತಿಯು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಎರಡು ನಿಯಂತ್ರಕಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಆಕೆಯನ್ನು ವಿರೂಪಗೊಳಿಸಿ, ಆಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದವರು ಅಪಶಕುನವೆಂದೂ, ಯಾವುದೇ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರೆದುರು ಬರುವುದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗುತಿತ್ತು.

ಎರಡನೆಯ ನಿಯಂತ್ರಕವಾಗಿ, ಸತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು, ಪತಿಯ ಚಿತೆಯಲ್ಲಿ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ನೂಕುವುದು ಅಥವಾ ಆಕೆಯೇ ಸಹಗಮನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಳಾಗುವಂತೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಗುತಿತ್ತು.

ವಿಧವಾ ಪಟ್ಟಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕ್ರೂರವಾದ ಸತಿ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ರೂಪ ನೀಡಿದ್ದೇ ಅಲ್ಲದೇ, ಇದನ್ನು ಪಾತಿವ್ರತ್ಯದ ಪ್ರತೀಕವೆಂದೇ ನಂಬಿಸಲಾಯಿತು. "ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಹಿಳೆ" ಅಥವಾ ವಿಧವೆಯು ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಗಂಡನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಿ, ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯ ವಿವಾಹದ ಸಂಭವವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಹೊರ ಜಾತಿಯ ಪುರುಷನನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಹಾಗಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಜಾತಿಯ ಒಳಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲೆಂದೇ ಮೇಲಿನ ನಿಯಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು.

ಇನ್ನೂ, ಪತ್ನಿಯು ಮರಣ ಹೊಂದಿ ಪತಿಯು ಬದುಕಿದನೆಂದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕ್ಲಿಷ್ಟ. ಕಾರಣ, ಆತ ಪುರುಷನಾದ್ದರಿಂದ ಪತ್ನಿಯೊಡನೆ ಪತಿಯನ್ನು ಸಹಗಮನಗೊಳಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ವಿಧುರತನವು ಆತನನ್ನು ವಿರೂಪಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗುವುದು. "ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಹಿಳೆ"ಗಿಂತಲೂ, "ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪುರುಷ" ಆ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕಾರಣ ಆತನು ಜಾತಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಜಾತಿಯ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುವ ಸಂಭವ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಎರಡಕ್ಕೂ ಹೊರತಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕಳನ್ನು ಆತ ವಿವಾಹವಾದರೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನಿಗೆ ದೊರಕಬಹುದಾದ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯ ಕೊರತೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕ, ಅಂದರೆ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಆತನದೇ ಜಾತಿಯ ಬಾಲಕಿಯನ್ನು ಆತನಿಗೆ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಬಿಡುವುದು ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ. ಇದರಿಂದ ಆ ಜಾತಿಯ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪುರುಷನ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಆಯಾಜಾತಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಹೀಗೆ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಒಳಬಾಂಧವ್ಯ ನಿಯಮವು ಕಠಿಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಅಂತರ್‌ವಿವಾಹಗಳೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸ್ಪದ ನೀಡಲೇಬಾರದೆಂಬ ಧೋರಣೆ ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಡಾ.ಅಂಬೇಡ್ಕರರವರು ಸತಿ ಸಹಗಮನ, ವಿಧವಾಪಟ್ಟ ಮತ್ತು ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಜಾತಿಯ ಒಳಬಾಂಧವ್ಯ ವಿವಾಹದ ನಿಯಮವು ಹೇಗೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಬಂದ ಕೆಲವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರದ ಕಾಯ್ದೆಗಳು

೧೯೫೪ರ ವಿಶೇಷ ವಿವಾಹ ಕಾಯ್ದೆ ಮತ್ತು ೧೯೫೫ರ ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು. ೧೯೫೪ರ ವಿಶೇಷ ವಿವಾಹ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ನೊಂದಣಿಯಾಗತೊಡಗಿದವು.

ಹೀಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಅಂತರ್ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳೆಂದರೆ,

ಗಿಸ್ಟ್‌ರವರು ನಡೆಸಿದ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ ತಾವು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಇನ್ನೂ ಜನರು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ (Gist ೧೯೫೪)

ಕುಂಡು-ಶಂಪಾ ಮತ್ತು ಶರೀಫ್‌ರವರು ೧೯೬೮ರಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಕಲ್ಕತ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು ಬಂದ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ, ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಲಿದಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ಪ್ರಸಾದರಾವ್ ಮತ್ತು ದಾಮೋದರನ್‌ರವರು ೧೯೭೭ರಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದಾಗ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮುರಿಯುವ ಸಿದ್ಧತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಿಂತ ಪುರುಷರು ಅಂತರ್ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಲವು ತೋರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು, ೧೯೫೮ರಲ್ಲಿ ಆರ್ಥರ್ ನೀಹಾಫ್‌ರವರು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕೆ.ಎಂ.ಕಪಾಡಿಯಾರವರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕಿಯರ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿದ ಅಧ್ಯಯನವು ಈ ದಿಸೆಯತ್ತಲೇ ಬೆರಳು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲವು ಪ್ರಯತ್ನವಾದರೆ, ಪತ್ರಿಕೆಯ ವೈವಾಹಿಕ ಅಂಕಣದಲ್ಲಿ ನೀಡುವ ಜಾಹೀರಾತಿನ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ, ಅಂತರ್ವಿವಾಹದತ್ತ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನತೆ ವಾಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ.

೧೯೭೮ರಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟರಾವ್ ಮತ್ತು ಸುಂದರಸಂರವರು ೩೨೮ ನಮೂನೆಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು, ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ತಾವು ವಿವಾಹವಾಗಬಯಸುವವರ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಜಾತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಅಮೇಲಿಯಾ-ರೇಯೀಸ್ ಮತ್ತು ಹಾಕಿಂಗ್ಸ್‌ರವರು ೧೯೬೬ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥರ್ ನೀಹಾಫ್ ರವರು ೧೯೫೮ರಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ ವೈವಾಹಿಕ ಅಂಕಣದ ಜಾಹಿರಾತಿನ ಬಳಕೆ ಇಂದು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಸಮಾಜವು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿರುವುದೇ ಅಲ್ಲದೇ, ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ವಾಗಲು ಇಚ್ಛಿಸುವವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ, ಭಾರತದ ಹೈದ್ರಾಬಾದಿನ ಒಳಬಾಂಧವ್ಯ ವಿವಾಹದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕಾರೆನ್‌ರವರು ೧೯೮೨ರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾ, ಅಲ್ಲಿನ ಜಾತಿಯೊಳಗಿನ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿನ ಅಸಮತೋಲನದಿಂದ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅಂತರ್-ಉಪಜಾತಿ ವಿವಾಹದಿಂದ ಅಂತರ್ಜಾತಿಯೆಡೆಗೆ ಒಲವು ತಿರುಗಿದೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.

೧೯೭೯ರಲ್ಲಿ ಇಂದು ಸಾಹಿಯವರು ಲಕ್ನೋವಿನ ರಾಸ್ತೋಗಿ ಜನರನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಈ ಮೇಲಿನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಜಾತಿಯು ತನ್ನ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ತೀರಾ ವಿರಳವಾಗಿವೆ.

ಲಾರೆನ್‌ರವರು ೧೯೭೭ರಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಸಣ್ಣ ನಗರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಹೇಳುವಂತೆ, ಅಂತರ್ವಿವಾಹವನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣದ ಅಥವಾ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶ್ರೇಣಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಅನಂತ್-ಸಂತೋಷ್‌ರವರು ೧೯೭೪ರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಮೂರು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ೩೭೧ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಎರಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಆಯ್ದ ೫೯೫ ಪುರುಷರಿಂದ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಸಂದರ್ಶಿತರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಉದಾರ ಮನೋಭಾವ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಜಾಹ್‌ರವರು ೧೯೭೪ರಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ್ದು, ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಕೀಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ವೆಸ್ಟ್ ಇಂಡೀಸ್‌ನ ತ್ರಿನಿದಾಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮತ್ತು ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ನಡುವಿನ ವಿವಾಹವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

೧೯೬೮ರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂರವರು ಭಾಷಾ ಭಿನ್ನತೆ ನಡುವಿನ ವಿವಾಹದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ, ತಮಿಳು ಮತ್ತು ಮಲಯಾಳೀಯರ ೨೭ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವಾಹಗಳು ಪ್ರೇಮ ವಿವಾಹಗಳಾಗಿದ್ದು, ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿವಾಹಗಳು ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಇಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯರಿಂದ ಸಮ್ಮತಿ ಪಡೆದ ವಿವಾಹಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಇವರ ಮಕ್ಕಳು ತಾಯಿಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ತಾಯಿಯರೇ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಪತ್ನಿಯರು ಪತಿಯರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದುಡಿಯುವಂತಹ ವರಾಗಿದ್ದರು. ತಾಯಿಯ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಮಕ್ಕಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಜೆ.ಹೆಚ್.ಬರ್ಮಾರವರ ವಿದೇಶಿ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ, ಬಿಳಿಯರು ಮತ್ತು ಬಿಳಿಯರಲ್ಲದವರ ನಡುವಿನ ವಿವಾಹವನ್ನು California Anti. Miscegenation Law ಬಂದಾಗ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅಳೆಯಲಾಗಿ ಇವರ ಪ್ರಕಾರ, ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ೧೦,೦೦೦ಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಶೇಕಡ ೫೬ ಬಿಳಿಯರು ಇತರರೊಡನೆ ವಿವಾಹವಾಗುವ ಇಚ್ಛೆ ತೋರಿದ್ದರು.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣನ್‌ರವರು ೧೯೬೨ರಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿವಾಹಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಜಾತಿಯೊಳಗೆ ನಡೆದ ವಿವಾಹಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂತರವೇನೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂಬುದರ ಜೊತೆಗೆ, ವಿಭಿನ್ನ ಶೈಲಿಯ ಅಹಾರಾಭ್ಯಾಸ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಭಿನ್ನತೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲದೇ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಸಮಾಜವು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಯಿತು.

೧೯೬೯ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ನಡೆಸಿದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ೨/೩ ರಷ್ಟು ಅಂದರೆ ಶೇ.೬೦ ಯುವಕರೂ ಶೇ.೬೭ ಯುವತಿಯರೂ ಅಂತರ್ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧಾಭಿಪ್ರಾಯ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಸಮಾಜದ ಜಾತಿ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು.

೧೯೭೭ರಲ್ಲಿ ರಾಮುರವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಳಿಯ ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ೨೮೧ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ೧೪ ಜನ ಮಾತ್ರ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಕೆಳವರ್ಣಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಲು ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಇದೇ ೨೮೧ ಜನರಲ್ಲಿ ೧೩೨ ಜನರು ಮಾತ್ರ ಕೆಳವರ್ಗದೊಡನೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವವರಾಗಿದ್ದರು.

ಆರ್ಥರ್ ನೀಹಾಫ್‌ರವರು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಉನ್ನತ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಆತನ ಕುಟುಂಬದವರು ಉನ್ನತ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಜಾತಿಯ ಕಟ್ಟು ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮೀರಿಯೂ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದು ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಜಸ್ಸೀ ಬರ್ನಾರ್ಡ್ ಪ್ರಕಾರ, ವಿವಾಹವೆಂಬುದು ಒಂದು ಬಾರಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ನಡೆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿವಾಹಗಳಾದಂತೆ ಒಂದು ಪುರುಷನದು ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ತ್ರೀಯದು. ವೈವಾಹಿಕ ಪುರುಷನು ವಿವಾಹಿತ ಸ್ತ್ರೀಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಆರೋಗ್ಯವಂತನೂ, ಒತ್ತಡರಹಿತನೂ ಆಗುವುದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಗಿಂತ ಪುರುಷನಿಗೆ ವಿವಾಹದ ಅಗತ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.

ಅಮೇರಿಕನ್ನರು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಏಕರೂಪತೆ ಮತ್ತು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪೆಟ್ಟು ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿನ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಲಾಗದ್ದನ್ನು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯಾವ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಜೊತೆಗೆ, ಅತ್ತೆ-ಮಾವಂದಿರೊಡನೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆನ್ನ ಲಾಗಿದೆ.

ಟಿ.ಮಂಜುಳ ಅವರು ೧೯೯೮ರಲ್ಲಿ *ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರು: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ*ವನ್ನು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಿದ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ ವಾಗಿದೆ. ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತ ದಂಪತಿಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಜಾತಿಯೊಳಗಿನ ವಿವಾಹ ಇವುಗಳೆರಡರ ಬಗೆಗಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಿಂದ ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

೧. ***Encyclopedia Britannica,*** Pp.943-944

೨. ***Encyclopedia Britannica,*** Pp.940-950

೩. ***Encyclopedia Britannica,*** Pp.946

೪. ***Encyclopedia Britannica,*** Pp.940-950

೫. Needham Rodney, ***The Development of Marriage and Kinship,*** The university house, New Delhi, 1967, Pp.5-6

೬. ಅದೇ, ಪು.೧೪

೭. ಅದೇ, ಪು.೧೫೬

೮. Murdock 1949 in Johnson H.M.(1966) ***Sociology: A systematic Introduction*** Allied Publishers, Bombay, Pp.6, 268-272

೯. Agrarawala R.K., ***Hindu law,*** 18th Edition, Central Law Agency Allahabad, 1995, Pp.30

೧೦. C.F.,Keyserling, 1927, Pp.98

೧೧. Goode W.J. ***World Revolution and family patterns,*** 1989, Pp.61

೧೨. Ketkar, S.V. ***History of Caste in India,*** 1909, Pp.15-29

೧೩. Agarwala R.K., ***Hindu Law*** Ed., 1995, Pp.33

೧೪. Michael Moffatt, ***An untouchable community in South India,*** 1979, Pp.35

ಅಧ್ಯಾಯ ೪

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಬಂದಿದ್ದು, ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ರುಜುವಾತಾಗಿದೆ. ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮಡಿವಂತಿಕೆಯ ಸಮಾಜ ಹೊಂದಿದ್ದ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದು ಅಷ್ಟೇ ಸತ್ಯವಾದದ್ದು. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಏಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ತೊಡಕುಗಳಿದ್ದರು ಕೂಡ ಅದು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಎಷ್ಟು ಕಠಿಣ ಎನ್ನುವುದು ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ನೇಪಾಳದ ಅರಸು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಮಗನಿಂದಲೇ ನಡೆದ ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬದ ಇನ್ನಿತರ ಸದಸ್ಯರ ಸಾಮೂಹಿಕ ಹತ್ಯೆ ಪ್ರಕರಣ ನಮಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ ಪರಿವಾರದಲ್ಲಿ ಜೂನ್ ೨೦೦೧ ರಂದು ನಡೆದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಹತ್ಯೆಗೆ ಯುವರಾಜ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದ್ದು ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಯಾವ ಜಾತಿಗಳು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಅವಶ್ಯಕ.

ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೧

ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾದವರ ಜಾತಿಗಳು

ಕ್ರ.ಸಂ	ಜಾತಿ	ಪುರುಷ	ಸ್ತ್ರೀ	ಒಟ್ಟು
೦೧.	ಬ್ರಾಹ್ಮಣ	೫	೨೦	೨೫
೦೨.	ಲಿಂಗಾಯತ	೫	೧೯	೨೪
೦೩.	ಜಂಗಮ	-	೨	೨
೦೪.	ಗೌಡ	-	೨	೨
೦೫.	ಕ್ಷತ್ರಿಯ	೧	೨	೩
೦೬.	ಮರಾಠ	೩	೨	೫
೦೭.	ವೈಶ್ಯ	-	೧	೧
೦೮.	ರಜಪೂತ	೨	-	೨
೦೯.	ವಿಶ್ವಕರ್ಮ	-	೨	೨
೧೦.	ಕುರುಬ	೩	೧	೪
೧೧.	ಗೊಲ್ಲ	-	೧	೧
೧೨.	ನಾಡವ	-	೧	೧
೧೩.	ಕಬ್ಬಲಿಗ	೫	೧೧	೧೬
೧೪.	ನಾಯರ್	-	೧	೧
೧೫.	ಕ್ಷೌರಿಕ	-	೧	೧
೧೬.	ರೆಡ್ಡಿ	೩	-	೩
೧೭.	ದೇವಾಂಗ	೧	-	೧
೧೮.	ಧೋಬಿ	೧	-	೧
೧೯.	ಹೊಲೆಯ	೩೨	೧೨	೪೪
೨೦.	ಮಾದಿಗ	೧೮	೫	೨೩
೨೧.	ವಡ್ಡ	೯	೧	೧೦
೨೨.	ಲಂಬಾಣಿ	೧	೨	೩
೨೩.	ಢೋರ	೧	-	೧
೨೪.	ಕೊಂಚಕೊರ	೧	-	೧
೨೫.	ನಾಯಕ/ಬೇಡ	೨	೩	೫
೨೬.	ನಾಯಕನ್	-	೧	೧
೨೭.	ಕ್ರೈಶ್ಚನ್	೧	೩	೪
೨೮.	ಮುಸ್ಲಿಂ	೫	೭	೧೨
೨೯.	ಬೌದ್ಧ	೧	-	೧
	ಒಟ್ಟು	೧೦೦	೧೦೦	೨೦೦

ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಕೆಳಜಾತಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ವರ್ಣ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮೊದಲಸ್ಥಾನ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಗಳೆರೆಡೂ ಇನ್ನಿತರ ಜಾತಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಿವೆ. ಹೊಲೆಯರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೪೪ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ೩೨ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯಕು ೧೨ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ತಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯತೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ೫ ಜನ ಪುರುಷರು ೨೦ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದು ಇವರು ಒಟ್ಟು ೨೫ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಅತ್ಯಂತ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಹಲವಾರು ರೀತಿಯಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಈ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದು ಎಷ್ಟೋ ಯುವತಿಯರು ವರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟುಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಂದ ಹೊರ ಬಂದು ತಾವು ಮೆಚ್ಚಿದ ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ವರನನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಚ್ಚುಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅಂತರ್ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯತರಲ್ಲಿ ೨೪ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ೫ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ೧೯ ಜನರು. ಈ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿಯು ಕೂಡ ಪುರಷರಿಗಿಂತ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ಮಾದಿಗರಲ್ಲಿ ೨೩ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಜರುಗಿದ್ದು, ಈ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಿಂತ ಪುರುಷರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಬ್ಬಲಿಗರಲ್ಲಿ ೧೬ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದು ಮೇಲುಜಾತಿಯ ಲಕ್ಷಣದಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೆಚ್ಚು ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಪುರುಷರು ೫ ಜನರಿದ್ದು ಸ್ತ್ರೀಯರು ೧೧ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಅಂತರ್ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿವಾಹದ ಬಗೆಗೆ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಮುಸ್ಲಿಂರಲ್ಲಿ ೧೨ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಜರುಗಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ೫ ಜನ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ೭ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದಾರೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ಇವರು ಕೂಡ ತಮ್ಮ ರೀತಿ ನೀತಿ, ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಿಂದ ವಿಮುಖಗೊಂಡು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಒಲವನ್ನು ತೋರಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ವಡ್ಡರಲ್ಲಿ ೧೦ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಜರುಗಿದ್ದು ಪುರುಷರು ೯ ಜನರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಒಬ್ಬರು,

[illegible]

ಕ್ರಿಶ್ಚನ್‌ರಲ್ಲಿ ೪ ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ನಡೆದಿದ್ದು ಪುರುಷರು ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರು ೩ ಜನರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಕುರುಬರಲ್ಲಿ ೪ ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಜರುಗಿದ್ದು ಪುರುಷರು ೩ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಒಬ್ಬರು. ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ರೆಡ್ಡಿ, ಲಂಬಾಣಿ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ೩ ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಜರುಗಿದ್ದು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ಒಬ್ಬರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಇಬ್ಬರು. ರೆಡ್ಡಿಯರಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ಮೂವರಿದ್ದು ಸ್ತ್ರೀಯೂ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಿಲ್ಲ. ಲಂಬಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ಒಬ್ಬರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಇಬ್ಬರು ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಜಂಗಮ, ಗೌಡ, ರಜಪೂತ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಜೋಡಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ನಡೆದಿದ್ದು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಜಂಗಮ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಗೌಡರಲ್ಲಿ ಪುರುಷರ್‍ಯಾರೂ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗದೇ ಇದ್ದು ಕೇವಲ ಇಬ್ಬರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರಜಪೂತರಲ್ಲಿ ಪುರುಷರಿಬ್ಬರು ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ವೈಶ್ಯ, ಗೊಲ್ಲ, ನಾಡವ, ನಾಯಕ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ದೇವಾಂಗ, ಧೋಬಿ, ಢೋರ, ಕೊಂಚಕೋರ, ನಾಯಕಸ್ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದು ಕ್ರಮವಾಗಿ ವೈಶ್ಯ, ಗೊಲ್ಲ, ನಾಯರ್, ಕ್ಷೌರಿಕ ಮತ್ತು ನಾಯಕನ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾದರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪುರುಷರಾರೂ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರಮುಖ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ತಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಯ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರಿಗೆ ವಿವಾಹವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ತಮಗೆ ತಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಯಾಗ ಬಯಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜಾತಿ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಸ್ತ್ರೀ ಉತ್ತರವೊಂದರಲ್ಲಿ ತಾವು ಪತಿಯೊಡನೆ ವಿವಾಹ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದ್ದರೂ ಅವರ ಜಾತಿ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಗುವನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ನಮೂದಿಸುವಾಗ ಅವರ ಜಾತಿ ತಿಳಿಯಿತು ಎಂಬುವುದಾಗಿದೆ. ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಯ ಜಾತಿ ತಿಳಿದಾಗ ಏನೆನ್ನಿಸಿತು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಶೇಕಡಾ ೭೦ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತರಗಳು ಏನೂ ಅನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುವಾಗಿವೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಂತಸ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಮೊದಲು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರು ಬಂದಂತಹ ಕುಟುಂಬವು ವಿಭಕ್ತವೇ ಅವಿಭಕ್ತವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಮಾಜೀಕರಣಗೊಳಿಸುತ್ತಲೇ

ಆತನ ಸ್ವನಿರ್ಧಾರಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ವಿವಾಹದಂತಹ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಹಿರಿಯರು ನೋಡಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನೇ ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕೆನ್ನುವ ನಿಯಮವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮ ವಿವಾಹ, ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳಂತಹವುಗಳು ಕಲ್ಪನೆಗೂ ಮೀರಿದ್ದು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ತನ್ನ ಒಳ ಬಾಂಧವ್ಯತನದ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಈ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದ ಮೂಲಕವೇ. ಕ್ರಮೇಣ ಬಂದ ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟವು. ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ವಿವಾಹದವರೆಗಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಬಿಡಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ವಿವಾಹದ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಲಭಿಸಿದ್ದೆ ಅಲ್ಲದೇ, ಒಳಬಾಂಧವ್ಯದ ಹಿಡಿತ ಸಡಿಲವಾಗ ತೊಡಗಿತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಬಂದ ಎಷ್ಟು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಷ್ಟು, ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಷ್ಟು, ಈ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾದ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನದಿಂದ ಬಂದವರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಿದೆ.

ಕೊಷ್ಟಕ ೪.೨

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ

ಪತಿ/ಪತ್ನಿ	ವಿಭಕ್ತ	ಅವಿಭಕ್ತ	ಒಟ್ಟು
ಪತಿ	೮೭	೧೩	೧೦೦
ಪತ್ನಿ	೮೨	೮	೧೦೦
ಒಟ್ಟು	೧೭೯	೨೧	೨೦೦

ಈ ಕೋಷ್ಟಕವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರು ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಕ್ಕಿಂತ ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದಿಂದಲೇ ಬಂದಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪುರಷರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದು ಒಟ್ಟು ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯುಳ್ಳವರ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೭೯. ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ ೮೯.೫ ರಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ೮೭ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ೮೨ ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ೨೧ ದಂಪತಿಗಳು ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ ೧೦.೫ರಷ್ಟು ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೧೩ ಪುರಷರು ಮತ್ತು ೮ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಹಾಗೂ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿ ವಿಭಜನೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ತಾವೇ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಅಭಿಲಾಷೆ ಅಥವಾ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದಂತೆ ಹಿರಿಯರ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಒಳಗಡೆ ವಿವೇಚಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯು ತನ್ನ ಜಾತಿ, ಅಂತಸ್ತು, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಮರೆತು ತನ್ನ ಭಾವನೆ, ವಿಚಾರ, ಅಭಿಲಾಷೆಯಂತೆ ಸ್ವತಃ ವಿವೇಚಿಸಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ತಾವು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ವೈವಾಹಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನವೇನು ಎಂಬುವುದನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು.

ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೩.

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ವೈವಾಹಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ

ಪುರುಷ				ಸ್ತ್ರೀ			
ಅವಿವಾಹಿತರು	ವಿವಾಹಿತರು	ವಿಧುರ	ಒಟ್ಟು	ಅವಿವಾಹಿತರು	ವಿವಾಹಿತರು	ವಿಧವೆ	ಒಟ್ಟು
೧೦೫	೧೨೪		೨೨೯	೯೪	೧೨೩	೧೧	೨೨೮

ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ			
ಅವಿವಾಹಿತರು	ವಿವಾಹಿತರು	ವಿಧವೆ	ಒಟ್ಟು
೧೯೯	೨೪೭	೧೧	೪೫೭

೧೦೦ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತ ದಂಪತಿಗಳ ವೈವಾಹಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಒಟ್ಟು ೪೫೭ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ೧೯೯ ಜನರು ಅವಿವಾಹಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ೨೪೭ ಜನರು ವಿವಾಹಿತರಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ೧೯೯ ಜನ ಅವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿ ೧೦೫ ಜನ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ೯೪ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇರೀತಿಯಾಗಿ ೨೪೭ ಜನ ವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿ ೧೨೪ ಜನ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ೧೨೩ ಜನ

ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ೧೧ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ವಿಧವೆಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಿಧುರರಾರೂ ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಅವಿವಾಹಿತರಿಗಿಂತ ವಿವಾಹಿತರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅವಿವಾಹಿತರಗಿಂತ ವಿವಾಹಿತರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ೧೦೦ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತ ದಂಪತಿಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಟುಂಬದ ವೈವಾಹಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ವಿವರಗಳಿಗಾಗಿ ನೋಡಿ(ಅನುಬಂಧ:೧೧).

ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಕುಟುಂಬವು ಅಂತರ್ವಿವಾಹದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸಂದರ್ಶಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮುಂದಿಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೂ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ, ಮತ್ತು ಹೌದಾದಲ್ಲಿ ಅವರು ನಿಮಗೇನಾಗಬೇಕು? ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಈ ಎರಡನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಲು ಕಾರಣ ದೂರದ ಸಂಬಂಧಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧಿಗಳಲ್ಲಾದ ವಿವಾಹವು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಿದೆ.

ಕೊಷ್ಟಕ ೪.೪

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿಯ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು

ಪತಿ/ಪತ್ನಿ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಪತಿ	೩೨	೬೮	೧೦೦
ಪತ್ನಿ	೧೯	೮೧	೧೦೦
ಒಟ್ಟು	೫೧	೧೪೯	೨೦೦

ಇಲ್ಲಿ ಹೌದು ಎಂಬ ಉತ್ತರಗಳಿಗಿಂತ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಉತ್ತರಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ಹೌದು ಎನ್ನುವವರು ೫೧ ಜನರಾದರೆ, ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೪೯ ರಷ್ಟಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದೇನೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಆ ಕುಟುಂಬದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ನಡೆದಂತಹ ಅದರಲ್ಲೂ ಸೋದರ, ಸೋದರಿ, ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ಹತ್ತಿರದ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಅಂತಹ ಕುಟುಂಬದ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಿಂಜರಿಯುವ ಮನೋಭಾವ ಇಂದಿಗೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ, ಪ್ರೇರಕವಾದ ಹಲವು ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಉತ್ತರಗಳು ಹೌದು ಎಂಬ ಉತ್ತರಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಬಗೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಈ ಅಂಶವು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ನಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗುತ್ತವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹತ್ತಿರದ ಮತ್ತು ದೂರದ ಸಂಬಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ನಡೆದಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ, ಪುರುಷರ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ೧೮ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅಂದರೆ, ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿ, ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರ ವಿವಾಹಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ತಮ್ಮ ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ದೊರಕಿದ ನೆಮ್ಮದಿಯಾದ ಜೀವನ, ಉತ್ತಮ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಏನೂ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗದಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟಂತಹದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಉದಾಹರಣೆಗಳೇ ಅಂತರ್ವಿವಾಹದೆಡೆಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಹೊಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ೧೪ ಜನರು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾದ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ-ದೊಡ್ಡಪ್ಪ, ಮಾವ ಇನ್ನಿತರೆ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹವುಗಳಾಗಿವೆ.

ಮಹಿಳಾ ಸಂದರ್ಶಿತರಲ್ಲಿ ೧೧ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಬಂಧಿಗಳಲ್ಲೂ, ಇನ್ನುಳಿದ ೮ ಜನರು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಬಂಧಿಗಳಲ್ಲೂ ನಡೆದಂತಹವುಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯು ಯಾವುದೇ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಿಗೆ ನೀವು ಜಾತಿ ಪರ ಅಥವಾ ವಿರೋಧಿ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೀರಾ? ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಚೋದಕರ್ಯಾರು ಎಂಬುವುದಾಗಿತ್ತು.

ಕೊಷ್ಟಕ ೪.೫

ಜಾತಿ ಪರ ಅಥವಾ ವಿರೋಧಿ ನಿಲುವಿನ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರು

ಪತಿ/ಪತ್ನಿ	ವಿರೋಧಿ	ಪರ	ಉತ್ತರಿಸಿಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಪತಿ	೬೦	೪೦	-	೧೦೦
ಪತ್ನಿ	೮೦	೧೫	೫	೧೦೦
ಒಟ್ಟು	೧೪೦	೫೫	೫	೨೦೦

ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ತನ್ನ ಜಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅತಿಯಾದ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆತನು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗುವುದು ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೆಚ್ಚು ಜಾತಿ ವಿರೋಧಿ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮನೆಯ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ತೀರಾ ಸಮೀಪವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಂತಹ ಮುಂದುವರಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಅವಕಾಶಗಳು ವಿರಳ. ಹೌದೆಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ ಮಹಿಳಾ ಸಂದರ್ಶಿತರ ಕುಟುಂಬದ ಕಡೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸುವುದಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಮೇಲು-ಮಧ್ಯಮ ಅಥವಾ ಮೇಲ್ವರ್ಗದಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಂದು ಕೆಳವರ್ಗದ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಬಂದವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಾರರು ಎನ್ನಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣದಂತೆ ಕೇವಲ ಕುಟುಂಬವೊಂದೇ ಇಂತಹ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾರದು. ಸಂದರ್ಶಿತರ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಚೋದಕ ಅಂಶಗಳು ಅನೇಕ. ಕೆಲವು ಪುರುಷ ಸಂದರ್ಶಿತರು ಹೇಳುವಂತೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಪರ ವಿಚಾರವಾದಿ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದವು, ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಸ್ನೇಹಿತರ ಸಹವಾಸ. ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ಜನ ಪುರುಷ ಸಂದರ್ಶಿತರು ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರ ಪಾತ್ರ ಹೇಳಿದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಸಮಾಜ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅಸಹನೀಯವೆನಿಸಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿ ಬೀಳಬೇಕೆಂಬ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ.

ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರಚೋದಕರಲ್ಲಿ ಸಹೋದರ-ಸಹೋದರಿಯರ ಪಾತ್ರವೂ ಗಣನೀಯವಾಗಿರುವುದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ತಾನು ಬೆಳೆದ ವಾತಾವರಣವೇ ತಾನು ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ, ಜಾತಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಮುಂದಾದುದೆಂದು ಕೆಲ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತ ಸಂದರ್ಶಿತರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಇದುವರೆಗೂ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯು ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ವಿವಾಹಿತರ ಮೇಲೆ ಬೀರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಬಳಿಕ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ವೈಯಕ್ತಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಿದೆ.

ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಯಾವ ವಯಸ್ಸಿನವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನಡೆಯುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಕಾರಣ, ತಮ್ಮ ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ತಾವೇ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಯಾವ ವಯಸ್ಸಿನವರ ನಡುವೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಬೇಕಿದೆ.

ಕೊಷ್ಟಕ ೪.೬

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿಯ ವಯೋಗುಂಪುಗಳು

ವಯೋಗುಂಪು	ಪತಿ	ಪತ್ನಿ	ಒಟ್ಟು
೧೨-೧೭	೧	೧೦	೧೧
೧೮-೨೩	೩೨	೬೬	೯೮
೨೪-೨೯	೪೭	೨೧	೬೮
೩೦-೩೫	೧೯	೩	೨೨
೩೬-೪೦	೧	-	೧
ಒಟ್ಟು	೧೦೦	೧೦೦	೨೦೦

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತ ವಯೋಗುಂಪನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರವೇ ಅಂದರೆ ೧೮ ರಿಂದ ೩೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮದುವೆಯಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು ೧೦೦ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ೧೧ ಜನ ದಂಪತಿಗಳು ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒಬ್ಬರು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಪ್ರಾಪ್ತವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುವ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿ ವಿವಾಹದ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಸ್ವತಃ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೧೨ ರಿಂದ ೧೭ ವಯಸ್ಸಿನ ಒಳಗಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷ ೧೦ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಭಾರತದ ವಿವಾಹ ಅಧಿನಿಯಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದ್ದು ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಇದು ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ವಿವಾಹವಾಗಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಅವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

೧೮ ರಿಂದ ೨೩ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾದ ಎಲ್ಲಾ ದಂಪತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ೯೮ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ೩೨ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ೬೬ ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಯಸ್ಸಿನವರು ಸ್ವತಃ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗದುಕೊಳ್ಳುವವರಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಕಾನೂನಿನ ಸಮ್ಮತದ ವಿವಾಹವು ಕೂಡ ಆಗಿದೆ.

೨೪ ರಿಂದ ೨೯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾದ ಒಟ್ಟು ೬೮ ಜನರಲ್ಲಿ ೪೭ ಜನ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ೨೧ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಯೋಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀ ಮತ್ತು ಪುರುಷರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಾಕಿದವರಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ ಈ ವಯೋಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರು ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾದವರಿದ್ದಾರೆ.

೩೦ ರಿಂದ ೩೫ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ೨೨ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ೧೯ ಜನ ಪುರುಷರು ೩ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯಾದ ನಂತರವೇ ಮದುವೆಯಾದ ವರಾಗಿದ್ದು, ಅವರು ಈಗ ಸುಖಕರ ಮತ್ತು ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ತಡವಾಗಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರಲ್ಲಿ ಇತರ ಜಾತಿಯವರಿಗಿಂತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯವರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವರ್ಷಗಳು ಉನ್ನತ ವ್ಯಾಸಂಗದವರೆಗೆ ಮುಗಿಸಿ ಅದರ ನಂತರ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಕಾರಣ.

ಕೆಲವು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಪ್ರಕಾರ ತಾವು ಯಾರನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ತಾವು ಯಾವ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗುತ್ತೇವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ವಿಚಾರವಂತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸ್ತ್ರೀಯರ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಋತುಮತಿಯಾದ ಪುತ್ರಿಯನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ತಂದೆಯು ಅನರ್ಹನೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೂ, ಕೇವಲ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬುದೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದು ತಾಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ತಮಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಸ್ಪಷ್ಟ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

೩೬ ರಿಂದ ೪೦ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನು ಮಾತ್ರ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಾರೂ ವಿವಾಹವಾಗಿಲ್ಲ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ನಂತರ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಸಿಗುವ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಂಶ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಂಶವು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಇದ್ದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿತರಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಜರುಗುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಟ್ಟ. ದೊರೆತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂದರ್ಶಿತರು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿರುವುದೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಕೊಷ್ಟಕ ೪.೭

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಟ್ಟ

ಪತಿ/ ಪತ್ನಿ	ನಿರಕ್ಷರತೆ	ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪೂರ್ವ	ಮೆಟ್ರಿಕ್	ಪದವಿ ಪೂರ್ವ	ಪದವಿ	ಸ್ನಾತ ಕೊತ್ತರ	ಡಾಕ್ಟರೇಟ್	ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ	ಒಟ್ಟು
ಪತಿ	೯	೮	೧೩	೧೫	೩೩	೧೨	೨	೮	೧೦೦
ಪತ್ನಿ	೧೫	೧೧	೧೭	೧೮	೨೧	೧೩	೨	೧೨	೧೦೦
ಒಟ್ಟು	೨೪	೧೯	೩೦	೩೩	೫೪	೨೫	೪	೨೦	೨೦೦

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಟ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಿದಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಗಮನಾರ್ಹ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಒಟ್ಟು ೧೦೦ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೨೪ ಜನ ಮಾತ್ರ ನಿರಕ್ಷರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಎಲ್ಲರೂ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರು. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ವ್ಯಾಸಂಗಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ೪ ಜನ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪಡೆದವರು. ೨೫ ಜನ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಪಡೆದವರು. ೨೦ ಜನ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರು. ೫೪ ಜನ ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ೩೩ ಜನ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ್ದು, ೩೦ ಜನ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಮತ್ತು ೧೯ ಜನ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಪುರುಷರಂತೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೂಡ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವತಂತ್ರ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥಳಾಗಿದ್ದಾಳೆಂಬುವುದು ಇದರಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು ಪದವಿ ಪಡೆದವರ ಸಂಖ್ಯೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಒಂದು ಹಂತವಾದ ಪದವಿಯಷ್ಟರಲ್ಲಾಗಲೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಬದುಕನ್ನು ತಾನೇ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸರಿ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಹಂತವು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯು ತನಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಓದಿದ ಪುರುಷನೆಡೆಗೆ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗುವ ಸಂಭವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ನಿರಕ್ಷರಸ್ಥರಿದ್ದು, ಶಿಕ್ಷಣ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸದೇ ಇದ್ದರೂ ಅಂತರ್ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಒಲವನ್ನು ತೋರಿದ್ದಾರೆ.

ಒಬ್ಬ ಪುರುಷ ವಕ್ತೃವಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಇಷ್ಟಪಡಬೇಕು. ಅವರಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಉನ್ನತ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವರು

ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಬಹುದೇ ಹೊರತಾಗಿ ಯಾವುದೇ Degree Certificateದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ Degree ತೆಗೆದುಕೊಂಡು Gold Medal ಪಡೆದರು ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯಿಂದ ಅವರು ಮುಕ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರವರ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿ, ಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನು ಎದುರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಿರಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರು ಕೂಡ ಅವರಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಮೌಲ್ಯ, ಉನ್ನತ ವಿಚಾರಗಳಿದ್ದರೆ ಅವರು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಬಹುದೆಂದಿದ್ದಾರೆ(ಅನುಬಂಧ ೪.೧.).

ಒಂದೆಡೆ ಕಲೆತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಕೂಡಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹತ್ತಿರ ತರುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಯಾವ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕಗಳಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ೪.೮

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಲಿಂಗವಾರು ವೃತ್ತಿಗಳು

ಕ್ರ.ಸಂ.	ವೃತ್ತಿ	ಪುರುಷ	ಸ್ತ್ರೀ	ಒಟ್ಟು
I	ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ	೨	೨	೪
II	ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ			
	೧. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ	೧೯	೧೬	೩೫
	೨. ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಕೆ	೯	೧೪	೨೩
	೩. ಇತರೆ ಇಲಾಖೆ	೮		೮
III	ಇತರೆ			
	೧. ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿ	೧	೧	೨
	೨. ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿದವರು	೪	೧	೫
	೩. ಸಮಾಜ ಸೇವೆ	೧೦	೩	೧೩
	೪. ವ್ಯಾಪಾರ	೧೩	೩	೧೬
	೫. ಮನೆಗೆಲಸ		೫೫	೫೫
	೬. ಇತರೆ ಕೆಲಸ	೩೪	೬	೪೦
	ಒಟ್ಟು	೧೦೦	೧೦೦	೨೦೦೦

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ವಿವಿಧ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ಜನರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೫ ಜನರಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ೧೯ ಜನ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ೧೬ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರು, ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೩ ಜನರಲ್ಲಿ ೯ ಜನ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ೧೪ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಇತರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೮ ಜನರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ೮ ಜನ ಪುರುಷರು ಮಾತ್ರವಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ್‍ಯಾರು ಇಲ್ಲ. ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಲಾ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬಳು ಸ್ತ್ರೀಯಳಿದ್ದಾಳೆ. ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸದಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದವರು ೫ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಪುರುಷರು, ಒಬ್ಬಳು ಸ್ತ್ರೀಯಳಿದ್ದಾಳೆ. ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೩ ಜನರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ೧೦ ಜನ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಮೂರು ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯಾಪರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದು ಒಟ್ಟು ೧೬ ಜನರಲ್ಲಿ ೧೩ ಜನ ಪುರುಷರು, ೩ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗೆಲಸದಲ್ಲಿ ೫೫ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಇತರೆ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೪೦ ಜನರು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಗೆಲಸ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇವರು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ವ್ಯಾಪರ, ಟೈಲರಿಂಗ್‌ನಂತಹ ಸ್ವಉದ್ಯೋಗ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರೆ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇದರಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುವ ಅಂಶವೆಂದರೆ ವೃತ್ತಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಿಂತ ಪುರುಷರ ಪಾಲೇ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೂಡ ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳ ಮಧ್ಯ ಮನೆಗೆಲಸ ಮಾಡಿ ಬದುಕದೇ ಆದಾಯ ತರುವ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಆಶಾದಾಯಕ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಬಹುಃಶ ಅಂತರ್ವಿವಾಹದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೂಡ ಪುರುಷರ ಜೊತೆಗೆ ಆದಾಯ ತರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಇಂದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ ೫

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಕಾಂಶಗಳು

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆಯ, ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳ ಭಿನ್ನ ಆಚರಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಅಂದರೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಎಂಬುದು ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಆಚರಣೆಯಾಗಿದ್ದು ಚರಿತ್ರೆಯ ವಿಕಾಸದ ಜೊತೆ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಲಿದೆ. ವರ್ಣ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅವು ಜೀವಂತವಾಗಿರುವುದು ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಯಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ತಿರುವುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಇದ್ದ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಅವು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಹಳೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಾಗಲು ಇದ್ದ ಕಾರಣಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕದ ಇಂದಿನ ಕಾರಣಗಳಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಅಂದಿನ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಿಗೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯೇ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವು ಜಾತಿ ಮೀರಿ ಬದುಕುವ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರದ ವಿವಾಹಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಮನು ಮತ್ತಿತರರು ಅಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಿದ್ದವೆಂದು, ಅವುಗಳಿಗಿದ್ದ ಸಮ್ಮತಿ ಅಸಮ್ಮತಿ ಅವುಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಮಕ್ಕಳು, ಹೊಸ ಜಾತಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಮಕ್ಕಳ ಜನನ ಸಮಾಜವು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಮಕ್ಕಳ ವಿವಾಹದ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆಯೇ

ಹೊರತಾಗಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ನಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಾರಣಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ೮ ಬಗೆಯ ವಿವಾಹಗಳಿದ್ದವೆಂಬುದನ್ನು ಇವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಗಾಂಧರ್ವ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿನ ಪರಸ್ಪರರ ಆಕರ್ಷಣೆಯೇ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರೇರಣೆ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಆಗ ಯಾವುದೇ ಪೂರ್ವ ಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲದೇ ಒಪ್ಪಿದವರ ಜೊತೆ ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಎಂಬುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರು ಸರಿಯಾದ ಯೋಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಸಿದ್ಧತೆಗೆ ಅನುವಾಗುವಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಯಾವ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಪ್ರಚೋದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವು ಇದೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಲು ಇರುವ ಪ್ರೇರಕಾಂಶಗಳೇನು ಎಂಬುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಇದರಿಂದ ಅಂತರ್ವಿವಾಹದ ಪ್ರೇರಕಾಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಲ್ಯಾಂಡಿಸ್‌ರವರು ಪ್ರಕಾರ "ವಿವಾಹವು ಕೆಲವು ಬಹುಮುಖ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿದೆ" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ

೧. **ಸಂಗಾತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ :** ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕುಟುಂಬ, ನೆರೆಹೊರೆ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಗುಂಪುಗಳ ಕಡೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಇರಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇವುಗಳು ಅವನಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ತನ್ನ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಜೀವನದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಸಂಗಾತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ವಿವಾಹದ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿದೆ.

೨. **ಸಂತೋಷದ ಗುರಿ :** ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಸಂತೋಷದಿಂದಿರಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಂತೋಷವೇ ಜೀವನದ ಅಂತಿಮ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಂತೋಷ ಕಾಣಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

೩. **ಪ್ರೀತಿಯ ಇಚ್ಛೆ :** ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವಾಗ ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವವರನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವವರು ಇಲ್ಲವೆಂದುಕೊಂಡರೆ ಬದುಕುವ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರೀತಿಯ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಮೂಡುವ "ನಾನು" ಎಂಬ ಭಾವನೆ ವಿವಾಹದಿಂದ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಯ ಇಚ್ಛೇಯು ವಿವಾಹದ ಒಂದು ಪ್ರೇರಕಾಂಶ.

೪. **ಸ್ವಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ :** ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪುರುಷನು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ವಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ವಿವಾಹವು ಈ ಭಾವನೆಗೆ ಪ್ರೇರಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನ ಮಾನಸಿಕ ಅಂಶಗಳು ಆತನು ವಿವಾಹವಾಗಲು ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಕಾಂಶಗಳು

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಿಲ್ಸನ್.ಎಲ್.ಬ್ಯಾರನ್ ರವರು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಅಂಶಗಳು ಪ್ರೇರಕವಾಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿರುವ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿನ ಅಸಮತೋಲನವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ. ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ಸಿಟಿ, ಲಾಸ್ ಏಂಜಲೀಸ್, ಬರ್ಲಿಂಗಟನ್, ಊನ್‌ಸೋಕೆಟ್, ನ್ಯೂಹೆವೆನ್ ಮತ್ತು ಡರ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿನ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಈ ಬಗೆಯ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನೇ ನೀಡಿವೆ. ಲಾಸ್ ಏಂಜಲಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿ.ಪುನಂಜಿಯೋರವರು ಜನಾಂಗೀಯ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರಾದ ಮೆಕ್ಸಿಕನ್ನರು, ಜಪಾನೀಯರು, ಫಿಲಿಪಿಯನ್ನರು, ಚೀನೀಯರು, ಅಮೇರಿಕಾದ ಭಾರತೀಯರು ಮತ್ತು ನೀಗ್ರೋಗಳನ್ನು ೧೯೨೪-೨೪ರಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದರು. ಮೆಕ್ಸಿಕನ್ನರು, ಫಿಲಿಪಿಯನ್ನರು ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕಾದ ಭಾರತೀಯರು ಹೆಚ್ಚು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಾಗಿದ್ದುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದು, ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಪಾನೀಯರು, ಚೀನೀಯರು ಮತ್ತು ನಿಗ್ರೋಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ಪುರುಷ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಅಂತರ್ವಿವಾಹವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಡೆಗಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಪ್ರಭಾವಗಳಲ್ಲಿ ಜನಾಂಗೀಯ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೊತ್ತ, ಅಲ್ಲಿರುವ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸಡಿಲತೆ ಅಥವಾ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಭಾವ, ದೇಶಭಕ್ತಿ, ಅಥವಾ ಇತರೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳು ಕಾರಣವಾದರೂ ಪುರುಷ

ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಷಯಗಳೇ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೇರಕವಾಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಎರಡು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಮಾನ ಅಂಶಗಳು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಚೀನೀಯರು ಮತ್ತು ಜಪಾನೀಯರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಹಲವು ಅಂಶಗಳು ಸಮಾನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಎರಡು ಜನಾಂಗದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಿವೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೆಕ್ಸಿಕನ್ನರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯವರನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಗಳಾಗಿ ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ನೆರೆಯವರಾಗಿರುವುದು ಅಥವಾ ವಾಸಸ್ಥಾನದ ಸಾಮೀಪ್ಯತೆಯು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ವಾಸಸ್ಥಾನದ ಸಾಮೀಪ್ಯತೆಯು ಒಳ ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ಗಿರಾಲ್ಡ್ ಜೆ.ಶ್ನೈಫ್ ಮತ್ತು ಲೂಯಿಸ್ ರಾಬರ್ಟ್ ಕೂಡಾ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜೋಸೆಫ್ ಆರ್. ಮಾರ್ಚಸ್ ಮತ್ತು ಬುರ್ ಬೆವಿಲ್ಲೆಯವರು ಯಾವುದೇ ವಿವಾಹದಲ್ಲೂ ಇದು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಾನತೆಯು ಅಂತರ್ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಬ್ಯಾರನ್ ಹೇಳುವಂತೆ "ಆರ್ಥಿಕ ಅಂತಸ್ತು ಒಂದೇ ಬಗೆಯಾಗಿದ್ದು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿಯೂ ಸಮಾನ ಅಂತಸ್ತು ಹೊಂದಿದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಆಕರ್ಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ". ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಿಡಿತವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳೇ ಅಲ್ಲದೇ ಫಿಲಿಪ್ಪೀಸ್ ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕನ್ನರ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ಎಲ್.ಹಂಟ್ ಮತ್ತು ಕೆಲ್ಲರ್‌ರವರ ಪ್ರಕಾರ ಕೌಟುಂಬಿಕ ವಿಘಟನೆಯೂ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೊನೆಗೆ ಬ್ಯಾರನ್‌ರವರು ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಊಹೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ, ಪ್ರೌಢಾವಸ್ಥೆಯ ನಂತರ ಮತ್ತು ವಿವಾಹಕ್ಕೂ ಮೊದಲನೆ ವಯಸ್ಸು ದಂಗೆಕೋರತನದ ಅಥವಾ ವಿರೋಧಿಸುವ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ತಾವು ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಿಡಿತದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಗುಂಪುಗಳ ಜನರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಸ್ವಧರ್ಮ

ದ್ವೇಷವು ತನ್ನ ಗುಂಪಿನಿಂದ, ತನ್ನ ಜನರಿಂದ ದೂರಾಗುವಲ್ಲಿ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.[೧]

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅಧ್ಯಯನವೆಂದರೆ ಜೆ.ಎಸ್.ಸ್ಲೋಟ್‌ಕಿನ್‌ರವರದ್ದು. ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗುವವರು ಕೆಳಕಂಡ ಲಕ್ಷಣಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಶಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಒಂದೇ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

೧. ಮೌಲ್ಯರಹಿತ ಅಥವಾ ಅಸಂಘಟಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ (The demoralized person): ಇವರು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ.

೨. ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿ (The promiscuous person): ಕೆಲವೊಂದು ವರ್ಗಗಳು ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಟ್ಟುಪಾಡಿಗೆ ಒಳಪಡದೆ, ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದುವ ಮನೋಭಾವವಿರುವವರನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಕ್ರಮೇಣ ಈ ಬಗೆಯ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮಾನಸಿಕ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ, ಅವು ಅಂತರ್ವಿವಾಹವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

೩. ಸಾಹಸ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿ (The adventurous person) ಈ ಲಕ್ಷಣದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕಾದಂಬರಿ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಲೈಂಗಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಪ್ರೇರೇಪಿತನಾಗಿ ತನ್ನ ಗುಂಪಿನ ಹೊರಗೆ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

೪. ಅಲಿಪ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿ (The detached person): ಈ ಗುಂಪಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಉತ್ತಮ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಬಂದಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಗುಂಪಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

೫.ದಂಗೆಕೋರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿ (The rebellious person): ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಇತರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಿಚಯವಾದಾಗ ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದಾಗ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತವೆ.

೬. ಅಂತರಕ್ಕೊಳಗಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ (The marginal person): ಕೆಲವೊಂದು ಕಡೆ ಒಂದು ಗುಂಪಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಗುಂಪು ಅಡಿಯಾಳಾಗಿ ಇರಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಧೀನ ಗುಂಪಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪ್ರಮುಖ ಗುಂಪಿನ ಕೆಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಆ ಗುಂಪಿನೊಡನೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಆತ ಎರಡೂ ಗುಂಪಿಗೆ ಅಂತರದಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆ. ಯಹೂದಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

೭. ತನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ದೂರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ (The accultured person): ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮಗಿಂತ ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಗುಂಪಿನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಅದರ ಮೂಲಕ ಆ ಗುಂಪಿನವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರು ತಮ್ಮದೇ ಹಳೆಯ ಗುಂಪಿನಿಂದಲೇ ಸಂಗಾತಿ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

೮. ಸ್ವತಂತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿ (The emancipated person): ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹೊರ ಗುಂಪಿನೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ವಿರೋಧಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿನ ಒಳಬಾಂಧವ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರೊಡನೆ ಹೊರ ಗುಂಪಿನೊಡನೆ ಹೊಂದಿರುವ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಹೊರಗುಂಪು ಈತನನ್ನು ತನ್ನ ಸದಸ್ಯನೆಂಬಂತೆ ಸತ್ಕರಿಸುವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅವರೊಡನೆ ಸೌಹಾರ್ದ ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆಸಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.[೨]

ಕಣ್ಣನ್‌ರವರು ೧೦ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೇರಕಾಂಶವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ೧. ವಾಸಸ್ಥಾನ ಸಾಮೀಪ್ಯತೆ, ೨. ದೈಹಿಕ ಆಕರ್ಷಣೆ, ೩.ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣ, ೪. ಸಂಪತ್ತು/ಅಂತಸ್ತು ೫.ಅಭಿಮಾನ, ೬.ಅನುಕಂಪ, ೭. ಗೌರವ ಮನೋಭಾವ, ೮. ಅಸಾಧಾರಣ ಪ್ರತಿಭೆ (ಆಟ, ಸಂಗೀತ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ), ೯. ಉತ್ತಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ೧೦. ಮಾತುಗಾರಿಕೆ, ೧೧. ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ ವಿರೋಧಿ ಭಾವನೆ, ೧೨. ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುವುದು, ೧೩. ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಮತೋಲನ, ೧೪. ಬಡತನ ಅಥವಾ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡಲಾಗದಿರುವುದು, ೧೫. ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ವಯಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದು.[೩]

ಕೆಲವು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಪ್ರಕಾರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಏಳಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆ ಅಥವಾ ಅವರೆದುರು ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಲಾಭ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾಮ್ಯತೆ ಇವುಗಳು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಕವಾಗುತ್ತವೆ.

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿಯ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಕವಾಗುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ೫.೧

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿಯ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಕಾಂಶಗಳು

ಕ್ರ.ಸ.	ಪ್ರೇರಕಾಂಶಗಳು	ಪತಿ	ಪತ್ನಿ	ಒಟ್ಟು
೧	ಪ್ರೀತಿ	೫೩	೪೮	೧೦೧
೨	ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲು	೨೬	೧೪	೪೦
೩	ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣ	೧೨	೨೨	೩೪
೪	ಸಮಾನಾಭಿರುಚಿ	೮	೧೨	೨೦
೫	ಉತ್ತರಿಸಿಲ್ಲ	-	೩	೩
೬	ಅನುಕಂಪ	೧	೧	೨
	ಒಟ್ಟು	೧೦೦	೧೦೦	೨೦೦

ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದಾದರೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಅಂಶಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುವುದೇನೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಪ್ರೀತಿಯ ಅಂಶ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ೫೩ ಪುರುಷರು ೪೮ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಇವರಿಗೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಲು ಬೇರೆಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳಿಗಿಂತ ಪ್ರೀತಿಯೇ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಪ್ರೇಮ ವಿವಾಹಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಪ್ರೇಮವಿವಾಹಗಳು ಆಗಬಾರದು. Arranged Marriageಆಗಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಾಯಕಾರಿ

ಯಾಗುವುದು(ಅನುಬಂಧ ೫.೧) ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಪ್ರೇರಕಾಂಶವಿದ್ದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ ೪೦ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ೨೬ ಜನ ಪುರುಷರು ೧೪ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗಿದ್ದ ವಿರೋಧಿ ಭಾವನೆಯು ತಮ್ಮನ್ನು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ೧೫ ಜನ ಪುರುಷರು ೭ ಜನ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೊರತಾಗಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲರೂ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಜಾತಿ ವಿರೋಧ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಅಲ್ಲದೇ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳು, ತಮ್ಮನ್ನು ಇತರೆ ಜಾತಿಯವರು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿ, ಇವುಗಳಿಂದ ಬೇಸತ್ತು ಇವರು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ಈ ಎಲ್ಲದರ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿರುವ ಭಿನ್ನ ನೋಟ ಇಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ೩೪ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ೧೨ ಜನ ಪುರುಷರು ೨೨ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪತಿಯರ ಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತ ಪತ್ನಿಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುವುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ೨೦ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ೮ ಜನ ಪುರುಷರು ೧೨ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಮಾನ ಅಭಿರುಚಿಗಾಗಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಹಪಾಠಿಗಳು, ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು, ಜೊತೆಗೆ ಪರಿಚಿತರಾಗಿ ಹಲವು ದಿನಗಳು ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಪರಸ್ಪರರ ಅಭಿರುಚಿಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಸನಿಹವಾಗಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಾನಾಭಿರುಚಿಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿವಾಹದೆಡೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿವೆ. ಒಬ್ಬ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯು ತಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಗಳ ಅನುಕಂಪಕ್ಕಾಗಿ ಅಂದರೆ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಅಂಗವಿಕಲತೆ ಜೊತೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣ ನೋಡಿ ವಿವಾಹವಾದ ಉದಾಹಣೆಗಳು ಕೂಡ ಇವೆ. ಮೂರು ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಜಾತಿ ವಿರೋಧಿಸುವ ಭಾವನೆಗಳು ಅಂದಿಗಿಂತಲೂ ಇಂದು ಹೆಚ್ಚು ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ಭಾವನೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ.

ಇದೇ ಬಗೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಿಗೆ ಹಾಕಿ ತಾವು ಪರಸ್ಪರ ಸನಿಹವಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೊಷ್ಟಕ ೫.೨

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರು ಪರಸ್ಪರ ಸನಿಹವಾಗಲು ಕಾರಣಗಳು

೧. ನೆರೆಹೊರೆ	೩೫
೨. ಗೆಳೆಯರು	೨೬
೩. ಮನೆಯ ಹಿರಿಯರಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹ	೧೮
೪. ಹಿರಿಯರು ನಿಶ್ಚಿಯಿಸಿದ್ದು	೧೨
೫. ಉತ್ತರಿಸಿಲ್ಲ	೮
೬. ಸಹಪಾಠಿ	೬
೭. ಸಹೊದ್ಯೋಗಿ	೫
ಒಟ್ಟು	೧೦೦

ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡ ಹೊರಟಿರುವುದು ಪ್ರೇರಕಾಂಶಗಳ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖವನ್ನು, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸನಿಹವಾಗಲು ಕೇವಲ ಅವರ ಆದರ್ಶವಾಗಲಿ, ಭಾವನೆಗಳಾಗಲಿ ಹೊರಬರುವ ಮೊದಲು ಅವರಿಬ್ಬರು ಪರಿಚಯುವಾಗಬೇಕು. ಆ ಪರಿಚಯವು ದಿನಗಳೆದಂತೆ ಪ್ರೀತಿಯಾಗಿ ನಂತರ ವಿವಾಹವೆಂಬ ಫಲಿತಾಂಶ ಕೊಡುವುಮು ಸಾಮಾನ್ಯ ದೃಶ್ಯ. ಇಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರೇರಕಾಂಶಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಮೂಲವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಸನಿಹವಾಗಲು ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಲು ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ ಪೈಕಿ ೩೫ ಜನ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಲು ಅವರು ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಿರುವುದೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಜಾತಿಯ ಜನರು ಒಂದೇ ಓಣೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಲು ಅವರ ಪರಿಚಯ ಸಹಜವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಪ್ರೇರಕಾಂಶ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುವುಮಾಡಿಕೊಡುವುದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪರಿಚಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ೨೬ ದಂಪತಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಗೆಳೆಯರಾಗಿದ್ದು, ಗೆಳೆತನದ ಅಂತಿಮಘಟ್ಟ ಪ್ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಟಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ವಿವಾಹವೆಂಬುವುದರಲ್ಲಿ ಬೆರೆತಿದ್ದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

೧೮ ದಂಪತಿಗಳು ಮನೆಯ ಹಿರಿಯರಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಸೇರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಸೇರಿ ಅದೇ ಮುಂದೆ ಗೆಳೆತನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ

ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದಿ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಂಪತಿಗಳು ವಿಶಾಲ ಮನೋಭಾವ ಹೊಂದಿರುವಂತಹ ಕುಟುಂಬಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದವರು. ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದಲ್ಲಿ ೧೨ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಗುರುಹಿರಿಯರು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಮಾಡಿದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಜಾತಿ ವಿರೋಧಿ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೇ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಗುರುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಜಾತಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯೊಡನೆ ಮದುವೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಎಲ್ಲರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ೮ ದಂಪತಿಗಳು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿಲ್ಲ. ಪುರಷ ಸ್ತ್ರೀ ತಮ್ಮದೇ ಅಭಿರುಚಿ, ತಮಗಿಷ್ಟವಾದ ಗುಣಗಳುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಲವು ದಿನಗಳು ನೋಡಿ ಸನಿಹವಾಗಲು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾರಣವಾಗುವುವು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು. ಗುಲಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಳ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೂರಕ ಅಂಶ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿ ೬ ದಂಪತಿಗಳು ತಾವು ಸಹಪಾಠಿಗಳಾಗಿದ್ದುದೇ ತಮ್ಮ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳೇ ಅಲ್ಲದೇ ಪ್ರೌಢರಾದ, ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಬಗೆಯ ಸಾಮೀಪ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಉತ್ತರ ನೀಡಿದವರು ಪದವಿ ಮತ್ತು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಪಡೆದವರಾಗಿರುವುದೇ ಅಲ್ಲದೇ, ಈ ಪದವಿಯನ್ನು ಸಹಪಾಠಿಗಳಾಗಿ ಮುಗಿಸಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಅಲ್ಲದೇ ದಿನದ ಬಹುಕಾಲ ಜೊತೆಯಾಗಿಯೇ ಕಳೆಯುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾತ್ರವು ಇಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪುರುಷರೊಡನೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಉದ್ಯೋಗ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಹೊರಬಂದದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಗಳನ್ನು ತಾವು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಂಡದ್ದೂ ಕೂಡ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪುರುಷನೊಡನೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡ ಉದ್ಯೋಗ, ಇಬ್ಬರೂ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಫಲಿತಾಂಶದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತರೂಪ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸನಿಹವಾಗಲು ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಬಂದ ೫ ಉತ್ತರಗಳು. ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಇವರ ಪರಿಚಯ ಇರದೇ ಇದ್ದರೂ ಒಂದೇ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿ ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದಾರೆ.ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಲು ಯಾವುದೇ ಪ್ರೇರಕಾಂಶಗಳು ಇಲ್ಲದೇ, ತಾವು ಪ್ರೀತಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಭಿನ್ನಜಾತಿಯಾಗಿ ದ್ದುದೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವನ್ನು "ಆಕಸ್ಮಿಕ" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು

[illegible]

ಸ್ತ್ರೀಯರು ವರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ಬಾಳಸಂಗಾತಿಯ ಆಯ್ಕೆಯ ಆಪೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿಯ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ದೈಹಿಕ ಸಾಮಿಪ್ಯತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಯಾವುದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಭಿನ್ನಲಿಂಗಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿ ವಿವಾಹದ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

೧. C.T.Kannan, ***Intercaste and Inter community marriages in India,*** Allied publishers, Bombay, 1962, Pp:3-36

೨. ಅದೇ, Pp:7-9

೩. ಅದೇ, Pp:9-11

ಅಧ್ಯಾಯ ೬

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ

ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಂಘಜೀವಿ ಅಂದರೆ ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬದುಕಲು ಇಚ್ಛಿಸದೇ ಇತರರೊಡನೆ ಬದುಕಲು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ಕೇವಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಇತರರೊಡನೆ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಂಘಜೀವಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆಂದು ತಿಳಿಯದೇ, ಆತ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಔಪಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ಅನೌಪಚರಿಕ ನಿಯಮಗಳು ಕೂಡಾ ಸೇರಿವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಔಪಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ನಿಯಮಗಳು ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉಳಿಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತನ್ನ ಗುಂಪಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತನ್ನದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಗುಂಪಿನ ಇಚ್ಛೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಹಂಚುತ್ತಾ ಜೀವಿಸುವುದೇ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಬದುಕು. ಇವನ್ನು ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬದುಕಿನ ಅವಶ್ಯಕ ಅಂಶವಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನಾವು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ವೈವಾಹಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಅಂತರ್ವಿವಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದು ಇನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಕರ, ಕುಟುಂಬದವರ, ಗೆಳೆಯರ

ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ಎದುರಿಸಿ, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಂಡು ವಿವಾಹಿತರು ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಿತರು ಪರಸ್ಪರ ಅವರವರ ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಬದುಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖ ಜೀವನಕ್ಕೂ ಇದು ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಒಂದು ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಇಡೀ ಸಮಾಜವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತದೆ.

ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕೆಲವು ನೇರವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೧. ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನ ಸಂತೋಷಕರವಾಗಿದೆ ಎಂದುಕೊಂಡಿರುವುದು.

೨. ಸಂಬಂಧಗಳ ಮಧ್ಯ ಬರುವ ಕೆಲವು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರಗಳ ಮೇಲೆ ದಂಪತಿಗಳ ಸಮ್ಮತಿ ಅಥವಾ ಅಸಮ್ಮತಿ.

೩. ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರು ತಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಇಚ್ಛೆ ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿಡುವ ಹಣದ ಮೊತ್ತ.

೪. ಪರಸ್ಪರ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ತೋರುವ ರೀತಿ.

೫. ಅತಿ ಕನಿಷ್ಟ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಅತೃಪ್ತಿ ಅಥವಾ ವಿರೋಧ.

ಹೀಗೆ ಸಂಗಾತಿಗಳಿಬ್ಬರು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಿರಲು ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಿದ್ಧತೆ ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದು. ಈ ಸಿದ್ಧತೆಯು ವಾಸ್ತವ ಪ್ರೌಢತೆಯ ನೆರವು ಹೊಂದಿರುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತವು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಯನ್ನಳೆಯಲು ಇರುವ ಮಾಪನವಾಗಿದೆ.

ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರ ವೈವಾಹಿಕ ಸಫಲತೆ ಮತ್ತು ವಿಫಲತೆಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಅಳತೆಗೋಲಿನಿಂದ ಅಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಒಂದು ಸಾಪೇಕ್ಷ ವಿಷಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿವಾಹದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಇರುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ, ವಿವಾಹವು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಸಮಾಜವು ತನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಫಲ ಅಥವಾ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸಂಗಾತಿಗಳ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುವುದಾಗಿದೆ.

ಉತ್ತಮ ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಎಂದರೆ, ಯಾವ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರು ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅತ್ತೆ-ಮಾವಂದಿರೊಡನೆ ಮೈದುನ ನಾದಿನಿಯೊಡನೆ ಬೆರೆಯುವಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತಾರೆಯೋ, ಎಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಇಚ್ಛೆಗಳು, ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಅಂಶಗಳು ಬಯಕೆಗಳು, ಭಾವನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳೊಡನೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೋ, ಎಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನಬಹುದಾದಷ್ಟು ವಿರೋಧವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆಯೋ, ಅದನ್ನು ಉತ್ತಮ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯುಳ್ಳ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧ ಎನ್ನಬಹುದು.

ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಅಳೆಯುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಳತೆಗೋಲುಗಳೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಯೊಡನೆ ಅಂತಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಬಗೆ. ವಿವಾಹಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಮುಖ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಎಂದರೆ, ತಾವು ವಿವಾಹ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಅನುಭವವಿಲ್ಲದ ಪಾತ್ರ, ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವಿವಾಹದ ಮೊದಲ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಪುನರ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದೇನೆಂದರೆ, ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಎಂಬುವುದು ಮಾನಸಿಕ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ, ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತಾನು ಅಥವಾ ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿ ಪರಸ್ಪರರ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತಲುಪುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸಫಲವಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುವುದನ್ನಾಗಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗದು. ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಬಗೆಗಿನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ, ಕೆಲವು ಮಾದರಿಯ ಜೋಡಿಗಳು ತಮ್ಮ ವಿವಾಹದೊಡನೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತೃಪ್ತರು ಎಂದು ಹೇಳಲಾರರು. ಹಲವರ ಪ್ರಕಾರ ಸಫಲ ವಿವಾಹವೆಂದರೆ, ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅತೀ ಅವಶ್ಯವಾದ ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ ಪರಸ್ಪರ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ವಿವಾಹದ ಸಫಲತೆ ಎಂಬುದು ಕೇವಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ, ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರಿಬ್ಬರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುವದು ಸಂಗಾತಿಗಳಿಬ್ಬರು ಹೊಂದಿರುವ ಮೌಲ್ಯಗಳು. ಹಲವಾರು ವಿವಾಹಗಳು ವಿಫಲವಾಗಲು ಕೇವಲ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಅಂಶಗಳಲ್ಲ. ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ವಿವಾಹಿತರು ತಮ್ಮ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಕೆಲವೇ ಅಂಶಗಳಿಂದಲೂ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾರಣ ವೈವಾಹಿಕ

ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗೆಗಿನ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು. ಆದರಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು.

ಟರ್ಮನ್‌ರವರ ಪ್ರಕಾರ "ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕುಟುಂಬದ ಜೀವನವು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂತೋಷವು ಅವರ ಮಕ್ಕಳ ವಿವಾಹ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರಿಬ್ಬರ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯು ಅವರ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದೆ ತಾಯಿಯೊಡನೆಯ ಅತಿ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧವು ಉತ್ತಮ ಅಥವಾ ಜಗಳ ರಹಿತ ಜೀವನವು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪೂರಕವಾದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ".[೧]

ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಎಂಬುವುದು, ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಲವು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎದುರಾದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತವೆಂದರೆ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ವೈವಾಹಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಹಂತವಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ, ಸಮಸ್ಯೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸುಲಭ. ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರು ಸಮಸ್ಯೆ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಹಲವು ದಂಪತಿಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ದಂಪತಿಗಳು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗುವರು. ಕಾರಣ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಹಿಂಜರಿಕೆ ಮತ್ತು ಮುಜುಗರ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇದು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕಯ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಟ್ಟ ಅಂಶ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಸಮಸ್ಯೆ 'ಇದೆ' ಎಂಬುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಅದರ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಪರಿಹಾರ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಅಂತಹ

ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಎದುರಿಸಿದವರಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯರಾದವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬೇಕು.

ಇಲ್ಲಿ ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರಿಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಮಾತನಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಾದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಿರ್ಧಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇರಬೇಕು. ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಕೈಗೊಂಡ ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಾದ ನಂತರ, ಆ ಪರಿಹಾರವು ಆ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಸರಿ ಹೊಂದಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಈ ಬಗೆಯ ಮುಕ್ತ ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಉತ್ತಮ ಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಆತಂಕವಿಲ್ಲದೆ ಮಾತನಾಡುವ ಹವ್ಯಾಸ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸುವ ವಿಧಾನವು ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಮೀಪ ತರುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಅಂತರ್ವಿವಾಹದಡಿಯಲ್ಲಿ ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಹೊರಟಾಗ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ ಅವರ ವಿವಾಹದ ಮೇಲೆ ಜಾತಿ ಭಿನ್ನತೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಅಂತರ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮಟ್ಟ, ಉದ್ಯೋಗ, ಆದಾಯ, ಭಾಷಾಭಿನ್ನತೆ, ಆಹಾರಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿನ ಭಿನ್ನತೆ, ಲೈಂಗಿಕ ಜೀವನದ ಅಂಶಗಳು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಿದೆ.

ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು, ಜಾತಿ ಭಿನ್ನತೆಯು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀರುವ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ಸಮಂಜಸ. ಕಾರಣ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೇಲು-ಕೀಳು ಎಂಬ ಭಾವನೆಗೆ ತಳಹದಿಯಾದರೆ ಇನ್ನಾವುದೇ ಅಂಶಗಳು ಗೌಣವೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಬ್ಬರು ಭಿನ್ನಜಾತಿಯಿಂದ ಬಂದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಒಟ್ಟು ಕುಟುಂಬದ ಮೇಲೆ ಬೀರುವ ಪರಿಣಾಮವು ಇದರಿಂದ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿದೇಶಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ ಹಲವರ ಪ್ರಕಾರ, ಸಫಲ ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರ ನಡುವಿನ ಧರ್ಮದ(ಜಾತಿ) ಬಗೆಗಿನ ಸಮ್ಮತಿ ಅಥವಾ ಅಸಮ್ಮತಿಗಳು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಧರ್ಮಿಯರಾಗಿರುವುದು(ಜಾತಿಯವರಾಗಿರುವುದು) ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯೊಡನೆ ನೇರ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಜಾತಿ ಭಿನ್ನತೆ, ಮೇಲರಿಮೆ ಮತ್ತು ಕೀಳರಿಮೆ ಎನ್ನುವಂತಹ ಭಾವನೆಗಳು ಬೇರು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಭಾರತದಂತಹ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ, ದಂಪತಿಗಳ ನಡುವಿನ ಜಾತಿ ಬಗೆಗಿನ

ಸಮ್ಮತಿ ಅಥವಾ ಅಸಮ್ಮತಿ ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆ ಅವಶ್ಯಕ.

ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿ-ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಲ್ಲಿನ ಆಗ್ರಹದ ಬಗೆಗೆ ಕೇಳಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ತಾನು ಮೇಲು ಜಾತಿ, ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಯು ತನ್ನ ಜಾತಿಯ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯು ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು ಕೂಡ ಅಲ್ಪಮಟ್ಟದಲ್ಲಾದರೂ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಆಗ್ರಹಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಲ್ಲತೊಡಗಿದಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಅಂತರ್ವಿವಾಹದ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ತೊಡಕುಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ೯೫ ಜನಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿ ೫ ಜನ ಪತಿಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವರ ಪತ್ನಿಯರಿಂದ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಆಗ್ರಹವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಪತಿಯರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಜಾತಿಯವರಾಗಿದ್ದು, ಪತ್ನಿಯರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಮತ್ತು ಪತಿಗಿಂತ ಮೇಲುಜಾತಿಯವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಪಾಲು ಪತಿಯರು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ತಮಗಿಂತ ಮೇಲುಜಾತಿ ಪತ್ನಿ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ರೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಲೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಅಂಶ ಯಾವುದೇ ದಾಂಪತ್ಯ ವಿರಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇದೇ ಬಗೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳು ಬೇಸರವುಂಟು ಮಾಡಿವೆಯೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ೨೦ ಜನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ೧೫ ಜನ ಪುರುಷರು ಹೌದು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೌದು ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿರುವ ಪುರುಷರ ಪತ್ನಿಯರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಲಿಂಗಾಯತ, ಜಂಗಮ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೌದು ಎಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪತಿಯರು ಹೊಲೆಯ, ಮಾದಿಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ರೆಡ್ಡಿ ಜಾತಿಯವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಆಗ್ರಹಿಸುವುದೇ ಅಲ್ಲದೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರಲ್ಲಿಯೂ ಇವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪತಿಯರು ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಅಥವಾ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಯಾವುದೇ ಜಾತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದರೂ ಪತ್ನಿಯರು ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ಧರ್ಮದ ಅಥವಾ ಜಾತಿಯ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪತ್ನಿಯರಲ್ಲಿ ಇದು ಕಡಿಮೆ

ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಪತ್ನಿಯರ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಪತಿಯ ಜಾತಿಯ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರಾ? ಎಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ ೭೫ ರಷ್ಟು ಪತ್ನಿಯರು ಹೌದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಗಿಂತ ತಾವು ವಿವಾಹವಾದ ಪತಿಯ ಜಾತಿ ಬಗೆಗಿನ ಅಭಿಮಾನ ಹೆಚ್ಚು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಸೌಹಾರ್ದತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಬರುವಲ್ಲಿ ಇವರು ಗಮನಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಯಸ್ಸಿನ ಅಂತರ ಮತ್ತು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ : ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರ ನಡುವಿನ ವಯಸ್ಸಿನ ಅಂತರವು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರ ಆಯ್ಕೆ ಸ್ವಆಯ್ಕೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಿರ್ಧಾರವು ವಿವಾಹದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿರಲು ಅಥವಾ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗಿರಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಟರ್ಮನ್‌ರವರ ಪ್ರಕಾರ ಪತ್ನಿಯು ಪತಿಗಿಂತ ನಾಲ್ಕರಿಂದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳು ಚಿಕ್ಕವಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಆ ವಿವಾಹವು ಸಂತೋಷಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲದೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೂಡ ವಯಸ್ಸಿನ ಅಂತರ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ವಿವಾಹವು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಫಲತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.[೨]

ಲಾಕ್ ಹೇಳುವಂತೆ ಸ್ತ್ರೀಯು ೧೮ ವರ್ಷಗಳ ವಯಸ್ಸಿನ ನಂತರವೂ, ಪುರುಷನು ೨೨ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ನಂತರವೂ ವಿವಾಹವಾದರೆ ಆ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ವಿಚ್ಛೇದನ ಮಟ್ಟವು ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಬರ್ಗೆಸ್ ಮತ್ತು ಕಾಟ್ರೆಲ್ ಪ್ರಕಾರ ೧೮ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಹತ್ತಿರ ವಿವಾಹವಾದವರಿಗಿಂತ ೩೦ರ ಹತ್ತಿರಾ ವಿವಾಹವಾದವರ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.[೩] ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದಡಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದಾದರೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ೧೦ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂತರ ಇರುವವರು ೮ ಜನರಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ೨೦ ವರ್ಷ ಅಂತರವಿರುವವರೊಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆ. ೮ ವರ್ಷದ ಅಂತರವಿರುವವರು ೧೫ ಮತ್ತು ೯ ವರ್ಷ ಅಂತರವಿರುವವರು ೫ ಜನರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ೨ ವರ್ಷ ಅಂತರವಿರುವವರು ೩೫ ಜನ ಇನ್ನುಳಿದವರು ಒಂದು ವರ್ಷ ಅಂತರವಿರುವವರು ಕೆಲವರು ಸಮವಯಸ್ಕರು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಪತಿಯು ಪತ್ನಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನವರಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಯಾವುದೇ ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಡಿಮೆ ಅಂತರವಿರಲಿ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂತರವಿರಲಿ ವಯಸ್ಸಿನ ಅಂತರವು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ

ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಒಂದು ನಿಗದಿತ ವಯಸ್ಸಿನ ನಂತರ ವಿವಾಹದ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ವಿವಾಹದಲ್ಲಿನ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಉತ್ತಮ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಂತರ ಮತ್ತು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ : ಪ್ರಮುಖ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಟರ್ಮನ್, ಮೆರ್ರಿಲ್ ಮತ್ತು ಟ್ರಕ್ಸಲ್, ನಿಮ್‌ಕಾಫ್, ಹ್ಯಾಮಿಲ್ಟನ್, ಬರ್ಗೆಸ್ ಮತ್ತು ಕಾಟ್ರೆಲ್, ಬರ್ನಾರ್ಡ್, ಕಿರ್ಕ್‌ಪ್ಯಾಟ್ರಿಕ್, ವ್ಯಾಲಿಸ್ ಮತ್ತು ಬುಕರ್, ಜೊತೆಗೆ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಮ್ಯಾರೇಜ್ ಗೈಡೆನ್ಸ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಕೂಡಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗೂ ನೇರ ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.[೪] ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುವುದು ಇಬ್ಬರು ಸಂಗಾತಿಗಳು ಹೊಂದಿರುವ ಮೌಲ್ಯಗಳು. ಸಫಲ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧವು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರೌಢತೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇಬ್ಬರು ಭಿನ್ನಲಿಂಗಿಗಳು ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವುದೇ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವಾಗಿದ್ದು ಈ ಬಗೆಯ ಸಿದ್ಧತೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಟ್ಟದ ನಡುವೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ೧೫ ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಪತಿಗಿಂತ ಪತ್ನಿಯು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂತರ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ೧೨ ಜನ ಪುರುಷರು ಮಹಿಳೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ : ಪ್ರಸ್ತುತ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೩೫ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಹಿಳೆಯರು ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೭ ಜನ ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಪತಿಗಿಂತ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ತಮಗಿಂತ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಮಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಯಸ್ಸಾದವರನ್ನೇ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಟರ್ಮನ್‌ರವರು ಹೇಳುವಂತೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂತರವು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಉದ್ಯೋಗದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಗದು. ಇದನ್ನು ಆದಾಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒರೆಹಚ್ಚ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಪತ್ನಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅಸಮಾಧಾನವಿರುವ ಪತಿಯರು ಕೇವಲ ೧೫ ಜನ ಮಾತ್ರ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರ ಉತ್ತರ ಉತ್ತಮ ಗೃಹಿಣಿ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ದಿನಚರಿಯ,

[illegible]

ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಕಡೆ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಕೇವಲ ಇಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಆಕೆಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗ ಬಾರದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪತ್ನಿಯರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದಾಗ ೧೩ ಜನರು ತಮ್ಮ ಪತಿಯವರು ತಾವು ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದರ ಬಗೆಗೆ ಅಸಮಾಧಾನ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಒಟ್ಟು ೩೦ ಜನ ಪತಿಯರು, ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯರು ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದರ ಬಗೆಗೆ ಅಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪತಿಯರು ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿ ಹೊರಗೆ ದುಡಿಯುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ, ಪತಿಯು ಪತ್ನಿ ಹೊರಗೆ ದುಡಿಯಲು ಅನುಮತಿಸದಿದ್ದಾಗ, ಅಂತಹ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ಸಹಜ. ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಕಾರಣ ಕೆಲವು ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಪತಿಪತ್ನಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯ ಮನೋಭಾವ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಕುಟುಂಬದ ಅಧಿಕಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಆದಾಯ ಮತ್ತು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ : ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರು ವಿವಾಹವಾಗುವುದರಿಂದ ಅವರ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನವು ಸಂತಸಕರವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬರ್ಗೆಸ್ ಮತ್ತು ಕಾಟ್ರೆಲ್ ರವರ "marital adjustment scores" ಎಂಬ ಹೊತ್ತಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ವಿಭಿನ್ನ ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗದ ಎರಡು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಬಗೆಯ ವಿವಾಹವಾದರೂ ಅದು ಕೆಳವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀ, ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಪುರುಷರೊಡನೆ ವಿವಾಹವಾಗುವುದರಿಂದ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿವಾಹಿತರಿಬ್ಬರು ಉನ್ನತ ಮತ್ತು ಕೆಳವರ್ಗದಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದರೆ, ಕೆಳವರ್ಗದವರು ಉನ್ನತ ವರ್ಗದವರೊಡನೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವೋ, ಅದೇ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ವರ್ಗದವರು ಕೆಳವರ್ಗದವರೊಡನೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕೂಡ ಕಷ್ಟ.[೫]

ಡಯರ್ ಗುರುತಿಸುವಂತೆ ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಆದಾಯ ತರುವಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮನೆಯ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಈ ಅಂಶವು ವಿವಾಹವನ್ನು ಸಫಲಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ.[೬] ಈ ಬಗೆಯ ಪಾತ್ರವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿದೆಯೆ,

ಆದಾಯದ ಭಿನ್ನತೆಗೂ ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವೇನು ಎಂಬುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಿದೆ. ಕಾರಣ ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶವು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.

ಪಾತ್ ಅನಾಲಿಸಿಸ್ ವಿಧಾನದಿಂದ ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಅಳೆದಾಗ, ಜೀವನದ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರು ಹೊಂದುವ ತೃಪ್ತಿಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯದ್ದಾಗಿದೆ ಎಂಬುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿತು. ಹಣಕಾಸಿನ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರ ನಡುವಿನ ಒಮ್ಮತವು ಅವರ ತೃಪ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ, ಜೀವನದ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾರಣವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ, ಪತ್ನಿಯರು ತಮ್ಮ ಪತಿಯ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪತಿಯಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಂತೆ ಗಂಡಂದಿರು ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವರು.[೭]

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಆದಾಯ ತರುವ ಕಡೆ ಕೇವಲ ೩ ಜನ ಹೊರತಾಗಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪತಿಯರೂ ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ತರುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ಪತಿಯ ಆದಾಯದಿಂದ ನಡೆಯುವ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ತರುವ ಕುಟುಂಬಗಳು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ವೈವಾಹಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ. ಇದು ನೇರವಾಗಿಯೇ ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ತಳ್ಳಲಾಗದು. ಇಬ್ಬರೂ ಆದಾಯ ತರುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ಪತಿಯರಿಗೆ ಹಾಕಿದ ತಮ್ಮ ಆದಾಯ ಬಳಸಲು ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಕೇವಲ ಐದು ಉತ್ತರಗಳು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುವಾಗಿವೆ. ಮೂರು ಉತ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ತಾವು ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಹೊಂದಿರುವುದು, ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿ ಆಕೆಯದೇ ಆದಾಯ ಹೊಂದಿರುವುದು. ಆದಾಯವನ್ನು ಬಳಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀರುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ಕೇವಲ ೮ ಜನ ಮಾತ್ರ ತಮಗೂ ತಮ್ಮ ಪತಿಗೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರುವ ಪತಿಯರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಆದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ತೃಪ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ೯೩ ರಷ್ಟು ಜನರು ತಾವು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಆದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ

ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದೂ ಮತ್ತು ಇದ್ದದ್ದರಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದೂ, ಉಳಿದ ೭ ಜನರು ಆದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅತೃಪ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪತ್ನಿಯರು ತಮ್ಮ ಪತಿಯ ಆದಾಯದಿಂದ ತೃಪ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ತೃಪ್ತರಲ್ಲದವರು ೧೫ ಜನ ಪತ್ನಿಯರು. ಇದರಿಂದ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಅದರ ಖರ್ಚಿನ ಬಗೆಗೆ ಪತಿ ಪತ್ನಿ ಹೊಂದಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನೇರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ.

ಭಾಷಾಭಿನ್ನತೆ ಮತ್ತು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ : ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಭಿನ್ನಭಾಷೆ ಯವರಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಇನ್ನುಳಿದವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಯ ಭಾಷೆ ತಿಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಸಮೀಪದವರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಭಾಷೆ ಬರದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸಂಗಾತಿಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲು ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ೧೫ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಿತವರು. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಂತೆ ಮರಾಠಿ ಸ್ತ್ರೀಯೊಬ್ಬಳು ಲಂಬಾಣಿ ಪುರುಷನ ಜೊತೆ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಲಂಬಾಣಿ ಭಾಷೆ ಕಲಿತು ಪತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಅಂತಹ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲ. ಭಾಷೆ ತಿಳಿಯದಿರುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿಲ್ಲ. ಈ ಅಂಶದಿಂದ ಭಾಷಾ ಭಿನ್ನತೆಯು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರದು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಹಾರಾಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ : ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತ ದಂಪತಿಗಳು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಭಿನ್ನಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕುವುದೇ ಅತಿ ಪ್ರಮುಖ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆಹಾರಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಕೇವಲ ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಗಳು ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಪರಿಗಣಿಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಭಿನ್ನ ಆಹಾರಾಭ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಸಹಜ, ಪ್ರಸ್ತುತ ೯೫ ಜನರಲ್ಲಿ ೪೮ ಜನ ಪತಿಯರು, ೪೭ ಜನ ಪತ್ನಿಯರು ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ೬೦ ಜನರಲ್ಲಿ ೩೨ ಪತಿಯರು ಮತ್ತು ೨೮ ಪತ್ನಿಯರು ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ೨೫ ಜನರಲ್ಲಿ ೭ ಪತಿಯರು ೧೮ ಜನ ಪತ್ನಿಯರು ಸಸ್ಯಾಹಾರ ತ್ಯಜಿಸಿ ಮಾಂಸಾಹಾರದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ,

೨೦ ಜನರಲ್ಲಿ ೧೩ ಜನ ಪತಿಯರು ಮತ್ತು ೭ ಜನ ಪತ್ನಿಯರು ಮಾಂಸಾಹಾರ ಬಿಟ್ಟು ಸಸ್ಯಾಹಾರಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪತಿಯು ಮಾಂಸಾಹಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಪತ್ನಿಯು ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಪತ್ನಿಯು ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಆದರೆ ಅವಳು ಮಾತ್ರ ಸೇವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಹಾಕುತ್ತಾಳೆ ಎಂಬ ಅಂಶ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದಿಂದ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಪತ್ನಿಯೂ ಕೂಡ ಮಾಂಸಾಹಾರ ಸೇವಿಸುವುದನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಕೆಲವೊಂದು ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪತಿಯು ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಪತ್ನಿಯು ಮಾಂಸಾಹಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಆಕೆಯು ಮಾಂಸಾಹಾರವನ್ನು ತೊರೆದು ಸಸ್ಯಾಹಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಪತ್ನಿಯರು ತಮ್ಮ ಮೊದಲಿನ ಆಹಾರವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರ ಭಿನ್ನ ಆಹಾರಾಭ್ಯಾಸವು ಅವರ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಯಲಾರದಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದು ಯಾವ ದಂಪತಿಗಳೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರಾಭ್ಯಾಸವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರದು. ಇಲ್ಲಿ ಪತಿ ಅಥವಾ ಪತ್ನಿ ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಯ ಇಚ್ಛೆಗನುಗುಣವಾಗಿ, ತನ್ನ ಇಷ್ಟಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಬಲವಂತವಿಲ್ಲದೇ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಪರಸ್ಪರರ ಮೇಲಿರುವ ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸ, ನಂಬಿಕೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ತಮ್ಮ ಪತಿಯಿಂದ ಮನೆಗೆಲಸದಲ್ಲಿ ನೆರವು ಬಯಸುವ ಪತ್ನಿಯರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಕೇವಲ ೧೮ ಪತ್ನಿಯರು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ೨೦ ಜನರಲ್ಲಿ ೧೫ ಜನ ಪತ್ನಿಯರು ಹಾಗೂ ಇನ್ನುಳಿದವರು ಕೆಲಸದಾಕೆಯ ಸಹಾಯ ಪಡೆದವರು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲೂ ಸಹಾಯ ಬೇಕಾಗಬಹುದು ಅಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಅಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ೯೦ ಜನ ಪತ್ನಿಯರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಉತ್ತರವು ದಾಂಪತ್ಯದ ಕಲಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ವೈಮನಸ್ಸು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇದೇ ಬಗೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪತಿಯರಿಗೆ ಹಾಕಲಾಗಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯರ ಮನೆಗೆಲಸದಲ್ಲಿ ೧೭ ಜನ ಪತಿಯರ ಹೊರತಾಗಿ ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ನೆರವಾಗುತ್ತೇವೆಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೆರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರ ಪತ್ನಿ ಗೃಹಿಣಿಯಾಗಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಸಮಯದ ಅಭಾವವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾದರೂ ಹಿರಿಯರಿಂದ ಸಮ್ಮತಿ ಪಡೆದ ವಿವಾಹವೊಂದರಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ

ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಯಾರೂದರೂ ಇರುತ್ತಾರೆಂಬ ಕಾರಣ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಬಗೆಯ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು ವಿಫಲವಾದಲ್ಲಿ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ಸಹಜವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದು, ಮನೆಗೆಲಸದಲ್ಲಿ ಪತಿಯು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ ಮಾಡದಿರುವುದು ವೈವಾಹಿಕ ಕಲಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ವಿವಾಹವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಪ್ರಕಾರ ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥದ ನಂತರ ಮತ್ತು ವಿವಾಹಪೂರ್ವ ಅವಧಿ ಅಧಿಕವಿದ್ದಷ್ಟು ದಂಪತಿಗಳು ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಅರಿಯುವ ಸಂದರ್ಭ ಹೆಚ್ಚು ಒದಗುವುದರಿಂದ ಇಂತಹವರ ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷದ ನಂತರ ವಿವಾಹವಾದವರು ೨೬ ದಂಪತಿಗಳು ೧ ವರ್ಷದ ನಂತರ ವಿವಾಹವಾದವರು ೨೦ಜನ. ೬ ರಿಂದ ೭ ತಿಂಗಳು ನಂತರ ವಿವಾಹವಾದವರು ೪೦ ಜನ ೨ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅಥವಾ ೩-೪ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಕಾಯ್ದವರು ೧೪ ಜನ. ಒಟ್ಟಾರೆ ನೋಡಿದಾಗ ೧ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ವಿವಾಹವಾದವರೇ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಕೆಲವು ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ತಮ್ಮ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿಯಲು ವಿಳಂಬ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲರಾಗಲು ಅಥವಾ ಉದ್ಯೋಗದ ನಿರೀಕ್ಷೆಯೇ ಕಾರಣವೆಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಲೈಂಗಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನ : ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅತೃಪ್ತಿಗೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಮತ್ತು ಪುರುಷರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

೧. ಜೈವಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ

೨. ಜೈವಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು

೩. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪರಿಸರದ ಸಮಸ್ಯೆ

ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಯು ತಪ್ಪು ಸೂಚನೆಗಳಿಂದಲೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಲೈಂಗಿಕ ಆಸಕ್ತಿಯ ಬಗೆಗಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಕೂಡ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧದ ಮೇಲೆ

ತೀರ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರು ತಮ್ಮ ವಿವಾಹ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆಯೋ ಆ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧವು ಅವರಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಆ ಮನೆಯ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಆ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಂತೋಷವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಂತಹ ಸಮಾಜಗಳು ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ಅತೀ ಮಡಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಲೈಂಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡದಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪು ಅರಿವು ಹೊಂದಿರುವುದು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಟರ್ಮನ್ ರವರ ಪ್ರಕಾರ ಪತ್ನಿಯರು ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಹೊಂದುವ ತೃಪ್ತಿಯು ಕೇವಲ ಲೈಂಗಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇಡೀ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಲ್ ಮೆನ್ನಿಂಜರ್ ಸಲಹೆ ಮಾಡುವಂತೆ, ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯ ಲೈಂಗಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯು ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅವ್ಯಕ್ತ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.[೮] ಸಫಲ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧವು ಸಂತೋಷ, ಒಟ್ಟುಗೂಡುವಿಕೆ, ಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ನವೀನತೆಯನ್ನು ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ತರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ೬.೧

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿಯ ಲೈಂಗಿಕ ಜೀವನ

ಲೈಂಗಿಕ ಜೀವನ	ಪತಿ	ಪತ್ನಿ	ಒಟ್ಟು
ಅತ್ಯಂತ ತೃಪ್ತಿಕರ	೭೨	೬೮	೧೪೦
ತೃಪ್ತಿಕರ	೯	೧೭	೨೬
ಸಾಧಾರಣ	೫	೭	೧೨
ಅತೃಪ್ತಿಕರ	೧೪	೮	೨೨
ಒಟ್ಟು	೧೦೦	೧೦೦	೨೦೦

ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ತಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಲೈಂಗಿಕವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ತೃಪ್ತರಾದವರು ೧೪೦ ಜನರು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನವರು. ಅದರಲ್ಲಿ ೭೨ ಪತಿಯರು, ೬೮ ಪತ್ನಿಯರು ಹಾಗೂ ತೃಪ್ತಿಕರವಾದವರು ಪತಿ ೯ ಪತ್ನಿ ೧೭ ಒಟ್ಟು ೨೬ ಜನರು ಸಾಧಾರಣ ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಪತಿ ೫, ಪತ್ನಿ ೭ ಒಟ್ಟು ೧೨ ಜನರು. ಆದರೆ ಅತೃಪ್ತಿಕರ ಎಂದವರಲ್ಲಿ ಪತಿ

೧೪ ಪತ್ನಿ ೮ ಒಟ್ಟು ೨೨. ಇದರಿಂದ ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಬಿಚ್ಚು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಉತ್ತರಿಸಲು ಹಿಂಜರಿಯುವವರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರೇ ಅಧಿಕ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಎರಡು ಭಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿದಾಗ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಸಹಜ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ದಾಂಪತ್ಯ ಕಲಹಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿ, ಈ ಕಲಹಗಳು ಮೀತಿ ಮೀರಿದಾಗ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನೆಗಳಿಗೂ ಅವು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿ ಜಾತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಲಹಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಿದೆ.

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವರ ಹೊರತಾಗಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲರೂ ಜಾತಿ ಭಿನ್ನತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಮಕ್ಕಳ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಶೇಕಡಾ ೭೦ರಷ್ಟು ಜೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ತಾನು ನೀಡಿದ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಸಲಹೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಪತ್ನಿ ಸ್ವೀಕರಿಸದಿರುವುದು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಪತಿಯ ನಡವಳಿಕೆ, ಪತಿಯು ಹೊಂದಿರುವ ಕೆಟ್ಟ ಚಟವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದು, ತನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಪತಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು, ಈ ಬಗೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡವರ ಪ್ರಕಾರ ತನ್ನ ಪತಿ ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಕಳಿಸುವದು, ದುಂದುವೆಚ್ಚ ಇಂತಹದ್ದಾಗಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದಂತೆ ಸ್ನೇಹಿತರೊಡನೆ ಪತಿಯು ಬೆರೆಯುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ನಿಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕತೆ ಇವುಗಳು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಭಿನ್ನ ಜಾತಿಯ ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರ ನಡುವಿನ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ದಾಂಪತ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಮಸ್ಯೆ ಇವೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದಾಗ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

[illegible]

ಕೋಷ್ಟಕ ೬.೨

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

ಪತಿ/ಪತ್ನಿ	ಇವೆ	ಇಲ್ಲ	ಉತ್ತರಿಸಿಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಪತಿ	೧೦	೮೫	೫	೧೦೦
ಪತ್ನಿ	೧೯	೭೮	೩	೧೦೦
ಒಟ್ಟು	೨೯	೧೬೩	೮	೨೦೦

ಇಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇವೆ ಎಂಬುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಡೆಗೂ ಗಮನಹರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪತಿಯರ ಉತ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣ, ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯದ ಚಿಂತೆ, ನಾನು ಮಾಂಸಹಾರಿ ಆದರೆ ನನ್ನ ಪತ್ನಿ ಮಕ್ಕಳು ಮಾಂಸಹಾರಿಗಳಲ್ಲ ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಪತ್ನಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ, ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಯಾರ ತವರು ಕುಟುಂಬದವರು ಸೇರದಿರುವುದು ಎಂಬ ಅಂಶಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆ, ತಂದೆ ತಾಯಿ ಸೇರದಿರುವುದು, ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯ, ಆಹಾರದ ಭಿನ್ನತೆ, ಪತ್ನಿಯರ ಮನೆಯವರು ಸ್ವಿಕರಿಸದೇ ಇರುವುದು. ಇವು ಪತ್ನಿಯರು ಇವೆ ಎನ್ನಲು ಕಾರಣಗಳು. ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಪತಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಪತಿಯ ಕಡೆಯವರ ಹಣದ ದಾಹ ಈ ಉತ್ತರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವೇ ಮೂಲವಾದದ್ದು ಎನ್ನಲಾಗದು. ಆದರೆ ಈ ಬಗೆಯವು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಉಳಿದವರಲ್ಲಿ, ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವಾದವರಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ೮ ಜನರು ಉತ್ತರಿಸಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಯಸ್ಕರು ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬಲ್ಲಷ್ಟು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇರುವವರು, ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲರಾಗಿರುವವರಲ್ಲಿ ನಡೆದಾಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ವಿವಾಹ ಸಫಲಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಎಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಉತ್ತಮ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬಹುದು. ಹಲವು ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಉತ್ತಮ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯು ಉತ್ತಮ ಸಂಪರ್ಕದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ದಂಪತಿಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಸಂಪರ್ಕವು ಅವರಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆ ಮೂಡಲು, ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಸಮನಾಗಿ ನೋಡಲು

ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಪರ್ಕದ ಮಧ್ಯ ಅಂತರವು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸದೇ ಬಿಡುವುದು. ವಿವಾಹವೆಂಬುವುದು ಕೇವಲ ಒಪ್ಪಿತ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೋರ್ಪಡಿಸುತ್ತಾ ವಿರೋಧ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುಚ್ಚಿಡುವಂತಹದಲ್ಲ. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಆಳವಾದ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಸಹಜ. ಆದರೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರಲ್ಲಿ ಗೊಣಗಾಡುವುದು ಅಥವಾ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಆರೋಪಿಸುವುದು ಇವೆರಡೂ ಪತಿಪತ್ನಿಯರಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತರುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಆ ಸತ್ಯಸಂಗತಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಾಸ್ತವಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೊಂದುವುದು, ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು, ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವುದು, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅವಶ್ಯಕ. ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಬಹುಶಃ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಧನವೆಂದರೆ, ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯ ಸಂಬಂಧ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು. ಯಾರೊಬ್ಬರು ನಾಳೆ ಬರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲಾರರು. ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬದುಕಿನ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗಾಗಿ ಪೂರ್ಣ ಸಿದ್ಧತೆ ಇದ್ದಾಗ ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧ ಮುರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಳಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಿದ್ಧತೆ ಅಂದರೆ, ಇಂದಿನ ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಡನೆ ಪ್ರಭಾವ ಪೂರಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜೀವಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು. ಹೀಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯ, ಆದರೆ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುವುದರ ಮೇಲೆ ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ನಿಂತಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ೬.೩

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆ

ಪತಿ/ಪತ್ನಿ	ಪರಸ್ಪರ ಚರ್ಚೆ	ಸೋಲು	ಸ್ನೇಹಿತರ ಸಲಹೆ	ಒಟ್ಟು
ಪತಿ	೮೫	೫	೧೦	೧೦೦
ಪತ್ನಿ	೮೦	೧೦	೧೦	೧೦೦
ಒಟ್ಟು	೧೬೫	೧೫	೨೦	೨೦೦

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ನೀವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ೮೫ ಪತಿಯರು ೮೦ ಪತ್ನಿಯರು ಪರಸ್ಪರ ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ಎಂದುತ್ತರಿಸಿದರೆ, ೫ ಜನ ಪತಿಯರು ೧೦ ಜನ ಪತ್ನಿಯರು ತಾವೇ ಸೋಲುವುದಾಗಿಯೂ, ೧೦ ಜನ ಪತಿಯರು ಮತ್ತು ೧೦ ಜನ ಪತ್ನಿಯರು ಸ್ನೇಹಿತರ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯರ ಸಲಹೆ ಕೇಳಿಯೂ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಚರ್ಚೆಯ ಮೂಲಕ ದಂಪತಿಗಳು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಮಾನ ಭಾವನೆ ತರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬಿಗಿಗೊಳಿಸುವ ಸಂಪರ್ಕವು ಕೇವಲ ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ, ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಬಳಿ ಹಿರಿಯರ ಸಲಹೆ ಕೇಳುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರ ವಿರೋಧದಿಂದ ವಿವಾಹವಾದ್ದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಯಾರಲ್ಲೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ವಿಧಾನವು ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ೬.೪

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನ

ಪತಿ/ಪತ್ನಿ	ಸಫಲ	ವಿಫಲ	ಒಟ್ಟು
ಪತಿ	೯೪	೬	೧೦೦
ಪತ್ನಿ	೯೧	೯	೧೦೦
ಒಟ್ಟು	೧೮೫	೧೫	೨೦೦

ಇಲ್ಲಿ ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನವು ಸಫಲವೇ ಅಥವಾ ವಿಫಲವೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಾಗ ೬ ಜನ ಪತಿಯರು ೯ ಜನ ಪತ್ನಿಯರು ವಿಫಲ ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪತಿಯರಲ್ಲಿ ೪ ಜನರು ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರು ವೈಚಾರಿಕತೆಯ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದುತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪತ್ನಿಯರಲ್ಲಿ ೫ ಜನರು ತಮ್ಮ ಪತಿ ಬೇರೊಬ್ಬಳನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರು ಪತ್ನಿಯರು ತಮ್ಮ ಪತಿಯ ಅತಿಯಾದ ಕುಡಿತದಿಂದ ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿಬ್ಬರು ಆರ್ಥಿಕ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಈ ವಿವಾಹದ ವಿಫಲತೆಗೆ ಜಾತಿ ಭಿನ್ನತೆ ಕಾರಣವಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾದರೂ ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರು ತಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಅತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವುದು ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ತಮ್ಮ ವಿವಾಹ ಸಫಲ ಎನ್ನುವವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ತಮ್ಮಿಬ್ಬರ ನಡುವಿನ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನೇ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತರಗಳು ತಾವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ಪರಿಹರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮತ್ತು ಈ ಬಗೆಯ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯವರು ಪ್ರವೇಶಿಸದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು, ಪ್ರೀತಿ, ಗೌರವ, ಪರಸ್ಪರರ ಮೇಲಿನ ವಿಶ್ವಾಸ, ನಂಬಿಕೆಗಳು ತಮ್ಮ ವಿವಾಹ ಸಫಲವಾಗಿಸಲು ಕಾರಣ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪತಿ-ಪತ್ನಿಯರು ತಾವು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ವಿವಾಹವು ಸಫಲವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಒಂದು ಸ್ತ್ರೀ ವಕ್ತೃವಿನ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ವಿವಾಹವು ತುಂಬಾ ಸಫಲವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೇ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ನಾವಿಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಿತರಾಗಿರುವುದು. ಆಮೇಲೆ ಎರಡನೇ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಸಬಲರಾಗಿರುವುದು. ಹೀಗಾಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆ ಮೇಲೆ ನಾವು ಈ ತರಹದ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀವೆಂದ ಮೇಲೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಬಾಳಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಇವು ಹೀಗೆ ಹಾಗೆ ಮುರಿದು ಬೀಳುತ್ತವೆ ಎನ್ನುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ತಪ್ಪು. ನಾವು ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಾಳಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬರದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ವಿವಾಹವು ಸಫಲವಾಗಲು ಕಾರಣವೆಂದಿದ್ದಾರೆ(ಅನುಬಂಧ ೬.೧).

ಹಾಗಿದ್ದರೆ ವಿವಾಹ ಸಫಲವಾಗಲು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲತೆಯು ಇರಬೇಕು ಎಂದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಎದುರಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾವವು ಎಂಬುವುದನ್ನು ಕೇವಲ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರು ಮಾತ್ರ ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯ. ಪತಿಯರ ಪ್ರಕಾರ ಮೇಲರಿಮೆ, ಜಾತಿಭಿನ್ನತೆ, ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಹಾರಾಭ್ಯಾಸ, ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥರ

ತೊಡರುಗಾಲು, ಸಮಾಜ, ಧರ್ಮ, ಕುಟುಂಬದವರ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶ, ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳು, ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶಗಳು ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಭಿನ್ನವಾಗಿ ನೋಡುವುದು. ಆದರೆ ಈ ಯಾವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಮಧ್ಯೆ ಎಂದೂ ಗುರುತಿಸಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೇ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತರಗಳು ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿ ಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾಗಲಾರದು ಎಂಬ ಉತ್ತರಗಳೇ ಅಧಿಕವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಣಿಕೆಯು ಜಾತಿ ಭಿನ್ನತೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಥವಾ ದಂಪತಿಗಳು ಪರಸ್ಪರರ ಮಧ್ಯ ಅರಿತು ನಡೆಯುವುದರ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪತ್ನಿಯರಿಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಬಂದ ಉತ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗೆ ತೊಡಕಾಗುವುದು ಪತಿಯರು ಹೇಳಿದ ಉತ್ತರಗಳೇ ಆದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪತ್ನಿಯರು ಅತ್ತೆ ಮಾವ ನಾದಿನಿಯರೊಡನೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದೇ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ. ಆದರೂ ತಮ್ಮಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇದ್ದರೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿ ವೈವಾಹಿಕ ಸಫಲತೆ ಅಥವಾ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಎಂಬುವುದು ಸಂಗಾತಿಗಳ ಜಾತಿಯ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಅವರು ಯಾವ ಸಂಪ್ರದಾಯತನಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲದೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಆ ಇಬ್ಬರೂ ಸಿದ್ಧರಾದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡ ರೀತಿಯ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಲವು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಒಂದು ವಿವಾಹವು ಸಂತೋಷಭರಿತವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಸಫಲವಾದದ್ದು ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯ ಆದರೆ ಇದು ಕೇವಲ ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರಿಬ್ಬರೂ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯ ಹಲವು ಹಂತಗಳ ಮೂಲಕ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುವುದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಟರ್ಮನ್ ಹೇಳುವ "The greatest single danger to marital adjustment(happines) is for one spouse to like and the other dislike to argue.[೯] ಅಂದರೆ ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಚರ್ಚೆಗೆ ಮುಂದಾಗುವುದೂ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಒಪ್ಪದಿರುವುದು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಅಪಾಯ.

ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

೧. (cf, R.F .Winch and Robert Mc.Ginnis(Ed) 1953, Pp.೪೬೭)

೨. cf,D.L.Womble- 1966, Pp.೮೨

೩. ಅದೇ pp 183-184

೪. *Moble Panesca-* 1966, Pp ೩೮

೫. Womble D.L.*Foundations for marriage and family Relations.* (London: The mcmillan company, 1966) Pp.೭೯-೮೧

೬. ಅದೇ Pp.೩೫೨

೭. *Journal of marriage and the family*-೧೯೮೭, Pp. ೧೦೭-೧೧೬.

೮. Womble D.L. *Foundation for marriage and family Relations.*(London: The mcmillan company, 1966) pp. ೨೫೫-೨೬೩

೯. ಅದೇ Pp ೨೩೭

ಅಧ್ಯಾಯ ೭
ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

ಭಿನ್ನ ಲಿಂಗಿಗಳಿಬ್ಬರು ಒಂದೆಡೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮನ್ನಣೆಯಿಂದ ಕುಟುಂಬ ರಚಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದೇ ವಿವಾಹ. ಇಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ಒಳಬಾಂಧವ್ಯ ನಿಯಮವಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಚರ್ಚಿಸುವುವಾದರೆ, ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದರೂ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಭಿನ್ನದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಹುದು. ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೆಡೆ ವಾಸಿಸಲಾಗದಂತಹ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಳಬಾಂಧವ್ಯ ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ-ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿ-ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಡುವಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಮೂಡುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಹುಪಾಲು ಜಾತಿಯೊಳಗಿನ ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಬಗೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಒಳಪಂಗಡದ ವಿವಾಹಗಳಿಗಿಂತ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಜೋಡಿಯು ತಮ್ಮ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಸುತ್ತಣ ಸಮಾಜದಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರದ ಅಂಶಗಳು ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾದ ಜೋಡಿಗಳ ಕುಟುಂಬದ ವಿಘಟನೆಗೂ

ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು. ಈ ಬಗೆಯ ವಿಚಾರಗಳು ಇಂದು ಬದಲಾಗಿವೆಯೇ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ತೀವ್ರತೆ ಮತ್ತು ಮೊತ್ತಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇಂದು ಸಮಾಜವು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗೆಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಚಿತ್ರಣ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮನ್ನಣೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ, ವಿವಾಹವಾದ ದಂಪತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಗೌರವ ಅಂತಸ್ತು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಂದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ವಿಚಾರಗಳ ಭಿನ್ನತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ವಿವಾಹವೆಂಬುವುದು ಎರಡು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದೇ ಹೊರತು, ವಿವಾಹಿತ ಜೋಡಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ನಡುವೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಇವರು ಸಮಾಜದ ಅನುಕಂಪವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ವಿವಾಹವಾಗುವುದು ಕಡಿಮೆ. ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಸಮಾಜದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಗುಂಪಿನ ಸಮ್ಮತಿ ಮಾತ್ರ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ದಂಪತಿಗಳು ಸಮಾಜದಿಂದ ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಲವು. ಆದರೆ ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೇನೂ ಅನುಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವು ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದೇ ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ.

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೆಂದರೆ, ಸಂಪರ್ಕದ ಕೊರತೆ, ಸಂಗಾತಿಯ ಮನೆಯವರಿಂದ ತೊಂದರೆ, ಸಾಮುದಾಯಿಕ ತೊಂದರೆ, ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಎರಡು ಭಿನ್ನ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳ ಮೌಲ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಇಬ್ಬಗೆಯ ಸ್ಥಿತಿ, ಈ ಬಗೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾದವರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕಂಡು ಬರುವಂತಹವುಗಳಾಗಿವೆ.

ಬ್ಯಾರನ್ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಯಹೂದಿಗಳು ಯಹೂದಿಗಳಲ್ಲದವರಿಗಿಂತ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮವನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಯಹೂದಿ ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಯಹೂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಯಹೂದಿಯಲ್ಲದವರೊಡನೆ ಸೇರಲು ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಬಂಧಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಅಂತರಧರ್ಮಿಯ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಇನ್ನಿತರ ಅಂತರಧರ್ಮೀಯ ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕರು ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕರಲ್ಲದವರ ನಡುವೆಯ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕುಟುಂಬ ನಿಯಂತ್ರಣ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವಾಗ ಬಾಬರ್ ಹೇಳುವಂತೆ ಒಟ್ಟು ಸಂತೋಷದ ಮೊತ್ತವು ಅಂತರ್ ಜನಾಂಗೀಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣದ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದ ಮಟ್ಟವು ಕಡಿಮೆ ಬರುತ್ತದೆ.[೧] ವೆಬರ್ ಹೇಳುವಂತೆ ಒಟ್ಟು ಸಂತೋಷದ ಮೊತ್ತವು ಅಂತರ್‌ಜನಾಂಗೀಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಥವಾ ಅಂತರಧಾರ್ಮಿಕ ವಿವಾಹಗಳ ಸಂತೋಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣದ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದ ಮಟ್ಟವು ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ.[೨]

ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯನದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತ ದಂಪತಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರು ವಿವಾಹಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ವಿವಾಹ ನಂತರದಲ್ಲಿ, ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ತವರು ಕುಟುಂಬದಿಂದ ತಾವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಬೇಕಿದೆ.

ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ವಿವಾಹದ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರಿಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನೆಯವರಿಗೆ ವಿವಾಹದ ನಂತರ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅಥವಾ ವಿವಾಹಕ್ಕೂ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅಥವಾ ತಿಳಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆ ಅವರನ್ನು ಹೀಗೇ ಮಾಡಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ೭.೧

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರು ಅಂತರ್ವಿವಾಹದ ನಿರ್ಧಾರ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುವುದು

ಪತಿ/ಪತ್ನಿ	ವಿವಾಹದ ಮೊದಲು	ವಿವಾಹದ ನಂತರ	ಒಟ್ಟು
ಪತಿ	೬೪	೩೬	೧೦೦
ಪತ್ನಿ	೭೭	೨೩	೧೦೦
ಒಟ್ಟು	೧೪೧	೫೯	೨೦೦

[illegible]

ಇಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರು ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ತಮ್ಮ ಮನೆಯವರಲ್ಲಿ ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ೧೪೧ ಜನರಲ್ಲಿ ೬೪ ಪತಿಯರು ೭೭ ಪತ್ನಿಯರು ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪತಿಯರ ಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತ ಪತ್ನಿಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇವರಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರೂ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಮೀಪದ ಬಂಧುಗಳನ್ನು ದೂರವಿಟ್ಟು ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ನಂಬಿಕೆ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಹೆತ್ತು ಬೆಳೆಸಿರುವ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂತಲೂ ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯ ಪ್ರಕಾರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರು ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಸ್ವಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ವರನನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ನಮ್ಮ ವಿವಾಹದ ವಿಷಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ವಿವಾಹದ ನಂತರ ತಿಳಿಸಿದವರ ಪ್ರತಿಶತ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದು ೫೯ ಜನರಲ್ಲಿ ೩೬ ಪತಿಯರು ೨೩ ಪತ್ನಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ವಿವಾಹಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಜಗಳಗಳಾಗಿ ಮದುವೆ ನಿಲ್ಲಬಹುದೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ೧೦೦ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮನೆಯವರ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕವರು, ಸಿಗದಿದ್ದವರು ಎಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ,

ಕೊಷ್ಟಕ ೭.೨

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಹಾಯ

ಪತಿ/ಪತ್ನಿ	ಲಭ್ಯ	ಲಭ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ	ಉತ್ತರಿಸಿಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಪತಿ	೭೦	೨೮	೨	೧೦೦
ಪತ್ನಿ	೫೨	೪೦	೮	೧೦೦
ಒಟ್ಟು	೧೨೨	೬೮	೧೦	೨೦೦

ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಯವರ ನೈತಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ. ೧೨೨ ಜನರಲ್ಲಿ ೭೦ ಜನ ಪತಿಯರು ೫೨ ಜನ ಪತ್ನಿಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಸಹಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಹೋದರ ಸಹೋದರಿಯರೇ ನೀಡಿದ್ದರೂ, ತಂದೆ ತಾಯಿ ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದವರೂ ಅದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಆರ್ಥಿಕ ಅಂತಸ್ತು ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಪರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ೬೮ ಜನರಲ್ಲಿ ೨೮ ಪತಿಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ೪೦ ಪತ್ನಿಯರಿಗೆ ಅವರ ಆತ್ಮೀಯ ಗೆಳೆಯರು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿಲ್ಲದ ದಂಪತಿಗಳು ೧೦ ಜನರು. ಇವರಿಗೆ ಕುಟುಂಬದವರ ಬೆಂಬಲ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಮಾಜದ ಗಣ್ಯ ವಕ್ತಿಗಳ ಬೆಂಬಲ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ತಮ್ಮ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಾಗತವು ಹೆಚ್ಚಿರುವುದನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ ೭.೩

ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾದವರ ಕುಟುಂಬದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಪತಿ/ಪತ್ನಿ	ಸ್ವಾಗತ	ವಿರೋಧ	ಯಾವುದೇ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಪತಿ	೬೬	೩೦	೪	೧೦೦
ಪತ್ನಿ	೫೪	೪೦	೬	೧೦೦
ಒಟ್ಟು	೧೨೦	೭೦	೧೦	೨೦೦

ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕುಟುಂಬದವರು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾರೆ. ೧೨೦ ಜನರಲ್ಲಿ ೬೬ ಪತಿಯರು ೫೪ ಪತ್ನಿಯರು ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಸ್ವಾಗತವಿದೆ ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ವಿರೋಧ ಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕುಟುಂಬಗಳು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆದ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಗತಿಪರ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳನ್ನು, ಉನ್ನತ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು, ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರ, ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬಲಿಷ್ಠರಾಗಿರುವ ಈ ಕುಟುಂಬಗಳು ಸಮಾನತೆಯ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

[illegible]

ಕುಟುಂಬದಿಂದ ವಿರೋಧ ಹೊಂದಿದವರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೭೦ ಜನರಲ್ಲಿ ೩೦ ಪತಿಯರು ಮತ್ತು ೪೦ ಪತ್ನಿಯರು. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುವವರಿಗಿಂತ ವಿರೋಧಿಸುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಿಗೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇದೆ. ವೈದಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಕೆಲವು ಉಚ್ಚ ಜಾತಿಯ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅಂತರ್ವಿವಾಹವನ್ನು ಕೀಳುದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದು, ವಿವಾಹದ ನಂತರ ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿ, ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರ ಮದುವೆಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗ ಬಹುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ, ಪಾಲಕರಿಗಿದ್ದ ಸಮಾಜದ ಭಯ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ. ಸಮಾಜ ನಮಗೆ ಹಲವಾರು ತೊಂದರೆ ತರುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ನಮ್ಮನ್ನು ಸಮಾಜದಿಂದ ಹೊರಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಭಯ, ಸಂಗಾತಿಯು ಕೇವಲ ಕೆಳಜಾತಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಮೇಲು ಜಾತಿಯವರೆಂದು ವಿರೋಧ ಬಂದ ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಸಂಬಂಧಿಕರು ತಮ್ಮೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ರೀತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವೇ ಒಂದು ಅಪರಾಧ ಎಂಬ ಭಾವನೆಗಳು ಕುಟುಂಬದ ವಿರೋಧ ಉಂಟಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೧೦ ಜನರಲ್ಲಿ ೪ ಪತಿಯರು ೬ ಪತ್ನಿಯರ ಕುಟುಂಬದವರು ತಮ್ಮ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಎಂಬುವುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಬೆಂಬಲವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ, ಹೊರಗಿನ ತನ್ನ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಯ ಜಾತಿಯ ಜನರಿಂದ ವಿರೋಧವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಬಹುದು. ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯಿಂದ ಹುಡುಗಿಯಾಗಿಲಿ ಅಥವಾ ಹುಡುಗನಾಗಲಿ ಇತರೆ ಜಾತಿಯವರನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುವುದರಿಂದ, ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಒಬ್ಬ ಯುವಕ ಅಥವಾ ಯುವತಿಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುವವರು ತಪ್ಪಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಜಾತಿಯ ಜನರಿಂದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಈ ಕೊಷ್ಟಕದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಕೋಷ್ಟಕ ೭.೪

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಜಾತಿಯವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

	ಪತಿ	ಪತ್ನಿ	ಒಟ್ಟು
ಸ್ವಜಾತಿಯಿಂದ	೨೩	೨೬	೪೯
ಸಂಗಾತಿ ಜಾತಿಯಿಂದ	೨೫	೧೭	೪೨
ಎರಡೂ ಕಡೆಯಿಂದ	೪೦	೪೨	೮೨
ಇತರರಿಂದ	೩	೪	೭
ಯಾವುದೇ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲ	೯	೧೧	೨೦
ಒಟ್ಟು	೧೦೦	೧೦೦	೨೦೦

ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯು ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಜನರಿಂದಲೇ ಹೆಚ್ಚು ವಿರೋಧ ಎದುರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಆದರೆ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಮಾಣ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಇವೆ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕುಟುಂಬಗಳಿಂದ ವಿರೋಧಿಸುವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಟ್ಟು ೮೨ರಷ್ಟಿದೆ. ಇತರರಿಂದ ವಿರೋಧಿಸಿದವರು ೭ ಜನರಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವುದೇ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲದೆ ವಿವಾಹವಾದವರು ೨೦ ದಂಪತಿಗಳು. ಇದರಿಂದ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಭಾವನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದರೂ, ಆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ವಿರೋಧವು ಹೆಚ್ಚು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ.

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತಮ್ಮ ಮಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಮಗನೂ ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಹುಡುಗ ಹುಡುಗಿ ಕಡೆಯಿಂದ ಮದುವೆಗೆ ಬಂದರೆಂಬುದು ಕೂಡ ಮಹತ್ವದಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಲುಜಾತಿಯ ಹುಡುಗಿ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಹುಡುಗನ ಜೊತೆಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಬಂದು ಮದುವೆ ನೇರವೇರಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭಗಳೆಲ್ಲ ಹೀಗಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇರಬಹುದು. ಇಂತಹವುಗಳು ಕೂಡ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಎಷ್ಟು ತವರು ಕುಟುಂಬದವರು ವಿವಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯುವುದು ಮುಖ್ಯ.

ಕೊಷ್ಟಕ ೭.೫

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಕುಟುಂಬದವರ ಹಾಜರಾತಿ

ಪತಿ/ಪತ್ನಿ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಪತಿ	೬೮	೩೨	೧೦೦
ಪತ್ನಿ	೪೧	೫೯	೧೦೦
ಒಟ್ಟು	೧೦೯	೯೧	೨೦೦

ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕಡೆಗಿಂತಲೂ ಪುರುಷರ ಕಡೆಯ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ತಿಳಿಸಿಯೂ ಬರದಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅತ್ಯಲ್ಪ ಉತ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ತಡವಾಗಿ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯಿತು. ಬದುಕಿರಲಿಲ್ಲ, ವಯಸ್ಸಾಗಿ ಅಶಕ್ತರಾದ್ದರಿಂದ, ಅಂತರ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರಿಂದ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲ ಎಂದವರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಬಂಧು ಬಳಗದವರು ಮತ್ತು ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರೆಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತವರು ಕುಟುಂಬದವರು ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾದ ಮಹಿಳೆಯ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದರಿಂದ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅವರ ಭಿನ್ನ ಜಾತಿಯ ಸಂಗಾತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಜೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ೯ ಜೋಡಿಗಳ ತವರು ಕುಟುಂಬಗಳು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಮನೆಗೆ ಭೇಟಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನುಳಿದ ಕುಟುಂಬಗಳ ತವರು ಕುಟುಂಬದವರು ಸಂಪರ್ಕ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಬರುತ್ತಿರುವವರು ೪೮ ಮಹಿಳೆಯರ ತವರು ಕುಟುಂಬದವರು, ಇನ್ನೂ ೨೩ ಮಹಿಳೆಯರು ತವರು ಕುಟುಂಬದವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ವಿವಾಹವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದಾಗಿದ್ದು, ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ತಮ್ಮ ಮೊದಲ ಮಗುವಾದ ನಂತರ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಕೆಲವರ ಮನೆಯವರ ಸಹೋದರ, ಸಹೋದರಿಯರು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿಕರು ಮಾತ್ರ ಬಂದುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದು, ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳಲ್ಲ ಎಂಬುವುದಾಗಿದೆ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಈ ಬಗೆಯ ತಿರಸ್ಕಾರವನ್ನು ಜಾತಿಯ ಕಾರಣದಡಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಾದರೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹಿಳೆಯರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಲಿಂಗಾಯಿತ ಇನ್ನುಳಿದವರಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಧರ್ಮಿಯ ಕುಟುಂಬದಿಂದಲೂ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವರು ಮಾತ್ರ ಕಬ್ಬಲಿಗ ಇನ್ನಿತರೆ ಜಾತಿಯವರಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ತಮ್ಮ ಮಗಳು ಕೆಳಜಾತಿಯವರನ್ನು ವಿವಾಹವಾದುದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗದವರು ಕಡಿಮೆಯಾದರು ಕೂಡ, ಇದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಿಗೆ ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಸಭೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಬಂದ ಉತ್ತರಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ.

ಕೊಷ್ಟಕ ೭.೬

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಧನಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಪತಿ/ಪತ್ನಿ	ಇತ್ತು	ಇಲ್ಲ	ಉತ್ತರಿಸಿಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಪತಿ	೯೨	೬	೨	೧೦೦
ಪತ್ನಿ	೮೫	೧೨	೩	೧೦೦
ಒಟ್ಟು	೧೭೭	೧೮	೫	೨೦೦

ಇಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಂದ ಆಹ್ವಾನಿತರಾಗುವವರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ೧೭೭ ಜನರಲ್ಲಿ ೯೨ ಪತಿಯರು ೮೫ ಪತ್ನಿಯರು ಹೌದು ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಮನೆಯ ಸಭೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಬರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ ಬಹುಪಾಲು ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಬಂಧುಗಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಅಂತಸ್ತು ಉಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರೆ, ೩ ಜನ ಪತ್ನಿಯರ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ವಿವಾಹವಾದ ೨,೩ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರವೇ ಅವರನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಕರು ಅವರ ಮನೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೆಂದರೆ ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಯೊಡನೆ ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಯ ಕಡೆಯವರನ್ನು ಕೂಡ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು. ಹೀಗೆ ಸ್ವೀಕಾರವಾದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಕ್ಕಿಂತ ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವೀಕಾರವಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

[illegible]

೧೮ ದಂಪತಿಗಳ ಪೈಕಿ ೬ ಜನ ಪತಿಯರ ಕಡೆಯವರು ೧೨ ಜನ ಪತ್ನಿಯರ ಕಡೆಯ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಇನ್ನು ಕೂಡ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಹಿಂಜರಿಯುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಒಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ ಕೆಲವು ವಿವಾಹಗಳಿಗೆ ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಂದ ಅವರು ತಕ್ಷಣ ಸ್ವೀಕೃತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಯಾವುದೇ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಮಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ೫ ಜನರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪತಿಯರು ೩ ಪತ್ನಿಯರು ಸಂಬಂಧಿಕರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವೆನೆಂದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯೊಬ್ಬಳ ಪ್ರಕಾರ ತನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಕರು ನನ್ನನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ನನ್ನ ಪತಿ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ನಾನು ನನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಯಾವುದೇ ಸಭೆ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಕರೆದರೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾರಣ ನನ್ನನ್ನು ವಿವಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಂತರ ದೂರವಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ನನ್ನ ಅಗತ್ಯತೆ ಬಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೂ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದಿದ್ದಾಳೆ.

ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರು ಕಡಿಮೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದುವಲ್ಲಿ ಒಲವು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಮುದಾಯ ಸ್ವೀಕರಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಎಂಬ ಭಯವು ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಗಮನಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಹೊಂದುವಲ್ಲಿ ಒಲವು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಕುಟುಂಬ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಕಡೆಗೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತಾಗಿ ಸಮಾಜ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾರರು ಎಂಬ ಭಯದಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ತುಟ್ಟಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು, ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ಯೋಗದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಹರಿಸಿ ಕಡಿಮೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಲು ಬಯಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾದವರು ಕಡಿಮೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಮುದಾಯದ ಅಸ್ವೀಕೃತಿಯ ಭಯದಿಂದಾಗಿ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಮಾತಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಟಿ ದೊರೆಯದು.

ಸ್ತ್ರೀಯೊಬ್ಬಳ ಪ್ರಕಾರ ತನ್ನ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಕಾರಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯ ತನ್ನ ಪತಿಯ ಮನೆಯವರಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಸೊಸೆಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ತಾವು ಒಂದು ಕಡೆ ಇರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ವಿಫಲವಾದೆವು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಯ ಇನ್ನಿಬ್ಬರ ಪತಿಯ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಅವರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜಾತಿ ಎನಿಸಿದ್ದು, ತಾವು ಅವರಿಂದ ದೂರಾಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಮತ್ತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪತ್ನಿಯು ತಾನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದವಳೂ ತನ್ನ ಪತಿಯು ಲಿಂಗಾಯತರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಅವರು ಹೊಂದಿರುವ ಸ್ವಜಾತಿಯ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದು ತನ್ನನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಒಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ ಹೀಗೆ ಸ್ತ್ರೀ ಮೇಲು ಜಾತಿಯವಳಾಗಿದ್ದು ಪುರುಷ ಕೆಳಜಾತಿಯವನಾಗಿದ್ದರೆ ಅವಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು. ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಪುರುಷರು ಕೆಳಜಾತಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಲ್ಲಿ ಹಿಂಜರಿಯುವುದೂ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ವಕ್ತೃವಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಪುರುಷನು ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾದರೆ ಆ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ಅಷ್ಟೊಂದು ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಗೌರವದಿಂದಲೇ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮೇಲ್ಜಾತಿಯವಳು ಎನ್ನುವಂತಹ ಒಂದು ಸಹಜ ಮನೋಭಾವನೆ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ. ಆದರೆ, ಅದೇ ಕೆಳಜಾತಿಯಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಹುಡುಗಿ ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಹುಡುಗನ ಜೊತೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಳಜಾತಿಯ ಹುಡುಗಿ ಮೇಲುಜಾತಿಯ ಹುಡುಗನ ಜೊತೆ ಬದುಕು ನಡೆಸುವಾಗ ಆ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾಗದೇ ಎಷ್ಟೋ ವಿವಾಹಗಳು ವಿಚ್ಛೇದನೆಗಳಾಗಿವೆ(ಅನುಬಂಧ ೭.೧).

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರು ತಾವು ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ವಿರೋಧಿಸಿರುವುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಾದರೆ, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯಾವ ಜಾತಿಯ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಜಾತಿಯಿಲ್ಲದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿಗೆ ಯಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಚಿಸುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೊಷ್ಟಕ ೭.೭

ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿಗೆ ಯಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುವರು

ಪತಿ/ಪತ್ನಿ	ಒಟ್ಟು
ತಂದೆ	೬೩
ತಾಯಿ	೩೦
ಇಬ್ಬರ	೭
ಒಟ್ಟು	೧೦೦

ಗುಲಬರ್ಗಾ ಮಹಾನಗರದಲ್ಲಿ ೬೩ ದಂಪತಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿಗೆ ತಂದೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆಯಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ೩೦ ದಂಪತಿಗಳು ತಾಯಿಯ ಪೂರ್ವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಪತಿ ಕೆಳಜಾತಿಯವನಾಗಿದ್ದರೂ ಮಕ್ಕಳು ಮೇಲುಜಾತಿಯ ಪತ್ನಿಯ ರೂಢಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಪತಿಯ ಕಡೆಯ ರೂಢಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ದಂಪತಿಗಳು ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ತಂದೆಯ ಕಡೆ ರೂಢಿಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೭ ದಂಪತಿಗಳು ಇಬ್ಬರ ಅನುಮತಿಯ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಇವರು ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷ ವಕ್ತೃವಿನ ಪ್ರಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಂತಾ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ವಿಚಾರಗಳು ಒಂದೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಒಂದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲೇ ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ(ಅನುಬಂಧ ೭.೨).

ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಯಾರ ಕಡೆಯವರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಬಲರಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಆ ಕಡೆಗೇ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಅಂಶವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇದೇ ಬಗೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತ ದಂಪತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರ ಹೆಸರನ್ನು ನಮೂದಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಕೊಷ್ಟಕದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಕೊಷ್ಟಕ ೭.೮

ಶಾಲಾದಾಖಲಾತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಜಾತಿಯ ದಾಖಲಾತಿ

ಪತಿ/ಪತ್ನಿ	ಒಟ್ಟು
ತಂದೆ	೬೪
ತಾಯಿ	೧೨
ಭಾರತೀಯ	೩
ಯೋಚಿಸಿಲ್ಲ	೨೧
ಒಟ್ಟು	೧೦೦

ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜಾತಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿರುವಿರಿ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ೬೪ ದಂಪತಿಗಳು ತಂದೆಯ ಜಾತಿಯನ್ನೇ ದಾಖಲಿಸಿರುತ್ತೆವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಧ್ಯಮ, ಮೇಲು ಮಧ್ಯಮ, ಕೆಳಮಧ್ಯಮ, ಕೆಳವರ್ಗದ ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಶ್ರೇಣಿಯಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಹೆಸರು ಸೂಚಿಸಲೇಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಾರದೆಂದು, ಏಕೆಂದರೆ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಂದೆಯ ಜಾತಿಯೇ ಬರುವುದರಿಂದ ಇದು ಸಮರ್ಪಕವೆಂದು ಉತ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧೨ ದಂಪತಿಗಳು ತಾಯಿಯ ಜಾತಿಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲಾದಾಖಲಾತಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೆಳ ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಕೆಳವರ್ಗದ ಜಾತಿಯವರಾಗಿದ್ದು ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಪುರುಷರನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ಇವತ್ತಿನ ಈ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಿಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಗಬಹುದೆಂದು ತಾಯಿಯ ಜಾತಿಯನ್ನೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ತ್ರೀಯೊಬ್ಬಳ ಪ್ರಕಾರ ನಮಗೆ ಸರಕಾರ ಅನೇಕ ಸೌಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ನಾವು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಬೇರೆ ಜಾತಿ ಏಕೆ ಬರೆಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಜಾತಿಯನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದೇನೆ(ಅನುಬಂಧ ೭.೩).

ಮೂರು ದಂಪತಿಗಳು ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕಟುವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುವವರಾಗಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ/ಮಾನವಜಾತಿ ಎಂದು ನಮೂದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಯಾರದಾದರೂ ಜಾತಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದೀವಿ ಅಂದರೆ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾದ ನಾವು ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜೀವಂತವಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಪೋಷಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬೇರು ಸಮೇತ ಕಿತ್ತೊಗೆಯಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರ ಜಾತಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನುಳಿದ ೨೧ ಜನರು ತಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಮಕ್ಕಳಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಯೋಚಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದುತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರ ಜಾತಿ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುತ್ತಲೇ, ಅವರು ಮೀಸಲಾತಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೇ ಎಂಬುದರ ಜೊತೆಗೆ ತಾವು ಈಗಲೂ ಆ ಸವಲತ್ತು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಬಗೆಯ ಸವಲತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರು ಜಾತಿ ವಿರೋಧಿ ಭಾವನೆ ತಳೆದಂತಹವರು ಈ ಬಗೆಯ ಸವಲತ್ತು ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಮೀಸಲಾತಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಎಷ್ಟೋ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಿರಿಯರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೇ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯ ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರಮವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಏನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲಿಚ್ಛಿಸಿ ಅವರ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬೇಕೆನ್ನುತ್ತೀರಾ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಟ್ಟಾಗ ಇದೆ, ಇಲ್ಲ ಎಂಬುವುದು ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂಬುದಾಗಿತ್ತು.

ಕೊಷ್ಟಕ ೭.೯

ಮೀಸಲಾತಿ ಅವಶ್ಯಕತೆ

ಪತಿ/ಪತ್ನಿ	ಇದೆ	ಇಲ್ಲ	ಉತ್ತರಿಸಿಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಪತಿ	೫೦	೪೯	೧	೧೦೦
ಪತ್ನಿ	೫೭	೪೦	೩	೧೦೦
ಒಟ್ಟು	೧೦೭	೮೯	೪	೨೦೦

[illegible]

ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂದು ೧೦೭ ಜನರು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ೫೦ ಪತಿಯರು ೫೭ ಪತ್ನಿಯರು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹದಿಂದ ತಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಎರಡು ಮನೆಯಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ದೂರಮಾಡಿದಾಗ ಉದ್ಯೋಗದಿಂದ ಬರುವ ಅಲ್ಪ ಆದಾಯ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಟ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಭವಿಷ್ಯ ರೂಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಗಮನಿಸಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಬೇಕು. ೮೯ ಜನರಲ್ಲಿ ೪೯ ಪತಿಯರು ೪೦ ಪತ್ನಿಯರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಅಂತಸ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದಂಪತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಆದರೆ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕೆನ್ನುವ ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದಿಂದ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಒಬ್ಬ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮಾನವನಾಗಿ ಬದುಕಲು ಮೀಸಲಾತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದವರಿಗಿಂತ ಇದೆ ಎನ್ನುವವರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರ ವಿವಿಧ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ವಿವಾಹವಾದ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ೨೫,೦೦೦ ರೂ.ಗಳನ್ನು (೧೨,೫೦೦ರೂ.ಗಳ ನಗದು ಮತ್ತು ೧೨,೫೦೦ರೂ.ಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಳಿತಾಯ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ) ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಧನವಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರವು ಹೀಗೆ ಧನಸಹಾಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿದುಬಂತು. ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಧನಕ್ಕೆ ಯಾರು ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿ ಕೆಲವೊಂದು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ (ಅನುಬಂಧ ೭.೪). ಇದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನ ಪಡೆದ ಅಂತರ್ಜಾತಿ

ವಿವಾಹಿತರು ೧೯೯೯ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡ ಹಾಗೂ ಸವರ್ಣೀಯ ಜಾತಿಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆವ ವಿವಾಹಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕುರಿತು ಕವಿ, ಶಾಸಕ ಡಾ.ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಹಾಗೂ ಸವರ್ಣೀಯರ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಚಲನೆಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿವೆ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ(ಅನುಬಂಧ ೭.೫). ಹಾಗೆಯೇ ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನ ಪಡೆದ ವಿವರಗಳು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತವೆ(ಅನುಬಂಧ ೭.೬). ಮೀಸಲಾತಿ ಬೇಕು ಅಥವಾ ಬೇಡ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ೪ ಜನರು ಉತ್ತರಿಸಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಅರ್ಥವನ್ನೇ ತಿಳಿಯದವರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಹಾಕಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಸೌಲಭ್ಯದ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಗತಿಯತ್ತ ಸಾಗುವುದು ಇವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದಿಂದ ನೀವೇನು ಸಮಸ್ಯೆ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಏನೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅನುಭವಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಒಟ್ಟು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಮಕ್ಕಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಮಕ್ಕಳು ಎದುರಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ, ಶಾಲೆಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವಾಗ, ಜಾತಿ ನಮೂದಿಸುವಲ್ಲಿ, ಇತರರು ಜಾತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಉತ್ತರಿಸುವಲ್ಲಿನ ಮುಜುಗರ, ವಿವಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ. ಈ ಮೂರು ಉತ್ತರಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಬಂದಿದ್ದು ಈ ಮೂರು ಕೂಡ ಸಮಾಜವು ಅವರನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದರ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದ್ದು, ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದವರು, ಉತ್ತಮ ಆರ್ಥಿಕ ಅಂತಸ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವರು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರ ಪ್ರಕಾರ, ತಾಯಿಯ ಜಾತಿಯೊಡನೆ ಅಥವಾ ತಂದೆಯ ಜಾತಿಯೊಡನೆ ತಾನು ಗುರ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಸಂದಿಗ್ಧತೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಹೊಂದಿರುವರು.

ಈ ಮೇಲೆ ಗಮನಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜಾತಿ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯದೊಡನೆಯೇ, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ವಿವಾಹದ ವಿಚಾರ ಬಂದಾಗಲೂ ಇದೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆಯೇ, ಎಂಬುವುದನ್ನು

ತಿಳಿಯಬೇಕಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಲು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಾ, ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊಷ್ಟಕ ೭.೧೦

ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಅಂತರ್ವಿವಾಹದ ಬಗೆಗಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಪತಿ/ಪತ್ನಿ	ಸಕಾರಾತ್ಮಕ	ನಕಾರಾತ್ಮಕ	ಉತ್ತರಿಸಿಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಪತಿ	೯೪	೬	-	೧೦೦
ಪತ್ನಿ	೮೮	೧೦	೨	೧೦೦
ಒಟ್ಟು	೧೮೨	೧೬	೨	೨೦೦

ಇಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೮೨ ಜನರಲ್ಲಿ ೯೪ ಪತಿಯರು ೮೮ ಪತ್ನಿಯರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗುವುದನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತ, ತಮ್ಮ ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ನಕಾರತ್ಮಕ ಉತ್ತರಗಳಿಗಿಂತ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಉತ್ತರಗಳೇ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ತಾವು ಸ್ವಃತಹ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದು, ಮಾನವನ ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸದೇ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ವಿಶಾಲ ಮನೋಭಾವನೆಯ ಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರಂತೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವ ಮಾನವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಇದ್ದು ಕೇವಲ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಎಂಬ ಎರಡೇ ಜಾತಿಗಳಿವೆ. ಈಗಿರುವ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಳಿಸಿಹೋಗಲು ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ವಿವಾಹದ ಸಫಲತೆಯೇ ತಾವು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ ೧೬ ಜನರಲ್ಲಿ ೬ಜನ ಪತಿಯರು ಮತ್ತು ೧೦ ಜನ ಪತ್ನಿಯರು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧರಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ದಿನನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಜನತೆಯು ಅವರನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿರುವ ಮತ್ತು ಬಂಧುಗಳು ಹೀನಾಯವಾಗಿ ನೋಡುವ ಘಟನೆಗಳು ಇವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದ್ದು ತಾವು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿದ ಹಿಂಸೆಗಳು ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬರಬಾರದು ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೇವಲ ಇಬ್ಬರು ಪತ್ನಿಯರು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಅಂತರ್ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತ ಕಾರಣ ಅವರ ವಿಚಾರದಂತೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟ ಬಂದಂತೆ ಯಾವ ರೀತಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡಾ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟ ಬಂದಂತೆ ವಿವಾಹವಾಗಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬಲವಂತ ಅಥವಾ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದುದು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದಲ್ಲದ ಅಥವಾ ಭಿನ್ನಜಾತಿಯಾದುದು ಸಮಸ್ಯೆ ಆಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದು.

ಕೋಷ್ಟಕ ೭.೧೧

ಜಾತಿ ಭಿನ್ನತೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ

ಪತಿ/ಪತ್ನಿ	ಇದೆ	ಇಲ್ಲ	ಉತ್ತರಿಸಿಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು
ಪತಿ	೧೩	೮೬	೧	೧೦೦
ಪತ್ನಿ	೨೦	೭೮	೨	೧೦೦
ಒಟ್ಟು	೩೩	೧೬೪	೩	೨೦೦

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಭಿನ್ನತೆ ಅವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಬಹುತೇಕ ದಂಪತಿಗಳು ಜಾತಿ ಭಿನ್ನತೆ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದುತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ೧೬೪ ಜನರಲ್ಲಿ ೮೬ ಪತಿಯರು ೭೮ ಪತ್ನಿಯರು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ನಾವು ಜಾತಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೇ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಪ್ರೇಮ ಅಭಿಲಾಷೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಮಗೆ ಆ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ನಾವು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರವೇ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದುತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ೩೩ ಜನರಲ್ಲಿ ೧೩ ಜನ ಪತಿಯರು ೨೦ ಜನ ಪತ್ನಿಯರು ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಜಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತು ಚಿಂತೆ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರು ಕೂಡ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ವಾದವಿವಾದಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನೇ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಪುಷ್ಠಿಕೊಡದೇ ಸೋಲು ಗೆಲುವಿನ ಮಧ್ಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀಯೊಬ್ಬಳ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೋಲು ನನ್ನದೇ ಎಂದುತ್ತರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬಳ ಪ್ರಕಾರ ಜಾತಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಾಗಿ ಜಗಳವಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ವಿವಾಹ ವಿಫಲವೆಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲ ಪತ್ನಿಯರ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ನಡುವಿನ ಜಾತಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಂಬಂಧಿಕರೊಡನೆ ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವಾಗ ಜಾತಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಎನಿಸಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ.

ಹಿಂದಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಧ್ಯಯಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಅಂದಿನ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳ ಉದ್ದೇಶ, ಪರಿಣಾಮ, ರೂಪ ಅವುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಮನೋಭಾವಕ್ಕೂ ಇಂದಿನ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳ ಉದ್ದೇಶ, ಪರಿಣಾಮ, ರೂಪ ಇವುಗಳ ಮನೋಭಾವಕ್ಕೂ ಅಂತರವಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಾದವರನ್ನು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಈಗ ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದರ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ, ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರಂತೆ ಸುತ್ತಲ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂದಿನ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಮಕ್ಕಳು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಚಿತ್ರವಾಗಲಿ ಇಂದು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೇ ಜಾತಿ, ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದಿನವರು ಹೊಂದಿರುವ ಭಾವನೆಗಳಿಗೂ ಇಂದಿನವರ ಭಾವನೆಗಳಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಅಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವೃತ್ತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಭಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವರ್ಣ ಪದ್ಧತಿಯು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ, ಸಂಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಪ್ರತಿ ವರ್ಣದ ಮಧ್ಯೆಯೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಗೆರೆ ಎಳೆಯುವುದು ಸುಲಭವಾಗಿತ್ತು. ಅಂದು ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ನಡೆದರೂ ಜಾತಿ ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳ ಪರಿಣಾಮದ ಮಕ್ಕಳು ಇತ್ತ ಈ ಜಾತಿಗೂ ಸೇರದೇ ಅತ್ತ ಆ ಜಾತಿಗೂ ಸೇರದೇ ತ್ರಿಶಂಕು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ತಾವಾಗಿಯೇ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದು ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅಂದಿನವರು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಇವೆರಡನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿದವರೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಭಾವನೆಯು ಬೆಳೆದಂತೆಲ್ಲ ಜಾತಿಯು ಬೆಳೆಯಿತು. ಇದು ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದುಕೊಂಡೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಇದರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಿಯೆಯೂ ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹ ಅಪರಾಧವಾಗಿತ್ತು. ಭಿನ್ನ ಜಾತಿಯವರ ಬಾವಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದರಿಂದ, ಭಿನ್ನ ಜಾತಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕಡೆ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡುವುದೂ ಮಹಾಪರಾಧ. ವಿರೋಧಿಸುವವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು

ತೀವ್ರತೆ ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗತೊಡಗಿದವು. ಮುಂದುವರೆದು ಈ ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪದೇ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗೆಗೆ ಈಗಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಚಿತ್ರ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಭಾವನೆ ತಳೆದುದು ಶೇಕಡ ೭೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪುರುಷ ಸ್ತ್ರೀಯರು ೮ ಮಹಿಳೆಯರು ೧೦ ಪುರುಷರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೊಂದಿದವರಲ್ಲಿ, ಮೂವರ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವು ವಿಫಲವಾಗಿರುವುದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಇವೆರಡರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದು ಕೊಂಡೇ ಅಂತರ್ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೊಂದಿರುವವರೆಂದು ತಿಳಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಶೇಕಡ ೬೮ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಅಂತರ್ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ಒಲವು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರರು ವಿವಾಹಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಅರಿತುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಶೇಕಡ ೧೮ ರಷ್ಟು ಉತ್ತರಗಳು ಜಾತಿ ವಿವಾಹದೆಡೆಗೆ ಒಲವು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ಜಾತಿ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಿಂದ ಬರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರು ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಸುಖಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ಹಿರಿಯರು ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಾದಲ್ಲಿ ಬದುಕು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಅವಮಾನವನ್ನಾಗಲಿ, ದ್ವಿಬಗೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಅನುಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹದ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನುಳಿದವರ ಶೇಕಡಾ ೧೪ರಷ್ಟು, ಹಿರಿಯರು ಒಪ್ಪಿದ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಉತ್ತಮ ಎಂದರೆ, ಕೆಲವರು ಆಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಾವು ಬಯಸಿ ವಿವಾಹವಾಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ವಿವಾಹದ ವಿಷಯವು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ್ದರಿಂದ ತಾವೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಉತ್ತಮವೆಂದವರು, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದು, ತಮ್ಮ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಹಿರಿಯರು ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಸ್ವೀಕೃತಿ ಪಡೆದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳ ಚರ್ಚೆಯ ನಂತರ, ಈಗಲೂ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿರೋಧವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾಧಾರಗಳನ್ನು

ಒದಗಿಸುವುದರೊಡನೆ, ಆರಂಭದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಡಿಲಗೊಳ್ಳಬಹುದೆನ್ನಲಾಗಿತ್ತು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ ಎಂದರು ಕೂಡ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟ ತಲುಪಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇಂದಿಗೂ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರು ಸುತ್ತಲ ಸಮಾಜದಿಂದ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರ ಪರಿಸ್ಥತಿ ಹೆಚ್ಚೇನು ಉತ್ತಮವಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರ ಮಕ್ಕಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಆಶಾದಾಯಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರು, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪತಿಯ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿರುವುದು ಅಥವಾ ಇವರಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕ ಸುಭದ್ರತೆ ಇದ್ದರೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪತ್ನಿಯ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯು ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರು ವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಕೆಲವು ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಜಾತಿಯ ವಿಭಾಗದಡಿ ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಜಾಗವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವಿಕೆ, ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ತಮ್ಮ ಜಾತಿ ಗುರ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾರಣ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜಾತಿರಹಿತ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಬಹುಶಃ ಮುಂದಿನ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ನಡೆದ ಇಂತಹ ಅಧ್ಯಯನಗಳೂ ಇದೇ ಬಗೆಯಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನೇ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

೧. D.L.Womble ***Foundations for marriage and family Relations.*** (London: The mcmillan company, 1966) Pp. ೭೨-೭೩

೨. ಅದೇ Pp.೭೭

ಅಧ್ಯಾಯ ೮

ಉಪಸಂಹಾರ

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ ಒಟ್ಟು ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಾದರೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ರೀತಿಗೂ ಮತ್ತು ಅವರ ವಿವಾಹಿತ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗೂ ನೇರ ಸಂಬಂಧವಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅರಿಯಲು ಆ ಸಮಾಜವು ವಿವಾಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಈ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಇಂದಿಗು ಕೂಡ ಭಾರತದಂತಹ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವು ಕೆಲವು ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಪಾಶ್ಚತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವೆಂಬುವುದು ತನ್ನ ಆಕರ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ವಿಚ್ಛೇದನಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ವಿವಾಹವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮನೋಭಾವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ವಿಚ್ಛೇದನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದು, ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ವೈವಾಹಿಕ ಸಲಹೆಗಾರರು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವಿಲ್ಲದ ಕುಟುಂಬವು ಹಾಗೂ ವಿವಾಹವಿಲ್ಲದೇ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆರುವುದು ಕಲ್ಪನೆಗೂ ಮೀರಿದ್ದು. ಇಂತಹ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಮುಖ ನಿಯಮವಾದ ಒಳಬಾಂಧವ್ಯವಿವಾಹ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ನಿಯಮ ಆರಂಭವಲ್ಲಿದ್ದ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ಉದ್ದೇಶಗಳೆಂದರೆ,

೧. ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಮತ್ತು ಅಂತರ್ವಿವಾಹದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಡುವುದು.

೨. ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು.

೩. ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದು.

೪. ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದು.

೫. ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರು ಮತ್ತು ಅವರ ಮಕ್ಕಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು. ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸ ಹೊರಟ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕೆಲವು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸುವಲ್ಲಿ ಸಫಲಗೊಂಡಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಾದ ಕೆಲವು ಊಹೆಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

೧. ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಂಶಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

೨. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅಥವಾ ಜಾತಿಯೊಳಗಿನ ವಿವಾಹಗಳಿಗಿಂತಲೂ, ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ವಿಫಲತೆ ಹೆಚ್ಚು ಎಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

೩. ಆರ್ಥಿಕ ಸುಭದ್ರತೆಯೊಂದೇ ಅಂತರ್ವಿವಾಹದ ಸಫಲತೆಗೆ ಕಾರಣ

೪. ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿರೋಧವಿಲ್ಲ.

೫. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿನ ಏಕರೀತಿ, ದೈಹಿಕ ಸಾಮೀಪ್ಯತೆ, ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಹಿಡಿತವಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ, ಒಂದು ಜಾತಿಯೊಳಗಿನ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿನ ಅಸಮತೋಲನ, ಈ ಅಂಶಗಳು ಅಂತರ್ವಿವಾಹದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ.

೬. ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿರೋಧ ಕಂಡುಬರದೆ, ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಹಿಡಿತ ಸಡಿಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

೭. ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗುವ ಹೆಣ್ಣು ಯಾವಾಗಲೂ ತನಗಿಂತಲೂ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಗಂಡನ್ನೇ ವಿವಾಹವಾಗಲೂ ಹಂಬಲಿಸುವುದು.

ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಜೀವಿತದ ಹೆಚ್ಚು ಅವಧಿಯನ್ನು ವಿವಾಹವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಕುಟುಂಬವೆಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಬಾಲ್ಯ ಮತ್ತು ಯೌವನಾವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಭಾವ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನದ ಮೇಲಾಗುವುದು ಸತ್ಯವಾದದ್ದು. ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಿವಾಹಕ್ಕಿದೆ. ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ಸಫಲತೆ ಮತ್ತು ವಿಫಲತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಾನು ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಯೊಡನೆ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಮಾಜೀಕರಣಗೊಳಿಸಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಂತಸ್ತು ಪಾತ್ರಗಳೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಯಾವ ಬಗೆಯದಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಆದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುವುದು ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆಯೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ.

ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವು, ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಆರಂಭವಾದಂದಿನಿಂದಲೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ದಾಖಲೆಗಳಿವೆ. ಅಂದು ಅಂತರ್ವಿವಾಹದಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯ ವಿನ್ಯಾಸವು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗದೇ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದು ಕೇವಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸ್ಥಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಅಂದಿನ ಅಂತರ್ವಿವಾಹದ ಮೇಲಿನ ನಿಯಮ ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಇಂದು ಅರ್ಥ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಇಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ್ದು, ಈ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಕೆಳಕಂಡ ಕೆಲವು ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ಆರಿಸಿಕೊಂಡ ಜಾತಿ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ೧೦೦ ಜೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಕ್ರಮೇಣ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾಯತ ಜಾತಿಯವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಾದ ದಂಪತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಜಾತಿ ದರ್ಜೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ವರ್ಣ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ

ಮದುವೆಯಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಇದೇ ಬಗೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ತಮ್ಮ ಜಾತಿ ನಿಯಂತ್ರಣದಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಮನೋಭಾವ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಳಜಾತಿಯ ಪುರುಷರು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗುವಂತೆ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮುಂದಾಗದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವರಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗುವ ಅವಕಾಶಗಳು ಪುರಷರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಜಾತಿಗಿಂತಲೂ ಇತರೆ ಜಾತಿಯನ್ನು ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೊರಬರಲು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಜಾತಿಯು ಹೊರಿಸಿರುವ ಅನೇಕ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಪುರುಷರು ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಈ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿವೆ ಎಂಬುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದುದೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು, ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿವೆಯೇ ಹೊರತು ಸಂಪೂರ್ಣ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲ. ಈ ಬಗೆಯ ಕೆಲವೇ ವಿರೋಧಿ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಆಕರ್ಷಣೆಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಅಂತರ್ವಿವಾಹವು ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದವರಲ್ಲಿಯೂ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಬಗೆಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಹಿನ್ನೆಲೆಯುಳ್ಳವರಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂಬುವುದು ಕೋಷ್ಟಕಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಹಳೆಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ ನೀಡುವ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳಿಲ್ಲದೆಯು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಿದ್ದವಾದರು, ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳಿದ್ದವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅಂದು ಅನುಲೋಮಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇತ್ತೇ ಹೊರತು, ಪ್ರತಿಲೋಮಕ್ಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಥಮ ಪತ್ನಿ ತನ್ನ ಜಾತಿಯವಳೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಭಿನ್ನ ಜಾತಿಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಮಗುವು ತಂದೆ ತಾಯಿಗಿಂತ ಕೀಳು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಯಮಗಳೆಲ್ಲವು ಅರ್ಥ ಕಳೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಇಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ನೀಡಿದ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ದೊರೆತ ಅಂಕಿ

[illegible]

[illegible]

ಅಂಶಗಳು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಮತ್ತು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಹೊಂದಿದವರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಹಪಾಠಿಗಳಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಪರಸ್ಪರ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಲು ಶಿಕ್ಷಣವು ಉತ್ತಮ ವೇದಿಕೆ ಸೃಷ್ಠಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಹೆಚ್ಚು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರು ಅದರಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಯರು ಶಿಕ್ಷಿತ ಕುಟುಂಬದ ಮೂಲದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪತ್ನಿಗಿಂತ ಪತಿಯು ಅಥವಾ ಪತಿಗಿಂತ ಪತ್ನಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿರುವುದು ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದಾಯವು ಅಂತರ್ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಅತೀ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದ್ದು, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾದಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಸಮಾಜದಿಂದ ಸಿಗುವ ಶಿಕ್ಷೆ ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಂತಹ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ವ್ಯವಹಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡದೇ ಪವಿತ್ರ ಬಂಧವಾಗಿ ನೋಡುವುದರಿಂದ ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳು ಗೌಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಗುಂಪು, ವರ್ಗ ಮಾತ್ರವೇ ವಿರೋಧಿಸುವುದರಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಈ ವಿರೋಧವು ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳಿಂದಲೂ ಸಮ್ಮತವಾಗಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರವೇ ಜಾತಿಯ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಸಾಧ್ಯ. ಈಗಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ಒತ್ತು ನೀಡಿದುದೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ಬಗೆಯ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳ ಪಾತ್ರವು ಜಾತಿ ಹೊಡೆದೋಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಲಾರದು.

ನಂತರ ತಿಳಿದು ಬರುವ ಪ್ರಕಾರ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಕವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಅಂಶಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಪರಸ್ಪರರ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗುವ ಪ್ರೇಮವು ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕಿಂತ, ಪ್ರೇಮ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವೆಂಬ ಹಣೆಪಟ್ಟಿ ಹಚ್ಚಿ, ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾತಿ ವಿರೋಧಿತನವು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ.

ಅಂತರ್ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜಾತಿಯೊಳಗಿನ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಸಾಧಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ, ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹೆಚ್ಚು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಜಾತಿ ಭಿನ್ನತೆ ಕಾರಣವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ತಾನು ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾದದ್ದರಿಂದಲೇ

ಈ ಬಗೆಯ ಪರಿಣಾಮ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂಬ ಭಾವನೆಯು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕಂಡುಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಮನೋಭಾವವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರು ಜಾತಿಯೊಳಗಿನ ವಿವಾಹವಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾಗಿರಲಿ, ಪರಸ್ಪರ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಬದುಕಿನ ತಳಹದಿ ನಿಂತಿದೆ ಎಂಬುದು ಹೆಚ್ಚಿನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ದೊರೆತ ೧೦೦ ಜೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ೧೫ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಗೂ ಭಿನ್ನಜಾತಿ ಕಾರಣವಾಗಿರದೇ ಹಣಕಾಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಒಟ್ಟು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಜಾತಿ ಭಿನ್ನತೆಯು ವೈವಾಹಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರು ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಜಾತಿ ಮೀರುವ ಈ ಹೆಜ್ಜೆಯು, ಅವರ ಎದುರಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿಯು ಕೂಡ ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶದ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೊಸತನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾರದ ಜನರ ನಡುವೆ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಸಿದ್ಧರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು. ಈ ಬಗೆಯ ಮಾನಸಿಕ ಸಿದ್ಧತೆಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕನಾಗಿರುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರು ವಿವಾಹದ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರವೇ ವಿವಾಹದ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವು ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಪುರುಷ ೩೦ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರವು ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರು ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರವು ವಿವಾಹವಾದಾಗ ಅಂತಹ ವಿವಾಹಗಳು ಸಫಲವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಂತರ್ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಜಾತಿಯೊಳಗಿನ ವಿವಾಹ- ಇವುಗಳೆರಡರ ಬಗೆಗಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಿಂದ ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತರಗಳು, ಅಂತರ್ವಿವಾಹವು ಉತ್ತಮ ಎಂದಿದೆ. ಪರಸ್ಪರರು ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅರಿತುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ತಾವೇ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ವಿವಾಹದ ಸಫಲತೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಅಂಶಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಅಂತರ್ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಬಗೆಯ ಪೂರಕ ಅಂಶಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಅಂತರ್ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾನಸಿಕ ವೇದಿಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಈ ಬಗೆಯ ಉತ್ತರಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದರೂ, ಭಾಗವಹಿಸುವಲ್ಲಿನ ಹಿಂಜರಿಕೆಯು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಅನುಲೋಮ ಪ್ರತಿಲೋಮದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಜಾತಿಯಡಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು ಬಂದಂತೆ ತಂದೆಯ ಜಾತಿಯೊಡನೆ ಮಗನನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಭಾರತೀಯರಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಕೂಡ ತಂದೆ ಅಥವಾ ತಾಯಿಯ ಜಾತಿಯ ಜನರ ಹೆಚ್ಚು ಒಡನಾಟದ ಜೊತೆಗೆ, ಯಾರ ಕಡೆಯ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಉತ್ತಮ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತಸ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದೇ ಪ್ರಬಲ ಜಾತಿಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಆ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಪತಿ ಅಥವಾ ಪತ್ನಿ ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಯ ಜಾತಿಯ, ತನಗಿಷ್ಟವಾದ ಕೆಲವು ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ತೋರಿರುವುದು, ಅಥವಾ ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಜಾತಿಯ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ಅನುಸರಿಸುತ್ತ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಜೊತೆಗೆ ನೂರು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿ ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳು ತಂದೆ ತಾಯಿಯರ ವಿರೋಧವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಹಿಂದಿಗಿಂತಲೂ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಬದಲಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುವುದು ಮತ್ತು ಒಳಬಾಂಧವ್ಯ ನಿಯಮವು ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಂದಿನ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಗಳು ಇಂದು ಸಾವಿರಾರು ಜಾತಿ ಉಪಜಾತಿಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಸಮಾಜವು ಪ್ರತಿಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿದ ಯಾವುದೇ ಅಧ್ಯಯನವು ಸರ್ವಕಾಲಕ್ಕೂ ಸಮ್ಮತವಾದ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅಸಮರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಯಾವುದೇ ಸಂಶೋಧಕನು ಪೂರ್ಣ ತೃಪ್ತನಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆಧಾರಸಹಿತ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ.

ಅನುಬಂಧಗಳು

ಅನುಬಂಧ ೪.೧. ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ವೈವಾಹಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ

ವಕ್ತೃ ಕ್ರಮ/	ಪುರುಷ				ಸ್ತ್ರೀ				ಪುರುಷ + ಸ್ತ್ರೀ			ವಿಧುರ/
ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ	ಅವಿವಾಹಿತರು	ವಿವಾಹಿತರು	ವಿಧುರ	ಒಟ್ಟು	ಅವಿವಾಹಿತರು	ವಿವಾಹಿತರು	ವಿಧವೆ	ಒಟ್ಟು	ಅವಿವಾಹಿತ	ವಿವಾಹಿತ	ವಿಧವೆ	ಒಟ್ಟು
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮	೯	೧೦	೧೧	೧೨	೧೩
೦೦೧-A-a-೧	೨	೧	-	೩	೧	೧	-	೨	೩	೨	-	೫
೦೦೨-A-a-೨	೨	೧	-	೩	-	೧	-	೧	೨	೨	-	೪
೦೦೩-A-a-೩	೨	೧	-	೩	೧	೧	-	೨	೩	೨	-	೫
೦೦೪-A-a-೪	೧	೧	-	೨	೧	೧	-	೨	೨	೨	-	೪
೦೦೫-A-a-೫	೧	೧	-	೨	೧	೧	-	೨	೨	೨	-	೪
೦೦೬-A-a-೬	೨	೧	-	೩	೧	೧	-	೨	೩	೨	-	೫
೦೦೭-A-a-೭	-	೨	-	೨	೧	೨	-	೩	೧	೪	-	೫
೦೦೮-A-a-೮	೧	೧	-	೨	೨	೧	-	೩	೩	೨	-	೫
೦೦೯-A-b-೧	೧	೧	-	೨	೨	೧	-	೩	೩	೨	-	೫
೦೧೦-A-b-೨	೫	೧	-	೬	೧	೧	೧	೩	೬	೨	೧	೯
೦೧೧-A-b-೩	-	೧	-	೧	೧	೧	-	೨	೧	೨	-	೩
೦೧೨-A-b-೪	೨	೧	-	೩	೨	೧	-	೩	೪	೨	-	೬
೦೧೩-A-b-೫	೨	೨	-	೪	೨	೨	-	೪	೪	೪	-	೮
೦೧೪-A-b-೬	-	೧	-	೧	೧	೧	-	೨	೧	೨	-	೩
೦೧೫-A-c-೧	-	೧	-	೧	-	೧	-	೧	-	೨	-	೨
೦೧೬-A-c-೨	೧	೧	-	೨	೧	೧	೧	೩	೨	೨	೧	೫
೦೧೭-A-c-೩	-	೧	-	೧	-	೧	೧	೨	-	೨	೧	೩
೦೧೮-A-c-೪	೧	೧	-	೨	೨	೧	೧	೪	೩	೨	೧	೬
೦೧೯-A-c-೫	೧	೧	-	೨	-	೧	-	೧	೧	೨	-	೩

໐໒໐-A-c-໖	໑	໑	-	໒	-	໑	-	໑	໑	໒	-	໓
໐໒໑-A-d-໑	໒	໑	-	໓	໑	໑	-	໒	໓	໒	-	໒
໐໒໒-A-d-໒	໒	໑	-	໓	-	໑	໑	໒	໒	໒	໑	໕
໐໒໓-A-d-໓	-	໑	-	໑	໒	໑	-	໓	໒	໒	-	໔
໐໒໔-A-e-໑	໑	໑	-	໒	໑	໑	-	໒	໒	໒	-	໔
໐໒໕-A-e-໒	໒	໒	-	໔	໑	໑	-	໓	໓	໔	-	໗
໐໒໖-A-f-໑	-	໔	-	໔	໔	໔	-	໘	໔	໘	-	໑໒
໐໒໗-A-f-໒	໑	໑	-	໒	໑	໑	-	໒	໒	໒	-	໔
໐໒໘-A-g-໑	໑	໑	-	໒	໒	໑	-	໓	໓	໒	-	໕
໐໒໙-A-g-໒	-	໑	-	໑	-	໑	-	໑	-	໒	-	໒
໐໓໐-A-h-໑	໓	໑	-	໔	-	໑	-	໑	໓	໒	-	໕
໐໓໑-A-i-໒	-	໑	-	໑	໑	໑	-	໒	໑	໒	-	໓
໐໓໒-A-j-໑	-	໑	-	໑	໒	໑	-	໓	໒	໒	-	໔
໐໓໓-B-k-໑	໑	໑	-	໒	໒	໑	-	໓	໓	໒	-	໕
໐໓໔-B-k-໒	໒	໑	-	໓	໔	໑	໑	໖	໖	໒	໑	໙
໐໓໕-B-k-໓	໓	໒	-	໕	໒	໒	-	໔	໕	໔	-	໙
໐໓໖-B-b-໑	-	໑	-	໑	໑	໑	-	໒	໑	໒	-	໓
໐໓໗-B-b-໒	-	໑	-	໑	໑	໑	-	໒	໑	໒	-	໓
໐໓໘-B-b-໓	໓	໒	-	໕	໑	໒	-	໓	໔	໔	-	໘
໐໓໙-B-a-໑	-	໑	-	໑	-	໑	-	໑	-	໒	໒	໔
໐໔໐-B-a-໒	໕	໕	-	໑໐	໕	໕	໑	໑໑	໑໐	໑໐	໑	໒໑
໐໔໑-B-a-໓	-	໑	-	໑	-	໑	-	໑	-	໒	-	໒
໐໔໒-B-j-໑	໑	໑	-	໒	-	໑	-	໑	໑	໒	-	໓

୦୪୩-B-j-୨	୧	୧	-	୨	୧	୧	-	୨	୨	୨	-	୪
୦୪୪-B-l-୧	୧	୧	-	୨	୧	୧	-	୨	୨	୨	-	୪
୦୪୫-B-c-୧	-	୩	-	୩	-	୨	-	୨	-	୫	-	୫
୦୪୬-B-m-୧	୨	୧	-	୩	-	୧	୧	୨	୨	୨	-	୪
୦୪୭-B-g-୧	୧	୧	-	୨	-	୧	-	୧	୧	୨	-	୩
୦୪୮-C-b-୧	୨	୧	-	୩	୧	୧	-	୨	୩	୨	-	୫
୦୪୯-C-b-୨	୧	୧	-	୨	୧	୧	୧	୩	୨	୨	୧	୫
୦୫୦-C-b-୩	-	୧	-	୧	୧	୧	-	୨	୧	୨	-	୩
୦୫୧-C-b-୪	୧	୨	-	୩	୧	୨	-	୩	୨	୪	-	୬
୦୫୨-C-c-୧	-	୧	-	୧	-	୧	-	୧		୨	-	୨
୦୫୩-C-c-୨	୧	୧	-	୨	-	୧	-	୧	୧	୨	-	୩
୦୫୪-C-n-୧	୧	୧	-	୨	୧	୧	-	୨	୨	୨	-	୪
୦୫୫-C-k-୧	୩	୧	-	୪	-	୧	-	୧	୩	୨	-	୫
୦୫୬-C-o-୧	୧	୨	-	୩	୧	୨	-	୩	୨	୪	-	୬
୦୫୭-D-a-୧	-	୧	-	୧	୨	୧	-	୩	୨	୨	-	୪
୦୫୮-D-a-୨	-	୧	-	୧	-	୧	-	୧		୨	-	୨
୦୫୯-D-a-୩	୧	୧	-	୨	-	୧	-	୧	୧	୨	-	୩
୦୬୦-D-b-୧	୧	୧	-	୨	୧	୧	-	୨	୨	୨	-	୪
୦୬୧-D-k-୧	-	୧	-	୧	-	୧	-	୧		୨	-	୨
୦୬୨-D-p-୧	-	୧	-	୧	୨	୧	-	୩	୨	୨	-	୪
୦୬୩-D-q-୧	-	୨	-	୨	-	୨	-	୨		୪	-	୪
୦୬୪-E-a-୧	-	୧	-	୧	୧	୧	୧	୩	୧	୨	୧	୪
୦୬୫-E-r-୧	-	୨	-	୨	୧	୨	-	୩	୧	୪	-	୫

൦൬൬-E-g-൧	൨	൧	-	൩	൨	൧	-	൩	൪	൨	-	൬
൦൬൭-E-c-൧	൧	൧	-	൨	൧	൧	-	൨	൨	൨	-	൪
൦൬൮-E-k-൧	-	൧	-	൧	-	൧	-	൧	-	൨	-	൨
൦൬൯-F-s-൧	-	൧	-	൧	-	൧	-	൧	-	൨	-	൨
൦൭൦-F-k-൧	-	൧	-	൧	-	൧	-	൧	-	൨	-	൨
൦൭൧-F-f-൧	൧	൧	-	൨	൧	൧	-	൨	൨	൨	-	൪
൦൭൨-F-t-൧	൨	൧	-	൩	-	൧	-	൧	൨	൨	-	൪
൦൭൩-F-p-൧	-	൧	-	൧	-	൧	-	൧	-	൨	-	൨
൦൭൪-G-k-൧	൧	൧	-	൨	൧	൧	൧	൩	൨	൨	൧	൫
൦൭൫-G-k-൨	൫	൧	-	൬	-	൧	-	൧	൫	൨	-	൭
൦൭൬-G-k-൩	൨	൨	-	൪	൧	൨	-	൩	൩	൪	-	൭
൦൭൭-G-k-൪	-	൨	-	൨	-	൨	-	൨	-	൪	-	൪
൦൭൮-G-u-൫	൧	൧	-	൨	൧	൧	-	൨	൨	൨	-	൪
൦൭൯-H-a-൧	-	൧	-	൧	൨	൧	-	൨	൨	൨	-	൪
൦൮൦-H-a-൨	-	൧	-	൧	൧	൧	-	൨	൧	൨	-	൩
൦൮൧-H-b-൧	-	൧	-	൧	൨	൧	-	൩	൨	൨	-	൪
൦൮൨-I-b-൧	-	൧	-	൧	-	൧	-	൧	൨	-	-	൨
൦൮൩-I-a-൧	-	൧	-	൧	൨	൧	-	൩	൨	൨	-	൪
൦൮൪-I-a-൨	൨	൧	-	൩	-	൧	-	൧	൨	൨	-	൪
൦൮൫-J-a-൧	-	൧	-	൧	൧	൧	-	൨	൧	൨	-	൩
൦൮൬-J-c-൧	-	൧	-	൧	-	൧	-	൧	-	൨	-	൨
൦൮൭-j-g-൧	൧	൧	-	൨	൧	൧	-	൨	൨	൨	-	൪
൦൮൮-K-v-൧	-	൧	-	൧	-	-	-	൧	-	൨	-	൨

೦೮೯-K-f-೧	೫	೨	-	೭	೧	೨	-	೩	೬	೪	-	೧೦
೦೯೦-L-g-೧	೧	೧	-	೨	೨	೧	-	೩	೩	೨	-	೫
೦೯೧-L-w-೧	೩	೧	-	೪	೨	೧	-	೩	೫	೨	-	೭
೦೯೨-M-a-೧	೨	೧	-	೩		೧	-	೧	೨	೨	-	೪
೦೯೩-M-k-೧	-	೧	-	೧	೨	೧	-	೩	೨	೨	-	೪
೦೯೪-N-r-೧	-	೨	-	೨	೨	೨	-	೪	೨	೪	-	೬
೦೯೫-O-s-೧	-	೧	-	೧		೧	-	೧	-	೨	-	೨
೦೯೬-P-h-೧	-	೧	-	೧	೧	೧	-	೨	೧	೨	-	೩
೦೯೭-Q-w-೧	೨	೧	-	೩	೧	೧	-	೨	೩	೨	-	೫
೦೯೮-R-f-೧	-	೧	-	೧	೧	೧	-	೨	೧	೨	-	೩
೦೯೯-S-b-೧	೨	೨	-	೪	೧	೨	-	೩	೩	೪	-	೭
೧೦೦-T-v-೧	೨	೨	-	೪	೧	೨	೧	೪	೩	೪	೧	೮
ಒಟ್ಟು	೧೦೫	೧೨೪	-	೨೨೯	೯೪	೧೨೩	೧೧	೨೨೮	೧೯೯	೨೪೭	೧೧	೪೫೭

ವಕ್ತೃ ಕ್ರಮಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ ವಿವರ

೦೦೧-A-a-೧

೦೦೧-ವಕ್ತೃವಿನ ಕ್ರಮಸಂಖ್ಯೆ

A ದಿಂದ T ವರೆಗಿನ ಸಂಕೇತಗಳು ಪುರುಷ ಜಾತಿಗಳ ವಿವರ

A- ಹೊಲೆಯ
B- ಮಾದಿಗ
C- ವಡ್ಡ
D- ಕಬ್ಬಲಿಗ
E- ಲಿಂಗಾಯತ
F- ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
G- ಮುಸ್ಲಿಂ
H- ಕುರುಬ
I- ರೆಡ್ಡಿ
J- ಮರಾಠ
K- ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್
L- ಬೇಡ
M- ರಜಪೂತ
N- ಲಂಬಾಣಿ
O- ಥೋರ
P- ದೇವಾಂಗ
Q- ಕ್ಷತ್ರಿಯ
R- ಧೋಬಿ
S- ಕೋಂಚಕೋರ
T- ಬುದ್ಧಿಷ್ಟ

a ದಿಂದ w ವರೆಗಿನ ಸಂಕೇತಗಳು ಸ್ತ್ರೀ ಜಾತಿಗಳ ವಿವರ

a- ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
b- ಲಿಂಗಾಯತ
c- ಕಬ್ಬಲಿಗ
d- ನಾಯಕ
e- ಗೌಡ
f- ಮಾದಿಗ
g- ಮುಸ್ಲಿಂ
h- ಜಂಗಮ
i- ನಾಯಕನ್
j- ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್
k- ಹೊಲೆಯ
l- ನಾಯರ್
m- ವೈಶ್ಯ
n- ಗೊಲ್ಲ
o- ಕುರುಬ
p- ಮರಾಠ
q- ಕ್ಷೌರಿಕ
r- ಕ್ಷತ್ರಿಯ
s- ಜಂಗಮ
t- ನಾಡವ
u- ವಡ್ಡ
v- ವಿಶ್ವಕರ್ಮ
w- ಲಂಬಾಣಿ

ಅನುಬಂಧ ೪.೨.ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಷಯ ಸಂದರ್ಶನ

ವಕ್ತೃ	ಲಿಂಗ	ಜಾತಿ	ವಯಸ್ಸು	ವೃತ್ತಿ	ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ	ವಿವಾಹವಾದವರ ಜಾತಿ
೦೩೧	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	೩೭	ಸಮಾಜಕಾರ್ಯಕರ್ತ	ಬಿ.ಕಾಂ.	ನಾಯಕನ್

ಸಂಶೋಧಕ : ತಮ್ಮ ಶ್ರೀಮತಿ ತಮಗೆ ಪ್ರಥಮ ಭೇಟಿ ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವರು?

ವಕ್ತೃ : ಅವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಚಯವಾಗಿದ್ದು ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ. ಇಬ್ಬರು ಕೂಡಿ ಒಂದೇ ಧ್ಯೇಯಗೊಸ್ಕರ, ಉದ್ದೇಶಗೊಸ್ಕರ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಸಹಜವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕವಾಯಿತು.

ಸಂ : ಪ್ರಥಮ ಭೇಟಿಯ ನಂತರ ತಾವು ಯಾವಾಗ ಮದುವೆಯಾದಿರಿ?

ವ : ನಮಗೆ ಭೇಟಿಯಾಗಿದ್ದು ೧೯೮೩ರ ನಂತರ. ಅಲ್ಲಿಂದ ನಾವು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದು ೧೯೯೦ರಲ್ಲಿ. ಅಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ನಾವು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಗಾಢವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸಿದಿವಿ. ಉನ್ನತ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಿವಿ.

ಸಂ : ತಾವು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಒಂದು ಘಟನೆ, ಅನುಭವ ಅಥವಾ ಸನ್ನಿವೇಶ ತಮಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿತ್ತು?

ವ : ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ನಾವು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಜಾತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಧರ್ಮವನ್ನು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಒಂದು ವೈಚಾರಿಕತೆಯನ್ನು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ. ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ವಿಚಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಒಂದು ಪಕ್ಷವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಹೋರಾಟದ ಮನೋಭಾವ ಆ ಒಂದು ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಗುರುತಿಸಿ ಹಾಗೂ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಉನ್ನತ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದಿನಿಯೇ ಹೊರತು ನಾನು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕೆಂದು ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಸಂ : ನೀವು ವಿವಾಹವಾಗುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ತಿಳಿಸಿದಿರಿ? ಅದಕ್ಕೆ ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಹೇಗಿತ್ತು.

ವ : ನಾನು ಮದುವೆಗಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೆ. ತಿಳಿಸಿದ ನಂತರ ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ವಿರೋಧ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಾವು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದೆ

ತಾಯಿಯವರ ಜೊತೆಗೆ, ಬಂಧು ಬಳಗದವರ ಜೊತೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ವಿರೋಧವಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಅವರು ನೇರವಾಗಿ ಬಂದು ನೀವು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ ಎಂದು ನಮಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ, ಗುರಿ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ, ಅಡ್ಡ ಬಂದರೆ ಅವರು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಮದುವೆಗೆ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟರು.

ಸಂ : ತಮ್ಮ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಜಾತಿಯವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಹೇಗಿತ್ತು?

ವ : ನಾವು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಿರುವುದು ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಾ. ನಮ್ಮದು ಯಾವ ಜಾತಿ ಎಂಬುದು ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಗೌರವದಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವರು ನೋಡುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಜೀವನ, ಇಡೀ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಕ್ರಾಂತಿಗೊಸ್ಕರ, ಪಕ್ಷಗೊಸ್ಕರ, ಕಾರ್ಮಿಕ ವಿಮೋಚನೆಗೊಸ್ಕರ, ಸಮಾಜಗೋಸ್ಕರ ಮುಡುಪಾಗಿಟ್ಟದ್ದೀವಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ಗೌರವವಿತ್ತು.

ಸಂ : ವಿವಾಹದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಏನಾದರೂ ರೂಢಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?

ವ : ಯಾವಾಗ ನಾನು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಸಂಘಟನೆಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡೆ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಮೂಢನಂಬಿಕೆ, ಮೌಢ್ಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಟ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೂಢಿ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯು ಕೂಡ ಯಾರು ನನ್ನನ್ನು ಬಲವಂತ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಆ ಒಂದು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ಇದು ಮಾಡು ಅದು ಮಾಡಬೇಡಾ ಎಂದು ಬಲವಂತ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿದ್ದರೆ ಯಾರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ?

[illegible]

ವ : ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೊಡುತ್ತಿನಿ ಅವರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಮ್ಮತ ಬರಬೇಕೆಂದರೆ ಇಬ್ಬರು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಾನು ಗಂಡನೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಬಲವಂತ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿ ಅಂತಾ ಹೇಳಿ ಅವಳು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಹೇರಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಯಾರ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬಲವಂತ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಹೇರಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವು ಚರ್ಚೆಗಳ ಮೂಲಕ, ವಿಮರ್ಶೆಗಳ ಮೂಲಕ ಡೈಲಾಗ್ಸ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನಾವು ಒಂದು ಒಮ್ಮತಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇವೆ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ನಂತರ ಊಟೋಪಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆಯೇ?

ವ : ಮುಂಚೆ ನಮ್ಮ ಊಟೋಪಚಾರ ಹೇಗಿತ್ತೊ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈಗಲು ಕೂಡ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅಂತಹ ಭಿನ್ನತೆ ಏನೂ ಕಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿಗೆ ಯಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಸಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಚಿಸುತ್ತೀರಿ?

ವ : ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದು ಏನು ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರದೂ ಒಂದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಒಂದೇ ವಿಚಾರ, ಒಂದೇ ಧ್ಯೇಯ, ಒಂದೇ ಗುರಿ, ಒಂದೇ ದಾರಿ ಎಂದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಹೇರಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸರವನ್ನು ನಾವು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಯಾವುದನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಅವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಂತಹ ವಿಚಾರ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ನಾವು ಬಲವಂತ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿಗೆ ಯಾರ (ತಂದೆ/ತಾಯಿ) ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛೀಸುತ್ತೀರಿ?

ವ : ಮದುವೆ ಇದು ಅವರವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅದೇ ಜಾತಿ ಇದೇ ಜಾತಿ ಎಂದು ನಾವು ಎಂದಿಗೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾತಿಗಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಉನ್ನತ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಉನ್ನತ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಭಾಷೆ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ಮೀರಿ ಯಾರು ನಿಂತಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೋ

[illegible]

ಅವರ ಜೊತೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ನೀಡುತ್ತೇವೆ.

ಸಂ : ವಿವಾಹದ ನಂತರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದಿದ್ದವೇ?

ವ : ಮನೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಪಕ್ಷದ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ ನಾವು ಚರ್ಚೆಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಭಿನ್ನತೆ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೇ?

ವ : ಇದೆ. ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕ ರೂಢಿ ಆಚರಣೆಗಳು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ಜಾತಿ ಈ ಜಾತಿ ಎಂದು ಜನಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭೇದ ಭಾವ ಸೃಷ್ಠಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಭೇದ ಭಾವ ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ನಡೆಯಬೇಕು. ಇದರ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜ ಮುಂದೆ ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರೀಕರಣ ಆಗಬೇಕೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಆಗಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಚಾರಗಳು, ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಚಾರಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಆಗಿನ ನಾಯಕರು ಉಳಿಗಮಾನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದರು. ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೌಢ್ಯಗಳು, ಹಳೆಯ ವಿಚಾರಗಳು, ಕಂದಾಚಾರಗಳು, ಜಾತಿ, ಧರ್ಮಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವನೆಗಳು ಉಳಿದುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಹೊಸ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಅದು ಒಂದು ಭಾಗ. ಅದೇ ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜನರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ತರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗುವವರು ಕನಿಷ್ಠ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ ಎಷ್ಟು ಪಡೆದಿರಬೇಕೆಂದು ನಿಮಗೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ?

ವ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗುವವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಇಷ್ಟಪಡಬೇಕು. ಅವರಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಉನ್ನತ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರವೇ ಅವರು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಬಹುದೇ ಹೊರತಾಗಿ ಯಾವುದೇ Degree Certificateದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು Degree ತೆಗೆದುಕೊಂಡು Gold Medal ಪಡೆದರು ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯಿಂದ ಅವರು ಮುಕ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲಾ. ಅವರವರ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮದುವೆ ಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿ, ಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನೇ ಎದುರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ವಿಚಾರಗಳು ಮಹತ್ವ. ಅವರು ನಿರಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರು ಕೂಡ ಅವರಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಮೌಲ್ಯ, ಉನ್ನತ ವಿಚಾರಗಳಿದ್ದರೆ ಅವರು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಬಹುದು.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊಗಲಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

ವ : ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ, ವರ್ಗ ಸಂಘರ್ಷದ ಮೂಲಕವೇ ಜಾತಿಯತೆ ಹೊಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಅಂದರೆ ವರ್ಗ ಹೋರಾಟ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದಂತಹದ್ದು. ಇಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಹೋರಾಟದವಲ್ಲ. ಜಾತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದರೆ, ಜಾತಿಯತೆ, ಜಾತಿ ಗಲಭೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅದರ ಬದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಬಡವರು ಒಂದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರವೇ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ, ಭಾಷಾಂಧತೆ, ಮತಾಂಧತೆಗಳನ್ನು ಹೊಗಲಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ದಾರಿ ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಾಗುವ ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳೇನು?

ವ : ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ಕಡೆ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮುರಿದು ಹೋಗಬಹುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾರು

ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಮೊದಲು ಬಲಿಷ್ಠರಾಗಿರಬೇಕು. ಅವರು ಬಲಿಷ್ಠರಾದರೆ ಯಾರು ಎಷ್ಟೇ ಒತ್ತಡ ತಂದರು ಕೂಡ ಆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮುರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮದುವೆ ಎಂಬುದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಷಯ. ಇದನ್ನು ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಹುಡುಗನಿಗೆ ಯವ ಹುಡುಗಿ ಇಷ್ಟವಿದೆ. ಜಾತಿಯನ್ನು ನೋಡದೆಯೇ ಹಾಗೆಯೇ ಹುಡುಗಿಗೆ ಹುಡುಗನ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು ಯಾವುದೇ ಜಾತಿಯನ್ನು ನೋಡದೆಯೇ, ಹೀಗೆ ಅವರಿಬ್ಬರು ಬಲಿಷ್ಠರಾದರೆ ಯಾವುದೇ ಅನಾನುಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಒಂದು ವೇಳೆ ಮೆತ್ತಗಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರರ ಒತ್ತಡದ ಮೂಲಕ ಆ ಸಂಬಂಧ ಮುರಿಯಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗುವವರು ಅವರ ಜಾತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಆವಾಗ ಮಾತ್ರ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ನಿಮಗೆ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಜಾತಿರಹಿತ ಭಾವನೆಗಳಿದ್ದವೇ?

ವ : ನನಗೆ ಮುಂಚೆಯಿಂದ ಕೂಡ ಯಾವುದೇ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕಲಿತಿದ್ದೆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ. ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ರವರ ಮತ್ತು ಲೆನಿನ್‌ರವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಓದಿದ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ನಾನು ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮವನ್ನು ನಂಬಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ, ಈ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಯಾರು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ್ದೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ನಂಬಲಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯಾದ ನಂತರ ನೀವು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೀರಾ?

ವ : ನಾನು ಒಂದು ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಸಮಾಜಗೊಸ್ಕರ ನಾವು ಜೀವನವನ್ನು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಎನಿಸಿತು ಆವಾಗ ಮದುವೆಯಾದಿವಿ. ಇಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಅವಲಂಬನೆಯ ಅಂಶ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ವಿವಾಹ ಉತ್ತಮವೆನ್ನುತ್ತೀರಿ? ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿರಿ.

ವ : ಇಲ್ಲಿ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವಂತಹ ಮದುವೆಗಳು ಆಗಬಾರದು. ಶಿಕ್ಷಣವಾಗಲಿ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳಾಗಲಿ, ಉದ್ಯೋಗವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಮದುವೆಗಳಾಗಲಿ ಇವೆಲ್ಲವು ಕೂಡ ಅವರವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವಂತಹ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಷಯಗಳು. ಹೀಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಯಾರು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೇ ಮನಸ್ಸು ಏನಾದರೂ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಮದುವೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅಂತಹ ಸಂಬಂಧಗಳು ತುಂಬಾ ದಿನ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ ವಿವಾಹಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಮುರಿದುಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರೇಮ ವಿವಾಹಗಳು ಏನು ಒಂದು ಸೌಂದರ್ಯಗೋಸ್ಕರ, ದುಡ್ಡಿಗೋಸ್ಕರ ಮದುವೆಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಂಬಂಧಗಳು ಕೂಡ ಬಹಳ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳದೇನೇ ಬೇಗ ಮುರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿವೆ.

ಸಂ : ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ವಾದವಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ವ : ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಆ ಒಂದು ಪರಿಸರವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿದೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಅವರವರು ಜಾತಿಗಳಿಂದ ಇಬ್ಬರೂ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿರಬೇಕು ಹಾಗೂ ಮುಕ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಆವಾಗ ಅವರು ಎಲ್ಲಿಯೇ ಮದುವೆಯಾಗಲಿ ಅವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಬರೇ ನಗರವೆಂದು ಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಏಕೆ. ಅವರಲ್ಲಿ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಅಂತಹ ಮನಸ್ಸು ಬರಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಲ್ಲಿರುವ ಮೌಲ್ಯ, ನೀತಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಮದುವೆಯಾದರೆ ಅದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗುವವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಮೂಲ ಸಂದೇಶವೇನು ನೀಡುತ್ತೀರಿ?

ವ : ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಅವರು ಯಾವುದೇ ಜಾತಿಯಿಂದ ಮದುವೆಯಾಗಿರಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಾಗದೆನೇ ಸಮಾಜಗೋಸ್ಕರ ಅವರು ಏನಾದರು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಆವಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಕೇವಲ ಒಂದು ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ, ಸೌಂದರ್ಯ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮದುವೆಯಾದರೆ ಅದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅಂತಹದೆನು ಕೊಡುಗೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ವರದಕ್ಷಿಣೆಯಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿ ದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ, ಬಡತನ, ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಅವರ ಕೈಯಿಂದ ಏನಾದರೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅವರು ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅದು ಅಂತಹ ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ದಿನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾಸಾದರೂ ಸಮಜಗೋಸ್ಕರ ಅವರು ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅನುಬಂಧ ೫.೧. ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಷಯ ಸಂದರ್ಶನ

ವಕ್ತೃ	ಲಿಂಗ	ಜಾತಿ	ವಯಸ್ಸು	ವೃತ್ತಿ	ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ	ವಿವಾಹವಾದವರ ಜಾತಿ
೦೧೩	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	೪೭	ಸಮಾಜಸೇವಕ	ಬಿ.ಎ.	ಲಿಂಗಾಯತ

ಸಂಶೋಧಕ : ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಎಂದರೇನು?

ವಕ್ತೃ : ನನ್ನ ಅನುಭವದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಯ ಅಂದರೆ ಹೆಣ್ಣೊಂದು ಜಾತಿಯದು ಮತ್ತು ಗಂಡೊಂದು ಜಾತಿಯದು ಮದುವೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವು ಅನುಭವ ನನ್ನದು. ಅಂದರೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಒಂದು ಗಂಡು ಇಬ್ಬರು ಕೂಡಿ ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದಿವಿ. ಅಂದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಂದರೆ Arranged marriage ಆಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಇವು Love marriageಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಅಂದರೆ ಹುಡುಗ ಹುಡುಗಿ ಇಬ್ಬರು ಪ್ರೇಮ ಬಂಧನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮಿತ್ರರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅವರು ಉಪನೊಂದಣಿ ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ, ವಿಶೇಷ ವಿವಾಹ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹುಡುಗನ ತಂದೆತಾಯಿಗೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹುಡಗಿಯ ತಂದೆತಾಯಿಗೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಹುಡುಗ ಮತ್ತು ಹುಡುಗಿ ವಿವಾಹದ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಸಮ್ಮತಿ ಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಕೆಲವರ witness ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ವಿಶೇಷ ವಿವಾಹ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ನನ್ನ ಅನುಭವದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ನಡೆದರೂ ಅದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ನೀವು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಒಂದು ಘಟನೆ, ಅನುಭವ ಅಥವಾ ಸನ್ನಿವೇಶ ತಮಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿತ್ತು?

ವ : ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಪ್ರೇಮ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆದಾಗ ಇದನ್ನೇ ನಾವು ಇಡೀ ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ಏಕೆ

ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು? ಎನ್ನುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಅನಿವಾರ್ಯತೆ. ಒಂದು ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮಧ್ಯ ಪ್ರೇಮ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆದಾಗ ಆ ಹುಡುಗಿಯ ಕೈ ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಮಾಜ ಅವಳನ್ನು ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಠಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತದೆ. ಅವಳ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಸಿ ಬಳಿದಂತೆ. ಗಂಡೆನೋ ಬೇರೆ ಯಾರನ್ನೊ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ, ಹೆಣ್ಣು ಆ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಆಳವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ಯಾವಾಗ ನಾವು ಪ್ರೇಮ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀವಿ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಅವಳನ್ನು ಏಕೆ ಮದುವೆಯಾಗಬಾರದು? ಇಡೀ ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ನಾವು ಇದೇ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪ, ಮತ್ತೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಛಲ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿವಿ.

ಸಂ : ಸ್ವಜಾತಿ ಜನರು ತಮ್ಮನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ರೀತಿ ಹೇಗಿತ್ತು?

ವ : ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಂತೂ ಪೂರಾ ತಥಾಗತವಾಗಿ ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದರು. ಮದುವೆಯಾದ ನಂತರ ಕೂಡ ನಮ್ಮನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರು. ಆದರೆ, ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಗಟ್ಟಿ ಮನಸ್ಸು, ಜಿದ್ದು, ಅಂದರೆ ನೀನು ನಿನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿಯವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೂ ಬಿಡಬಹುದು. ಮತ್ತು ನಾನು ನನ್ನ ತಂದೆತಾಯಿಯವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೂ ಬಿಡಬಹುದು. ಆದರೆ, ನಾವಿಬ್ಬರು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಬಿಟ್ಟು ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ, ಎಲ್ಲಾ ಬಂಧು ಬಳಗಗಳಿಂದ ದೂರ ಹೋಗಿ, ಬೇರೆ ಕಡೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಬಂದಿದ್ದೀವಿ.

ಸಂ : ವಿವಾಹದ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ತಿಳಿಸಿದಿರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೇ ಹೇಗಿತ್ತು?

ವ : ಮದುವೆಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಿವಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಾಡಬಾರದು. ಬೇಡ ಎನ್ನುವಂತಹ ಒತ್ತಾಯ ಬಹಳವಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಮುಂದೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ನೀನು ಇವಾಗಲೆ

ಮದುವೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ಭಾವಿ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಪೆಟ್ಟು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಆವಾಗ ಬಿ.ಎ.ಅಂತಿಮ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇವಾಗಲೇ ಮದುವೆ ಯಾಗುವುದರಿಂದ ಸಮಾಜದವರು ಬಹಳ ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಬೇಡವೆನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇತ್ತು ಭಯ. ಈ ರೀತಿ ಉಚ್ಚ ಜಾತಿಯ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಾಳಬೇಕಾದರೆ, ಅವರು ಒಂದು ವೇಳೆ ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲೆ ನಡೆಸಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಯಾಕೆ ನೀನು ಆಸ್ಪದ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿಯ? ಹೀಗೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಒತ್ತಾಯ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ತಂದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರೆಲ್ಲರ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಮಣಿಯದೇ ನಾನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ.

ಸಂ : ವಿವಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಯಾರಾವರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರೇ?

ವ : ತಂದೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ತಾಯಿ ಇನ್ನಿತರರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಬಂದಿದ್ದರು ಕೂಡ ಮದುವೆಯ ಅಕ್ಷತೆ ಬಿಳುವವರೆಗೂ ಅವರು ವಿರೋಧವನ್ನೇ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಸಂತೋಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಒಂದು. ಎರಡನೆಯದು, ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟದ ಪ್ರಕಾರ ನಿನಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ, ನೀನು ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟದ ಪ್ರಕಾರ ಅದೂ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀಯ. ಅದು ಕಡಿಗೆ ಹತ್ತುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜ ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಇನ್ನಷ್ಟು ತೊಂದರೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಅವರು ನಮ್ಮ ಮದುವೆಯನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಂ : ನಿಮ್ಮ ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ಅನ್ಯಜಾತಿಯವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಹೇಗಿತ್ತು?

ವ : ಅನ್ಯ ಜಾತಿಯವರು ನಮ್ಮನ್ನು ತುಂಬಾ ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಂ : ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನಿರ್ಣಯಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಯಾರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ?

ವ : ಇಬ್ಬರು ಕೂಡಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೀವಿ.

ಸಂ : ವಿವಾಹದ ನಂತರ ಮನೆಯವರೆಲ್ಲರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮೊದಲಿನಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ? (ಹೌದು/ಇಲ್ಲ) ಹೌದಾದರೆ ಯಾವಾಗಿನಿಂದ ತಿಳಿಸಿರಿ?

ವ : ಮುಂದೆ ಸುಮಾರು ೫-೬ ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದ ನಂತರ ಸ್ವತಹ ನಮ್ಮ ಗಳಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ದುಡ್ಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲರಾಗಿ ಆ ಮೇಲೆ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟೆವಿ. ನೀವೆಲ್ಲಾ ಕೈಬಿಟ್ಟರು ಕೂಡ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ನಾವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕುಟುಂಬ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಾಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀವಿ. ನಾವು ಈಗ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಿದ್ದೀವಿ ಎಂದು ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಅದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಈಗ ನಾವು ಏನೇ ಮಾಡಿದರೂ ಅವರೇ ಗೆದ್ದರು. ನಾವು ಗೆದ್ದೀವಿ ಎಂದು ಅವರು ಯಾವಾಗ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು ಆವಾಗ ನಮ್ಮ ಸಮೀಪ ಬಂದರು. ಈ ರೀತಿ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಪರವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ನಮ್ಮ ಸಮೀಪ ಬರತೊಡಗಿದರು.

ಸಂ : ವಿವಾಹದ ನಂತರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎದುರಾದವೇ?

ವ : ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸಿಹಿ ಊಟವನ್ನು ಹಾಕಿಸಿ ಅಲ್ಲೇ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ದಿನವಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡು ದಿನವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೂರುದಿನವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹಳವೆಂದರೇ ಒಂದು ವಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಅವರಿಗೂ ಚಿಂತೆ ಬಿದ್ದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ನಮಗೂ ಚಿಂತೆ ಬಿದ್ದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿಯಾದರು ಒಂದು ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಕಿರಾಯ ಬೇಕು. ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬೇಕು. ಅಂತಹದಕ್ಕೆ ಪುನಹ ಮಿತ್ರರೇ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರವರಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಆತನಿಗೆ ಸ್ವತಹ ದುಡಿಮೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗುವವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡೋಣಾ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮನೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದಾಗಲಿ, ರೇಷನ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಆಗುವಷ್ಟು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರಾಗಲಿ ಯಾರು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲ ಮೊದಲು ಬರುವಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮದುವೆಯಾದ ತಕ್ಷಣ ಎಷ್ಟೇ ಸಂಬಳ ಬರಲಿ ಎಲ್ಲಾದರು ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕರೆ ಸಾಕು, ದುಡಿದುಕೊಂಡು ನಾವಿಬ್ಬರು ಬದುಕಿದರೆ

ಸಾಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ತಿಂಗಳಿಗೆ ೯೦ರೂ. ಬರುವಂತಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಕೂಡ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೭೫ ರೂ. ಬರುವಂತಹ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಮಾಡಿದ್ದಳು.

ಮತ್ತೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ •ಯಾರ ಕಡೆಯವರ ಸಂಬಂಧಿಕರಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡರೆ, ಈಕಡೆ ತೀರಿಕೊಂಡರೆ ಆ ಕಡೆಯವರ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಕಡೆಗೆ ತೀರಿಕೊಂಡರೆ ಈ ಕಡೆಯ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇದು ಎಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆಯಲ್ಲಾವೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಯಾವುದೇ ಸಮಾರಂಭಗಳಿದ್ದರೆ ಇವರು ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಹೊಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇವರ ಕಡೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ಬೇಜಾರುತರುತ್ತದೆ. ಅವರವರಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬೇಕಾದರು ಕದ್ದು ಮುಚ್ಚಿ ಭೇಟಿಯಾದರು ಕೂಡ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಅಥವಾ ಕಳಿಸುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೆದರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಕೂಡ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

ಸಂ : ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪುವಿರಾ?

ವ : ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ, ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ love marriage ಆಗಬಾರದು. Arranged marriage ಆಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಒಪ್ಪಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಬೇಕೆನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಸೆ. ಅದು ಮೊದಲು ಆಗಬೇಕು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇದೆ.

ಸಂ : ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆಯೇ?

ವ : ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜಾತಿರಹಿತ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇದು ಒಂದೇ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಈಗ ಒಂದು ಲಿಂಗಾಯತ ಹುಡುಗಿ ಹರಿಜನ ಹುಡುಗನ ಜೊತೆ ಮದುವೆಯಾದಾಗ ಹುಟ್ಟಿದಂತಹ ಮಗುವಿಗೆ ಲಿಂಗಾಯತನೂ ಅನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹರಿಜನ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಬಹಳಷ್ಟು ಗೊಂದಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾನೂನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆಂದರೆ ಲಿಂಗಾಯತ ಹುಡುಗಿ ಹರಿಜನ

ಹುಡುಗನಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಆಕೆ ಹರಿಜನ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದಿದೆ. ಹರಿಜನ ಎಂದು ಅವಳನ್ನು ನೋಡಬಾರದು. ಆಕೆ ಅವಳದೇಯಾದ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಅಂದರೆ ೧೮ ವರ್ಷಗಳಾದ ನಂತರ ತಂದೆಯದಾದರೂ ಅಥವಾ ತಾಯಿಯದಾದರೂ ಜಾತಿಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳೇ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ಮಗು ಈ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರ ಭಾವನೆ ಹೊಂದಿ ತಂದೆಯ ಜಾತಿಗೂ, ತಾಯಿಯ ಜಾತಿಗೂ ಸೇರದೇ ಮತ್ತೊಂದು ಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಸಂ : ವಿವಾಹದ ನಂತರ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅನಿಸಿತ್ತೆ?

ವ : ಹೌದು. ಮದುವೆಯಾದ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಜೀವನ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಆಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಯಾವಾಗ ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೂ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೂ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮವರಿಗೆ ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಸಲ ಬಹಳಷ್ಟು ರೀತಿಯಿಂದ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಒಂದೆರಡು ಸಲಾ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನಕ್ಕೂ ನಾವು ಮುಂದಾಗಿದ್ದೀವಿ. ಯಾವಾಗ ನಮ್ಮವರಿಗೆ ನೀವು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮವರಿಗೆ ನೀವು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದ ಮೇಲೆ ಇದು ಏನೂ ಉಪಯೋಗ ವಿಲ್ಲವೆಂದು ಎರಡು ಕಡೆಯವರು ವಿಚ್ಛೇದನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದರು. ಕೊನೆಗೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನಾವಿಬ್ಬರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನಾನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅವಳಾಗಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳು ವಿಫಲವಾದವು. ಇವತ್ತಿಗು ಕೂಡ ನಾನು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇದರಿಂದ ಏನು ಸುಖವಿದೆ, ಏನು ಸಾಧನೆ ಇದೆ. ಏನೂ ಸಾಧನೆಯಿಲ್ಲ ನಶ್ವರವಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಇವರಿಗೆ ಸಮಾಜ ಯಾವಾಗ ಗೌರವಿಸುತ್ತದೆ. ಆವಾಗ ಇವರ ಮನಸ್ಸಿಗೂ, ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೂ

ಶಾಂತಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಸಂತೋಷವಿರುತ್ತದೆ. ಆವಾಗ ಇಂತಹ ಮದುವೆಗಳು ಆಗಬೇಕೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಜಾತಿ ರಹಿತ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗ ಬಹುದು. ಮುಂದೆ ಜಾತಿಯತೆಯ ಕಿಳಿರಿಮೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಹೆಬ್ಬಯಕ್ಕೆಯೆನೋ ಸರಿ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಒತ್ತೂ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತೆಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂದ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗುವವರು ಕನಿಷ್ಠ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ ಎಷ್ಟು ಹೊಂದಿರಬೇಕು?

ವ : ಅವರು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬಂದಿರುವಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಿರಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಅದು ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೋ ಎಂದು ಅರಿವು ಮೂಡುವಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಿರಬೇಕು.

ಸಂ : ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರ ಜಾತಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿರುವಿರಿ?

ವ : ನಾನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅದನ್ನೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ೧೮ ವರ್ಷವಾದ ಮೇಲೆ ಅದು ಅವರಿಗೆ ಬೇಡವಾದರೆ ತಾಯಿಯ ಜಾತಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಬೇಕೆನ್ನುತ್ತೀರಾ?

ವ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಜಿ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಹಾಗು ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇವರ ಮಕ್ಕಳಿಗು ಕೂಡ ಇಂತಿಷ್ಟು ಶೇಕಡಾ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಅಂಗವಿಕಲರು ಹೇಗೆ ನೋವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿರುತ್ತಾರೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇವರು ಕೂಡ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರ ಅಂಗವಿಕಲರೇ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ವೇದನೆಗೆ ಒಳಗಾದವರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಮೀಸಲಾತಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಸಂ : ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ವಾದವಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ವ : ಜಾತಿಯತೆಯ ಭಾವನೆ ಜೀವಂತವಿರುವುದು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ, ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯವರು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಕೂಡುವುದು, ಏಳುವುದು ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಮುಟ್ಟಿತಟ್ಟಿ ಏನೆನ್ನುತ್ತಾರೆ ಅದೆಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಜಾತಿವಾದಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಜಾತಿಯೇ ಹಿರಿತನ ಎನ್ನುವಂತಹದ್ದು, ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ಭಯದ ವಾತಾವರಣ ಬಹಳ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಾಳ್ವೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮದುವೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಒಂದು ಹುಡುಗಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಹುಡುಗ ಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಸರಳವಾಗಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಒಂದು ಮೂಲ ಸಂದೇಶವೇನು ನೀಡುತ್ತಿರಿ?

ವ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ "ಪ್ರವಾಹದ ವಿರುದ್ಧ ಈಜುವಂತಹವರು" ಎಂದು Title ಕೊಡಬೇಕು. ಹೇಗೆಂದರೆ ಹರಿಯುವಂತಹದ್ದು ಎದುರು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ, ಅದರ ಎದುರು ಈಜುವಂತಹದ್ದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲಾ ಅಂತಹ ದಂಪತಿಗಳು ಇವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಇದರ ಅರ್ಥ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ ಅದರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಈಜಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಇವರಿದ್ದು, ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಏನು ಅಷ್ಟು ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತಹ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ಏನೋ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ೨೫,೦೦೦ ರೂ. ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರೊ ಅವರ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ, ಕೆಲವು ಸಲಾ ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಮದುವೆಯಾದ ಒಂದು ತಿಂಗಳು, ಎರಡು ತಿಂಗಳು, ಬಹಳೇ ಬಹಳವಾದರೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಅವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಗೆ ಇವರು ಅರ್ಹರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ, ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಭದ್ರತೆ ಒದಗಿಸಿದರೆ,

ಸರ್ಕಾರವೇ ಇವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ನಿಂತಿದೆ ಎಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜೀವನಕ್ಕೆ ಭದ್ರತೆ ಸಿಗುತ್ತದೆಂದರೆ ಎಷ್ಟೋ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾದವರನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕರೆಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ, ಸಮಾರಂಭ ಮಾಡುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ, ಇಂತಹ ಮದುವೆಗಳು ಆಗಬೇಕೆನ್ನುವದನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಅಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾದವರ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಸಮಾಧಾನ, ನೆಮ್ಮದಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಅನುಬಂಧ ೬.೧ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಷಯ ಸಂದರ್ಶನ

ವಕ್ತೃ	ಲಿಂಗ	ಜಾತಿ	ವಯಸ್ಸು	ವೃತ್ತಿ	ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ	ವಿವಾಹವಾದವರ ಜಾತಿ
೦೦೨	ಹೆಣ್ಣು	ಬ್ರಾಹ್ಮಣ	೩೮	ಪ್ರಸಾರ ನಿರ್ವಾಹಕರು	ಎಂ.ಎ.ಎಂ.ಫಿಲ್	ಹೊಲೆಯ

ಸಂಶೋಧಕ : ಸರ್ ಅವರ ಜೊತೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಥಮ ಭೇಟಿ ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಆಯಿತು?

ವಕ್ತೃ : ನಾನು ಅವರು ಎಂ.ಎ.ನಲ್ಲಿ Classmetsಗಳಾಗಿದ್ದಿವಿ. ಅಲ್ಲೇ ನನಗೆ ಪ್ರಥಮ ಭೇಟಿಯಾದದ್ದು.

ಸಂ : ನೀವು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಒಂದು ಘಟನೆ, ಅನುಭವ, ಸನ್ನಿವೇಶ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿತ್ತು?

ವ : ಅಂತಹ ಕಾರಣವೇನು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೇಗೆ ಎಂದು ನಾನು ಮೊದಲು ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಯೋಗ್ಯತೆ ಅಳತೆಗೋಲಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಅಳತೆಗೋಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿ ನನಗೆ ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಕಂಡರೋ ಅವರನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೆನಿಲ್ಲವೆಂದು ಎನಿಸಿತು.

ಸಂ : ನೀವು ವಿವಾಹವಾಗುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ತಿಳಿಸಿದಿರಿ?

ವ : ನಮ್ಮ ಮದುವೆಯಾಗಿ ೫-೬ ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಿವಿ. ತಾಯಿ ತುಂಬಾ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ತರು. ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಮ್ಮಂದಿರು ಕೂಡ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕೆನ್ನುವ ಮನೋಭಾವ ಉಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು.

ಸಂ : ವಿವಾಹದ ವಿಷಯವನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಹೇಗಿತ್ತು?

ವ : ನಮ್ಮ ಮದುವೆಯ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ ತಾಯಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ತಮ್ಮಂದಿರಿಂದ ತುಂಬಾ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಬಂದಿತು. ನಾವೆಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಿವಿ. ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು. ಹೀಗಾಗಿ ನಾವು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕಾಯಿತು. ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ನಾನೇ ಆಧಾರವಾಗಿದ್ದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವಳಾಗಿದ್ದೆ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ನಾನೇ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ

ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ತಮ್ಮಂದಿರು ಕೂಡ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ಆವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟೇನು ತೊಂದರೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ನಿಮ್ಮ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾರಣವೇನಿತ್ತು?

ವ : ನನಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕವರು ಇಬ್ಬರು ಅವಿವಾಹಿತ ತಂಗಿಯರಿದ್ದರು. ಅವರು ಇನ್ನು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮಗಳು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದಾಳೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಡೆ ಸಂಬಂಧ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರು ಮದುವೆಯಾಗದೆ ಹಾಗೆ ಅವಿವಾಹಿತರಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಬಹುದೆಂದು ಈ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದರು.

ಸಂ : ನಿಮ್ಮ ವಿವಾಹವು ಎಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಜರುಗಿತು?

ವ : ಹಿಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ವಿವಾಹವು ಬೀದರಿನಲ್ಲಿ ಜರುಗಿತು.

ಸಂ : ವಿವಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಯಾರಾದರು ಬಂದಿದ್ದರೇ?

ವ : ಹೌದು. ನನ್ನ ತಂಗಿ ಒಬ್ಬಳೇ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಆಮೇಲೆ ನನ್ನ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮನೆಯವರ ಸ್ನೇಹಿತರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.

ಸಂ : ವಿವಾಹದ ನಂತರ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯವರೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮೊದಲಿನಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ? (ಹೌದು/ಇಲ್ಲ) ಹೌದಾದರೆ ಯಾವಾಗಿನಿಂದ ತಿಳಿಸಿರಿ?

ವ : ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದಿನಗಳು ಹಿಡಿಯಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮೊದಲು ನಾನು ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ತಾಯಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೋಗತೊಡಗಿದೆ. ಆದರು ಕೂಡ ೩-೪ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅವರೆಲ್ಲರು ನನ್ನನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಇನ್ನಿಬ್ಬರು ತಂಗಿಯರನ್ನು ನಮ್ಮದೇಯಾದ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತು ನನಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂ : ವಿವಾಹದ ನಂತರ ನಿಮ್ಮ ಮೂಲ ಜಾತಿಯ ರೂಢಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?

ವ : ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಾನು ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದವಳಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ

ಗಂಡಸರೇ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನನಗೆ ಆ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ನನಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ವಿವಾಹದ ನಂತರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ನಿರ್ಣಾಯಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಯಾರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ?

ವ : ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಇಬ್ಬರು ಕೂಡಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿಯೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಏಕಮುಖಿಯವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರು ಮತ್ತು ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಸಂಬಂಧಿಕರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೇಗೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ?

ವ : ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರು ನನ್ನನ್ನು ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವಳು ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವಳೆಂದು ಯಾರು ನನ್ನನ್ನು ಬೇರೆಯಾಗಿ ನೋಡಲಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ವಿವಾಹದ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ನಂತರ ಊಟೋಪಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನಾದರು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾಗಿವೆಯೇ?

ವ : ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಮುಂಚೆಯಂತೆ ಈಗಲೂ ನಾನು ಸಸ್ಯಾಹಾರವನ್ನೇ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಮನೆಯವರು ಮಾಂಸಾಹಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಯಾವತ್ತು ವಿರೋಧಿಸಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮಾಂಸಾಹಾರದ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೆನೆಯೇ ಹೊರತು ನಾನು ಅದನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾರ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರವಿದೆ?

ವ : ನಮಗೆ ಇಬ್ಬರೇ ಗಂಡು ಹುಡುಗರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಾದ ನಾವೇ

ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ನಾವು ಯಾವುದೇ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ಹೇರಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವುದನ್ನು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ಇಲ್ಲ ನೀವೆ ನಮ್ಮ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿ ಎಂದರೆ ನಮಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಸರಿ ಎನಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಂ : ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ನಿಮಗೆ ಜಾತಿರಹಿತ ಭಾವನೆಗಳಿದ್ದವೇ? ಹೌದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಚೋದಕರಾರು?

ವ : ಹೌದು ಇತ್ತು. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ಹಾಗೆ ನಮಗೆ ಬೆಳೆಸಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯ ಜನರು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾವು ಎಲ್ಲರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಊಟವನ್ನು ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀವಿ. ಅವರ ಮನೆಗೆಲ್ಲ ನಾವು ಹೋಗಿ ಊಟ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀವಿ. ಹೀಗೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಮಗೆ ಆ ಭಾವನೆ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ವಿವಾಹದ ನಂತರ ನಿಮಗೆ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದವೇ?

ವ : ಅಂತಹ ಕ್ಲಿಷ್ಟಕರವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯೇನು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರು ಎದುರಿಸುವಂತಹ ಕಷ್ಟ ನಮಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಾವಿಬ್ಬರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಾವಿಬ್ಬರೇ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ನಮಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯ ನಂತರ ನೀವು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಿರಾ?

ವ : ಉದ್ಯೋಗವಾದ ಮೇಲೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿತ್ತು ನಿಜ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮನೆಯವರು ಎಂ.ಫಿಲ್.ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಹಾಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ನಾವು ಜೀವನವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಎನಿಸಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ನಾವು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿವಿ. ಮದುವೆಯಾಗಿ ೩-೪ ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ನನ್ನ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ನಮಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೆಂದು ನಿಮಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆಯೇ?

ವ : ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಎಲ್ಲೋ ಕೆಲವೊಂದು ಕಡೆ ಇಂತಹ ಮದುವೆಗಳು ನಡೆದರೆ ಏನೂ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಎಲ್ಲರ ಮನೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು. ಆವಾಗ ಜನರಲ್ಲಿ ಏನಾದರು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊಗಲಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

ವ : ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗ ಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಆದಾಗ ಇದು ನಮ್ಮ ಮಗು ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದು ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆದಾಗ ಮಾತ್ರ ಈ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೋಗಬಹುದು.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದಿಂದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳೇನಾಗುತ್ತವೆ?

ವ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದಿಂದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳೆನೆಂದರೆ,

೧. ಇನ್ನೊಂದು ಜಾತಿಯಲ್ಲಿರುವ ರೂಢಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ನಾವು ತುಂಬಾ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

೨. ಬೇರೆ ಜಾತಿಯ ಮೇಲೆ ಇರುವಂತಹ ದ್ವೇಷ ಭಾವನೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

೩. ನಾವು ಬೇರೆ ಜಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಾರದೇ ತುಂಬ ಕ್ಷುಲ್ಲಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಇದರಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಸಂ : ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರ ಜಾತಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ?

ವ : ನನ್ನ ಮನೆಯವರ ಜಾತಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಸಂ : ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನೆಗಳಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವ ವಾದವಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ವ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಪ್ರೇಮ ವಿವಾಹಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಕುಟುಂಬಗಳು ಕೂಡಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ

ಮದುವೆಗಳಾಗು ವುದು ಬಹಳ ಅಪರೂಪ. ವಿವಾಹವಾಗುವವರು ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲೆ ಅವರು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ ನಾವಿಬ್ಬರು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಅಷ್ಟೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲರಾಗಿರಬೇಕು. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲರಾದರೆ ಯಾರು ನಿಮಗೆ ಕೇಳಲಿ ಬಿಡಲಿ ಆರಾಮವಾಗಿ ಜೀವನ ಮಾಡಬಹುದು. ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲತೆ ಇಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳದೇನೇ ಮದುವೆಯಾದರೆ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆವಾಗ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ವಾದ ವಿವಾದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೆದನೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಏನೇ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದರು ಇಬ್ಬರು ಕೂಡಿ ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸೋಣ ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವನೆ ಬೇಕು. ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಅಧೈರ್ಯ ತೋರಿಸಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಗಾಲಿ ಎಲ್ಲಿಯತನಕ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಅದು ಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಂತು ಹೋಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ವಿವಾಹವಾಗುವವರು ಮೊದಲು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಧೈರ್ಯವಂತರಾಗಿರ ಬೇಕು. ನಾವು ಅದನ್ನು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಎದುರಿಸಿಕೊಂಡು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋದರೆ ಎಲ್ಲರು ನಮ್ಮನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರ ಅವರಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಆ ನಿರ್ಧಾರ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಾಗ ಅಂತಹ ವಿವಾಹಗಳು ವಿಚ್ಛೇದನೆಗಳಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗುವವರು ಕನಿಷ್ಠ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ ಎಷ್ಟು ಪಡೆದಿರಬೇಕು?

ವ : ತಮ್ಮ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೊ ಅಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ವಿವಾಹವಾದ ತಕ್ಷಣ ಯಾವುದೇ ಆಸ್ತಿ ಮೇಲೆ ಅವರು ಅವಲಂಬನೆಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಿತನಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿರುವಂತಹ ವಿಷಯವನ್ನು ಆತನು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆತನಿಗೆ ಮನವೊಲಿಸಬಹುದು. ಅಶಿಕ್ಷಿತರಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ತಿದ್ದುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂ : ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ಏನಾದರು ಸಭೆ-ಸಮಾರಂಭಗಳಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ? (ಹೌದು/ಇಲ್ಲ)ಹೌದಾದರೆ ಯಾವಾಗಿನಿಂದ ತಿಳಿಸಿರಿ?

ವ : ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ೪-೫ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಕರೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಂಬಾ ಬೇಸರವಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವರಿದ್ದರೆ ಯಾವುದೇ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಆದ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಆ ತರಹ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಬೇಸರವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ವಿಷಯಕ್ಕೆಲ್ಲ ಜಾತಿಯನ್ನು ಇವರು ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ನನಗೆ ಬೇಸರವಾಯಿತು. ನನ್ನ ತಮ್ಮನ ಮದುವೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಇಬ್ಬರು ತಂಗಿಯರ ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಮುಕ್ತರಾದರು. ಆ ನಂತರ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಬೇಕೆನ್ನುತ್ತೀರಾ?

ವ : ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಂದು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಮೀಸಲಾತಿ ಬೇಡವೆನ್ನುತ್ತೇನೆ. ಆ ತರಹ ಅವಕಾಶ ವಂಚಿತರು ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಅಂತಹ ಅವಕಾಶ ಸಿಗಲಿ. ಸಬಲರಾಗಿರುವವರೇ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಹಿಂದುಳಿದವರು ಮತ್ತು ಅವಕಾಶವಂಚಿತರು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ವಂಚಿತರಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಜಾತಿಯೊಳಗಿನ ವಿವಾಹ ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಉತ್ತಮವೆನ್ನುತ್ತೀರಿ? ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ.

ವ : ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಗ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಈ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯಾಗಲು ವರ್ಷಗಳು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆಯೋ ಅಥವಾ ಯುಗಗಳು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆಯೋ ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಹೋಗುವ ತನಕ ಅವರವರ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ವಿವಾಹವಾಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂ : ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ವ : ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಇರಲೇಬಾರದು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮುಕ್ತವಾದಂತಹ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶಗಳು ಸಿಗಬೇಕು. ಈ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯಾಗಬೇಕೆನ್ನುವುದೇ ನನ್ನ ಆಸೆ.

ಸಂ : ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೆಳಜಾತಿಯ ಪುರುಷರನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಪುರುಷರು ಕೆಳಜಾತಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ವಾದವಿದೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ವ : ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹೇಗಿದ್ದರು ಬಹಳಷ್ಟು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮೇಲು ಜಾತಿಯಿಂದಲೇ ಬಂದಿರಲಿ ಅಥವಾ ಕೆಳಜಾತಿಯಿಂದಲೇ ಬಂದಿರಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಲ ವಿವಾಹವಾಯಿತೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಗಾದರು ಮಾಡಿ ಸರಿದೂಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುವುದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಆಕೆಗೆ ಬೇರೆ ದಾರಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಆಕೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದರೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸಿಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೊಗಲಿಕ್ಕೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರಿಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆತನು ಆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೊಂದು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆರಾಮವಾಗಿ ಬದುಕಿರಬಹುದು. ಆ ತರಹ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಿಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೇಕೇ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು.

ವ : ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಯಾರು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆಯೂ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರು ಗೊತ್ತಿರಬೇಕೆನ್ನುವ ಅಗತ್ಯತೆ ಇಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದು ತಲೆ ಹಾಕಿ ಇವರ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕೆಡಿಸುವಂತಹ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ. ಇದರಿಂದ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಯು ಸಣ್ಣ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಮನೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಮನೆಗೆ ತುಂಬಾ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರ ಸಂಸಾರಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಭಾಗಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮದುವೆಗಳು ಮುರಿದು ಬಿಳುವಂತಹ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚೆನೋ ಬಹುಶ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂ : ತಮ್ಮ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನ ಸಫಲವೆಂದು ನಿಮಗೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆಯೇ? (ಹೌದು/ಇಲ್ಲ) ಹೌದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿರಿ?

ವ : ತುಂಬಾ ಸಫಲವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೆಯ ಕಾರಣವೇಂದರೆ, ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಶಿಕ್ಷಿತರಾಗಿರುವುದು. ಆಮೇಲೆ ಎರಡನೇ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಸಬಲರಾಗಿರುವುದು. ಹೀಗಾಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆ ಮೇಲೆ ನಾವು ಈ ತರಹ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಮೇಲೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಬಾಳಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎಲ್ಲರು ಇವು ಹೀಗೆ ಹಾಗೆ ಮುರಿದು ಬಿಳುತ್ತವೆ ಎನ್ನುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ತಪ್ಪು. ನಾವು ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಾಳಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಇಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬರದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತ್ತೇವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ವಿವಾಹವು ಸಫಲವಾಗಲು ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗುವವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಮೂಲ ಸಂದೇಶವೇನು ನೀಡುತ್ತೀರಿ?

ವ : ಮುಂದೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಎಂತಹ ಭಾವನೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ, ಸ್ವೀಕರಿಸದೇ ಇದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಷ್ಟು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅವರ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದರೆ, ತಮ್ಮಿಬ್ಬರ ವಿಚಾರಗಳು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಂದುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದಾಗ

ನಾವು ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀವಿ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಇದು ಏನೂ ಎಡವಟ್ಟಾಗಿ ವಿಫಲವಾದರೆ ನಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಾವು ಬದುಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಮ್ಮೊಳಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಇಬ್ಬರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇದು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಡೆತ ಕೊಡುವುದು ಇಂತಹ ಮದುವೆಗಳಲ್ಲಿ. ಗಂಡಸರು ಏನೇ ಆದರು ಮತ್ತೊಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅದು ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಅವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರಂತೂ ಆಕೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ದಾರಿಗಳು ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅವಳನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮದುವೆಯಾಗುವ ಸಂಭವ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದರೆ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ನಾನು ಜೀವನ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಆ ಹೆಣ್ಣು ಆವಾಗ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂತಹ ಒಂದು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅವಳಲ್ಲಿದ್ದರೇ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಆಕೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು. ಆವಾಗ ಬಹುಶ ನಾವು ಎಲ್ಲರ ಮನಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಾದರೆ ಇದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಮನುಷ್ಯನ ಹೃದಯವು ತಾನೇ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಅನುಬಂಧ ೭.೧. ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಷಯ ಸಂದರ್ಶನ

ವಕ್ತೃ	ಲಿಂಗ	ಜಾತಿ	ವಯಸ್ಸು	ವೃತ್ತಿ	ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ	ವಿವಾಹವಾದವರ ಜಾತಿ
೦೯೬	ಹೆಣ್ಣು	ಜಂಗಮ	೩೪	ಸಮಾಜಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ	ಎಂ.ಎ.	ದೇವಾಂಗ

ಸಂಶೋಧಕ : ನಿಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮದುವೆ ಎಂದರೇನು?

ವಕ್ತೃ : ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ಒಂದು ಗಂಡು ಪರಸ್ಪರ ಸಮಾನಮನಸ್ಕಳಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುವುದೇ ಒಂದು ಜೀವನವೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀವಿ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಂಬಿಕೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬದುಕಿಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸ ಇವೆರಡರ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕುವುದೇ ನಿಜವಾದ ಬದುಕು ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮದುವೆಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅಂತರ್ಜಾತಿಯಲ್ಲದ ಮದುವೆಗಳಾಗಲಿ ಇವೆರಡು ಮಾತ್ರ ಬದುಕಿನ ಬುನಾದಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆ.

ಸಂ : ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮದುವೆಯಾದರೆ ಜಾತಿಯತೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಾದವಿತ್ತು. ಈ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅವು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ವ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮದುವೆಯಾಗುವುದರಿಂದಲೇ ಜಾತಿಯತೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ತಪ್ಪು. ಅದು ಪೂರ್ತಿ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮದುವೆಯಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಜಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಇರುವಂತಹ ಒಂದು ದೃಢವಾದ ನಂಬಿಕೆಯ ಒಂದಿಷ್ಟು ಬೇರನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮದುವೆಯಿಂದಲೇ ಈ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನಲಾಗದು. ಇಡೀ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿಯ ಜಮಿನ್ದಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಪಾಳೆಗಾರಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಇವುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಬಹಳ ನಿರಂತರವಾದ ಸಮರಸವಾಗಬೇಕು. ಅದರ ಭಾಗವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಸುಧಾರಣಾವಾದಿಗಳ ರೀತಿನೀತಿಗಳು ಸಮಾಜವಾದಿ ಬದುಕನ್ನು ಬದುಕಿಗೆ ಕೆಲವು ಜನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನ ೧೨ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಮಾಡಿದರು. ಇಡೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಅಲುಗಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗ ಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮದುವೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಜಾತಿಯ ಆಚೆಗಿರುವ ಒಂದು

[illegible]

ಒಳ್ಳೆಯ ನೆಲೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ಒಂದು ಕಾರಣೀಭೂತವಾಗುತ್ತದೆ ಒಂದು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮದುವೆಗಳಾಗಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಸಫಲ ಅಥವಾ ವಿಫಲವಾಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಶೇಕಡವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದರೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮದುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೂದಿ ಮುಚ್ಚಿದ ಕೆಂಡದಂತೆ ಬದುಕುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಊದಿದರೆ ಸಾಕು ನಿಗಿ ನಿಗಿ ಎಂದು ಬೆಂಕಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಸ್ವಯಂವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಸ್ವಯಂವಾಗಿಯೇ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಪರಸ್ಪರ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ, ಮಾತನಾಡಿ, ಯಾವುದೊ ಒಂದು ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬದುಕಿನ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಸಹಿತ ಸ್ವಯಂ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು, ಗೌರವಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡು ತ್ತಾರೆ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಹೆಚ್ಚು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಒಂದು ವಾದವೂ ಇದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ವ : ಅದು ನಿಜ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಳೆಗಾರಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ಬಹಳ ಇರುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ಎಷ್ಟೊ ಸಲಾ ಮದುವೆಯಾದರೂ ಸಹಿತ ಎರಡು ವರ್ಷ, ಮೂರುವರ್ಷ, ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯವೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರು ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಇದು ಬಿಡಿಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಅವರ ಬದುಕಿನ ಹಲವಾರು ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಬಿಡೋಣ ಇಕೆ ಹೇಗು ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವಳಿದ್ದಾಳೆಂದು ಅಥವಾ ಯಾವುದೋ ಆಸ್ತಿ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನಾವುದೋ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇತನು ನಮ್ಮ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿರಲಿ, ಇವನೇ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲವೂ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತಡ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಸಂ : ಪ್ರೀತಿಯೇ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆನ್ನುವಂತಹದ್ದೂ ಒಂದು ಬಲವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮ, ಮೌಲ್ಯವೆನ್ನುವಂತಹವುಗಳಿಗೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮದುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ಥಾನಮಾನವಿದೆ.?

ವ : ಪ್ರೀತಿ ಎನ್ನುವುದು ಸಹಿತ ಇದೊಂದು ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದಂತಹ ಮತ್ತು ಬಹಳ ನಿಚ್ಚಳವಾದಂತಹ ಒಂದು ಅಂಶ. ಪ್ರೀತಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅದನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮುಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊಗಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರೀತಿ ಎನ್ನುವುದು ಎಷ್ಟೊ ಸಲಾ ಗೊಂದಲ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾರಣೀಭೂತವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಣ ಇದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಜಗಳ ಶುರುವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇದರ ಆಚೆಗೆ ಇಬ್ಬರು ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಿದ್ದರೆ ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಎಳೆ ಆ ಎಳೆಯನ್ನು ತುಂಡರಿಸಲಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಒಬ್ಬರ ಮಾತಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಬೆಲೆ ಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಇದು ಯಾವಾಗ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ, ಇಬ್ಬರು ನಾವು ಇದು ಬದುಕುವುದು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಇದು ಸಮಾಜದ ಒಂದು ಭಾಗ. ನಾವು ಇಡುವ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ಇಡಬೇಕು. ಇಡಬೇಕೆಂದರೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಆದರ್ಶವಾಗಿ ಬದುಕಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕಾದರೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸಂ : ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಕುಟುಂಬಗಳ ಬಾಂಧವ್ಯ ಹೇಗಿದೆ?

ವ : ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಯಾರ ಜಾತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡದಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅವರು ಬಹಳಷ್ಟು ದೂರವಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಸಂ : ಏಕೆ ದೂರವಾಗುತ್ತಾರೆ? ಅದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವೇನಿದೆ.

ವ : ಏಕೆಂದರೆ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಂಶ. ಈಗ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲೂ ಸಹಿತ ಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ನೋವು ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ಇರುವಂತಹ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಇದು ಇರಲಿ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ, ಇಡೀ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನ ತಂದೆಯವರಿಗೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮುಂದುವರೆದರು ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಡವೆಂದರು. ಅಂದರೆ ಕಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸುವವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಲಿಲ್ಲ ಬಹಳ

ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಓಡಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ದೂರವಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಸಂ : ಈಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಹೋಗಿ ಗೌರವ ಭಾವನೆಗಳು ಬರಬೇಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೊರತೆ ಏನೋ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ವ : ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ. ಈಗ ಶಿಕ್ಷಿತರ ಕುಟುಂಬಳಲ್ಲೂ ಸಹಿತ ನಾವು ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ತೀರ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ ಅವರು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಮಾಡುವಂತಹ ನಿಲುವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಮಾಡುವಂತಹವರ ಒಂದಿಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕು. ಅಂತಹ ವಾತಾವರಣ ಅಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಂದು ಸಲ ತೀರಾ ಗ್ರಾಮೀಣದಲ್ಲಿರುವಂತಹರು ಇರಲಿ ಬಿಡ್ರಿ ನಮ್ಮ ಮಗ ಏನೋ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳುವವರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನಾ ರೀತಿ ತುಂಬಾ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗಬೇಕು?

ವ : ಬದುಕಿನ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಸಹಿತ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ತೀರ ಗಂಭೀರವಾದಂತಹ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ, ಮಾತಾಡಿ, ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಆ ಸಮಸ್ಯೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಾ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ನನಗೆ ಸ್ವಯಂ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದಂತಹ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ತನ್ನ ಜೊತೆಗಿರುವವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗುವ ಬದಲಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯದಿಂದ ಹಿಡಿದು ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯದವರೆಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ, ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಶುರುವಾಗಬೇಕು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೇಕಾ, ಎರಡು ಬೇಕಾ, ಗಂಡು ಬೇಕಾ ಹೆಣ್ಣು ಬೇಕಾ ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಭಾಗದ ಸಂಬಂಧಿಕರ

ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಶುರುವಾದಾಗ ಮಾಡಬೇಕಾ ಮಾಡಬಾರದಾ, ಆಚರಿಸಬೇಕಾ ಆಚರಿಸಬಾರದಾ ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆ ಏನು ಅವರ ನಂಬಿಕೆ ಏನು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಸ್ಪರ ಕುಳಿತು ಮಾತನಾಡುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಒಂದೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಆ ಜೀವನ ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚು ಸತ್ವಯುತಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮದುವೆಯಾದ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಒಳಗಡೆ ಇವರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳೇನು? ಆ ಕುರಿತು ನಿಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವಂತಹ ಅಂಶಗಳೇನು?

ವ : ಇಲ್ಲಿ ಮೇಲು ಜಾತಿಯಿಂದ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಗೌರವದಿಂದಲೇ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮೇಲು ಜಾತಿಯವಳು ಎನ್ನುವಂತಹ ಒಂದು ಸಹಜ ಮನೋಭಾವನೆ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ. ಆದರೆ, ಅದೇ ಕೆಳಜಾತಿ ಯಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಹುಡುಗಿ ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಹುಡುಗನ ಜೊತೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಳಜಾತಿಯ ಹುಡುಗಿ ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಹುಡುಗನ ಜೊತೆ ಬದುಕು ನಡೆಸುವಾಗ ಆ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾಗದೇ ಎಷ್ಟೋ ವಿವಾಹಗಳು ವಿಚ್ಛೇದನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಹೊದ ವರ್ಷ ಇಲ್ಲೊಂದು ಮದುವೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಲಿಂಗಾಯತ ಮನುಷ್ಯ ಸುಮಾರು ೪೫-೪೬ವಯಸ್ಸು, ೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಒಬ್ಬ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಂತರವಿತ್ತು. ಅವನು ನೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸುಂದರ. ಆಕೆ ಸಾಧರಣ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಗಿ ೨೦ ವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯ ಆತನಿಗೆ ಆತನದೇಯಾದ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದರು. ಆಕೆಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಕ್ಕಳು ಬೇಕಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಮ್ಮದೇಯಾದ ಜಾತಿಯ ಸೊಸೆ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಅವರಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಘಟನೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಬಸವಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆ. ಒಬ್ಬ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಿಗೆ ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಒಬ್ಬ ಗಂಡು ಮಗ ಪ್ರೀತಿಸಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯ ಕೊನೆಗೂ ಆ ಸಂಬಂಧ

ಮುರಿಸಿದರು. ಆಕೆ ಇವತ್ತು ಅದೇ ಊರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಿಧುರನನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಆಕಸ್ಮಿತವಾಗಿ ಆಯಪ್ಪಾ ಟಿ.ಬಿ.ಯಾಗಿ ಸತ್ತು ಹೋದ. ಆಕೆ ತನ್ನ ೨-೩ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಿಧವೆಯಾಗಿ ಹೆಗೋ ಬದುಕು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಆತನು ತನ್ನದೆಯಾದ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಾಜನ ಹಾಗೆ ಆ ಯಮ್ಮನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆಯೇ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಮೇಲು ಜಾತಿಯವರು ಎನ್ನುವ ಈ ಪಾಳೆಗಾರಿಕೆಯ ಮೊಡಗಳು ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವ ಅಹಂಮ್ಮಿಕೆ ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿಷ್ಕರುಣೆಯಿಂದ ಏಟನ್ನು ಹಾಕಿಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮುರಿಯಬೇಕು. ಇದು ಕೊನೆಯತನಕ ನಡೆಯುವುದಲ್ಲ. ಆಕೆ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಓಡಿ ಬಂದಾಕೆ. ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ ಎನ್ನುವಂತಹ ಭಾವನೆಗಳು ಕೆಲವೊಂದು ಸಲ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣು ಕುಲಕ್ಕೆ ಹೊರತು ಎನ್ನುವ ಮನುವೈದಿಕ ಮನೋಭಾವನೆ ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಡುತ್ತದೆಯೆನೋ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ವ : ಕೊಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣು ಕುಲಕ್ಕೆ ಹೊರತು ಎನ್ನುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಹೋದಂತಹವರು ಬಹಿಷ್ಕೃತರಾದಂತೆ ಲೆಕ್ಕ. ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಯಾವುದೋ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಭಾರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳು ವಾಗಲೂ ತಮ್ಮ ಅಂತಸ್ತು ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಇಟ್ಟಕೊಂಡು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅವರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಕುಲದ ಹೊರಗೆಯೇ, ಅವರೇನು ಆಸ್ತಿ ತಂದು ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಇದೆಲ್ಲ ಮಾಡುವವರಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ತಾನಾಗಿಯೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರೂ ಕುಲಕ್ಕೆ ಹೊರಗೆ ಅಂತಲೇ ಲೆಕ್ಕ. ಎಷ್ಟೊ ಸಲಾ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಹೊದಂತಹವರು ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬದುಕಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬದುಕಿಗೆ ಸಿಮೀತವಾಗದೇ ಯಾವಾಗ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸರು, ಅಂತಸ್ತು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಗೌರವ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಶುರುವಾಯಿತೆಂದರೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ತಾನಾಗಿಯೇ ಹತ್ತಿರ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಏಕೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಆರ್ಥಿಕತೆಯೇ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ಒಬ್ಬ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾದರೆ ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೇನೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾದರೆ ಅವರ ಮನೆಯವರಿಗೇನೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಬಹಳ ಆರಾಮವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇವರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹೆಸರಿದೆ. ಇವರ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಶ್ರೀರಕ್ಷೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಕುಟುಂಬದಿಂವ ಅವರಿಗೆ ಶ್ರೀರಕ್ಷೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಏನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನದೇ ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಏಳು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ನಾನು ತಂದೆ ತಾಯಿಯವರ ಹತ್ತಿರ ಹೊಗಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರು ಕೂಡ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಯಾವಾಗ ಇಡೀ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆ, ಕೆಲಸ, ಅವರಿಗೆ ಅರಿಯರ್ಸ್ ಕೊಡಿಸಿದ್ದು, ಹೀಗೆ ಇಡೀ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಸರು ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಶುರುವಾಯಿತು. ಆವಾಗ ನಾವು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಿವೋ ಏನೋ, ನಮ್ಮ ಮಗಳು ಏನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಸಮೀಪ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಇರಬಾರದೆನ್ನುವುದು. ನಾವು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಇದಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಬೇಕು. ಮತ್ತು ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನಾದರೊಂದು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜನ ತನ್ನಿಂತಾನೇ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಸಂ : ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಹುಡುಗಿಯರು ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶೇಕಡ ತೆಗೆದಾಗ ಅವರ ಮನಸ್ಸುಗಳೆಲ್ಲ ತಾವು ಯಾವ ಮೂಲದಿಂದ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ಮೂಲದ ಕಡೆಗೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಹೋಗುತ್ತವಲ್ಲ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ವ : ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು ಮುಸ್ಲಿಂ ಹುಡುಗನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾದಳು. ಹೇಗಾದರೂ

ಮಾಡಿ ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಮುಸ್ಲಿಂಕರಣಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಗಂಡನ ಕಡೆಯವರಿಂದ ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯ ತಂದರು. ಆದರೆ, ಆತ ತನ್ನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ ನಾವಿಬ್ಬರು ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದೀವಿ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅವಳನ್ನು ಮುಸ್ಲಿಂ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಆಕೆ ಕೂಡ ತುಂಬಾ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಮಗನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದೀನಿ ಎಂದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ ಕುಂಕುಮ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದೇನಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಂದು ಹೇಳಿ ಆಕೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಫೋಟೋವೆನೂ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ವೇನೆಂದರೆ ಅವಳು ನಮ್ಮ ಸಂಘಟನೆಯ ಮೂಲಕ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು. ಆತನು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸಂಘಟನೆಯ ಮೂಲಕ ಬಂದ ಗಂಡು ಮಗ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಿಂದೆ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದಂತಹ ಆಚರಣೆಗಳು ಅದನ್ನು ಇವರ ಮೇಲೆ ಹೇರಬೇಕೆನ್ನುವ ಮನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ಸಂಘಟನೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತ ನಂಬಿ ಬಂದವರ ಮಾತು. ಮನುಷ್ಯತ್ವ ನಮಗೆ ಮುಖ್ಯ. ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾದರೆ ನಿಂದು ನೀನು ಆಚರಣೆ ಮಾಡು. ನಂದು ನಾನು ಆಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಾವು ಮನುಷ್ಯರಾಗಿ ಆರಾಮವಾಗಿ ಬದುಕೋಣ. ಆದರೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಏನಾಗುತ್ತ ದೆಂದರೆ, ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಹುಡುಗಿ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಹುಡುಗನ ಜೊತೆ ಮದುವೆಯಾದ ನಂತರ ಸಹಜವಾಗಿ ಆಕೆ ತನ್ನ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಇವರ ಹತ್ತಿರ ಹೇರುವಂತಹ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ಒಂದು ತುಳಸಿ ಗಿಡ ಹಚ್ಚಿ ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದು ತಲೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಹಾಕಿದಳೆಂದರೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದು ಹಲ್ಲು ಉಜ್ಜಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಚಹಾ ಕುಡಿಯುವವನಿಗೆ ಇದು ಭಾರಿ ದೊಡ್ಡದು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಲಿಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆಕೆ ಸುತ್ತುವರಿಯುವುದನ್ನೇ ಅವರು ವೈಭವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಅವರಿಗು ಕೂಡ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರು ವರ್ಣಿಸುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವಳಿಗೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಉತ್ಸಾಹ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ ನೋಡಿದರೆ, ಒಂದು ದಲಿತ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹುಡುಗ ಮದುವೆಯಾದರೆ ಅವನು ಆ ದಲಿತ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಯಾವುದೇ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಲ್ಲದೇ

[illegible]

ಪ್ರೀತಿ, ಎಂದು ಎಲ್ಲ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಒಂದು ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಸಂ : ಈಗ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರೇ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ವಿಚಾರಗಳು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ವ : ಇವತ್ತಿನವರೆಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳಾಗಿವೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸಹಿತ ಜಾತಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಉದಾತ್ತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮದುವೆಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೊ ಒಂದು ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅವರು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೇಮವೆಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಮೀರಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬದುಕುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಇದು ಬಹಳ ಕಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಯಾರ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ನಾಳೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನೆಂದು ಹೆಸರು ಬರೆಸಬೇಕೆಂದು, ಇವೆಲ್ಲ ತೊಂದರೆ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಇನ್ನೊಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮನೆಯನ್ನೇ ಹುಡುಕಲಿಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾರು ನಮಗೆ ಜಾತಿ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ನಾವು ಸಮಾಜದ ಭಾಗ ಇದ್ದೀವಿ. ಇದನ್ನು ಮುರಿಯಬೇಕು. ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಹಳ ವಿಷಕಾರಿವಿದೆ ಎಂದು ಕೊಂಡು ಬಂದವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿದ್ದವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ, ದಲಿತರಿದ್ದವರು ದಲಿತರಿಗೆ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬಹಳ ಆರಾಮವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾರು ದೇವರು, ದಿಂಡಿರು, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಪಾಳೆಗಾರಿಕೆ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಗಳನ್ನು ಒಳಗೆ ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಜಾತಿ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಅವರದೇ ಆದಂತಹ ಒಂದು ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇದ್ದಿರುತ್ತದೆ.

ಸಂ : ವಿವಾಹದ ನಂತರ ವೇಷಭೂಷಣ ಮತ್ತು ಊಟೋಪಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾಗು ತ್ತವೆಯೇ?

ವ : ಆಗುತ್ತವೆ. ಅದು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ಮನೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಇದ್ದೆ ಇರುತ್ತವೆ.

ಸಂ : ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹುಡುಗಿ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಮನೆಯ ವಾತಾವರಣ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಕಾರಣಗಳೇನು?

ವ : ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತುಳಸಿಗಿಡ ಹಚ್ಚಿ ಬಿಟ್ಟು ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾರಾದರು ಬಂದರೆ ನನಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡವೆನ್ನುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಡಿ ಮೈಲಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಇದೆಲ್ಲವೂ ಸಹಿತ ಇಂತಹದರಿಂದ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಬಹಳ ಆರಾಮವಾಗಿ ನಡೆದು ಕೊಂಡಿರುತ್ತೀವಿ. ನೀನು ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗಬೇಕು. ಇವರಿಂದ ನಿನಗೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಹೀಗಾಗಿ ನಾವಿಬ್ಬರು ಬಹಳ ಸರಳವಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿ ಪರಸ್ಪರ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರಲ್ಲಿ ಅವರತನ ಇವರಲ್ಲಿ ಇವರತನ ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬದುಕು ಮಾಡುವಾಗ ತೊಂದರೆಗಳು ಬರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಗುರಿ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬದುಕು ಸಾಧಿಸಿ ತೋರಿಸಬೇಕೆನ್ನುವಂತಹವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಈ ತೊಂದರೆಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ಕಷ್ಟದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ತಾಯಿಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾಳೋ ಅಥವಾ ಅತ್ತೆಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾಳೋ?

ವ : ಆಕೆ ಮೇಲು ಜಾತಿಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾವಳೊ ಅಥವಾ ಕೆಳಜಾತಿಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾಳೋ ಎಂಬುದು ವಿವಾಹವಾದ ಮೇಲೆ ಆವತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಅದು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧ ಇರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಇದ್ದರೆ ಇಬ್ಬರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಯಾರ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಅಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣಗಳಿರಬಹುದು?

ವ : ಅವರಿಗೆ ಸಣ್ಣವರಿಂದ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಗಳು, ನಮ್ಮ ಮಗ, ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿದೊಡ್ಡದೆಂದು ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವರು ತಮ್ಮದೇಯಾವ ಒಂದು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮ ಎಲ್ಲವೂ ಸಹಿತ ಒಂದು ಗಾದೆ ಮಾತದರಿ "ಅಂಗಾಲಿಗೆ ಹೆಸಿಗೆ ಇಲ್ಲ, ಕರುಳಿಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲ"ವೆಂದು ಹೇಳಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ನಿಲುವನ್ನು ನಾವು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ನಮ್ಮದೆಯಾದ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಜಾರಿ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಇವರು ಈ ಗಾದೆ ಮಾತು ಸಹಿತ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಅವರ ಮೌಲ್ಯ, ಅವರ ಪಾಳೆಗಾರಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ಅವರ ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧ ಎಲ್ಲವನ್ನು ತಾವೇ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬುದು ಮೇಲಗೈ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅವಾಗ ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಅವರ ಮನೋಸ್ಥಿತಿ ವಿರುದ್ಧ ಇವರ ಮನಸ್ಸು ಮುಂದುವರಿದಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಷ್ಟು ಸರಿ? ದಿಢೀರೆಂದು ಹೇಳಿ ನಮ್ಮ ಕೈ ಬಿಟ್ಟರಲ್ಲಾ ನಾವೇನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದೀವಿ. ಇವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಜೊತೆಗೆ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸರಿಪಡಿಸಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲಾ, ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಎರಡೇ ಇರುತ್ತದರಿ ಏನೆಂದರೆ ನೀನು ಬಿಟ್ಟು ಬಾ ಇಚೆಗೆ ಅಂದರೆ ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನನ್ನು ಸಹಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೀವಿ. ನೀನು ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಹೋದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸಹಕಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ನೀವು ಬದುಕಿರಿ ಅಥವಾ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿರಿ. ಯಾವುದೇ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಆವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಲೂ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇವರಿಗೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಪಾಳೆಗಾರಿಕೆ ನಂಬಿಕೆಗಳು ದೊಡ್ಡವಾದವು. ನಾವು ಇವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡವರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದೇನು? ನನ್ನ ಮಗಳ ಪ್ರೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಯವುದೋ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ. ಆ ನಂಬಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ನಾವು ನಡೆದಾಗ ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಪ್ರೀತಿ ತುಂಡರಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂ : ಈಗ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಸಂಬಂಧ ಕಡಿದ ಮೇಲೆ ಆ ತಾಯಿ ತಂದೆಯರ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಸಂಬಂಧಗಳೂ ಕಡಿದು ಹೋಗುತ್ತವೆಯೇ?

ವ : ಇಲ್ಲ. ನನಗೆ ಹಾಗೆ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಮನೆಯ ಒಳಗಡೆ ಕುಳಿತು ಅಷ್ಟೇನೇ ಇದ್ದರೆ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಸಂಬಂಧಗಳು ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ನಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತಸ್ತು ಎಂದು ಏನಾದರು ಇದ್ದರೆ, ಆ ತಾಯಿತಂದೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ ಕೂಡುತ್ತವೆ. ಮತ್ತೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮನೆತನವಿದ್ದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಮೇಲು ಜಾತಿ, ಕೆಳ ಜಾತಿ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ , ಬುದ್ಧ, ಬಸವೇಶ್ವರ ಮತ್ತೊಂದು ಹೀಗೆ ಸಮಾಜ ಬದಲಾವಣೆ ತರುವಂತಹವರನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡಿರುವವರು ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜ್ಞಾನವಿದ್ದವರು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ನನ್ನ ಮದುವೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ನನ್ನ ಮದುವೆಯಾಯಿತು ಎರಡು ಸಮುದ್ರ ಸೀಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಹೇಗೆಂದರೆ ಬಸವಣ್ಣನವರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡ ಕೆಲವು ಜನರೆಲ್ಲ ಆಕೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಏನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ಸರಿ ಇದೆ. ನೀವು ಏಕೆ ಅವಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಜನರು ಬಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರಲ್ಲೂ ಆಕೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಇವರನ್ನು ಬಸವಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಕರೆದು ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಜನ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರು ಇಂತಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದು ತಪ್ಪು ಕೆಲಸ. ಅವಳು ನಮಗೆ ಬೇಕೇ ಆಗಿಲ್ಲ ಅವಳು ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಹೋದಳೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಜನ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಯಾವಾಗ ನಾನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದೆ ಆವಾಗ ಯಾರು ನನಗೆ ಸಹಕಾರ ಮಾಡಿದರು ಯಾರು ನಮಗೆ ಸಹಕಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿಚ್ಚಳವಾಗತೊಡಗಿತು.

ಸಂ : ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಕುರಿತು ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು?

ವ : ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವ ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಿಯೋ ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿಯೋ ಎನ್ನುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪರಸ್ಪರ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆ ಏನು? ನಾವು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಬರಬರುತ್ತಾ ಹಾಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಚಾರಗಳಾಗುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಆ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ನಾವು ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂದುವರೆಸಬೇಕು.

ಸಂ : ಮುಂದೆ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಿರೋ ಅಥವಾ ಸಂಪ್ರದಾಯ ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಿರೋ?

ವ : ನಾವು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮದೊಂದು ಉದ್ದೇಶವಿತ್ತು. ಇಡೀ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭೂಮಾಲಿಕೆ, ಪಾಳೆಗಾರಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೊಸದನ್ನು ಸೃಷ್ಠಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಶ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಇದಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕು. ಅದು ಕುಟುಂಬದವರು ಮಾಡಲಿ ಅಥವಾ ಯಾರೇ ಮಾಡಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಒಂದನೇ ನಂಬಿಕೆ ನನ್ನದು. ಹೀಗಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಇದು ನಮ್ಮ ಸಾಮ್ಯವಾದದ ಒಂದು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಬುನಾದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಇವತ್ತು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾರದೇ ಯಾವ ಕುಟುಂಬವೂ ಯಾವ ಸಮಾಜವೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಇದನ್ನೇ ವಿಚಾರ ಇಟ್ಟಕೊಂಡು ಇರುವಂತಹವರನ್ನು ನಾವು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕು. ಅದು ಯಾವ ಜಾತಿ ಇರಲಿ, ಯಾವ ಧರ್ಮವಿರಲಿ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗಲೆ ಪರಸ್ಪರ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿರುವಾಗಲೆ ನಮ್ಮ ಮದುವೆ ಬಹಳ ಸರಳವಾಗಿ ಆಯಿತು. ಈಗ ನಮಗೆ ಒಬ್ಬಳು ಮಗಳಿದ್ದಾಳೆ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುವುದೆನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮಗಳು ಸಹಿತ ಈ ಜಾತಿಯಲ್ಲೇ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಖಂಡಿತ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ನಾವು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ, ಮಗಳಿಗೆ ವರ್ಷ ವರ್ಷ ಕಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋದ ಹಾಗೆ ಜಾತಿ ಯಾವಾಗ ಹುಟ್ಟಿತು. ಧರ್ಮ ಯಾವಾಗ ಹುಟ್ಟಿತು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಾವಗ ಶುರುವಾಯಿತು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ನಾವು ಅವಳಿಗೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದೇ ನಿಜವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ. ಮತ್ತು ಯಾವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಾದರೂ, ಯಾವ ಜಾತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಗಂಡಸು ಮನುಷ್ಯನು ಒಳ್ಳೆಯವನಿದ್ದಾನೆ. ನಾನು ಅವನ ಜೊತೆ ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಂದ ಬದುಕು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ನನ್ನ ಮಗಳು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಮಗೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಸಂಘಟನೆಗಳ ಪಾತ್ರವೇನು? ಕೆಲವು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರು ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ವ : ಅವರು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಒಂದು ಗುರಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಸಲಾ ಸಂಘಟನೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಆಚೆಗೆ ಇರುವಂತಹ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಮುರಿದು ಹೋಗುವಂತಹ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬುನಾದಿ ಇಲ್ಲದ್ದಕ್ಕಾಗಿ. ಆ ಬುನಾದಿ ಇಲ್ಲದ್ದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವರು ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ದೂರವಾಗುವುದು ಏನೇ ಸಮಸ್ಯೆ ಬರುವುದು. ಅವರು ಒಂದು ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯ ನಾಳೆ ಹೇಗೆ? ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಅವರು ಅದರಲ್ಲೇ ನಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ವರನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮೂಲ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅದು ಕೊನೆಯತನಕ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೋ ಏನೋ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಏನೂ ಗೊತ್ತಿರಲಾರದೆ ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಜಾರಿ ಮುರಿದು ಹೋಗುತ್ತವೆಯೋ ಏನೋ ಎನ್ನುವಂತಹದ್ದೂ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ವ : ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತುಂಬಾ ಸರಿ ಇದೆ. ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅದು ಬಹಳ ಬೇಗ ಮುರಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ಬದುಕಿನ ಬಂಡಿಯನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಹಾಗೆ ಒತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಂತವರದು ಕೂಡ ಬಹಳ ಬೇಗ ಮುರಿದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ದಿನ ಬದುಕಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದ ಭಾಗ ನಾವಿದ್ದೀವಿ. ಈ ಸಮಾಜದ ಕೊಳೆಯನ್ನು ತೊಳೆಯಲಿಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಂತಹ ಮದುವೆಯ ಗಳೆಲ್ಲವೂ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಕಳಚಿ ಬೀಳುವಂತಹ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಗಂಡ ಒಂದು ಬೈದನೆಂದರೆ ಅದು ಬಹಳ

ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಹೆಂಡತಿ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಅಂದರೆ ಅದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಸ್ಪರ ಮಾತನಾಡಿ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೊಗಬೇಕೆನ್ನುವುದೇ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಗೆ ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇರುವುದೋ ಅವರು ಬದುಕಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವವರು ಬಹಳ ಬೇಗ ನನ್ನದೇ ದೊಡ್ಡದು, ನಿನ್ನದೇ ದೊಡ್ಡದೆಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಜಗಳ ಶುರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಸಂ : ವಿವಾಹವಾದ ಮೇಲೆ ಉದ್ಯೋಗದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಕಾಡುತ್ತದೆಯೋ ಏನೋ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ವ : ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮದುವೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮದುವೆಗಳನ್ನು ಹೊಲಿಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮುರಿದು ಹೋಯಿತೆಂದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜನ ನೋಡಿ ನಗುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾವು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಆಕೆಗೂ ಮತ್ತು ಅವನಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರು ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇದ್ದೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರ ಮಕ್ಕಳು ತುಂಬಾ ಬುದ್ಧಿವಂತರಿರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ವ : ನನಗೆ ಹಾಗೆ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗು ಬರೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವವನ್ನೇ ನೋಡಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೆಳಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗು ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೋಡಿರುತ್ತದೆ. ಆಚೆಗೆ ಹೊಗಲಿಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಗೋಡೆ ಅಡ್ಡವಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಇವರ ಆಚಾರ ವಿಚಾರವೂ ಆ ಮಗುವಿಗೆ ದಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಆಚಾರ ವಿಚಾರವೂ ಆ ಮಗುವಿಗೆ ದಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ. ಇಬ್ಬರ ಅನುಭವ ಆ ಮಗುವಿಗೆ ದಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಆ ಮಗುವಿಗೆ ತೀರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಗು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿಯೇ

ಬೆಳೆಯಲಿ ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವ ಇದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಆ ಮಗು ಮನೆಯ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಬುದ್ಧಿವಂತವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರು ತುಂಬಾ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವದವರಿರುತ್ತಾರೆನ್ನುವ ಮಾತುಗಳು ಕೇಳಿಬರುತ್ತವೆ ಏಕೆ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ವ : ಇಲ್ಲ ನನಗೆ ಹಾಗೆ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ದಾಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಜನರು ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಜನರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ Wel come ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಅದು ವಿವಾಹ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇರಬಹುದು. ಅಥವಾ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಇರಬಹುದು. ಪ್ರಶ್ನೆ ಅದು ಅಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಇವರು ತಾವಷ್ಟೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿಇರಬೇಕೆಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ವಿನಹ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವ ಮನಸ್ಸು ಇವರಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರಲ್ಲಿ ಒಂಟಿತನದ ಸಮಸ್ಯೆ ಕಾಡುತ್ತದೆಯೇ?

ವ : ಪ್ರಾರಂಭದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜನರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹವರಿಗೆ ಒಂಟಿತನದ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿಜವಾಗಲೂ ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲು ಇಡೀ ಕುಟುಂಬದವರನ್ನು ದಿಢೀರನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದು ತೀರ ಹೊಸ ಬದುಕನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳು, ತೊಂದರೆಗಳು ಬಂದಾಗ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಅವರು ಜರಜರಿತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಅವರು ಯಾವಾಗ ಸಮಾಜದ ಇನ್ನಿತರರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ ಇನ್ನಿತರರ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಹೊಗಲಿಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಆವಾಗ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಬರಬರುತ್ತಾ ಪೂರ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂಟಿ ಅಲ್ಲ. ನಮಗೂ ಬೆಂಬಲ ಮಾಡುವಂತಹ ಜನರಿದ್ದಾರೆನ್ನುವಂತಹದ್ದು ಹೆಚ್ಚು ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಸಂ : ರೋಗರುಜಿನ, ಅಸಹಾಯಕತೆ ಮತ್ತು ಬೆನೆ ಬಿದ್ದಿರುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಹುಡುಗಿ ಕೆಳ ಜಾತಿಯ ಬೆರೆಯುವರದೇಕೆ ಆಕೆಯ ಗಂಡನದೇ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವಳು ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ?

ವ : ನನಗೆ ಇವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಹುಡುಗಿ ಕೆಳ ಜಾತಿಯ ಹುಡುಗನನ್ನು ಗಂಡನನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬರಬಹುದೇ ವಿನಃ ಈ ಅನಾರೋಗ್ಯದಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅವಳು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೀಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಮಾನವೀಯತೆ ಅವರ ಮಧ್ಯ ಬೆಳೆದಿರುತ್ತದೆ.

ಸಂ : ಈಗ ವರ ಕಟ್ಟ ಚಟಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಮನೆಗೆ ಕುಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡುವ ಭಾವನೆಗಳೇನು?

ವ : ಎಷ್ಟೋ ಸಲಾ ಅವಳು ಡೋಲಾಯಮಾನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದಿರುತ್ತಾಳೆ. ಆಕೆ ಆತನನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಂದರ್ಭ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ನಾನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಿನೋ ಏನೋ ಇತನನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಏನೋ, ನಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಯಗಳು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ನಾನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವಾಗ ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಶುರುವಾಗುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅವಳು ಆತನನ್ನು ಯಾವ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾಳೆನ್ನುವುದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಸಂ : ಈ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ನೇಹಿತರು ಬೇಕೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ?

ವ : ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗ ನೋಡಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಮಾಜದ ಭಾಗ. ಆ ಮನುಷ್ಯನ ಮೂಲ ಗುಣ ಸಂಘಜೀವಿ. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿಯೇ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹತ್ತಿರ ಇರುವಂತಹ ಒಂದು ಆತ್ಮೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿ ಬೇಕು. ಅಂತಹವರ ಜೊತೆಗೆ ಕಷ್ಟ ಸುಖ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ಜಾತಿಯ ಒಳಗಿನವರಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಹೊರಗಿನವರಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಯಾವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ತೀರ ಸಮೀಪವಾಗಿ ಹೋಗಿ ನನ್ನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಆಗಿದೆ. ಮದುವೆಯಂತೂ ಆಗಿದ್ದಿವಿ. ಈಗ ಇವರು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಇದು ಹೀಗೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಸಹಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮದುವೆಗಳಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಾತಿ

ಮದುವೆಗಳಲ್ಲೂ ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ನಮ್ಮ ಮನೆಯವರು ನಾನು ನಮ್ಮ ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಯವರ ಕುಟುಂಬದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ರಾತ್ರಿ ಒಂದು-ಎರಡು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಕೂತು ಬಗೆಹರಿಸಿದ್ದೀವಿ. ಆ ಅನುಭವವೇ ನಮಗೆ ಇವತ್ತು ಈ ಸಂಘಟನೆಗೆ ತಂದಿರುವುದು.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಬಯಸಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ವ : ಇವರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಮದುವೆಯಾಗಿ ನಮಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಕೇಳಬಾರದು. ಮೀಸಲಾತಿ ಅದು ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅದರ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಆದರೆ, ಮೀಸಲಾತಿ ನಮಗೆ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಅನುಬಂಧ ೭.೨. ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಷಯ ಸಂದರ್ಶನ

ವಕ್ತೃ	ಲಿಂಗ	ಜಾತಿ	ವಯಸ್ಸು	ವೃತ್ತಿ	ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ	ವಿವಾಹವಾದವರ ಜಾತಿ
೦೮೨	ಗಂಡು	ರೆಡ್ಡಿ	೩೭	ಸಮಾಜಕಾರ್ಯಕರ್ತ	ಬಿ.ಇ.	ಬಣಜಿಗ

ಸಂಶೋಧಕ : ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಕಾರ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಎಂದರೇನು?

ವಕ್ತೃ : ವಿವಾಹವೆಂದರೆ ಇಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಆತ್ಮೀಯ ಬಾಂಧವ್ಯ, ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಬಂದಿರುವಂತಹ ಸಂಬಂಧ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದು ಯಾರು ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಅದು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದಂತಹ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಘಟನೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಾನು ನಾಸ್ತಿಕನಾಗಿದ್ದು ಯಾವುದೇ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಡದೇ ಇರುವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ನಾನು ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿವಾಹವನ್ನು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವೆಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ಕೊಡುವಂತಹದ್ದನ್ನು ನಾನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಗಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರವೇ ಈ ಒಂದು ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ತಡೆ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ವಿವಾಹ ಬಹಳ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ವಿವಾಹವೆಂದು ನಾನು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಂ : ತಮ್ಮ ಶ್ರೀಮತಿ ಜೊತೆ ಪ್ರಥಮ ಭೇಟಿ ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವುದು?

ವ : ನಾನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘಟನೆಯ ನಾಯಕನಾಗಿದ್ದಾಗ ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜೊತೆ ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಆವಾಗ ಅವರಿಗೆ ನನಗೆ ಪ್ರಥಮ ಭೇಟಿಯಾದದ್ದು.

ಸಂ : ನೀವು ಪ್ರಥಮ ಭೇಟಿಯ ನಂತರ ಯಾವಾಗ ಮದುವೆಯಾದಿರಿ?

ವ : ಇಬ್ಬರು ಸಂಘಟನೆಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಿವಿ. ಆ ಮೂಲಕ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಪರಿಚಯವಾಗಿ ನಂತರ ನಾವು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಒಂದುವರೆ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಮದುವೆಯಾದದ್ದು.

ಸಂ : ನೀವು ವಿವಾಹವಾಗುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ತಿಳಿಸಿದಿರಿ?

ವ : ನಾವಿಬ್ಬರು ಮದುವೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ ಅದರ ದಿನಾಂಕವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ ನಂತರ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಮದುವೆಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆವು.

ಸಂ : ವಿವಾಹವಾಗುವ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಹೇಗಿತ್ತು?

ವ : ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ಹಾಗೇ ನಮ್ಮ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಕೂಡ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮದುವೆಯನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡಲಿಲ್ಲ. ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಹಲವಾರು ಸಂಬಂಧಿಕರು ನಮ್ಮ ಮದುವೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸೋದರ ಮಾವನವರು. ಇವರು ನನಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಿಂದ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪದವಿ ಮುಗಿಸುವವರೆಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇವರು ನಮ್ಮ ಮದುವೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಕಾರಣ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ನೀನು ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ವರದಕ್ಷಿಣೆ ತಗೊಂಡು ಮದುವೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ನೀನು ಪ್ರೀತಿಸಿ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದೀಯಾ. ಅದು ಯಾವ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದಿಯೋ, ಯಾವ ಜಾತಿಯವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದಿಯೋ, ನಿನ್ನ ಮದುವೆಗೆ ನಾವು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ನನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಹಲವಾರು ಸಂಬಂಧಿಕರು ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು ಯಾರು ಇಂತಹ ಒಂದು ಮದುವೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪದೇ ಇರುವಂತಹವರು ಬರಲಿಲ್ಲ. ದೂರದಿಂದಲೇ ಸಹಕರಿಸಿದರು.

ಆದರೆ ಬಹುಪಾಲು ಜನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಯಾರು ಇಂತಹದ್ದನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮದುವೆಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು.

ಸಂ : ನಿಮ್ಮ ಮದುವೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರ ಕಡೆಯಿಂದ ಯಾರಾದರು ಬಂದಿದ್ದರೇ?

ವ : ಅವರು ಕೂಡ ತುಂಬಾ ಅಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಮೊದಲಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದವರು ನಂತರ ಮದುವೆಯ ದಿವಸ ಕೊನೆಯಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

ಸಂ : ನಿಮ್ಮ ಮದುವೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಆಗಮಿಸಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಅಂದಾಜು ಖರ್ಚು ಎಷ್ಟಾಯಿತು?

ವ : ನನ್ನ ಮದುವೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೦೦ ಜನ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೫,೦೦೦ ರೂ. ಖರ್ಚು ಬಂದಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಂದವರಿಗೆಲ್ಲ ಚಹಾ ಮತ್ತು ಬಿಸ್ಕೇಟನ್ನು ಪೂರೈಸಿದಿವಿ.

ಸಂ : ವಿವಾಹದ ನಂತರ ಅನ್ಯ ಜಾತಿಯವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದರು?

ವ : ನಮ್ಮ ವಿವಾಹದ ನಂತರ ಯಾರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ದೂರ ಇಡುವಂತಹದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಗೌರವದಿಂದಲೇ ಕಂಡಿದ್ದರೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಅಷ್ಟು ಆತ್ಮೀಯತೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರಮೇಣ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅವರು ಯಾವಾಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು ನಿಜವಾಗಲೂ ಇವರು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಮದುವೆ ಆ ತರಹ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಅಪಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಡುವಂತಹ ಮದುವೆಯಲ್ಲ ಅಂತಾ ಯಾವಾಗ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆವಾಗ ಎಲ್ಲರು ಕೂಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಅವರ ಮನೆಗೆ ಕರೆಸಿ ಸತ್ಕರಿಸುವುದು ಅದೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದರು.

ಸಂ : ವಿವಾಹವಾದ ನಂತರ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕಡೆಯವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮೊದಲಿನಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳು ತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ? (ಹೌದು/ಇಲ್ಲ) ಹೌದಾದರೆ ಯಾವಾಗಿನಿಂದ ತಿಳಿಸಿರಿ

ವ : ಮದುವೆಯಾದ ತಕ್ಷಣ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಆವತ್ತಿನ ದಿವಸವೇ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೋವಿತ್ತು, ವೇದನೆ ಇತ್ತು. ಆದರೆ

ನಾವು ಮಾಡಿದಂತಹ ಕೆಲಸ ತಪ್ಪಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟನಂತರ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮನ್ನು ಮನೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದರು. ಅವರು ತುಂಬಾ ಗೌರವದಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಊರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಎಲ್ಲರು ನಮಗೆ ಗೌರವದಿಂದ ಕಂಡರು.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ನಂತರ ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಜಾತಿಯ ರೂಢಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?

ವ : ನಾನು ವಿವಾಹದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲೇ ಪೂಜೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಈ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ವಿವಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಂತರ ಕೂಡ ನಾವು ಅದನ್ನು ಆಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ನಿಮ್ಮ ವಿವಾಹವು ಜರುಗಿದ ರೀತಿ ಹೇಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಯಾರು ನೆರವೇರಿಸಿದರು?

ವ : ನಮ್ಮ ವಿವಾಹ ನೆರವೇರಿಸಿದವರು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ. ನಮ್ಮ ಮದುವೆಗೆ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದ ಬೆಂಬಲಕೊಟ್ಟರು ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದರು. ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ನಮ್ಮ ಮದುವೆಗೆ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು. ಅವರು ನಾಲ್ಕು ಮಾತನಾಡಿ, ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಎಂದರೇನು? ಇಂತಹ ಸರಳ ಮದುವೆಗಳು ಏಕೆ ಆಗಬೇಕು? ಇದರ ಉದ್ದೇಶವೇನು? ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಸಾಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬದಲು ಇಂತಹ ಸರಳ ವಿವಾಹಗಳು ಏಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದರು.

ಸಂ : ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಯಾರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ?

ವ : ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಮನೆಯ ಯಜಮಾನರು ಮತ್ತು ನಾನು ಮನೆಯ ಯಜಮಾನ ಎನ್ನುವಂತಹ ಭಾವನೆಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಕೂಡ ಪುರುಷನಷ್ಟೇ ಸಮಾನಗಳು. ನಾವು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳವುದಿದ್ದರೆ ಇಬ್ಬರು ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿಯೇ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ನಂತರ ಊಟೋಪಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನಾದರು ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆಯೇ?

ವ : ನಮ್ಮ ಊಟ ಮತ್ತು ಅವರ ಊಟಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೇನಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾನು ಮದುವೆಯಾದ ನಂತರ ಊಟದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಪ್ರಮೇಯ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಇದೆ.

ಸಂ : ವಿವಾಹದ ನಂತರ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಯಾರು ಜಾಸ್ತಿ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ?

ವ : ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ತಂದೆತಾಯಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಆತ್ಮೀಯರು ಮತ್ತು ಪಾರ್ಟಿಯ ಜನರು ಬರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವರ ತಂದೆತಾಯಿಗಳೂ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳೂ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಯಾರು ಬಂದು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಏನೂ ಅಡಚಣೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವಾಗ ಬಂದು ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಆಗ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಯಾವಾಗ ನಮಗೆ ಬಿಡುವು ಸಿಗುತ್ತದೆ ಆವಾಗ ನಾವು ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ.

ಸಂ : ಅತ್ತೆಮಾವಂದಿರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿ ಹೇಗಿದೆ?

ವ : ಮದುವೆಯಾದ ನಂತರ ಕೆಲವು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನಂತರ ಅವರೇ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆಸಿದ್ದರು. ಹೋದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮನ್ನು ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು. ಅದರ ನಂತರ ಕೂಡ ಬಂದಾಗ ಹೋದಾಗ ನನ್ನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ನನಗಂತೂ ಯಾವುದೇ ಭಿನ್ನಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ನೋಡಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಸಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೀರಿ?

ವ : ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಅಂತಾ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ವಿಚಾರಗಳು ಒಂದೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಒಂದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮಗಳಿಗು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲೇ ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಸಂ : ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿಗೆ ಯಾರ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರವಿದೆ?

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾವು ನಿರ್ಣಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಗಳು ದೊಡ್ಡವಳಾಗಿ ಅವಳು ಮದುವೆ ಎಂದರೇನು? ಅಂತಾ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಜಾತಿ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನಾವುದೋ ಮೂರನೇ ಜಾತಿಯ ಹುಡುಗನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದರೆ ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೀವಿ.

ಸಂ : ವಿವಾಹದ ನಂತರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎದುರಾದವೇ?

ವ : ವಿವಾಹದ ನಂತರ ಅಂತಹದೇನು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಬರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಚರ್ಚೆಗಳ ಮೂಲಕ ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅಗಲಿಕೊಂಡು ದೂರ ಹೋಗುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇನು ನಮಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ?

ವ : ಹೌದು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ನಡೆಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಬಹಳ ದುರದೃಷ್ಟಕರ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ಬದ್ಧವಾದ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ನೆರವೇರಿಸುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಾದಂತಹ ಸಹಕಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿ ಬಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಖಂಡನಾರ್ಹವಾದದ್ದು. ಸರ್ಕಾರ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ನಡೆದರೆ ಅದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಗೌರವದಿಂದು ಕಾಣಬೇಕು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅಂತಹ ಮದುವೆಗಳು ನಡೆದರೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಮದುವೆಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ನಿಜವಾಗಿ ಇವರು ಏನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಜಾತೀಯತೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಹೋಗಬೇಕು, ಮನುಷ್ಯರೆಲ್ಲರು ಸಮಾನರು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೊಂದು ಬೆಲೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾದ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣುವಂತಹ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಬರಬೇಕು. ಅದು ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆಂದರೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ

ವಿವಾಹಗಳು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ನಡೆದಾಗ ಇವರ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೂಡ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರೇ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಜಾತಿಯಲ್ಲದೇ ಎಲ್ಲರಿಗು ಕೂಡ ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇದು ಪೂರಕವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

ವ : ಇದೊಂದರಿಂದಲೇ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವಿರುವುದು ಆರ್ಥಿಕ ನೆಲೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಾನತೆ ಬಂದರೆ ಆ ಮೂಲಕ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿವಾಹಗಳು ಬಹಳ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಗಬೇಕೆಂದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಡವರು ಶ್ರೀಮಂತರು ಎನ್ನುವ ಭೇದ ಭಾವ ಹೊಗಬೇಕು. ಎಲ್ಲರೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಮಾನವಾಗಿ ಬಾಳಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಎನ್ನುವುದು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಬಲರಾದರೆ, ಸಮಾನರಾದರೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚಿಗೆ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆ ತರಹ ವಿವಾಹ ಆದವರನ್ನು ಯಾರು ತುಚ್ಛೀಕರಣದಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗು ವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅವರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತರಾಗು ವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಾವೇ ತಮ್ಮ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ವಿವಾಹಗಳಾದರೆ ಧೈರ್ಯದಿಂದ, ಘನತೆಗೌರವದಿಂದ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಾಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗು ತ್ತದೆ. ಆ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ರಂಗದಿಂದ ಸಬಲರಾದರೆ ಈ ಜಾತಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗುವವರು ಕನಿಷ್ಠ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ ಎಷ್ಟು ಪಡೆದಿರಬೇಕೆಂದು ನಿಮಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ?

ವ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಇಂತಿಷ್ಟು ಓದಲೆಬೇಕು ಅಂತೇನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ಓದದೇ ಇರುವಂತಹ ಘಟನೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇದೇ ಗುಲಬರ್ಗಾ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ನಾನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದೆ. ಎರಡನೇಯ ಮದುವೆಗೆ ಹೋಗುವಂತಹ ಹುಡುಗಿ, ಹುಡುಗ ಮೊದಲನೇ ಮದುವೆಗೆ ಹೋಗುವಂತಹವನು. ಇಬ್ಬರು ಮದುವೆಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಅವರ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿರೋಧವಿದೆ. ಅವರು ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂಘಟನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿದ್ದರು. ಬಂದಾಗ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿ, ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿ, ನೀವಿಬ್ಬರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಮದುವೆಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ಅಂತಾ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದಿವಿ. ಆದರೆ, ಅವರಿಬ್ಬರು ಏನೂ ಓದಿಲ್ಲ, ಅಶಿಕ್ಷಿತರು. ಕೂಲಿನಾಲಿ ಮಾಡಿ ಬದುಕುವಂತಹವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಅಂದಾಕ್ಷಣವೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಬೇಕೆನ್ನುವಂತಹದ್ದು ತಪ್ಪು ಪರಿಕಲ್ಪನೆ. ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಅಲ್ಲ. ಮದುವೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಡ್ಡಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮದುವೆ ಎನ್ನುವುದು ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಂಬಂಧ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಗಂಡಾಗಲಿ ಓದಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು, ಓದಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇರಬಹುದು. ಅವರ ಭಾವನೆಗಳು ಒಂದಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರ ಭಾವನೆಗಳು ಒಂದಾಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಇಬ್ಬರು ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಮುಗಿಸಿದರು ಕೂಡ ಅವರು ಬಹಳ ದಿವಸ ಬಾಳ್ವಿಕೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲ್ಲ. ಅವರ ಭಾವನೆಗಳು ಒಂದಾದರೆ ಅಕ್ಷರ ಜ್ಞಾನ ಇರದೇ ಇದ್ದರು ಕೂಡ, ಹೆಬ್ಬೊಟ್ಟು ಒತ್ತುವವರು ಇದ್ದರು ಕೂಡ ಅವರು ಜೀವನ ಇರುವವರೆಗೆ ಸುಖದಿಂದ, ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಬಾಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದಿಂದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಅನುಕೂಲತೆಗಳೇನು?

ವ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದಿಂದ ಸಮಾಜಿಕ ಅನಿಷ್ಟಗಳೇನಿದೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಇವತ್ತು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಮಹಿಳೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆ. ಇದನ್ನು ತಡಗಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಹಲವಾರು ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರು ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ ಇವರಿಗೆ ಗಂಡು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಾಗಲಿ ಈತರಹದ ಒಂದು ಭಾವನೆಗಳು ಇದರಿಂದ ಹೋಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು

ತಂದೇ ತಾಯಿಗಳು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಅವರು ಇಡೀ ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಭಾರವೆಂದು ಏನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಆ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಇದು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ನಂತರ ಅವಳು ಇಷ್ಟವಾದ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕೈಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದರೆ, ಯಾವ ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಕೂಡ ತಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೊರೆಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಗಂಡು ಮಗುವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಷ್ಟೇ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ತಂದೆತಾಯಿರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಭಾವನೆಗಳು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳಾಗು ವುದರಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳು, ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳು ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ತನ್ನ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗಂಡನೇ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಅತ್ಯಾಚಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿದರೆ, ಆ ಮಹಿಳೆ ತನಗೆ ಇಷ್ಟವಾದಂತಹ ಇನ್ನೊಂದು ಯಾವುದೇ ಜಾತಿ ಇರುವಂತಹ ಗಂಡನ್ನು ಎರಡನೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಅವಕಾಶ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಪುರುಷರ ಒಂದು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅದು ಗಂಡಸರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ನಾನು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಸಮಾನ ಗೌರವದಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ಅವಳಿಗೆ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾಳೆಯೆನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಇರುವಂತಹ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಪಾಲಕರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇರುವಂತಹ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾರಿಬಿಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಅವರದೇಯಾದ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ, ಅವರದೇಯಾದ ರೀತಿ, ನೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವಂತಹ ಒಂದು ಭಾವನೆ. ಅದರ ಬದಲಾಗಿ ಅವರು ಒಂದು ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕರಣ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ, ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಆ ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ತಾನು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ, ಅಂತಹ ಹೆಣ್ಣು ಯಾವತ್ತಿಗೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಭಾರವಾಗಲ್ಲ. ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಕೈಹಿಡಿದಂತಹ ಹುಡುಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಿತನಾಗಿದ್ದು, ಆ ಹುಡುಗನ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣ ಸ್ವಭಾವವಿದ್ದರೆ, ಅತ ಯಾವುದೇ ಜಾತಿಯವ ನಾಗಿದ್ದರೂ ಆ ವಿವಾಹವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವಂತಹ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿದ್ದರೆ,

ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಎಂದಿಗೂ ಭಾರವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲ್ಲ. ಅದು ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಕೂಡ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದಿಂದ ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳೇನಾಗುತ್ತವೆ?

ವ : ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳೆಂದರೆ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಮದುವೆಯಾದ ನಂತರ ಬರುವಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇನು? ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಮದುವೆಯಾದ ನಂತರ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿರ ಬಹುದು, ಬಂಧು ಬಳಗದವರಾಗಿರಬಹುದು, ಕೆಲವು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಅವರನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಅವರ ಜೊತೆ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧ ಕೂಡ ಬೆಳೆಸಲಾರದೇ ಇರಬಹುದು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧ ಕೊಡುವುದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಸಹಿತ ಅಂದರೆ ಮದುವೆ ಮುಂಜಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅಂತಹವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇರಬಹುದು. ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಗಾಢವಾಗಿ ನಂಬಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಕೂಡ ಇವರು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಯೂರೋಪಿಯನ್ ದೇಶವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇಲ್ಲಿಯತರಹ ಅಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಪ್ರೀತಿಸಿ ಮದುವೆಯಾದರೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ ವಿಧವಾ ವಿವಾಹಗಳು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ನಡೆಯಬೇಕು. ವಿಧವೆಯರನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಘನತೆ, ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣುವ ಒಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಬೆಳೆದಾಗ ಮಾತ್ರ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂ : ಸಂಪ್ರದಾಯ ವಿವಾಹದಿಂದ ಅನುಕೂಲತೆ ಮತ್ತು ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳೇನಾಗುತ್ತವೆ?

ವ : ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಮದುವೆಯಾದರೆ ಯಾವುದೇ ಅಡಚಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ, ಇವತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ನೋಡದನೇ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡನ್ನು ನೋಡದನೇ ಬರೇ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ನೋಡಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪ್ರಕಾರ ಮದುವೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ತ ಮದುವೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಜೀವನ ಸುಖಕರವಾಗಿ ನೆರವೇರಬಹುದೆಂದು ಬಹಳ ಆಸೆ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಅವರಿಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ, ಇವತ್ತು ಯಾರು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ಟೀಕಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ, ನೀವು ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿಯೇ ಮದುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವಿರಿ. ಆದರೆ, ನೀವು ಮಾಡಿದಂತಹ ಮದುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಂಸಾರಗಳು ಸುಖಕರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಸಂಸಾರಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ಸಮಾಜಗೋಸ್ಕರ ಅಂಜಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಅಂಜಿ ಅಥವಾ ತಾಳಿಕಟ್ಟಿದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಂಜಿ ಆ ಹೆಂಡತಿಯಾದವಳು ಹಲವಾರು ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿಕೊಂಡು ಗಂಡನ ಜೊತೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೇ ಜೀವನ ಮಾಡುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅವಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ತೊರೆದು ಹಾಕಿದರೆ ಅವಳು ಯಾವುದೇ ಅನಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತಾನೇ ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಮೈಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸಾಯುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಗಂಡನಿಂದಾಗಲಿ, ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರಿಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ತಾನಿದ್ದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಗೆ ಸಮಾನತೆ, ಗೌರವ, ಘನತೆ ಸಿಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಅವಳು ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ತಾನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾಗಿ ಜೀವನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮದುವೆಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡು ವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದಂತಹ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ರೂಢಿಗಳ ಭದ್ರತೆಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ವಿವಾಹಗಳೇಂದರೆ ನನ್ನ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ "ಮಹಿಳೆಯರ ಒಂದು ಗುಲಾಮಗಿರಿ" ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪ್ರಕಾರ ಪುರುಷರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಾದಂತಹ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಿಂದ ಮೈಲುಗೈ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ತ ಮದುವೆಗಳಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಮಾನಹಕ್ಕುಗಳಿಲ್ಲ. ತಾಳಿಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಗಂಡ ಸತ್ತರೆ ಆತನ ಜೊತೆ ತಾನೂ ಸಾಯಬೇಕೆನ್ನುವ ಸತಿ ಪದ್ಧತಿಯು ಇವತ್ತು ಮತ್ತೆ ಮರುಕಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಂತಹ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳು ಅದನ್ನು ಮರುಕಳಿಸಿ ಅದನ್ನು ವೈಭವೀಕರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಹಿಳೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ತ ಮದುವೆಗಳು ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುವುದು.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ವಿವಾಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿಚ್ಛೇದನೆಗಳಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆಂದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಾತುಗಳು ಕೇಳಿಬರುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾರಣಗಳೇನಿರಬಹುದು?

[illegible]

ವ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳ ವಿಚ್ಛೇದನಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ ಅವರು ಮದುವೆಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಗಾಢವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದು. ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆನೇ ಆತೂರದಲ್ಲಿ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಒಂದು ಮದುವೆಯ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮದುವೆಯ ನಂತರ ಬರುವಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂಚೆನೇ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎದುರಿಸುವ ಧೈರ್ಯ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಮೌಲ್ಯನೀತಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅವರು ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮದುವೆಯಾದ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬರುವುದು ಸಹಜ. ಅದು ಕೇವಲ ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿಗಳ ಮಧ್ಯ ಏಕೆ ಕುಟುಂಬದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರ ಮಧ್ಯಯೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ತಂದೆ ಮಗನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ತಾಯಿ ಮಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ರೀತಿನೀತಿಗಳು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ, ಇಬ್ಬರ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಇಬ್ಬರ ಆಸೆ-ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಇಬ್ಬರ ಧ್ಯೆಯ ಗುರಿಗಳು ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಆಗ ಅವರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತವೆ.

ಸಂ : ನಿಮಗೆ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಜಾತಿರಹಿತ ಭಾವನೆಗಳಿದ್ದವೇ? (ಹೌದ/ಇಲ್ಲ) ಹೌದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಚೋದಕರಾರು?

ವ : ಹೌದು. ನಾನು ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಓದುವಾಗಲೇ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನನಗೆ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೆ ಭಯಂಕರ ಸಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನಾವು ಪಶುಗಳನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಆಕಳನ್ನು ದೇವರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ, ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಕೇಳಜಾತಿಯ ಜನರನ್ನು ನಾವು ಮುಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲಾ. ಅವರನ್ನು ಏನು ತಿರಸ್ಕಾರ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ನನಗೆ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಅದನ್ನು ಕಂಡರೆ ಮೈ ಜುಂ ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಇರುವಂತಹ ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕೂಡ ನಾನು ಅನುಸರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು ಒಂದು ಎಡವಾದಿ ವಿಚಾರಗಳ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ ಹೇಗೆ ಬಂತು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇದರ ಮೂಲಕ ಎಷ್ಟು ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದನ್ನು ಹೊಗಲಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರಾ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದರು.

ಕ್ರಮೇಣ ನಾನು ದೊಡ್ಡವನಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಹೌದಲ್ಲಾ ಈತರಹ ಯಾಕೆ ಇರಬೇಕು, ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿರುವುದು ಒಂದೇ ರಕ್ತ, ಕುಡಿಯುವುದು ಒಂದೇ ನೀರು, ಸೇವಿಸುವುದು ಒಂದೇ ಗಾಳಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಸಮಾನರೆಂದು ಏಕೆ ಕಾಣಬಾರದು? ಮನುಷ್ಯ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿರಬೇಕು? ಅವರ ರೂಪ, ಅವರ ಜಾತಿ ನೋಡಿ ಧರ್ಮ ನೋಡಿ ಏಕೆ ಮನುಷ್ಯರು ಭೇದವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು? ಮನುಷ್ಯರೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರಾಗಿರಬೇಕು ಅದೇ ನಿಜವಾದ ಧರ್ಮವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗುವವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಒಂದು ಮೂಲ ಸಂದೇಶವೇನು ನೀಡುತ್ತೀರಿ?

ವ : ಇಂತಹ ವಿವಾಹಗಳಿಗೆ ಸಮಾಜದಿಂದ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಗಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯ ವಿರೋಧಿಯಾದಂತಹ ಈ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯು ಮಾನವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಅವಮಾನ, ಅಪಮಾನವಾಗುವಂತದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೊನೆಗಾಣಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚಿಗೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳಾಗ ಬೇಕು. ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಯಾರಾದರು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ನೆರವು ನೀಡಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಎಲ್ಲ ಜನರು ಅವರನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಕಂಡು ಅಂತಹ ಕುಟುಂಬಗಳು ಏನಾದರು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಅನಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಹೊಸ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅನುಬಂಧ ೭.೩. ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಷಯ ಸಂದರ್ಶನ

ವಕ್ತೃ	ಲಿಂಗ	ಜಾತಿ	ವಯಸ್ಸು	ವೃತ್ತಿ	ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ	ವಿವಾಹವಾದವರ ಜಾತಿ
೦೮೯೮	ಹೆಣ್ಣು	ಮಾದಿಗ	೬೫	ನಿವೃತ್ತ ಉಪನ್ಯಾಸಕಿ	ಎಂ.ಎ.ಬಿ.ಈಡ್	ಧೋಬಿ

ಸಂಶೋಧಕ : ಸರ್ ಅವರ ಜೊತೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಥಮ ಭೇಟಿ ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿಯಾಗಿರುವುದು?

ವಕ್ತೃ : ನಾನು ಯಾದಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಓದುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ನನಗೆ ಪ್ರಥಮ ಭೇಟಿಯಾಯಿತು.

ಸಂ : ನೀವು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾರಣವೇನಿತ್ತು?

ವ : ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾರಣವೆನೆಂದರೆ ನನ್ನ ಮದುವೆಯ ವಿಚಾರ ಬಂದಾಗ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಹೊರಾಟಗಾರರಿದ್ದಾರೆ, ಜನಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೆಯವರಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನ್ನ ಮದುವೆಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆ.

ಸಂ : ವಿವಾಹದ ನಂತರ ಅನ್ಯ ಜಾತಿಯವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು?

ವ : ನಾವಿರುವ ಹತ್ತಿರ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯ ಜನರು ಇದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾರು ನನ್ನನ್ನು ಕೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಲಿಲ್ಲ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ನಂತರ ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಜಾತಿಯ ರೂಢಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?

ವ : ಹೌದು. ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಸಂ : ವಿವಾಹದ ನಂತರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ನಿರ್ಣಾಯಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಯಾರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ?

ವ : ಇಬ್ಬರು ಕೂಡಿಯೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಸಂ : ವಿವಾಹದ ನಂತರ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಊಟೋಪಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಗಳಾಗಿವೆಯೇ?

ವ : ಇಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಇದೆ.

ಸಂ : ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೇಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ?

ವ : ನಾನು ಉದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸಂ : ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರ ಜಾತಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿರುವಿರಿ?

ವ : ನನ್ನ ಜಾತಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಅನೇಕ ಸೌಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ನಾವು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಜಾತಿ ಏಕೆ ಬರೆಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಜಾತಿಯನ್ನೇ ಸೇರಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ನಂತರ ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ನಿಕಟವರ್ತಿಗಳಾಗಿರುವವರು ಯಾರು?

ವ : ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯ ಜನರು ಬರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸಂ : ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪುವಿರಾ?

ವ : ಹೌದು. ಈಗಾಗಲೇ ಒಬ್ಬ ಮಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಗ ಕಬ್ಬಲಿಗ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಸಂ : ವಿವಾಹದ ನಂತರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದವೇ?

ವ : ನಮ್ಮ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರು ಕೂಡಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾನು ನೌಕರಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಂದು ಸಲ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗಳ ಮೂಲಕ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಸಂ : ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೇ?

ವ : ಇದೆ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗುವವರು ಕನಿಷ್ಠ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ ಎಷ್ಟು ಪಡೆದಿರಬೇಕು?

ವ : ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು

ಎದುರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಕಡಿಮೆ ಓದಿದವರಿಗೆ ಸಮಾಜದ ಭಯವಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇವರು ತಮ್ಮ ಜಾತಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯರು ನಡೆಸಿಕೊಡುವ ಜಾತಿಯೊಳಗಿನ ವಿವಾಹ ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಉತ್ತಮವೆನ್ನುತ್ತೀರಿ? ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನೀಡಿರಿ?

ವ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗುವುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಮಕ್ಕಳು ಮದುವೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಯಾರೇ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಇವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅನುಮಾನ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರವರ ಜಾತಿಯಲ್ಲೇ ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂ : ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ವ : ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಜಾತಿಗಳು ಇರಬಾರದು. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಎರಡೇ ಜಾತಿಗಳಿರಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಸಂ : ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಗಲಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

ವ : ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾತಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಿಂದ ಎಂದಿಗೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂ : ನಿಮ್ಮ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನವು ಸಫಲವೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆಯೇ?

ವ : ಹೌದು. ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಸಫಲವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಏನೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಬಂದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ವಿರಸವೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಫಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂ : ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೆಲಜಾತಿಯ ಪುರುಷರನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಪುರುಷರು ಕೆಳಜಾತಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ವಾದವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾರಣಗಳಿರಬಹುದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ವ : ಕೆಳಜಾತಿಯ ಪುರುಷರು ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ನಾವು

ಅವರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದರೆ, ಅವರ ಅಪ್ಪ, ಅಮ್ಮ ಅಣ್ಣ, ತಮ್ಮ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಎಲ್ಲ ಬಂಧುಗಳನ್ನು ನಾವು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲರ ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಗೌರವ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಪುರುಷರು ಕೆಳಜಾತಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಅವಳು ಒಬ್ಬಳೇ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವಳ ಕಡೆಯವರನ್ನು ಅವರು ನಮ್ಮ ಬಂಧುಬಳಗದವರೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗು ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಮರ್ಯಾದೆ ಅಂತೂ ಕೊಡುವುದೇ ಇಲ್ಲವೆಂದ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕು? ಹೀಗೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮದುವೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.

ಸಂ : ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ವಿವಾಹ ಉತ್ತಮವೇನುತ್ತೀರಿ?

ವ : ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅವರವರ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಗುವುದೇ ಉಚಿತ. ನಮಗೇನು ಅಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇನು ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯವರು ದೊಡ್ಡ ವಿಚಾರದವರಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶಾಲ ಮನಸ್ಸಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮದು ಹೇಗೋ ನಡೆಯಿತು. ಆದರೆ, ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸು ಹೀಗೆ ಇರಬೇಕಲ್ಲಾ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅವರವರ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾದರೆ ಯಾರ ಕಡೆಯಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಸಮಾರಂಭಗಳಿದ್ದರೆ ಬಂಧುಬಳಗ, ನಮ್ಮವರು ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ತರೆ ಮತ್ತು ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಅನುಬಂಧ ೭.೪. ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನದ ಆದೇಶ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು

ORDER No; SWD 86 SAD 71, Bangalore, dated: 10th January 1974

Read:- Correspondence ending with letter No.DSW/MP.111/Misc.286 C.206/69-70, dated:29th March 1973 from the Director of Social Welfare, Bangalore.

Preamble

The State Government have initiated various measures for the removal of untouchability through publicity, educational schemes, organisations of special programmes and providing opportunities to Scheduled Castes for social and economical development.

The proposal for the grant of financial assistance to persons who contract intercaste marriages, either of the parties being a Scheduled Caste persons, and who on what account would be placed in hard circumstances, has been engaged the attention of the Government for some time past. In this connection, the Director of Social Welfare has sent draft rules for providing assistance.

ORDER

Approval is accorded to the grant of financial assistance to persons contracting Inter Caste marriages, either of the parties being a Scheduled Caste persons and who on the account are placed under hard circumtances, asper the Rules in the Annexure appended to this order.

This order isssues with the concurrence of Finance Department vide its Un-official Note No.FD/1563/w2/73, dated:17th Aprial 73.

By order and in the name of the Governor of Karnataka.

K.KESHAVARA RAO,
I/C. Under Secretary to Government,
S.W.and Labour Department.

ANNEXURE TO THE G.O.NO.SWD.86 SAD 71, BANGALORE, DATED: 10th JANUARY 1974

RULES FOR THE GRANT OF FINANCIAL ASSISTANCE TO THE PERSONSCONTRACTING INTER CASTE MARRIAGES EITHER OF THE PARTIES BEING A SCHEDULED CASTE PERSONS

-----*----

1. Financial assistance as monetary grant not exceeding Rs.2000/-(Rupees two thousand only) shall be available to persons, contracting inter-State Marriages, either of the parties being a Scheduled Caste person and is payable only after the marriage has taken place.
2. The grant under this scheme cannot be claimed as a matter of right. The Director of Social Welfare, Bangalore, subject to availability of funds will decide the cases of persons applying for such assistance depending upon the merits of each case.
3. Persons seeking such assistance should apply to the Block Development Officer, or the District Social Welfare Officer or the Deputy Commissioner of the District in the form prescribed(Appendix-1) The application shall be signed by both the wife and husband and should be accompanied by the following documents:
    i) A certificate bearing office seal from the sub-Registrar of the Registration Department showing that the marriage has been registered in this office.
    ii) A certificate showing the community to which the wife and husband belong to from any Gazetted Officer of the State Government in case of Non-scheduled Castes and from the authorised officers in case of Scheduled Castes.
    iii) A certificate from the Block Development Officer, or the District Social Welfare Officer, as an Appednix.II to the effect that both the husband and the wife are living together for not less than one year.
    iv) Written statement of the parents of either side that it is a marriage with consent.
4. The bonafides of the applicants will be enquired into by the Block Development Officer, or the District Social Welfare Officer, concerned the application and the enquiry report along with the remarks of the Deputy Commissioner of the District shall be forwarded to the Director of Social welfare officer for consideration.
5. One of the parties contracting the marriage should belong to a Scheduled Caste.
6. The assistance under the scheme shall be given only to the lawfully married couple whose marriage has been registered in a Registration Officer, though they might have married under any other custom.

6(a). The applicants should have lived as husband and wife for not less than a year.

7. The grant under the scheme will be only once to the parities and a second grant will not be made under any circumstances.

8. The grant sanctioned under the scheme should be utilised for starting a business or purchase of land or construction of a house or for any capital investment from which the beneficiaries could drive a recurring income for their maintenance.

9. After the assistance is sanctioned by the Director of Social Welfare, the Deputy Commissioner concerned will disburse the money subject to the parties concerned executing an agreement as in Appendix.III, with sureties binding themselves to utilise the money for the purchase purpose for which it is sanctioned.

10. The money sanctioned should be utilised with in three months from the date it is disbursed except in the case of grant for house construction for which it issanctioned, it will be liable for recovery in lumpsum from the grantees us if it is arrears of land revenue.

11. If a person who has received the grant contracts another marriage after dissolution of the first marriage on account of which he/she received such grant, he/she will not be again eligible for the grant of account of the second marriage.

12. Financial assistance shall be available only to the persons whom annual income from all sources does not exceed Rs.3,000(Rupees three thousand only).

K.KESHAVA RAO,
I/c. Under secretary to Government,
Social Welfare and Labour Department.

-Copy-

ಅನುಬಂಧ ೭.೫. ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನ ವಿವರ (೧೯೯೭-೨೦೦೦)

I ೧೯೯೭-೯೮

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಒಟ್ಟು ಬಂದಿರುವ ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮಂಜೂರಾತಿ ಯಾಗಿರುವ ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿರುವ ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	(ರೂ.ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ) ನೀಡಿರುವ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಧನ
೧	೨	೩	೪	೫	೬
೦೧	ಬೆಂಗಳೂರು(ನ)	೭೬	೫೫	೨೧	೧೫.೩೫
೦೨	ಬೆಂಗಳೂರು(ಗ್ರಾಂ)	೨೫	೨೩	೨೩	೫.೫೫
೦೩	ಕೋಲಾರ	೪೯	೪೪	೫	೧೧.೦೦
೦೪	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	೪೧	೪೧	-	೮.೮೫
೦೫	ದಾವಣಗೆರೆ	-	-	-	-
೦೬	ತುಮಕೂರು	೩೭	೩೭	-	-
೦೭	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	೪೨	೩೨	೧೦	೬.೦೦
೦೮	ಮೈಸೂರು	೩೬	೩೬	-	೮.೮೦
೦೯	ಚಾಮರಾಜನಗರ	೮	೮	-	೨.೦೦
೧೦	ಮಂಡ್ಯ	೨೫	೨೫	-	೬.೦೦
೧೧	ಹಾಸನ	೩೪	೩೪	-	೭.೯೫
೧೨	ಕೊಡಗು	೧೫	೧೩	೨	೩.೨೫
೧೩	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	೯	೯	-	೨.೧೦
೧೪	ಉಡುಪಿ	-	-	-	-
೧೫	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	೪೯	೩೮	೧೧	೮.೦೦
೧೬	ಬೆಳಗಾವಿ	೧೨	೧೨	-	೨.೮೫
೧೭	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	೧೮	೧೫	೩	೨.೫೦
೧೮	ಧಾರವಾಡ	೧೬	೧೬	-	೩.೯೦
೧೯	ಗದಗ	-	-	-	-
೨೦	ಹಾವೇರಿ	-	-	-	-
೨೧	ಬಿಜಾಪುರ	೧	-	೧	-
೨೨	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	-	-	-	-
೨೩	ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ	-	-	-	-
೨೪	ರಾಯಚೂರು	೪	೪	-	೦.೮೦
೨೫	ಕೊಪ್ಪಳ	-	-	-	-
೨೬	ಬೀದರ್	೩	೩	-	೦.೪೫
೨೭	ಬಳ್ಳಾರಿ	೧೭	೧೭	-	೨.೫೦
	ಒಟ್ಟು	೫೧೭	೪೬೨	೫೫	೧೦೭.೧೫

II ೧೯೯೮-೯೯

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ಬಾಕಿ ಅರ್ಜಿ	ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಅರ್ಜಿ	ಒಟ್ಟು	ಮಂಜೂರಾತಿ ಯಾಗಿರುವ ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿರುವ ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	(ರೂ.ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ) ನೀಡಿರುವ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಧನ
೦೧	ಬೆಂಗಳೂರು(ನ)	೨೧	೩೩	೫೪	೩೬	೧೮	೧೦.೦೦
೦೨	ಬೆಂಗಳೂರು(ಗ್ರಾಂ)	೨	೩೦	೩೨	೨೦	೧೨	೫.೦೦
೦೩	ಕೋಲಾರ	೫	೬೫	೭೦	೪೭	೨೩	೧೧.೭೫
೦೪	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	-	೨೧	೨೧	೨೧	-	೪.೪೫
೦೫	ದಾವಣಗೆರೆ	-	೨೩	೨೩	೧೨	೧೧	೩.೦೦
೦೬	ತುಮಕೂರು	-	೩೮	೩೮	೩೦	೮	೭.೫೦
೦೭	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	೧೦	೧೬	೨೬	೨೬		೬.೦೦
೦೮	ಮೈಸೂರು	-	೫೩	೫೩	೫೩	-	೭.೫೦
೦೯	ಚಾಮರಾಜನಗರ	-	೧೭	೧೭	೧೭	-	೪.೦೫
೧೦	ಮಂಡ್ಯ	-	೩೦	೩೦	೨೪	೬	೫.೯೦
೧೧	ಹಾಸನ	-	೨೯	೨೯	೨೯	-	೭.೦೦
೧೨	ಕೊಡಗು	೨	೧೪	೧೬	೫	೫	೨.೭೫
೧೩	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	೯	೯	೫	೫	೨.೭೫
೧೪	ಉಡುಪಿ	-	೮	೮	೮	೮	೧.೩೫
೧೫	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	೧೧	೪೨	೫೩	೯	೪೪	೨.೦೦
೧೬	ಬೆಳಗಾವಿ	-	೧೮	೧೮	೧೮	-	೪.೪೫
೧೭	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	೩	೧೦	೧೩	೫	೮	೧.೦೦
೧೮	ಧಾರವಾಡ	-	೧೦	೧೦	೧೦	-	೨.೪೫
೧೯	ಗದಗ	-	೪	೪	೪	-	೧.೦೦
೨೦	ಹಾವೇರಿ	-	೨	೨	೨	-	೦.೫೦
೨೧	ಬಿಜಾಪುರ	೧	೫	೬	೬	೧	೧.೦೫
೨೨	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	-	೩	೩	೩	-	೦.೭೫
೨೩	ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ	-	೨೬	೨೬	೨೬	-	೫.೭೦
೨೪	ರಾಯಚೂರು	-	೩	೩	೩	-	೦.೭೫
೨೫.	ಕೊಪ್ಪಳ	-	೪	೪	೪	-	೧.೦೦
೨೬	ಬೀದರ್	-	೬	೬	೬	-	೧.೨೫
೨೭	ಬಳ್ಳಾರಿ	-	೨೦	೨೦	೮-	೧೨	೨.೦೦
	ಒಟ್ಟು	೫೫	೫೩೯	೫೯೪	೪೪೨	೧೫೨	೧೦೧.೩೫

III ೧೯೯೯-೨೦೦೦

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ಬಾಕಿ ಅರ್ಜಿ	ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಅರ್ಜಿ	ಒಟ್ಟು	ಮಂಜೂರಾತಿ ಯಾಗಿರುವ ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿರುವ ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	(ರೂ.ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ) ನೀಡಿರುವ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಧನ
೦೧	ಬೆಂಗಳೂರು(ನ)	೧೮	೭೭	೯೫	೧೬	೭೯	೪.೦೦
೦೨	ಬೆಂಗಳೂರು(ಗ್ರಾಂ)	೧೨	೨೮	೪೦	೬	೩೪	೧.೫೦
೦೩	ಕೋಲಾರ	೨೩	೩೯	೬೨	೧೯	೪೩	೪.೭೫
೦೪	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	-	೨೮	೨೮	೧೦	೧೮	೨.೫೦
೦೫	ದಾವಣಗೆರೆ	೧೧	೧೭	೨೮	೮	೨೦	೨.೦೦
೦೬	ತುಮಕೂರು	೮	೨೬	೩೪	೨೨	೧೨	೫.೫೦
೦೭	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	೮೫	೮೫	-	೮೫	-
೦೮	ಮೈಸೂರು	-	೨೦	೨೦	೧	೧೯	೦.೨೫
೦೯	ಚಾಮರಾಜನಗರ	-	೧೭	೧೭	೧೭	-	೪.೦೫
೧೦	ಮಂಡ್ಯ	೬	೯	೧೫	೧೫	-	೩.೭೫
೧೧	ಹಾಸನ	-	೭೨	೭೨	೨೧	೬೧	೪.೮೮
೧೨	ಕೊಡಗು	೫	೯	೧೪	೪	೧೦	೧.೦೦
೧೩	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	೪	೬	೧೦	೧	೯	೦.೭೫
೧೪	ಉಡುಪಿ	-	೬	೬	೨	೪	೦.೫೦
೧೫	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	೪೪	೧೩	೫೭	೪	೫೩	೧.೦೦
೧೬	ಬೆಳಗಾವಿ	-	೧೦	೧೦	೧೦	-	೨.೫೩
೧೭	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	೮	೮	೧೬	೪	೧೨	೧.೦೦
೧೮	ಧಾರವಾಡ	-	೪	೪	೪	೧೨	೧.೦೦
೧೯	ಗದಗ	-	೬	೬	೪	೨	೧.೦೦
೨೦	ಹಾವೇರಿ	-	೪	೪	೪	೨	೧.೦೦
೨೧	ಬಿಜಾಪುರ	೧	೫	೬	೧	೫	೦.೨೫
೨೨	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	-	-	-	-	-	-
೨೩	ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ	-	೪೨	೪೨	೪೨	೩೦	೩.೦೦
೨೪	ರಾಯಚೂರು	-	೭	೭	-	೭	-
೨೫.	ಕೊಪ್ಪಳ	-	-	-	-	-	-
೨೬	ಬೀದರ್	-	೪	೪	೨	೨	೦.೫೦
೨೭	ಬಳ್ಳಾರಿ	೧೨	೫	೧೭	-	೧೭	-
	ಒಟ್ಟು	೧೫೨	೫೯೫	೭೪೭	೧೯೫	೫೫೨	೫೦.೩೮

ಅನುಬಂಧ ೭.೬ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಧನ ಪಡೆದ ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಿತರ ಮಾಹಿತಿ

ಕ್ರ.ಸಂ	ವಿವಾಹಿತ ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ	ಲಿಂಗ	ಜಾತಿಗಳು	ಕಸುಬು	ಪಡೆದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನ
I. ೧೯೯೦-೯೧					
೧.	೧ ಅ	ಗಂಡು	ಮರಾಠ	ಸಣ್ಣವ್ಯಾಪಾರ	೫,೦೦೦.೦೦
	ಅಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಛೋರ	ಗೃಹಿಣಿ	
II. ೧೯೯೩-೯೪					
೧	೧ ಅ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ಕೂಲಿ	೫,೦೦೦.೦೦
	ಅಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಕಬ್ಬಲಿಗ	ಕೂಲಿ	
೨	೨ ಅ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ವ್ಯಾಪಾರ	೫,೦೦೦.೦೦
	ಅಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಗೌಡರ್	ಗೃಹಿಣಿ	
೩	೩ ಇ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ಕೂಲಿ	೫,೦೦೦.೦೦
	ಇಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಕೂಲಿ	
೪	೪ ಈ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ವ್ಯಾಪಾರ	೫,೦೦೦.೦೦
	ಈಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಕ್ಷೌರಿಕ	ಗೃಹಿಣಿ	
III. ೧೯೯೫-೯೬					
೧	೧ ಅ	ಗಂಡು	ಮಾದಿಗ		೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಅಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಿಂಗಾಯತ		
೨	೨ ಆ	ಗಂಡು	ಲಿಂಗಾಯತ	ವ್ಯಾಪಾರ	
	ಆಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಹೊಲೆಯ	ಗೃಹಿಣಿ	
೩	೩ ಇ	ಗಂಡು	ಬೇಡ	ವ್ಯಾಪಾರ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಇಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಗೃಹಿಣಿ	
೪	೪ ಈ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಈಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಕುರುಬ	ಗೃಹಿಣಿ	
೫	೫ ಉ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ವ್ಯಾಪಾರ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಉಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಗೃಹಿಣಿ	
೬	೬ ಊ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಊಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಬ್ರಾಹ್ಮಣ	ಗೃಹಿಣಿ	
೭	೭ ಋ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦

	ಅಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಬ್ರಾಹ್ಮಣ	ಗೃಹಿಣಿ	
೮	೮ ಋ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಋಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಗೃಹಿಣಿ	
೯	೯ ಎ	ಗಂಡು	ಮಾದಿಗ	ಕೂಲಿ	೫,೦೦೦.೦೦
	ಎಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಗೃಹಿಣಿ	
೧೦	೧೦ ಏ	ಗಂಡು	ಕಬ್ಬಲಿಗ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಏಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಹೊಲೆಯ	ಗೃಹಿಣಿ	
೧೧	೧೧ ಐ	ಗಂಡು	ವಡ್ಡ	ಸಣ್ಣವ್ಯಾಪಾರ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಐಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಗೃಹಿಣಿ	
೧೨	೧೨ ಒಅ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ಸಣ್ಣವ್ಯಾಪಾರ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಒಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಗೃಹಿಣಿ	
೧೩	೧೩ ಓ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಓಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಿಂಗಾಯತ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	

IV. ೧೯೯೭-೯೮

೧	೧ ಅ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ಸಣ್ಣವ್ಯಾಪಾರ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಅಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಗೃಹಿಣಿ	
೨	೨ ಆ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಆಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	
೩	೩ ಇ	ಗಂಡು	ಕಬ್ಬಲಿಗ	ಸಣ್ಣವ್ಯಾಪಾರ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಇಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಹೊಲೆಯ	ಗೃಹಿಣಿ	
೪	೪ ಈ	ಗಂಡು	ಗೊಲ್ಲ	ಸಣ್ಣವ್ಯಾಪರ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಈಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಮಾದಿಗ	ಗೃಹಿಣಿ	
೫	೫ ಉ	ಗಂಡು	ಮಾದಿಗ	ಸಣ್ಣವ್ಯಾಪರ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಉಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಬ್ರಾಹ್ಮಣ	ಗೃಹಿಣಿ	
೬	೬ ಊ	ಗಂಡು	ಮಾದಿಗ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಊಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಕಬ್ಬಲಿಗ	ಗೃಹಿಣಿ	
೭	೭ ಋ	ಗಂಡು	ಮುಸ್ಲಿಂ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಅಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಹೊಲೆಯ	ಗೃಹಿಣಿ	

೮	೮ ೠ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ೠಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಿಂಗಾಯತ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ	
೯	೯ ಎ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ಕೂಲಿ	೫,೦೦೦.೦೦
	ಎಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಮರಾಠಿ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ	
೧೦	೧೦ ಏ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಏಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಹಿಂದು	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ	
೧೧	೧೧ ಐ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಐಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಕ್ಷತ್ರಿಯ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ	
೧೨	೧೨ ಒಅ	ಗಂಡು	ಮಾದಿಗ	ಸಣ್ಣವ್ಯಾಪಾರ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಒಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಬ್ರಾಹ್ಮಣ	ನಿರುದ್ಯೋಗ	
೧೩	೧೩ ಓ	ಗಂಡು	ಬೌದ್ಧ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಓಅ	ಹೆಣ್ಣು	ವಿಶ್ವಕರ್ಮ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	
೧೪	೧೪ ಔ	ಗಂಡು	ಲಂಬಾಣಿ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಔಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಗೃಹಿಣಿ	
೧೫	೧೫ ಅಂ	ಗಂಡು	ಲಿಂಗಾಯತ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಅಂಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಹೊಲೆಯ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	
೧೬	೧೬ ಅಃ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಅಃಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಿಂಗಾಯತ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	
೧೭	೧೭ ಆ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಆಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಮರಾಠ	ಸಣ್ಣವ್ಯಾಪಾರ	
೧೮	೧೮ ಆ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಆಆ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಗೃಹಿಣಿ	
೧೯	೧೯ ಆ	ಗಂಡು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಆಇ	ಹೆಣ್ಣು	ಸಮಗಾರ	ಗೃಹಿಣಿ	
೨೦	೨೦ ಆ	ಗಂಡು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಆಈ	ಹೆಣ್ಣು	ಸಮಗಾರ	ಗೃಹಿಣಿ	
೨೧	೨೧ ಆ	ಗಂಡು	ಗೊಲ್ಲ	ಒಕ್ಕಲುತನ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಆಉ	ಹೆಣ್ಣು	ಹೊಲೆಯ	ಗೃಹಿಣಿ	

೨೨	೨೨ ಆ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಆಊ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಗೃಹಿಣಿ	
೨೩	೨೩ ಆ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಆಎ	ಹೆಣ್ಣು	ಬ್ರಾಹ್ಮಣ	ಗೃಹಿಣಿ	
೨೪	೨೪ ಆ	ಗಂಡು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಆಏ	ಹೆಣ್ಣು	ಸಮಗಾರ	ಗೃಹಿಣಿ	
೨೫	೨೫ ಆ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಆಐ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಗೃಹಿಣಿ	
V.	೧೯೯೮-೯೯				
೧	೧ ಅ	ಗಂಡು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಅಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಮಾದಿಗ	ಗೃಹಿಣಿ	
೨	೨ ಆ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಆಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಬ್ರಾಹ್ಮಣ	ಗೃಹಿಣಿ	
೩	೩ ಇ	ಗಂಡು	ಲಂಬಾಣಿ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಇಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಮರಾಠ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	
೪	೪ ಈ	ಗಂಡು	ಮಾದಿಗ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಈಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಬ್ರಾಹ್ಮಣ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	
೫	೫ ಉ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಉಅ	ಹೆಣ್ಣು	ತಳವಾರ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	
೬	೬ ಊ	ಗಂಡು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಊಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಂಬಾಣಿ	ಗೃಹಿಣಿ	
೭	೭ ಋ	ಗಂಡು	ಮಾದಿಗ	ಪೇಂಟಿಂಗ್ ಕೆಲಸ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಅಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಬ್ರಾಹ್ಮಣ	ಗೃಹಿಣಿ	
೮	೮ ೠ	ಗಂಡು	ಲಂಬಾಣಿ	ಪೇಂಟಿಂಗ್ ಕೆಲಸ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ೠಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಮರಾಠ	ಗೃಹಿಣಿ	
೯	೯ ಎ	ಗಂಡು	ವಡ್ಡ	ಪೇಂಟಿಂಗ್ ಕೆಲಸ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಎಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಕಬ್ಬಲಿಗ	ಗೃಹಿಣಿ	
೧೦	೧೦ ಏ	ಗಂಡು	ಬ್ರಾಹ್ಮಣ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಏಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಹೊಲೆಯ	ಕೂಲಿ	

೧೧	೧೧ ಐ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಐಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಕೂಲಿ	
೧೨	೧೨ ಒಅ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಒಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಕೂಲಿ	
೧೩	೧೩ ಓ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಓಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಕುರುಬ	ಕೂಲಿ	
೧೪	೧೪ ಔ	ಗಂಡು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಕೂಲಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಔಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಮಾದಿಗ	ಕೂಲಿ	
೧೫	೧೫ ಅಂ	ಗಂಡು	ಮಾದಿಗ	ಟೈಲರ್	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಅಂಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಈಳಿಗ	ಟೈಲರ್	
೧೬	೧೬ ಅಃ	ಗಂಡು	ವಡ್ಡ	ಟೈಲರ್	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಅಃಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಕಬ್ಬಲಿಗ	ಟೈಲರ್	
೧೭	೧೭ ಆ	ಗಂಡು	ವಡ್ಡ	ಟೈಲರ್	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಆಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಿಂಗಾಯತ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	
೧೮	೧೮ ಆ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ಗೃಹಿಣಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಆಆ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಗೃಹಿಣಿ	
	೧೯ ಆ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಆಇ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಗೃಹಿಣಿ	
VI.	೧೯೯೯-೨೦೦೦				
೧	೧ ಅ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಅಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಬ್ರಾಹ್ಮಣ	ಗೃಹಿಣಿ	
೨	೨ ಆ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಆಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಹೂಗಾರ	ಗೃಹಿಣಿ	
೩	೩ ಇ	ಗಂಡು	ಮಾದಿಗ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಇಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಕಾಶಿಕಾವಟೆ	ಗೃಹಿಣಿ	
೪	೪ ಈ	ಗಂಡು	ಲಿಂಗಾಯತ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಈಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಂಬಾಣಿ	ಗೃಹಿಣಿ	
೫	೫ ಉ	ಗಂಡು	ಹೊಲೆಯ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	೨೫,೦೦೦.೦೦
	ಉಅ	ಹೆಣ್ಣು	ಲಿಂಗಾಯತ	ಗೃಹಿಣಿ	

ಆಧಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳವರ ಕಚೇರಿ, ಗುಲಬರ್ಗಾ

ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ - ಹಂಪಿ

ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ - ೫೮೩ ೨೭೬.

ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರು : ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ

ಮಾನ್ಯರೆ,

ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರವಾಚಕರಾದ ಡಾ.ಕೆ.ಎಂ.ಮೈತ್ರಿ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ *"ಗುಲಬರ್ಗಾ ನಗರದ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರು: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ"* ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ನಿಮಿತ್ತ್ಯ ತಾವು ನೀಡುವ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಆಧಾರವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಅಮೂಲ್ಯ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಗೌಪ್ಯವಾಗಿಟ್ಟು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬಳಸುತ್ತೇನೆಂದು ಭರವಸೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಕಾರಣ ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಲು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಸುಧೀರ ಡಿ.ಫುಲೆ
ಸಂಶೋಧಕ

ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ದಿನಾಂಕ :

I ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿ

ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರು : ______________________ *ಗಂಡ / ಹೆಂಡತಿ* ______________________

i) ವಿವಾಹ ಪೂರ್ವದ ಮಾಹಿತಿ :

ಅ) ಬುಡಕಟ್ಟು / ಜಾತಿ :
ಆ) ಮನೆತನದ ಹೆಸರು :
ಇ) ಮನೆ ದೇವರು :
ಈ) ಗೋತ್ರ/ಬೆಡಗು/ಬಳಿ :
ಉ) ಮಾತೃಭಾಷೆ :
ಊ) ಕುಲಚಿನ್ಹೆ :
ಋ) ಕುಲಕಸುಬು :
ೠ) ವಾಸಸ್ಥಾನ / ಗ್ರಾಮ :
ಎ) ಹೋಬಳಿ :
ಏ) ತಾಲೂಕು :
ಐ) ಜಿಲ್ಲೆ :
ಒ) ರಾಜ್ಯ :

ii) ವಿವಾಹ ನಂತರದ ಮಾಹಿತಿ :

ಅ) ಭೂಹಿಡುವಳಿ (ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ)
೧) ಒಣ :
೨) ನೀರಾವರಿ :

ಆ) ಪಶು ಸಂಪತ್ತು (ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ)
೧) ಎತ್ತು :
೨) ಎಮ್ಮೆ :
೩) ಆಕಳು :
೪) ಕುರಿ :
೫) ಮೇಕೆ :
೬) ಕೋಳಿ :
೭)

ಇ) ಮನೆ ಮಾದರಿ (✓)
೧) ಗುಡಾರ
೨) ಗುಡಿಸಲು
೩) ಟಿನ್ ಮನೆ
೪) ಧಾಬಾ (ಮಾಳಿಗೆ)
೫) ಆರ್.ಸಿ.ಸಿ. ಮನೆ
೬) ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ
೭)

ಈ) ಸೌಲಭ್ಯಗಳು (✓)
೧) ಪಡಿತರ ಚೀಟಿ
೨) ಮನೆ (ಸ್ವ/ಸ) *
೩) ನಿವೇಶನ (ಸ್ವ/ಸ)*
೪) ವಿದ್ಯುತ್ ದೀಪ (ಸ್ವ/ಸ)*
೫) ಬಂಡಿ
೬) ಸೈಕಲ್
೭) ಸ್ಕೂಟರ್
೮) ಆಟೋ ರಿಕ್ಷಾ / ರಿಕ್ಷಾ
೯) ಜೀಪ್/ಕಾರು
೧೦) ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್
೧೧) ಲಾರಿ
೧೨) ರೇಡಿಯೋ / ಟೇಪ್‌ರಿಕಾರ್ಡರ್
೧೩) ಟಿ.ವಿ. / ವಿ.ಸಿ.ಆರ್ / ವಿ.ಸಿ.ಪಿ
೧೪) ಟೆಲಿಫೋನ್
೧೫) ಕಂಪ್ಯೂಟರ್
೧೬) ಫ್ರಿಝ್
೧೭) ವಾಷಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್
೧೮)
೧೯)

II ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಾಹಿತಿ

ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಳಾಸ : ______________________

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರುಗಳು	ಸಂಬಂಧ	ಲಿಂಗ	ವಯಸ್ಸು	ವೈವಾಹಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ	ವಿವಾಹಿತಳ/ನ ಬೆಡಗು/ ಜಾತಿ	ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಟ್ಟ	ಕಸುಬು	ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನ (✓)	ಸರಕಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು (✓)			
										ವಿಧವಾ	ಅಂಗವಿಕಲ	ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ	ಶಿಷ್ಯವೇತನ
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV
೧		ಮುಖ್ಯಸ್ಥ/ಳು											
೨													
೩													
೪													
೫													
೬													
೭													
೮													
೯													
೧೦													

★ ಸ್ವ = ಸ್ವಂತದ್ದು ; ಸ = ಸರಕಾರದ್ದು

III ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿ

01) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಎಂದರೇನು? :

02) ಪ್ರಥಮ ಭೇಟಿ ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವುದು? :

03) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು :

04) ಸಂಗಾತಿಯ ಆಯ್ಕೆ ವಿಧಾನ :

05) ವಿವಾಹ ಜರುಗಿದ ರೀತಿ ಹೇಗಿತ್ತು / ಹೇಗಿರುವುದು :

06) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಜರುಗಿತ್ತೆ / ಜರುಗುವುದೇ (ಹೌದು / ಇಲ್ಲ) -
07) ವಿವಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಸು :
08) ವಿವಾಹ ಜರುಗಿದ ಸ್ಥಳ :
09) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವು ನೆರವೇರಿಸಿದವರ್ಯಾರು (ಫಾದರ, ವಲಿ, ಪುರೋಹಿತ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಇತ್ಯಾದಿ) :
10) ವಿವಾಹಕ್ಕಾಗಿರುವ ಅಂದಾಜು ಖರ್ಚು (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ) :
11) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರು ಇಲಾಖೆ / ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಧನ ಸಹಾಯ:ವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೀರಾ ? : (ಹೌದು / ಇಲ್ಲ) -
ಹೌದಾದರೆ ಇಲಾಖೆ / ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಧನ ಸಹಾಯದ ಮೊತ್ತದ ವಿವರ ನೀಡಿರಿ :

12) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಜಾತಿಯನ್ನು ಬದಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ / ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರೇ? : (ಹೌದು / ಇಲ್ಲ) -
ಹೌದಾದರೆ ಮೊದಲಿನ ಜಾತಿ : .... ಬದಲಿಸಿದ ಜಾತಿ ....
13) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಗಳ್ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರೇ/ ಭಾಗವಹಿಸುವರೇ? : (ಹೌದು / ಇಲ್ಲ) -
14) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರೇ/ ಭಾಗವಹಿಸುವರೇ? : (ಹೌದು / ಇಲ್ಲ) -
15) ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿರುವ ಅಂದಾಜು ಜನಸಂಖ್ಯೆ :
16) ಸ್ವಜಾತಿ ಜನ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ರೀತಿ ಹೇಗಿತ್ತು / ಹೇಗಿರುವುದು ? :

17) ಅನ್ಯಜಾತಿಯವರು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ ರೀತಿ ಹೇಗಿತ್ತು / ಹೇಗಿರುವುದು ? :

18) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯ ಪಾತ್ರ :

19) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಪಾತ್ರ :

20) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಜಾತಿಯ ಪಾತ್ರ :

21) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ನಂತರ ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಜಾತಿಯ ರೂಢಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಿದ್ದಿರಾ / ಮುಂದುವರೆಸುವರೇ? : (ಹೌದು / ಇಲ್ಲ)

22) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ನಂತರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನಿರ್ಣಾಯಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಯಾರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು ? :

23) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ನಂತರ ಊಟೋಪಚಾರದಲ್ಲಾಗಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು :

24) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ನಂತರ ದಂಪತಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ :

25) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ನಂತರ ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ನಿಕಟವರ್ತಿಗಳಾಗಿರುವವರು ಯಾರು :

26) ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಠಿ :

27) ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಶಾಲಾದಾಖಲಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ದಾಖಲಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರ (ತಂದೆ / ತಾಯಿ) ಜಾತಿಯನ್ನು ನಮೂದಿಸಿರುವಿರಿ / ನಮೂದಿಸುವರು :

28) ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿಗೆ ಯಾರ (ತಂದೆ / ತಾಯಿ) ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೀರಿ / ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆ :

29) ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಿರುವ / ಎದುರಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು :

30) ಹೇರಿಗೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿರಿ / ಬಯಸಿದಿರಿ / ಬಯಸುವರು :

31) ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪುವಿರಾ ? : (ಹೌದು / ಇಲ್ಲ) -

32) ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳು ಅಂತರಧರ್ಮೀಯ ವಿವಾಹವಾಗುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪುವಿರಾ ? : (ಹೌದು / ಇಲ್ಲ) -

33) ವಿವಾಹಿತಗೊಂಡ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿಯ ವೈಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು :

34) ವಿವಾಹದ ನಂತರ ತಲೆದೋರಿದ / ತಲೆದೋರುವ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು :

35) ವಿವಾಹದ ನಂತರ ಉಂಟಾದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನಿನ ನೆರವು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಿರಾ / ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವರೇ ? : (ಹೌದು / ಇಲ್ಲ) -

36) ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ / ಅಂತರಧರ್ಮೀಯ ವಿವಾಹಗಳಿಗಿರುವ ಕಾನೂನಿನ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆದಿದ್ದಿರಾ (ಹೌದು / ಇಲ್ಲ) -
ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ಅದರ ಸ್ವರೂಪ ತಿಳಿಸಿರಿ -

37) ವಿಚ್ಛೇದಿತಗೊಂಡಾಗ ವಯಸ್ಸು :

38) ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹದ ವಿಚ್ಛೇದನಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು :

39) ಯಾರ ಜಾತಿಯ ಸ್ಮಶಾನ ಭೂಮಿ ಶವಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಳಸುತ್ತೀರಿ / ಬಳಸುವರು :

40) ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೇ ? : (ಇದೆ / ಇಲ್ಲ) -

41) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗುವವರ ಕನಿಷ್ಠ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ ಎಷ್ಟಿರಬೇಕು ? :

42) ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯ ನಂತರ ನೀವು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಿರಾ / ನಿರ್ಧರಿಸುವರೇ ? : (ಹೌದು / ಇಲ್ಲ) -

43) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯೇ ಕಾರಣವೇ ? : (ಹೌದು / ಇಲ್ಲ) -

44) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವಿರಾ ? : (ಹೌದು / ಇಲ್ಲ) -

45) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದೇ ? : (ಹೌದು / ಇಲ್ಲ) -

46) ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹ ಜಾತಿಯ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಹೊಗಲಾಡಿಸುವುದೇ ? : (ಹೌದು / ಇಲ್ಲ) -

47) ಅಂತರಧರ್ಮೀಯ ವಿವಾಹ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ಹೊಗಲಾಡಿಸುವುದೇ ? : (ಹೌದು / ಇಲ್ಲ) -

48) ಹಿಂದೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿವಾಹಗಳು ಪವಿತ್ರ ಬಂಧನಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸುವಿರಾ ? : (ಹೌದು / ಇಲ್ಲ) -

49) ನಿಮ್ಮ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆಯೇ ? (ಹೌದು / ಇಲ್ಲ) -

50) ಸಂಪ್ರದಾಯ ವಿವಾಹಗಳ ಅನುಕೂಲತೆ ಮತ್ತು ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳು :

51) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು :

52) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳು :

53) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಮಹತ್ವ :

54) ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೇನಾದರು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೀರಾ ?

ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು :

೧. ನಿಮ್ಮ ವಿವಾಹ ಪೂರ್ವ ಕುಟುಂಬ : ಅ. ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ( ) ಆ. ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ( )
೨. ನಿಮ್ಮದು ಹಿರಿಯರು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ ವಿವಾಹವೇ : ಅ. ಹೌದು ( ) ಆ. ಇಲ್ಲ( )
೩. ನಿಮ್ಮ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪತ್ರಿಕಾ ಜಾಹೀರಾತಿನ ಸಹಾಯ ಪಡೆದಿದ್ದೀರಾ: ಅ. ಹೌದು ( ) ಆ. ಇಲ್ಲ( )
೪. ನಿಮ್ಮ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯವರಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯವಿತ್ತೇ (ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿ):
ಅ. ಹೌದು ( ) ಆ. ಇಲ್ಲ( )
ಹೌದಾದರೆ ಯಾರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು :

೫. ನಿಮ್ಮ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧವಿತ್ತೇ: ಅ.ಹೌದು ( ) ಆ. ಇಲ್ಲ ( )
ಹೌದಾದರೆ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ:

೬. ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಮತ್ತು ತಾಯಿಯ ಉದ್ಯೋಗ ತಿಳಿಸಿ: ಅ. ತಂದೆ ಆ. ತಾಯಿ
೭. ನಿಮ್ಮ ವಿವಾಹದ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ತಿಳಿಸಿದಿರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕೊಡಿ:

೮. ನೀವು ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾದಾಗ ಯಾವ ಬಗೆಯ ವಿರೋಧ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು:

೯. ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಯ ಜಾತಿ ತಿಳಿದ ನಂತರ ವಿವಾಹವಾಗುವ ಇಚ್ಛೆ ಬಂತೆ: ಅ. ಹೌದು ( ) ಆ. ಇಲ್ಲ( )
ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಜಾತಿ ತಿಳಿಯುವ ಮೊದಲು ಇಚ್ಛೆ ಇತ್ತೆ: ಅ. ಹೌದು ( ) ಆ. ಇಲ್ಲ( )
೧೦. ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಯ ಜಾತಿ ತಿಳಿದಾಗ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ:

೧೧. ನಿಮಗೆ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಜಾತಿರಹಿತ ಭಾವನೆಗಳಿದ್ದವೆ : ಅ. ಹೌದು ( ) ಆ. ಇಲ್ಲ ( )
ಹೌದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಚೋದಕರಾರು:

೧೨. ನಿಮ್ಮ ಆದಾಯ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ ಎನಿಸಿದೆಯೇ: ಅ. ಹೌದು ( ) ಆ. ಇಲ್ಲ ( )
೧೩. ನಿಮ್ಮ ಆದಾಯವನ್ನು ಬಳಸಲು ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ: ಅ. ಇದೆ ( ) ಆ. ಇಲ್ಲ( )
ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಏಕೆ ತಿಳಿಸಿ:

೧೪. ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಯು ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಅಸಮಾಧಾನವಿದೆಯೇ: ಅ. ಇದೆ( ) ಆ. ಇಲ್ಲ. ( )
ಹೌದಾದರೆ ಕಾರಣ ತಿಳಿಸಿರಿ:

೧೫. ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಗೆ ಮನೆಗೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುತ್ತೀರಾ: ಅ. ಹೌದು ( ) ಆ. ಇಲ್ಲ ( )
ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಏಕೆ ತಿಳಿಸಿ:
೧೬. ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಯು ಅವರ ಜಾತಿಯ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಆಗ್ರಹಪಡಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ: ಅ. ಹೌದು( ) ಆ. ಇಲ್ಲ ( )
ಹೌದಾದರೆ ಅದು ದಾಂಪತ್ಯ ವಿರಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆನಿಸಿದೆಯೇ : ಅ. ಹೌದು( ) ಆ. ಇಲ್ಲ( )
೧೭. ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳು ನಿಮಗೆ ಬೇಸರವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿವೆಯೇ: ಅ. ಹೌದು( ) ಆ.ಇಲ್ಲ( )

೧೮.ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಯ ಆಯ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಯುತವಾಗಿದೆಯೆ : ಅ. ಹೌದು( ) ಆ. ಇಲ್ಲ. ( )

ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಏಕೆ ತಿಳಿಸಿ:

೧೯.ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಜನರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಸಭೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ: ಅ. ಹೌದು( ) ಆ. ಇಲ್ಲ( )

೨೦.ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಭಿನ್ನತೆ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆಯೇ:ಅ. ಹೌದು( ) ಆ. ಇಲ್ಲ( )

೨೧.ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ದಾಂಪತ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಬಗೆಹರಿಯಲಾಗದ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆಯೇ: ಅ. ಇದೆ ( ) ಆ. ಇಲ್ಲ( )

ಇದ್ದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿ:

೨೨.ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಬೇಕೆನ್ನುತ್ತೀರಾ:ಅ. ಬೇಕು( ) ಆ. ಬೇಡ( )

೨೩.ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೂ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ:ಅ. ಹೌದು( ) ಆ. ಇಲ್ಲ( )

ಹೌದಾದರೆ ಅವರು ನಿಮಗೇನು ಆಗಬೇಕು ತಿಳಿಸಿ:

೨೪.ಯಾವುದಾದರೂ ಅಂಶಗಳು ನಿಮ್ಮ ದಾಂಪತ್ಯ ಕಲಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿವೆಯೇ: ಅ. ಹೌದು( ) ಆ. ಇಲ್ಲ ( )

ಹೌದಾದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿ:

೨೫.ನಿಮ್ಮ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಸಮಸ್ಯೆ ಇತ್ತೆ: ಅ. ಇತ್ತು( ) ಆ. ಇಲ್ಲ( )

೨೬.ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಾತಿಯೊಡನೆ ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಂಧ ಹೇಗಿದೆ: ಅ. ತುಂಬಾ ತೃಪ್ತಿಕರ ( ) ಆ. ತೃಪ್ತಿಕರ ( )
ಇ. ಸಾಧಾರಣ ( ) ಈ. ಅತೃಪ್ತಿಕರ ( )

೨೭.ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಲೈಂಗಿಕ ಜೀವನ ಹೇಗಿರುವುದು: ಅ. ಅತ್ಯಂತ ತೃಪ್ತಿಕರ( ) ಆ.ತೃಪ್ತಿಕರ ( )
ಇ. ಸಾಧಾರಣ ( ) ಈ. ಅತೃಪ್ತಿಕರ ( )

೨೮.ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯರು ನೆಡಿಯಿಸಿಕೊಡುವ ಜಾತಿಯೊಳಗಿನ ವಿವಾಹ ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಉತ್ತಮವೆನ್ನುತ್ತೀರಿ

ಅ. ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ( ) ಆ. ಜಾತಿಯೊಳಗಿನ ವಿವಾಹ ( )

ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನೀಡಿ:

೨೯.ನೀವು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಘಟನೆ, ಅನುಭವ ಅಥವಾ ಸನ್ನಿವೇಶ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿತ್ತು. ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿ

೩೦.ನಿಮ್ಮ ದಾಂಪತ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಾದರೂ ವಿರಸವಾದಾಗ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನದ ಅಥವಾ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಆಲೋಚನೆ ಬಂದೀತ್ತೇ:

ಅ. ಹೌದು ( ) ಆ. ಇಲ್ಲ. ( )

ಹೌದಾದರೆ ಅದು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿ:

೩೧.ನೀವು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಈ ತರಹದ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಯಾವಾಗಲಾದರು ಅನ್ನಿಸಿತ್ತೆ:

ಅ. ಹೌದು ( ) ಆ. ಇಲ್ಲ( )

ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನೀಡಿ:

೩೨.ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ:

೩೩.ನಿಮ್ಮ ವಿವಾಹ ಸಫಲವೆನಿಸಿದ್ದರೆ ಆ ಸಫಲತೆಗೆ ಕಾರಣ ತಿಳಿಸಿ:

೩೪.ನಿಮ್ಮ ವಿವಾಹ ವಿಫಲವೆನಿಸಿದ್ದರೆ ಆವಿಫಲತೆಗೆ ಕಾರಣ ತಿಳಿಸಿ:

ಅನುಬಂಧ ೭.೮. ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳು

೦೧. ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತ್ತಿ(ಸಂ), ೧೯೯೧, *ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಿಚಾರಧಾರೆ,* (ಬೆಂಗಳೂರು: ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ)

೦೨. ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತ್ತಿ, ೧೯೯೭, *ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ಪರ?* (ಮೈಸೂರು: ಶೈಲಾ ಪ್ರಕಾಶನ)

೦೩. ಅಕಿಂಚನ(ಅನು), ೧೯೯೭, *ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕ ಮಹಾತ್ಮ ಫುಲೆ* (ಬೆಂಗಳೂರು: ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾಶನ)

೦೪. ಅನಂತಕೃಷ್ಣ ಹೆಬ್ಬಾರ್(ಅನು), ೧೯೮೩, *ಭಾರತ ಸಂಘ ಜೀವನದಿಂದ ಗುಲಾಮಗಿರಿಗೆ* (ಮಂಗಳೂರು: ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಕಾಶನ)

೦೫. ಇತಿಹಾಸಾಚಾರ್ಯ ರಾಜವಾಡೆ, ೧೯೯೩, *ಭಾರತೀಯ ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಇತಿಹಾಸ* (ಬೆಂಗಳೂರು: ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾಶನ)

೦೬. ಕಸ್ತೂರಿ ನಾ., ೧೯೬೭, *ಮದುವೆ* (ಮೈಸೂರು: ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ)

೦೭. ಜನಾರ್ಧನ ಗುರ್ಕಾರ್, ೧೯೭೦, *ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಭಾರತ* (ಮೈಸೂರು: ಡಿ.ವಿ.ಕೆ.ಮೂರ್ತಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು)

೦೮. ಜವರಯ್ಯ ಮ.ನ., ೧೯೯೧, *ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಿಚಾರ ಸಾಹಿತ್ಯ* (ಮೈಸೂರು: ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ ಪ್ರಕಾಶನ)

೦೯. ಜೋಗನ್ ಶಂಕರ್, ೧೯೯೩, *ದೇವದಾಸಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ* (ಬೆಳಗಾವಿ: ವಿಮೋಚನಾ ಪ್ರಕಾಶನ)

೧೦. ದೊಡ್ಡಹುಲ್ಲೂರು ರುಕ್ಕೋಜಿ, ೧೯೯೭, *ಸವಸವಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ* (ಬೆಂಗಳೂರು: ಮೂಲಭಾರತಿ ಪ್ರಕಾಶನ)

೧೧. ದೇವಿ ಪ್ರಸಾದ್ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ, ೧೯೯೫, *ದರ್ಶನ* (ಬೆಂಗಳೂರು: ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾಶನ)

೧೨. ದೇವಿ ಪ್ರಸಾದ್ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ, ೧೯೯೪, *ಭಾರತೀಯ ದರ್ಶನ* (ಬೆಂಗಳೂರು: ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾಶನ)

೧೩. ನಂಜಮ್ಮಣಿ, ಎಂ. ೧೯೭೩, *ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ* (ಮೈಸೂರು: ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ)

೧೪. ನಂಜಮ್ಮಣಿ, ಎಂ.(ಅನು), ೧೯೭೩, *ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ* (ಮೈಸೂರು: ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ)

೧೫. ನಂಜಮ್ಮಣಿ, ಎಂ.(ಅನು), ೧೯೮೦, *ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಇತಿಹಾಸ* (ಮೈಸೂರು: ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ)

೧೬. ನಂಜಮ್ಮಣಿ, ಎಂ.(ಅನು), ೧೯೮೨, *ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು*(ಮೈಸೂರು: ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ)

೧೭. ನಟರಾಜ ಹುಳಿಯಾರ್ ಮತ್ತು ಇತರರು(ಸಂ), ೧೯೯೮, *ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣ*(ಬೆಂಗಳೂರು: ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ)

೧೮. ನಾರಾಯಣ ವಿ.(ಅನು), ೧೯೭೫, *ಮದುವೆ ಮತ್ತು ನೀತಿ* (ಬೆಂಗಳೂರು: ಜ್ಞಾನಪಥ ಪ್ರಕಾಶನ)

೧೯. ಪಾಟೀಲ್ ಎಂ.ಬಿ.(ಸಂ), ೧೯೯೭, *ಗುಲಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಗೆಜೆಟಿಯರ್* (ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಗುಲಬರ್ಗಾ: ಸರಕಾರಿ ಶಾಖಾ ಮುದ್ರಣಾಲಯ)

೨೦. ಭೈರಪ್ಪ ಕೆ., ೧೯೯೪, *ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಹಾಗೂ ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತನೆ* (ಬೆಂಗಳೂರು: ಎಸ್.ಬಿ.ಎಸ್.ಪ್ರಕಾಶನ)

೨೧. ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ ಡಿ.ಎಚ್.(ಸಂ), ೧೯೮೫, *ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಕೈಪಿಡಿ* (ಮೈಸೂರು: ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ)

೨೨. ರವಿ ಬೆಳಗೆರೆ(ಅನು), ೧೯೮೯, *ವಿವಾಹ ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಪೂರ್ವೋತ್ತರ* (ಬೆಂಗಳೂರು: ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾಶನ)

೨೩. ರಾಹು(ಅನು), ೧೯೯೪, *ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ- ಸಮಸ್ಯೆ ಸವಾಲುಗಳು* (ಗುಲಬರ್ಗಾ: ಅನುಭವ ಪ್ರಕಾಶನ)

೨೪. ರೋಹಿಣಿ ಬಿ.ಎಂ., ೧೯೯೫, *ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆ* (ಮಂಗಳೂರು: ಹೇಮಾಂಕುಶ ಪ್ರಕಾಶನ)

೨೫. ಶಂಕರ್‌ರಾವ್ ಚ.ನ., ೧೯೯೮, *ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ* (ಮಂಗಳೂರು: ಜೈ ಭಾರತ ಪ್ರಕಾಶನ)

೨೬. ಶಾಸ್ತ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಮತ್ತು ಇತರರು, ೧೯೯೪, *ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜ ಹಾಗೂ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು* (ಧಾರವಾಡ: ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ)

೨೭. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಜಿ.ಎಸ್.(ಸಂ), ೧೯೯೭, *ಒಲವು* (ಬೆಂಗಳೂರು: ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಿತರ ಮೊದಲ ಸಮಾವೇಶ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ)

೨೮. *ಒಲವು,* ಮಾನವ ಮಂಟಪ ವಾರ್ತಾಪತ್ರ, ಸಂಪುಟ ೧, ಸಂಚಿಕೆ ೨, ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨, ೨೦೦೦ (ಬೆಂಗಳೂರು: ಮಾನವ ಮಂಟಪ, ನಂ.೧೯, ವಲ್ಲಭನಿಕೇತನ, ಕುಮಾರಾಪಾರ್ಕ್ ಪೂರ್ವ) ಪು.೬-೮

೨೯. ಸರಸ್ವತಿ ರಿಸಬೂಡ(ಅನು), ೧೯೯೨, *ಸ್ತ್ರೀ ಪುರಷ* (ಬೆಂಗಳೂರು: ಇಳಾ ಪ್ರಕಾಶನ)

೩೦. ಹಸನ್ ನಯೀಂ ಸುರಕೋಡ(ಅನು), ೧೯೮೬, *ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ*(ಬೆಂಗಳೂರು: ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಕಾಶನ)

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪುಸ್ತಕಗಳು

01. Agarwal R.K.:(1995) ***Hindu Law*** 18th Ediation (Allahabad:Central Law Agency)

02. Amelia, R.H.:(1966) 'The New Paper as surrogate Marriage' Brouker in India' ***Sociological Bulletin,*** Vol.15, PP.25

03. Anand K.:(1965) 'An Analysis of Matrimonial Advertisement' ***Sociological Bulletin,*** Vol.14, PP.59-71

04. Anant, Santoksh S.:(1974) 'Intercaste Attitudes in India: North-South Differences' ***Indian Journal of Psychology,*** Vol.49, No.1, PP.21-32

05. Anderson Michel Ed.:(1971) ***Sociology of the Family,*** (Great Britain: C.Nichools and Company Ltd.)

06. Bell. R. Robert:(1963) ***Marriage and family interaction*** (Illinois: The Dorsey Press),

07. Berry, R.E. & F.L.Williams(1987) 'Assessing the Relationship between quality of life and Maritial and Income satification: A Path Analysis Approach' ***Journal of Marriage and the family*** Feb. 1987 No.49, Pp.107-116.

08. Buhler, G:(1964) ***Laws of Manu*** (Delhi.: Motilal Banarasidas)

09. Burgess W.E.:(1953) "Methods of Predicting Marital Adjustment" in Robert F.winch & Robert Mcginnis ed., ***Selected studies in Marriage and the family,*** New York.

10. Burgess W.E.:(1973) ***On Community, family and delinquency,*** (Chicago: The University of Chicago Press)

11. Burgess W.E. & Cottrell:(1953) "Predicting success or failure in Marriage"in Robert F.winch & Robert Mcginnis Ed., ***Selected Studies in Marriage and the family*** (New york: Holt, Riwhat and Winston)

12. Burgess & Locke:(1953) ***The family*** (2nd Edn.) (New York: American Book Company)

13. Burma J.H.(1951-52), 'Research Note on the Measurement of Interracial Marriage' ***American Journal of Sociology.***

14. Domont, Louis:(1961) 'Marriage in India, The Present State of the Question' ***Contributions to Indian Sociology,*** Vol.5, Pp.75-95

15. Dumont, Louis:(1964) 'Marriage in India, The Present State of the Question' Postscript to part 1-2, Nayar and Newar ***Contributions to India Sociology,*** vol.7, Pp.77-98

16. Dumont, Louis:(1970) ***Homo Hierarchicus: Caste system and its Implications*** (Delhi: Vikas Publications)

17. Fonesca, Mobel:(1966) ***Counsellig for Marital Happiness,*** Bombay.

18. Gosh S.K:(1989) ***Indian Women through the age,*** (New Delhi: A Shish Publishing House)

19. Goode W.J.:(1962), 'Marital Satisfaction and Instability, A cross-cultural Analysis of Divorce Rates in New Delhi' ***International social Science Journal*** Vol.14, Pp.507-526

20. Goode W.J.:(1963) ***World Revlution and Family Patterns,*** (London: The free press and collier Macmillian Ltd.)

21. Haimendorf, Furer and Von, Christoph:(1964) 'Marriage in India', ***The Present State of the Question Contributions to Indian Sociology,*** Vol.5, Pp.75-95.

22. Harold. T.Christasen Ed.:(1964) ***Hand book of Marriage and the family*** (Chicago: Rand Mcnally and Company)

23. Herskovits, Melville J.,(1974) ***Cultural Anthropology*** (New Delhi: Indian Book House)

24. Iyer, Ananthkrishna:(1935) ***The Mysore Tribes and Castes*** Vo.1, (Mysore: The Mysore University)

25. Jorgensen Stephen. R.:(1979) 'Socio-Economic Rewards and Perceived Marital quality: A Re-Examination' ***Journal of Marriage and the family,*** Vol.141, Pp.825-835

26. Kannan, C.T.:(1962), ***Intercaste and Inter Community Marriages in India,*** (Bombay: Allied Publishers)

27. Kapadia, K.M.:(1954) 'Views and Attitudes of University Graduates in Hindu Community on Marriage and Family' ***Relationship Sociological Bulletin,*** Vol.3, No.1

28. Kapadia, K.M.:(1954) ***Changing Patterns of Hindu Marriage Sociological Bulletin,*** Vol.3, No.2

29. Kapadia, K.M.:(1955) ***Changing Patterns of Hindu Family and Marriage Sociological Bulletin,*** Vol.4, No.2, Pp.161.

30. Kessing Felex M.,(1962) ***Cultural Anthropology*** (New York: Holt, Rinchart and winston)

31. Ketkar, S.V.:(1909) ***History of Caste in India,*** (Jaipur: Rawat Publication)

32. Kundu-Shampa, Sherif-Kazi-Muhammad:(1982) 'The Post-Graduate Science students of Calcutta University on Intercaste Marriage', ***Eastern Authropologist,*** Vol.No.4, Pp.323-326.

33. Landies P.H.:(1946) ***Your family and Marriage,*** (New York: Mc Graw-Hill book company)

34. Landis P.H:(1975), ***Making the most of Marriage Prentice Hall,*** Inc, New Jersey

35. Landies J.T., and Landies M.G.:(1953) ***Building A Successful Marriage Prentice-Hall,*** Inc, New Jersey.

36. Lawren, A Corwin:(1977) 'Caste, class and the love marriages: Social Change in India', ***Journal of Marriage and the family,*** Vol.39, No.4, Pp.832-831.

37. Locke J.H.:(1953) "Predicting Adjustment in Marriage" Qutd. in Robert F.winch and Robert Mcginnis ed., ***Selected Studies in Marriage and the family Halt,*** (New York: Rinehart and winston)

38. Lyer, F.Muller:(1930), ***Evolution of Modern Marriage,*** (London: George Allen and Unmin, Ltd)

39. Majumdar and Madan(1953), ***An Introudcation to Social Anthropology*** (Asia Publishing house)

40. Malinowski in Marriage, ***International Encyclopedia of the Social Sciences,*** sill D.L.(Edit), (New York: The McMillan free Press)

41. Marshall, Gorden:(1994) ***Dictionary of Sociology,*** (New York: Oxford University Press)

42. Merton Robert:(1976) ***Sociological Ambivalence and other Essays,*** (New York:The free Press)

43. Moffatt, Michael:(1979) ***An untouchable community in South India,*** (New York: Priceton University Press)

44. Morgan, Lewis, H.(1877), ***Ancient Society*** (New York: MacMillan & Co.)

45. Mukharjee, Radhakamal:(1957) ***The Horizon of Marriage,*** (Bombay: Asia Publishing House)

46. Murdock (1949) in Johnson H.M.:(1966) ***Sociology: A systematic Introduction,*** (Bombay:Allied Published)

47. Needham Rodney:(1967), ***The developement of marriage and kinship,*** (New Delhi: The University House)

48. Newell W.F.:(1963) ***Intercaste Marriage in Kugti Village Man,*** Vol.63, Pp.55-57.

49. Niehoff, Arther:(1958), 'A Study of Matrimonial Advertisements in Nort India', ***The Eastern Anthropologist,*** Vol.12, Pp.73-86

50. Nimkoff Ed.:(1965), ***Comparitive family System,*** (Boston: Honghton Mifflin Co.)

51. Paras. D.:(1983), ***Family Law*** (Law of Marriage and Divorce in India) (New Delhi: Sterling Publishers)

52. Raghuvir, S.:(1980) ***Family to Religion,*** (New Delhi: National Publishing House)

53. Ramu G.N.:(1977) ***Family and Caste in urban India: A Caste Study,*** (New Delhi:Vikas Publishing House)

54. Roth: "Social class and Social Mobility Factors Related to Marital Adjustment" in Robert F.winch & McGinnis Ed., ***Selected Studies in Marriage and the Family Halt,*** (New York: Rinehart and winston)

55. Srinivas M.N.(1966), ***Social Change in Modern India*** (Los Angeles)

56. Synder. Douglar K.:(1979) 'Multidimentional Assessment of Marital satisfaction' ***Journal of Marriage and the family*** Nov.1979, Vol.41, Pp.813-823.

57. Terman L.M.:(1953) "Psychological factors in Marital Happiness" in Robert McGinnis ed., ***Selected studies in Marriage and the family Halt,*** (New York: Rinehart and Winston)

58. Tridib K.C.:(1975) 'Student Attitudes Towards Inter-Caste Marriages- A sample survey in Culcutta', ***Australian and Newzealand Journal of Sociological,*** Vol.II, No.1

59. Usha M.A.:(1978) ***The Sacrament of Marriage in Hindu Society,*** (Delhi: Ajanta Publication)

60. Vasant M.(Complied by-1989) ***Dr.Babasaheeb Ambedkar-writing and Speeches*** Vol.1, Educational Department, Government of Maharashtra

61. Venkat R & Sudarshan:(1978) 'Continuity and change in Marital choices,A note on Matrimonial Advertisement in South India' ***Social Action,*** Vol.28, No.1, Pp.50-61.

62. Vijayanthimala K., 'Income and Marital Satisfaction', ***The Journal of family Welfare,*** Pp.24-27.

63. William J.Goode.(1965), ***The Family foundation of Modern Sociology Series*** (Delhi: Prentice Hall of Indian Pvt. Ltd.)

64. Willim F.Ogburn and Meyer F.Nimkoff(1964), ***Socilogy*** (Eurasia Publishing House Pvt. Ltd,)

65. Winch. R.F. & McGinnis. R.,Ed:(1953) ***Selected studies in Marriage and the Family Halt,*** (New York: Rinehart and Winston)

66. Wombled L.:(1966) ***Foundations for Marriage and Family Relations,*** (London: The McMillan Company)